

**ZPRÁVA O STAVU LESA
A LESNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
V ROCE 2005**

**Report on the State of Forests
and Forestry in the Czech Republic
by 2005**

PRAHA, ZÁŘÍ 2006

Úvodní slovo ministra

Vážení čtenáři,

již dvanáctým rokem se Vám dostává do rukou Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky, která je souhrnným informačním materiálem o všech oblastech aktivit v lesním hospodářství za rok 2005. Obsahuje zejména popis aktuálního stavu v hlavních statistických ukazatelích, který je pro vybrané oblasti doplněn i dlouhodobějšími trendy.

Přináší informace týkající se rámcových makroekonomických podmínek v České republice a postavení lesního hospodářství v národním hospodářství, vývoje změn vlastnických vztahů a legislativy na úseku lesů, myslivosti i včelařství, vlastních výsledků lesního hospodaření, hlavních produkčních činitelů, faktorů prostředí ovlivňujících lesní hospodářství, ekonomiky a mezinárodních aktivit lesního hospodářství.

Rostoucí řada informací, poskytovaných těmito zprávami, umožňuje důkladné hodnocení vývoje lesů a lesního hospodářství, a tedy i posouzení toho, jak odvětví a jeho instituce naplňují základní principy státní lesnické politiky.

Zpráva dokumentuje, že vnější podmínky ovlivňující vývoj zdravotního stavu lesa byly v roce 2005 příznivější než v předcházejících letech, zejména ve srovnání s rokem 2003 a 2004. Průběh povětrnostních podmínek v první polovině vegetační sezóny napomohl k mírnému zlepšení fyziologické kondice lesních dřevin

a současně nebyl příliš příznivý pro vývoj hmyzu. Podíl nahodilých těžeb dále poklesl, a to zhruba na 1/4 celkových těžeb. Oproti roku 2004 se podstatně snížilo poškození lesa abiotickými vlivy. Rovněž panovaly méně příznivé podmínky pro rozvoj většiny živočišných škůdců, především v první polovině vegetačního období. Za pozitivní je možno považovat skutečnost, že pokračovalo zalesňování zemědělsky nevyužívaných pozemků a zvýšila se i výměra lesů v České republice. Oproti předcházejícím letům došlo k velmi výraznému poklesu případů těžeb prováděných v rozporu s lesním zákonem při současném snížení celkového objemu neoprávněně vykáčeného dříví. Ekonomická situace vlastníků lesa v rámci hospodaření v lesích včetně případných vedlejších aktivit se meziročně zlepšila u všech forem vlastnictví lesa. Vzrostla také průměrná mzda zaměstnanců v lesnictví a souvisejících činnostech.

Věřím, že tato publikace bude i v letošním roce kvalitním informačním zdrojem nejen pro lesnickou odbornou veřejnost, ale též pomůže uspokojit obecnou poptávku po informacích o lesích jako jedné z důležitých složek životního prostředí u široké laické veřejnosti.

Jan Mládek

Jan Mládek
ministr zemědělství ČR

Obsah

Úvodní slovo ministra.....	3
I. Rámcové makroekonomické podmínky v ČR a postavení lesního hospodářství v národním hospodářství.....	7
I.1 Makroekonomické rámce hospodářství České republiky	7
I.2 Postavení lesního hospodářství v národním hospodářství	9
2. Vývoj změn vlastnických vztahů a legislativy	11
2.1 Uspořádání vlastnických a užívacích práv	11
2.2 Legislativní činnost na úseku lesů, myslivosti, rybářství a včelařství	11
3. Výsledky lesního hospodářství	15
3.1 Lesní semenářství a školkařství	15
3.2 Obnova lesa a zalesňování.....	17
3.3 Meliorační a zpevňující dřeviny.....	19
3.4 Výchovné zásahy	21
3.5 Těžba dřeva	21
3.5.1 Těžby prováděné v rozporu s lesním zákonem	22
3.6 Ochrana lesa.....	23
3.6.1 Preventivně ochranná opatření	23
3.6.2 Ochrana a obrana proti škodlivým činitelům.....	23
3.6.3 Ozdravná opatření v lesích poškozených imisemi - vápnění a hnojení lesních porostů.....	23
3.6.4 Lesní ochranná služba.....	25
3.6.5 Požární ochrana v lesním hospodářství.....	25
3.7 Zdravotní stav lesů.....	25
3.7.1 Monitoring zdravotního stavu lesů	26
3.7.2 Škodliví činitelé a jejich následky.....	30
3.7.2.1 Abiotičtí činitelé.....	30
3.7.2.2 Biotičtí činitelé	30

3.7.2.3	Antropogenní činitelé.....	33
3.8	Mimoprodukční funkce lesa	34
3.9	Národní lesnický program.....	36
4.	Hlavní produkční činitelé	39
4.1	Lesní pozemky.....	39
4.1.1	Výměra lesních pozemků.....	39
4.1.2	Kvalitativní klasifikace lesních pozemků	39
4.2	Lesní porosty.....	41
4.2.1	Druhové složení lesů.....	41
4.2.2	Věkové složení lesů.....	42
4.2.3	Hospodářské tvary a způsoby	44
4.2.4	Porostní zásoby dřeva a přírůsty	44
4.3	Kategorie lesů z hlediska jejich funkcí	48
4.4	Inventarizace lesů v ČR.....	49
4.5	Lesní dopravní síť	56
5.	Faktory prostředí ovlivňující lesní hospodářství	59
5.1	Klimatické podmínky	59
5.2	Znečištění ovzduší.....	59
5.3	Zatížení lesních ekosystémů imisními látkami.....	60
6.	Ekonomika v lesním hospodářství.....	63
6.1	Ekonomická situace vlastníků lesa	63
6.2	Ekonomická situace podnikatelů v lesním hospodářství.....	65
6.3	Sociální situace v lesním hospodářství.....	65
6.3.1	Stav na trhu práce	65
6.3.2	Vývoj průměrných mezd.....	66
6.3.3	Ochrana zdraví a bezpečnost při práci.....	66
6.4	Finanční prostředky státního rozpočtu pro lesní hospodářství	67
6.4.1	Finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona	68
6.4.2	Služby, kterými stát podporuje hospodaření v lesích	68
6.4.3	Finanční příspěvky	70
6.5	Podpory z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s.....	72
6.6	Finanční pomoc z Operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“ ...	72
7.	Trh se surovým dřívím.....	75
7.1	Trh se surovým dřívím v tuzemsku	75
7.1.1	Ceny dříví.....	75
7.1.2	Vývoz a dovoz surového dříví	78

7.2	Trh s dřevařskými produkty v Evropě a v Severní Americe.....	79
7.2.1	Průmyslové dřevo jehličnaté a jehličnaté řezivo.....	79
7.2.2	Průmyslové dřevo listnaté a listnaté řezivo.....	80
8.	Informatika, výzkum, poradenství, propagace a práce s veřejností	85
8.1	Informační střediska pro odvětví lesního hospodářství.....	85
8.2	Lesnický výzkum	86
8.3	Poradenství v lesním hospodářství.....	87
8.4	Historické průzkumy – průzkum starých lesních map.....	88
8.5	Propagace a ediční činnost, audiovizuální pořady.....	88
8.6	Dřevorubecké soutěže.....	89
8.7	Spolupráce s nevládními lesnickými organizacemi	92
9.	Navazující činnosti a odvětví	101
9.1	Ochrana životního prostředí	101
9.2	Meliorace a hrazení bystřin v lesním hospodářství	102
9.3	Zalesňování zemědělských půd.....	104
9.4	Myslivost.....	105
9.5	Rybářství.....	106
9.6	Včelařství.....	107
9.7	Dřevozpracující průmysl	108
9.8	Celulózopapírenský průmysl.....	110
9.9	Výroba a dovoz lesnické techniky.....	110
9.10	Zpracování a využití těžebních zbytků.....	115
9.11	Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích	115
10.	Mezinárodní aktivity lesního hospodářství	119
10.1	Lesní hospodářství a EU	119
10.2	Ministerská konference o ochraně lesů v Evropě.....	120
10.3	Celosvětové konference o lesích.....	120
10.4	Mezinárodní akce v ČR a zahraniční projekty lesního hospodářství	121
10.5	Stručný přehled mezinárodních organizací a programů majících význam pro lesy	122
11.	Aktualizovaný přehled lesnických škol a učilišť.....	124
12.	Srovnání lesního hospodářství ČR s vybranými evropskými zeměmi	126
13.	Vysvětlivky zkratk v textu.....	131
14.	Seznam autorů.....	135

I. Rámcové makroekonomické podmínky v ČR a postavení lesního hospodářství v národním hospodářství

General Macroeconomic Conditions and Forestry Position in National Economy

I.1 Makroekonomické rámce hospodářství

České republiky

General Macroeconomic Conditions of the National Economy

a přiblížila se Řecku a Španělsku. Dostala se na první místo ve skupině zemí s úrovní objemového indexu HDP na obyvatele v intervalu 50% až 75% průměru EU 25 (ČR, Portugalsko, Malta, Maďarsko, Estonsko, Slovensko, Litevsko).

Vývoj národního hospodářství se v roce 2005 vyznačoval především vysokým tempem přírůstku HDP ve stálých cenách, které meziročně dosáhlo rekordních 6%. Došlo tak ke snížení rozdílu vůči EU 15 a zároveň k přiblížení se hranici 75% průměrné úrovně HDP na obyvatele v celé současné EU. Podle předběžných údajů Eurostatu předstihla ČR v roce 2005 v úrovni HDP Portugalsko

Tabulka I.1.1.1 Makroekonomické ukazatele vývoje národního hospodářství

Macroeconomic indicators of national economy

Ukazatel Indicator	MJ Unit	2001	2002	2003	2004	2005
Hrubý domácí produkt - běžné ceny GDP in current prices	mld. Kč bill. CZK	2 315,3	2 414,7	2 550,8	2 750,3	2 931,1
	meziroční index	107,7	104,3	105,6	107,6	106,6
Hrubý domácí produkt - srovnatelné ceny 1995 GDP in consumer's prices bill. CZK	mld. Kč bill. CZK	1 617,9	1 642,0	1 703,0	1 769,9	1 879,8
	meziroční index	102,6	101,5	103,7	104,4	106,2
Příspěvky k růstu HDP¹⁾ - domácí poptávka Share on the GDP - domestic demand	procentní body %	4,0	3,4	4,3	3,2	0,7
v tom - spotřeba of which - consumption		2,2	2,4	3,5	1,6	0,7
- hrubá tvorba kapitálu - gross capital generation		1,8	1,0	0,8	1,6	0,0
- saldo zahraničního obchodu - international commerce balance		-1,4	-2,0	-0,6	1,2	5,3
Úroveň HDP na obyvatele²⁾ GDP level per capita	EU 25 = 100				70	73
Úroveň HDP na obyvatele²⁾ GDP level per capita	EU 12 = 100	60	62	63	65	68
Index cenové hladiny HDP Consumer's prices index	EU 12 = 100	47	51	51	52	55
Průměrná měsíční mzda nominální³⁾ Average monthly salary - nominal	Kč CZK	14 793	15 866	16 920	18 035	19 030
Makroekonomická průměrná mzda⁴⁾ - nominální Average salary - nominal	meziroční index % index %	108,7	107,3	106,6	106,6	105,5
		106,6	108,8	107,8	105,2	105,5
		101,9	106,9	107,7	102,3	103,5
- reálná - real						

Průměrná míra inflace Average inflation		4,7	1,8	0,1	2,8	1,9
Průměrné úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům⁵⁾ Average interest rates for non-financial companies	%	6,83	5,82	4,57	4,75	4,20
Obchodní bilance Commercial balance		-116,7	-71,3	-69,8	-26,4	40,4
Běžný účet platební bilance Current account balance	mld. Kč bill. CZK	-124,5	-136,4	-160,6	-167,3	-61,7
Saldo státního rozpočtu State budget balance		-67,7	-45,7	-109,1	-93,7	-56,3
Deficit sektoru vládních institucí⁶⁾ Government institution deficit	% HDP % GDP	5,9	6,8	11,7	2,9	2,6
Dluh sektoru vládních institucí⁶⁾ Debt of government institutions		27,2	30,7	38,3	30,6	30,5
Devizový kurz (průměr) - Kč/EUR Exchange rate (average) - CZK/EUR		34,08	30,81	31,84	31,90	29,78
- Kč/USD - CZK/USD	Kč CZK	38,04	32,74	28,23	25,70	23,95

Poznámky: Notes:

1) Výpočet na základě cen a struktury předchozího roku.

Calculation based on last year prices and structure

2) Přepočet pomocí parity kupní síly; založeno na výsledcích srovnávacího projektu za rok 2003 a odhadech OECD.

Calculation based on purchasing power parity, a 2003 comparison project and the OECD estimation

3) Zahnuje pouze subjekty podnikatelské sféry s 20 a více zaměstnanci a všechny organizace nepodnikatelské sféry.

Companies with 20 or more employees and non-business sector

4) Podíl objemu mezd a počtu zaměstnanců (pracovníků pobírajících mzdu) včetně zaměstnanců malých podniků, nezapočítaných do analogického ukazatele průměrné měsíční mzdy.

Including small businesses

5) Úrokové sazby ze stavu korunových úvěrů.

Interest rates on CZK loans

6) Vládní deficit a vládní dluh podle Maastrichtu.

Government's debt according to the Maastricht

Zpracování bylo provedeno na základě statistických dat známých do 31. 5. 2006.

Data known by May 31, 2006 were used.

Rozhodující význam pro hospodářský růst ČR v roce 2005 měl zahraniční obchod, zejména podstatné zlepšení exportní výkonnosti ekonomiky. Negativním jevem bylo zhoršení reálných směnných relací, které vedlo k významným ztrátám při zahraničně obchodní směně.

Hospodářský růst se projevil i na trhu práce. Průměrný počet nezaměstnaných v roce 2005 (410 tis.) byl meziročně nižší o 3,7 %. Průměrná míra nezaměstnanosti se meziročně snížila a činila 7,9 %. Hrubá měsíční průměrná nominální mzda (19 030 Kč) za rok 2005 byla meziročně vyšší o 5,5 %.

Růst české ekonomiky probíhal v roce 2005 v nízkoinflačním prostředí. Projevilo se to i ve snížení úrokových sazeb. Průměrná míra inflace vyjádřená růstem indexu spotřebitelských cen meziročně poklesla na 1,9 %, což byla jedna z nejnižších měr inflace v EU 25 v roce 2005. Ceny domácích průmyslových výrobců mírně rostly a ceny stavebních prací a tržních služeb se rovněž zvýšily. Výrazně poklesly ceny zemědělských výrobců - o 9,2 %.

ČR jako členský stát EU je zavázána podnikat potřebné kroky k tomu, aby byla co nejdříve připravena na přistoupení k eurozóně s její jednotnou měnou (eurem). Podmínkou je dosažení vysokého stupně udržitelné konvergence. Jejím měřítkem je plnění čtyř maastrichtských konvergenčních kritérií: vysoký stupeň cenové stability patrný z vývoje inflace; dlouhodobá udržitelnost veřejných financí hodnocená prostřednictvím vývoje deficitu a dluhu sektoru vládních institucí; stabilita měnového kurzu v rámci určitého flukтуаčního rozpětí a stálost konvergence, projevující se v úrovni dlouhodobých úrokových měr.

Z vyhodnocení plnění konvergenčních kritérií a stupně sladnosti české ekonomiky s eurozónou (EU 12)

koncem listopadu 2005 vyplynulo, že existuje řada důvodů hovořících pro relativně rychlé přijetí eura. Jedná se zejména o vysokou míru otevřenosti české ekonomiky, velkou obchodní i vlastnickou provázanost s eurozónou a další konvergenci v míře inflace i nominálních úrokových sazeb.

Tabulka 1.1.2 Podíl zemědělství¹⁾, lesnictví²⁾ a rybolovu³⁾ na hrubé přidané hodnotě (%)
Share of agriculture¹⁾, silviculture²⁾ and fishery³⁾ on the GDP (%)

Rok Year	Zemědělství Agriculture	Lesnictví Silviculture	Rybolov Fishery	Celkem Total
Běžné ceny Current prices				
2000	3,03	0,87	0,030	3,93
2001	2,94	0,72	0,028	3,69
2002	2,34	0,71	0,030	3,08
2003	2,33	0,68	0,019	3,03
2004	2,63	0,65	0,019	3,30
2005	2,31	0,65	0,015	2,98

Poznámky: Notes:

¹⁾ Včetně myslivosti a souvisejících činností.

Including game keeping and related activities

²⁾ Včetně souvisejících činností.

Including related activities

³⁾ Včetně chovu ryb a souvisejících činností.

Including fishery and related activities

Pramen: ČSÚ, údaje čtvrtletních národních účtů; revidované údaje; VÚZE

Source: Czech Statistical Office, Agriculture Economy Research Institute

1.2 Postavení lesního hospodářství v národním hospodářství

Forestry Position in National Economy

V souvislosti s požadavkem na udržitelné obhospodařování lesů stále více nabývá na významu také pozice lesnictví jako poskytovatele suroviny pro obnovitelné výrobky šetrné k životnímu prostředí, biologické rozmanitosti, ale i jako důležitého faktoru v globálním cyklu uhlíku, při rovnováze vodního prostředí, regulaci eroze a prevenci přírodních nebezpečí, jakož i při zajišťování sociálních a rekreačních služeb pro společnost.

Po našem vstupu do EU v předchozím roce se lesní hospodářství také začalo více vnímat (např. v souvislosti s možnostmi získat podpory i pro lesnictví) nejen jako jedno z odvětví prvovýroby, ale především jako nedílná součást rozvoje venkova.

Evropská politika rozvoje venkova se stává politikou, ve které lze realizovat i značnou část lesnických strategických záměrů. Jen aktivní lesní hospodářství v jednotlivých členských státech může prokázat svoji nezastupitelnou roli, která mu na venkově přísluší jak v ekonomické, tak i v environmentální a sociální

oblasti. Při úvahách o zabezpečení trvale udržitelného obhospodařování lesů se opět dostávají do popředí ekonomické aspekty, neboť bez ekonomické životaschopnosti vlastníků lesa nebude dosaženo ani tohoto deklarovaného strategického cíle.

Stále více se ukazuje, že i přes rozdílné přírodní a výrobní podmínky v jednotlivých členských státech EU existuje řada společných okruhů problémů, které nelze efektivně řešit jenom na principu subsidiarity, ale je zapotřebí přistoupit ke koordinaci, kooperaci a podstatně lepší komunikaci uvnitř i vně lesnického sektoru. Současné problémy a výzvy stojící před lesním hospodářstvím je nutno řešit novými přístupy, mezi nimiž mimořádně důležitou roli hraje mezisektorový přístup. Jenom změnou našich dosavadních modelů chování bude možné změnit současný nevyhovující stav, kdy některá s lesem úzce související témata se řeší izolovaně v rámci jiných odvětví, přičemž potřebné integrující řešení, jež může zabezpečit jenom komplexní lesnické pojetí problému, jsou kompetenčně rozdrobena se všemi negativními důsledky.

Tento neuspokojivý současný stav věcí již byl identifikován jak na evropské, tak i na národní úrovni, a proto úsilí v evropské lesnické politice jednoznačně směřuje od proklamativní společné lesnické strategie k formám, které by významněji mohly zlepšit postavení lesnictví v soutěži s jinými odvětvími a umožnily by lesnicko-dřevařskému sektoru opět získat odpovídající roli ve společnosti. Je zřejmé, že řada problémů je natolik složitá, že jejich vyřešení bude vyžadovat spojené úsilí nejen celého lesnicko-dřevařského sektoru, ale i dalších subjektů zainteresovaných na kvalitním životním prostředí.

Na lesním hospodářství a jeho produktech založená technologická platforma vytváří jedinečný, pro některá jiná hospodářská odvětví nerealizovatelný, model trvale udržitelného rozvoje na bázi obnovitelného přírodního zdroje.

Společné evropské postupy při řešení některých problémů českého lesnictví mohou být značným přínosem k tomu, abychom se naučili v evropském prostoru více spolupracovat a více komunikovat, abychom na výzvy, před nimiž lesnictví dnes stojí, dokázali zareagovat a zužitkovat ve prospěch vyšší konkurenceschopnosti odvětví i prosperity lesnických subjektů a zároveň přispěli k podstatnému zlepšení obrazu lesníků i lesnictví ve společnosti.

2. Vývoj změn vlastnických vztahů a legislativy

Changes in Forest Ownership and Legislation

2.1 Uspořádání vlastnických a uživatelských práv

Arrangement of Rights in Property and Use

V roce 2005 nedošlo k významným změnám ve vlastnické struktuře lesních pozemků. Restituční proces postupně odeznívá. U větších majetků a právně komplikovaných případů rozhodují o oprávněnosti restitučních nároků v odvolacím řízení i mimo něj soudy.

LČR na základě Smlouvy o spolupráci při vypořádání restitučních nároků oprávněných osob s Pozemkovým fondem ČR realizují uspokojování nároků oprávněných osob na poskytování náhrad za nevydané lesní pozemky.

V otázce tzv. církevního majetku, tj. majetku jehož držiteli byly církve, náboženské řády a kongregace, nedošlo v letošním roce k žádným změnám. I nadále je tento majetek podle ustanovení § 29 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, „blokován“ do přijetí zvláštní právní úpravy a nelze jej z vlastnictví České republiky převést.

Tabulka 2.1.1 Vývoj držby lesů v % z celkové plochy lesů
Forest ownership changes (%)

Lesy Owner	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
státní state	64,3	63,1	61,5	60,7	60,5	60,0	59,8
obecní municipalities	13,0	13,6	14,4	15,0	15,1	15,4	15,5
kraje regional governments			0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
lesní družstva forest co-operatives	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
veřejné vysoké školy public universities		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
soukromé private	21,8	22,1	22,7	22,8	22,9	23,1	23,2
Celkem výměra v tis. ha Total 1,000 ha	2 634	2 634	2 634	2 639	2 644	2 646	2 647

Pramen: ČÚZaK, MZe

Source: Czech Institute for Geodesy and Cartography, Ministry of Agriculture

Tabulka 2.1.2 Lesy ve vlastnictví České republiky
State ownership

Státní organizace s právem hospodařit / příslušnosti k hospodaření	Výměra lesa v tis. ha Forest area 1,000 ha	%	State institution
Lesy České republiky, s.p.	1 359,1	85,9	Forests of the Czech Republic, state enterprise
Vojenské lesy a statky ČR, s.p.	126,6	8,0	Military Forests and Farms, state enterprise
Správy národních parků	89,9	5,7	National parks administration
Kancelář prezidenta republiky	6,0	0,4	Office of the President
Celkem	1 581,6	100,0	Total

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

2.2 Legislativní činnost na úseku lesů, myslivosti, rybářství a včelařství

Legislative Activities within Forestry, Game Management, Fishery and Beekeeping Sector

Na úseku lesů v průběhu roku 2005

- nebyl Parlamentu České republiky předložen Vládou České republiky žádný návrh zákona připravený a zpracovaný Ministerstvem zemědělství,
- nebyla zpracována a ve Sbírce zákonů zveřejněna ani žádná vyhláška zpracovaná Ministerstvem zemědělství,
- pokračovala práce na přípravě podkladů pro zpracování věcného záměru nového lesního zákona.

Parlamentem České republiky byl novelizován zákon č. 149/2003 Sb., a to zákonem č. 387/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin) a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dnem 31. 10. 2005.

Komise Evropských společenství přijala:

- Rozhodnutí Komise ze dne 16. prosince 2005, kterým se České republice, Estonsku, Kypru a Litvě povoluje odchýlit se od směrnice Rady 1999/105/ES

o uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin na trh, pokud jde o zásoby nahromaděné v období od 1. ledna 2003 do 1. května 2004 (2005/915/ES).

- Rozhodnutí Komise ze dne 21. prosince 2005, kterým se členské státy opravňují k přijetí rozhodnutí podle směrnice Rady 1999/105/ES o zárukách poskytovaných ve vztahu k reprodukčnímu materiálu lesních dřevin vyprodukovaných ve třetích zemích (2005/942/ES).

Na úseku myslivosti **Myslivecká rada**, jako poradní orgán ministra zemědělství, se při svých jednáních v průběhu roku 2005 věnovala zejména připomínkám k návrhu novely vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádí zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně krajiny a přírody, ve znění pozdějších předpisů.

V průběhu roku 2005 byly zahájeny přípravné práce na změně vyhlášky č. 197/2004 Sb., k provedení zákona o rybářství. Z významnějších změn tohoto předpisu je třeba vyzdvihnout upřesnění popisů rybolovných metod, změny podmínek pro vydávání a odebrání rybařských lístků a stanovení přepočtů povolenek mezi ročními a krátkodobými.

V oblasti včelařství bylo v tomto roce vydáno nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh (částka 72 ze dne 26. 5. 2005).

3. Výsledky lesního hospodářství

Forestry Sector Overview

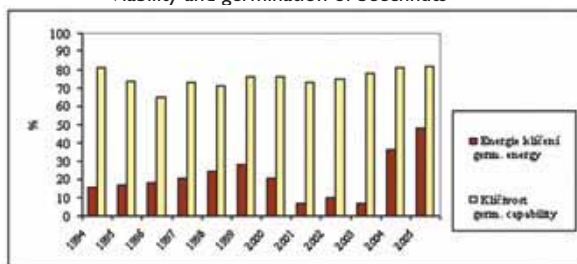
3.1 Lesní semenářství a školkařství

Forest Seed and Nursery Management

Lesní semenářství

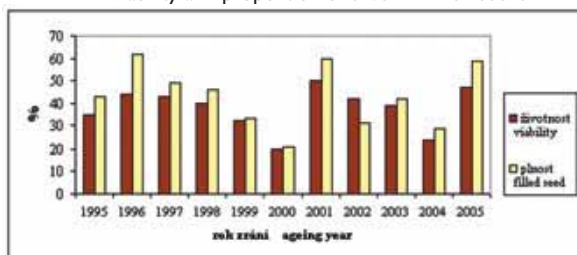
V roce 2005 byly ve zkušební laboratoři č. 1175 VÚLHM VS Uherské Hradiště „Semenářská kontrola“, akreditované ČIA, provedeny zkoušky kvality (stanovení obsahu vody, čistoty, absolutní hmotnosti, klíčivosti a životnosti) u 1 374 vzorků semenného materiálu (187 vzorků semenné suroviny a 1 184 vzorků semen) 91 druhů lesních dřevin. Největší podíl vzorků tvořil smrk ztepilý (27 %), jedle bělokorá (20 %), modřín opadavý (12 %), borovice lesní a buk lesní (9 %). Bylo provedeno 1 198 zkoušek čistoty, 1 341 stanovení absolutní hmotnosti, 995 zkoušek klíčivosti a 373 stanovení životnosti vitálním barvením. Průměrná klíčivost a životnost bukvic proti roku 2004 mírně poklesla, protože se jednalo pouze o skladované semeno (v roce 2005 nebyla žádná úroda) (graf 3.1.1). Semeno jedle z roku zrání 2005 mělo podobně jako v roce 2001 nadprůměrnou životnost a plnost (graf 3.1.2). U smrku, borovice i modřínu byla v roce 2005 zjištěna vyšší energie klíčení i klíčivost než v předchozích letech (grafy 3.1.3 až 4). U modřínu z roku zrání 2004 byla zaznamenána nejlepší kvalita za posledních 10 let (graf 3.1.6).

Graf 3.1.1 Životnost a klíčivost bukvic
Viability and germination of beechnuts

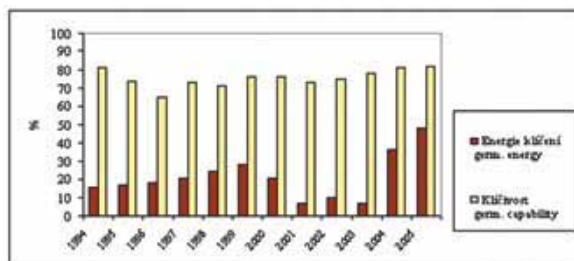
Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.2 Životnost a plnost semen jedle bělokoré
Viability and proportion of Silver fir filled seeds

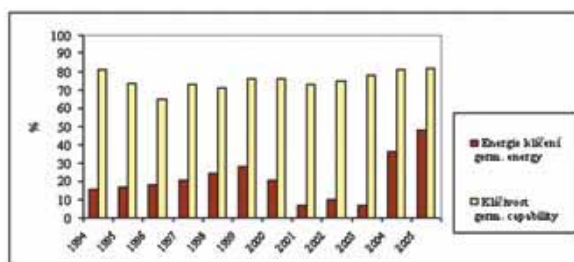
Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.3 Energie klíčení a klíčivost čistých semen smrku ztepilého
Germination energy and capability of Norway spruce pure seeds

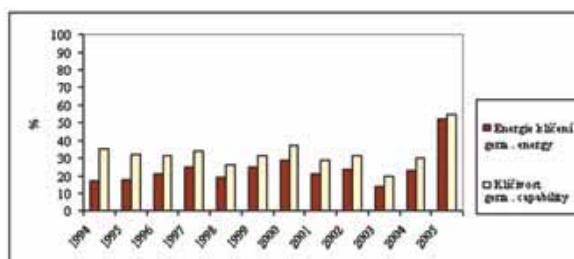
Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.4 Energie klíčení a klíčivost čistých semen borovice lesní
Germination energy and capability of Scots pine pure seeds

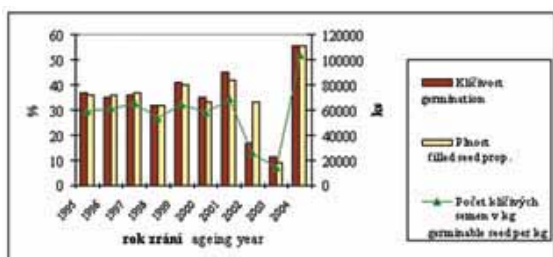
Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.5 Energie klíčení a klíčivost čistých semen modřínu evropského
Germination energy and capability of European larch pure seeds

Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.6 Modřín evropský: klíčivost, plnost a počet čistých semen v kg
European larch: germination, proportion of filled seeds and number of germinable seeds per kg

Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

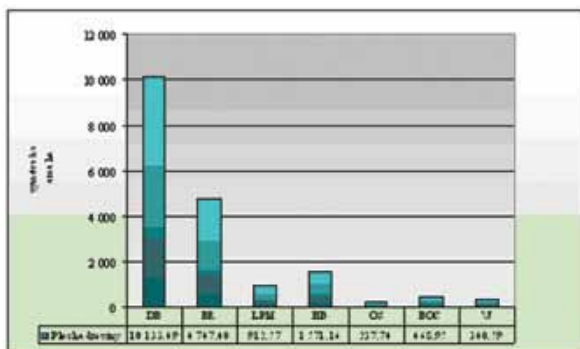
Přehled stavu zdrojů reprodukčního materiálu lesních dřevin k 31.12.2005.

Celková výměra uznaných zdrojů k produkci reprodukčního materiálu kategorie identifikovaný činila 41 167,03 ha. Jsou to převážně porosty listnatých dřevin fenotypové třídy C.

Celková výměra uznaných zdrojů k produkci reprodukčního materiálu kategorie selektovaný činila 111 812,75 ha. Z toho porosty fenotypové třídy A vykazovaly v roce 2005 výměru 13 524,60 ha, uznané porosty fenotypové třídy B měly výměru 98 288,15 ha.

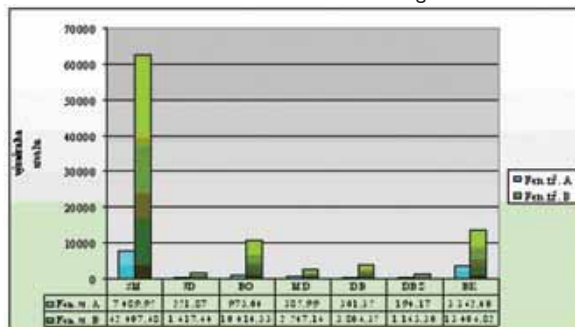
Zdroje reprodukčního materiálu kategorie kvalifikovaný tvoří zejména uznané semenné sady a klony. Uznaných sadů je v ČR celkem 89. Celková jejich výměra činí 270,23 ha. Zastoupeno je v nich 9 jehličnatých a 13 listnatých dřevin. Klonů (rodičovských stromů) je registrováno celkem 8 886 ks. Jehličnany se podílejí 9 dřevinnými druhy, počtem 5 571 stromů. Listnaté dřeviny jsou zastoupeny 22 druhy se 3 315 stromy.

Graf 3.1.7 Uznané porosty zdrojů identifikovaného reprodukčního materiálu-plochy nejvíce zastoupených dřevin
Certified stands of the identified reproduction material sources - areas of the most frequent tree species

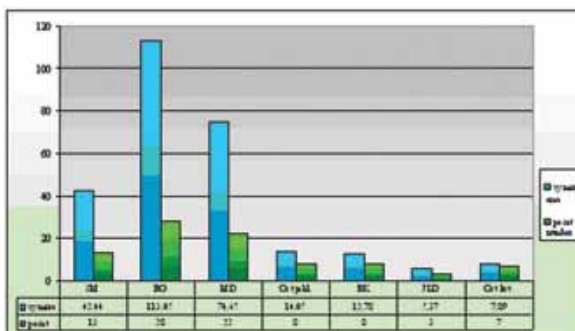
Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.8 Uznané porosty zdrojů selektovaného reprodukčního materiálu výměra kat. A,B
Certified stands of the selected reproduction material sources - area of the categories A and B

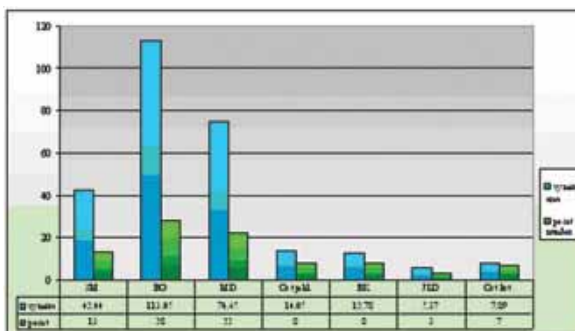
Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.9 Výměra (ha) a počet (ks) semenných sadů nejvíce zastoupených dřevin
Area (ha) and number (pc) of seed orchards by the most frequent tree species

Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.1.10 Počty klonů (rodičovských stromů)
Clone (parent trees) number

Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Tabulka 3.1.1 | Stav zásob semene a semenné suroviny v semenářském závodě v Týništi nad Orlicí
Seed and seed raw material stock in the seed production plant at Týniště nad Orlicí

Dřevina	Čisté semeno	Semenná surovina	Species
	Pure seed	Seed material	
	kg		
Smrk ztepilý	11 036	0	Norway spruce
Borovice lesní	2 235	29 409	Scots pine
Modřín evropský	769	15	European larch
Jedle bělokorá	2 250	315	Silver fir
Buk lesní	1 540	0	European beech

Pramen: LČR

Source: Forests of the Czech Republic, state enterprise

V semenářském závodě v Týništi nad Orlicí bylo v tomto roce zpracováno celkem 168 tun semenné suroviny, 21 druhů lesních dřevin a keřů. Závod zajistil stratifikaci 2,5 tuny semene, především buku, jedle a lípy.

Lesní školkařství

V souladu se světovým trendem jsou v produkci lesních školek ČR stále více uplatňovány moderní technologie pěstování krytokořenného sadebního materiálu (KSM). Při jeho pěstování může být zúročeno systémové řešení kvality sadebního materiálu aplikovaným výzkumem. V předchozích letech byly totiž zpracovány standardy kvality sadebního materiálu (ČSN 482115 Sadební materiál lesních dřevin). Platné znění této normy se následně stalo základem pro stanovení obchodovatelných standardů v zákoně č. 387/2005 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin a jeho prováděcí vyhlášce. Tím byly vyřešeny i požadavky legislativy EU na stanovení tzv. „obvyklé obchodní jakosti“.

Snaha o zvýšení kvality KSM vyústila v roce 2005 v ucelenou kompletaci „Katalogu biologicky vhodných obalů pro pěstování krytokořenného sadebního materiálu“ (aktuální verze je k dispozici na webové adrese: <http://vulhm.opocno.cz/sluzby4.html>, vychází i v odborném tisku). Cílem tohoto katalogu, který na základě pověření MZe zpracovává VÚLHM VS Opočno, je informovat pěstitele a odběratele KSM o biologicky vhodných typech obalů, umožňujících vypěstování kvalitního sadebního materiálu. Do katalogu jsou zařazovány jen typy pěstebních obalů, u nichž bylo testováním ve školce a po výsadbě v lese prokázáno, že nezpůsobují deformace kořenů. Katalog bude i v příštích letech doplňován o další nové biologicky vhodné typy pěstebních obalů.

System opatření, který byl v uplynulých letech uveden do praxe, výrazně zvýšil kvalitu produkce sadebního materiálu v lesních školkách ČR, což by se mělo významně projevit i ve zkvalitnění umělé obnovy lesa.

3.2 Obnova lesa a zalesňování

Forest Regeneration and Afforestation

Plocha obnovených lesních porostů se oproti předchozímu roku zmenšila o 4,1 %. Je o přibližně 10,1 % nižší než by měl být minimální rozsah obnovy z hlediska trvalé a vyrovnané produkce (normality). Nezdar zalesnění je téměř stejný jako v roce 2004.

Při obnově se snížil podíl jehličnatých dřevin ve prospěch dřevin listnatých.

Podíl přirozené obnovy se oproti roku 2004 zvětšil o 6,7 %, tento nárůst může souviset s typem stanovišť a možností využití přirozené obnovy nasemeněním v obnovovaných porostech.

Tabulka 3.2.1 Obnova lesa v ha

Forest regeneration (ha)

Způsob obnovy	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Method of regeneration
Umělá	21 867	19 109	17 142	16 481	18 618	17 855	Artificial
z toho opakovaná	4 371	3 934	3 212	3 284	2 766	2 776	of which: replanting
Přirozená	3 422	2 956	2 941	2 728	3 401	3 630	Natural
Ze změn majetku	487	347	444	329	215	144	Registration changes
Celkem	25 776	22 421	20 527	19 538	22 234	21 629	Total

Pramen: ÚHÚL, ČSÚ

Source: FMI, Czech Statistical Office

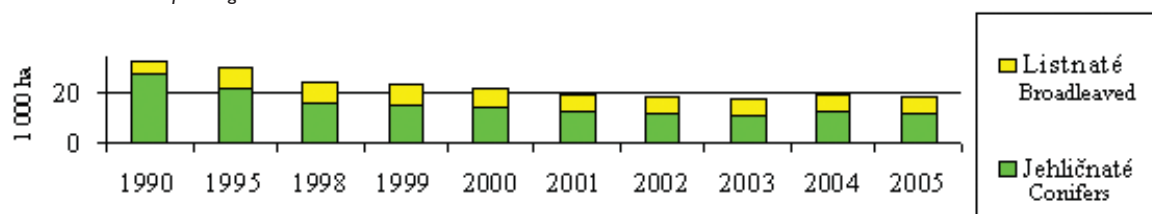
Tabulka s grafem 3.2.2 Umělá obnova podle druhů dřevin

Artificial regeneration by tree species

Umělá obnova		2000	2001	2002	2003	2004	2005	Artificial regeneration	
		ha							
Celkem*		21 867	19 109	18 120	17 164	19 042	18 318	Total	
z toho	sadba	21 486	18 918	17 676	16 823	18 733	18 156	of which	planting
	síje	381	191	444	341	309	162		sowing
z toho	smrk	9 479	8 211	7 941	7 333	8 495	7 910	of which	spruce
	jedle	895	801	923	937	1 032	929		fir
	borovice	2 597	2 720	2 267	2 223	2 361	2 388		pine
	modřín	739	570	417	350	327	268		larch
	ost. jehlič.	200	231	182	131	124	163		other coniferous
	☐ jehličnaté	13 910	12 533	11 730	10 974	12 339	11 658		total coniferous
	dub	2 428	2 033	1 780	1 910	1 965	1 935		oak
	buk	3 386	2 908	3 143	3 032	3 406	3 275		beech
	lípa	397	286	264	236	237	283		linden
	topol a osika	46	47	61	84	50	78		poplar, aspen
	ost. listnaté	1 700	1 302	1 142	928	1 045	1 089		other broadl.
	☐ listnaté	7 957	6 576	6 390	6 190	6 703	6 660		total broadl.
	% listnaté	36,4	34,4	35,3	36,1	35,2	36,4		broadl. %

Pozn.: *Včetně zalesnění pod porostem.

Note: *Inclusive underplanting

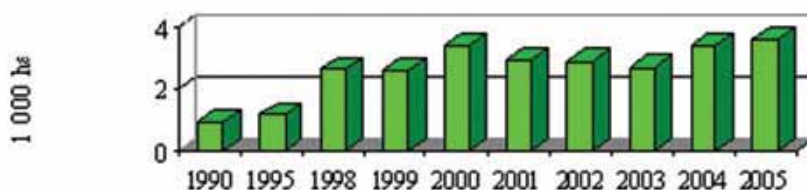
Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

Graf 3.2.1 Rozsah přirozené obnovy

Area of natural regeneration

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

Tabulka 3.2.3 Bilance holin v lesích v ha

Balance of unstocked areas (ha)

Rok Year	Stav k 1.1. Area by Jan. 1.	Přírůstky holin New unstocked area				Úbytky holin Reduction in unstocked area				Stav k 31.12 Area by Dec. 31.	
		Těžbou After felling	Nezdarem Reforestation losses	Jinak* Other	Celkem Total	Zalesněním Reforestation	Přirozenou obnovou Natural regeneration	Jinak Other	Celkem Total	Celkem Total	Z toho holina z převodu do lesních pozemků Of which land use change
2000	20 782	16 066	4 371	3 350	23 787	21 867	3 422	487	25 776	18 793	268
2001	19 061*	15 346	3 934	1 990	21 270	19 109	2 956	347	22 412	17 919	275
2002	17 919	14 908	3 212	2 150	20 270	17 142	2 941	444	20 527	17 662	207
2003	17 662	15 538	3 284	2 713	21 535	16 481	2 728	329	19 538	19 659	79
2004	19 659	16 948	2 766	1 785	21 499	18 618	3 401	215	22 234	18 924	48
2005	18 924	18 565	2 776	1 661	23 002	17 855	3 630	144	21 629	20 297	41

Poznámka: *Včetně holin z převodu do lesních pozemků.

Note: * Including land converted in forest land.

Pramen: ÚHÚL, ČSÚ

Source: FMI, Czech Statistical Office

Většina holin z těžby je zalesňována do jednoho roku po těžbě, tedy dříve než požaduje lesní zákon.

3.3 Meliorační a zpevňující dřeviny

Soil-improving and Stabilizing Species

Moderní lesní hospodářství je založeno na principech trvalosti a polyfunkčnosti. Jeho základními atributy je zvyšování diverzity a resilience lesních ekosystémů. U nově zakládaných porostů je vhodným nástrojem k dosažení těchto cílů výsadba melioračních a zpevňujících dřevin, které je vlastník lesa povinen při obnově lesa použít. U porostů starších, založených ještě na principech pasečného lesa, se postupně uplatňuje jejich přestavba.

Přestavba lesů je pojem, který nezahrnuje jen změnu druhové skladby lesů. Týká se celé porostní struktury lesních porostů a cílem mohou a mají být smíšené porosty složené z dřevin, které odpovídají stanovištním podmínkám s bohatou vnitřní strukturou. Protože však hospodářská úprava lesů zatím nemá jednotná kritéria pro kvantifikaci struktury lesů, na kterých by bylo

možno posoudit vývoj změn této struktury, lze použít jen ukazatele druhové skladby lesů a jejího vývoje, jak v celkovém zastoupení jednotlivých dřevin v našich lesích, tak i v obnově lesa.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), poprvé použil nový pojem v lesnické legislativě „meliorační a zpevňující dřeviny“ (dále MZD) a stanovil povinnost výsadby těchto dřevin při obnově lesa. Cílem tohoto opatření je zlepšování stavu lesa, jak po stránce zvyšování diverzity lesních ekosystémů, tak i z hlediska zlepšování jejich vnitřní i vnější struktury. Tento zákon stanovil, že s výjimkou vlastníků lesa velmi malé výměry (menší než 3 ha) je vlastník lesa povinen v souladu se stanovištními podmínkami při obnově lesa zajistit určitý podíl dřevin, které mají meliorační a zpevňující účinky. Rozumí se tím zejména meliorační účinky na lesní půdu a zvyšování vnitřní stability porostu díky kořenové soustavě dřevin s kúlovým kořenem.

Na tento zákon navazuje vyhláška MZe č. 83/1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesa a o vymezení hospodářských souborů, která stanovuje minimální procentický podíl MZD dle cílových hospodářských souborů, vyjmenovává jednotlivé dřeviny, které v daném cílovém hospodářském souboru plní funkci meliorační a zpevňující dřeviny. V celkovém výčtu MZD samozřejmě

převládají listnaté dřeviny, ale je zde i několik hluboce kořenících jehličnatých dřevin s kůlovým kořenem, jež mají potenciál zajistit vyšší stabilitu porostu zejména při jejich uplatnění v porostní plášti či na návětrné straně porostu. Důležitá je tedy struktura porostu jak ve smyslu vertikálním, tak i ve směru horizontálním. Rovněž způsob smíšení druhů dřevin a jejich umístění s ohledem na bořivý vítr je důležitým aspektem uplatnění melioračních a zpevňujících dřevin v našich lesích při uplatňování trvale udržitelného hospodaření.

Zejména velké porosty jedné dřeviny a více méně stejného věku, tak jak byly v minulém století zakládány podle principů pasečného lesa, představují málo stabilní lesní ekosystémy závislé na vnějších intervencích lesního hospodáře, aby byla zajištěna jejich další existence. Moderní lesní hospodářství však preferuje takové metody pěstování lesů, které zvyšují resilienci lesních ekosystémů. Metody vedoucí ke zlepšení stavu těchto stejnověkých monokultur se souhrnně označují jako přestavba a v našich podmínkách se týkají především smrkových a borových monokultur. Tato přestavba však nesmí být zužována jen na otázku druhové skladby našich lesů, týká se totiž celé textury porostů.

Hlavní přednosti přestavby jehličnatých monokultur na smíšené porosty jsou popsány v monografii Spiecker et al. (2004) a lze je shrnout do následujících bodů:

- snížení acidifikace zejména svrchních vrstev půdy,
- rychlejší rozklad opadu organické hmoty (tím se snižuje akumulace organické hmoty na půdním povrchu, ke které dochází v čistě jehličnatých porostech),
- zrychlení koloběhu elementárních živin v rámci ekosystému (listnaté dřeviny zejména buk pozitivně ovlivňují koloběh Ca a Mg).

Meliorační funkcí těchto dřevin se rozumí zejména jejich pozitivní vliv na svrchní půdní horizonty. Porosty s převahou jehličnatých dřevin významným způsobem akumulují organickou hmotu na půdním povrchu, což vede k následné proměně i jejího chemismu.

Tabulka 3.3.1 Akumulace organické hmoty na povrchu půdy pod porosty s různým zastoupením jehličnatých a listnatých dřevin (Klím, 2004)
Biomass storage on forest floor by different stand composition

Složení porostu Species composition (%)	buk 100 smrk 0 beech 100 spruce 0	buk 5 jehl. 95 beech 5 conif. 95	buk 0 smrk 100 beech 0 spruce 100
organická hmota [t.ha ⁻¹] Biomass (mt.ha ⁻¹)	16,9	53,0	77,8

Pramen: ČZU

Source: Czech Agricultural University

Výrazná akumulace organické hmoty je patrna zejména u porostů s převahou smrku ve vrstvě H (nebo F + H). Ve smíšeném porostu buku se smrkem se tvoří oproti nesmíšenému bukovému porostu i ve srovnání s monokulturou smrku vyšší prostorová variabilita akumulace organické hmoty. Tyto podmínky pak samozřejmě ovlivňují charakter fytoocenózy.

V této souvislosti je třeba poznamenat, že hromadění organické hmoty může být i cíleným výsledkem hospodaření a to v souvislosti s potřebou akumulace uhlíku v našich lesích a tím snižování oxidu uhličitého v atmosféře v souvislosti s globálními změnami klimatu.

Povrchový humus, který je významným článkem v koloběhu elementů v lesních ekosystémech, se výrazně odlišuje v porostech, které se různí zastoupením jehličnatých a listnatých dřevin, jak je patrné z následující tabulky.

Tabulka 3.3.2 Akumulace živin v organické hmotě na povrchu půdy pod porosty s různým zastoupením jehličnatých a listnatých dřevin (Klím, 2004)
Nutrients storage in the biomass on forest floor by different stand composition

Složení porostu Species composition (%)	buk 100 smrk 0 beech 100 spruce 0	buk 5 jehl. 95 beech 5 conif. 95	buk 0 smrk 100 beech 0 spruce 100
N [kg.ha ⁻¹]	194	318	1024
Ca [kg.ha ⁻¹]	166	215	370
Mg [kg.ha ⁻¹]	18	32	46

Pramen: ČZU

Source: Czech Agricultural University

Naproti tomu listnaté dřeviny urychlují svým každoročním opadem koloběh elementů a působí melioračně na chemismus půdy i na zpomalení acidifikačních účinků jehličnatých monokultur. Když posoudíme hodnoty pH ve vrstvě H i horizontu A, vidíme, že výrazně klesají od bukového ke smrkovému porostu.

Tabulka 3.3.3 Chemická reakce povrchových vrstev půdy pod porosty jehličnatými a listnatými (Klím, 2004)
Soil reaction of the upper soil layers under coniferous and broadleaved stands

Složení porostu Species composition (%)	buk 100 smrk 0 beech 100 spruce 0	buk 0 smrk 100 beech 0 spruce 100
Půdní vrstva H [pH] Soil horizon H (pH)	5,19	3,77
Půdní horizont A [pH] Soil horizon A (pH)	4,33	3,85

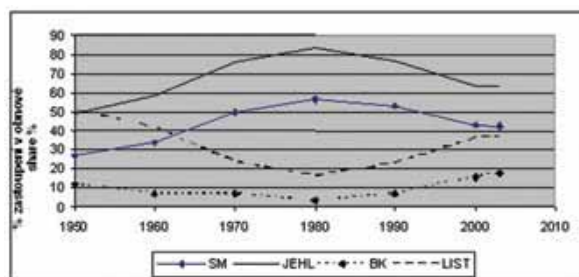
Pramen: ČZU

Source: Czech Agricultural University

Anticipace těchto jevů vede moderní lesní hospodářství k zakládání smíšených porostů s určitým podílem listnatých dřevin s prokazatelně melioračními účinky. To je princip, který byl ukotven v lesním zákoně a který je i finančně podporován státem (viz kapitola 6.4 Finanční prostředky státního rozpočtu pro LH).

Výsledky těchto opatření už jsou patrné na změnách druhové skladby našich porostů, zejména těch, které byly zakládány v posledním deceniu. Dlouhodobý vývoj zastoupení klíčových dřevin v našich lesích ukazuje na proměny myšlení tudíž i způsobů hospodaření za posledních padesát let, které se odrazilo i v upřednostňování některých dřevin v poválečném období.

Graf 3.3.1 Vývoj relativního zastoupení klíčových dřevin v obnově lesa
Key tree species share on reforestation

Pramen: ČZU

Source: Czech Agricultural University

Z grafu je zřejmý výrazný nástup používání jehličnatých dřevin a zejména smrku od poloviny 60. let minulého století, kdy převládala společenská objednávka na maximální objemovou produkci dřeva a výrazná změna tohoto trendu v devadesátých letech, která byla podpořena legislativními změnami v roce 1995 a 1996.

Dosavadní vývoj zastoupení MZD v mladých porostech je patrný při porovnání druhového složení prvního věkového stupně našich lesů v roce 1995 a v roce 2005 (2004), kdy už všechny porosty patřící do tohoto stupně vznikaly v rámci platného lesního zákona a jeho ustanovení o MZD.

3.4 Výchovné zásahy

Cleanings and Thinnings

Plocha lesních porostů, v nichž byly provedeny výchovné zásahy, především prořezávky, se zmenšila. Plocha probírek se zvětšila a jejich intenzita poklesla.

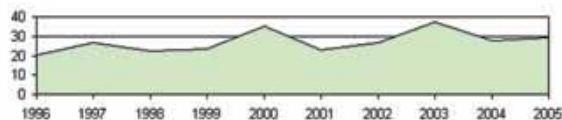
Tabulka 3.4.1 Rozsah provedených výchovných zásahů v tis. ha
Cleanings and thinnings (1,000 ha)

Rok provedení Year	Prořezávky Cleanings	Probírky Thinnings	Výchovné zásahy celkem Total
2000	47,7	115,5	163,2
2001	49,7	131,1	180,8
2002	34,9	103,2	138,1
2003	41,2	79,3	120,5
2004	43,4	91,1	134,5
2005	40,7	92,3	133,0

Pramen: ÚHÚL, ČSÚ

Source: Forest Management Institute, Czech Statistical Office

Graf 3.4.1 Průměrný objem dřeva vytěženého v probírkách v m³/ha
Average volume of thinnings (m³.ha⁻¹)

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

3.5 Těžba dřeva

Felling

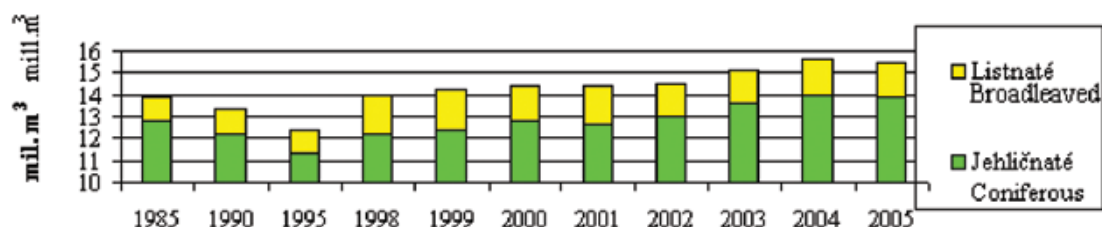
Růst celkové těžby dřeva nepokračoval. Oproti roku 2004 se těžba snížila o 0,6 %. Podíl listnaté těžby se mírně zvýšil. Těžba v m³ na 1 ha se rovněž nepatrně snížila.

Protože je skutečný stav zásob dříví každoročně aktualizován terénním zjištěním zhruba na 10% celkové rozlohy lesů a u ostatních lesů je jejich zásoba údajem platným k počátku platnosti LHP, nelze pomocí následujících údajů o roční těžbě celkové a o celkovém běžném přírůstu meziročně zásoby dříví jednoduše bilancovat.

Tabulka s grafem 3.5.1 Těžba dřeva

Total annual fellings

Těžba dřeva	T.j.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Unit	Fellings
Jehličnatá	mil. m ³	12,85	12,68	13,01	13,66	13,92	13,88	mil. m ³	Coniferous
Listnatá		1,59	1,69	1,53	1,48	1,68	1,63		Broadleaved
Celkem		14,44	14,37	14,54	15,14	15,60	15,51		Total
Celkem na 1 obyvatele	m ³	1,41	1,41	1,43	1,48	1,53	1,52	m ³	Per capita
Na 1 ha lesní půdy		5,48	5,45	5,50	5,73	5,90	5,86		Per 1 ha of forest

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

Poznámka: Údaje jsou uváděny v m³ hrubí bez kůry.Note: Volumes are given in m³ under bark, minimum top diameter 7 cm.

3.5.1 Těžby prováděné v rozporu s lesním zákonem

Illegal logging

Tab. 3.5.1.1 Neoprávněné těžby dřeva zjištěné orgány státní správy lesů a ČIŽP

Illegal logging recognised by the state forest supervision bodies and by the Czech Environmental Inspection

Ustanovení lesního zákona Forest law limit	Kontrolní orgán Inspection authority	Počet zjištěných případů Number of cases	Objem hmoty v tis.m ³ Size in volume, 1.000 m ³
Překročení velikosti holé seče (1 ha) při mýtní úmyslné těžbě; § 31, odst. 2 Felling area up to 1 ha	SSL State supervision ČIŽP Environmental Inspection	13 1	1,54 0,50
Snížení zakmenění porostu pod 0,7 plného zkamenění při těžbě; § 31, odst. 4 Density lowering below 70%	SSL ČIŽP	3 2	1,97 6,70
Nepovolené těžby § 33, odst. 3 Felling not approved	SSL ČIŽP	37 0	3,42 0,00
Úmyslná mýtní těžba v lesních porostech mladších 80 let; § 33, odst. 4 Felling of forest stands younger than 80 years	SSL ČIŽP	30 2	3,36 5,70
Nařezání stojících stromů Fatal damage by illegal half-cutting of trees	SSL ČIŽP	15 6	3,10 5,30
Jiné Other	SSL ČIŽP	6 3	0,97 4,10
Celkem Total	SSL ČIŽP	104 14	14,36 22,30
Spolu All		118	36,66

Pramen: MZe, ČIŽP

Source: Ministry of Agriculture, Czech Environmental Inspection

Uvedené údaje se podařilo shromáždit za celou ČR díky pochopení orgánů státní správy lesů na všech stupních řízení.

Orgány státní správy lesů v jednotlivých krajích řešily v průběhu roku 2005 celkem 104 případy těžeb prováděných v rozporu s lesním zákonem, což představovalo 14,4 tis. m³ dříví, z toho podíl těžby s nesplněnou ohlašovací povinností (§ 33 odst. 3) činil 3,4 tis. m³, což je 23,6 %.

Oproti předcházejícím letům došlo k velmi výraznému poklesu případů při současném snížení celkového objemu neoprávněně vytěženého dříví.

V roce 2005 byly nejvíce postiženy Kraj Vysočina s 28 případy (2,6 tis. m³), Plzeňský kraj s 27 případy (4,0 tis. m³), Středočeský kraj s 15 případy (3,8 tis. m³), Zlínský kraj s 10 případy (0,3 tis. m³) a Liberecký kraj s 9 případy (1,4 tis. m³).

3.6 Ochrana lesa

Forest Protection

Z obecného hlediska byly podmínky ovlivňující zdravotní stav a ochranu lesa v roce 2005 relativně stejné v roce 2004. Chod povětrnostních vlivů vykazoval menší extremity než v roce 2003 (s určitou výjimkou červencové vichřice) a celkově spíše přispěl k mírnému zlepšení stavu, především prostřednictvím nadnormálních úhrnů srážek v první polovině vegetační sezóny a poněkud nižších teplot. Na druhé straně se však mírně negativně projevilo teplo a sucho druhé poloviny vegetační sezóny, jež bylo příznivé zejména pro vícegenerační druhy podkorního hmyzu. V případě abiotických škodlivých vlivů došlo ve srovnání s rokem 2004 k poklesu poškození, především v důsledku nižšího objemu polomů (sněhové polomy ze zimy 2005/2006 budou evidovány až v následujícím roce). U biotických škodlivých činitelů přetrvával převážně nízký stav výskytu (s výjimkou podkorního hmyzu na jehličnanech, aktivizace václavky, chronického problému škod spárkatou zvěří a několika méně významných specifických případů), podobně jako v roce 2004.

3.6.1 Preventivně ochranná opatření

Preventive measures

Tak jako každoročně byly i v roce 2005 ve velkém rozsahu provedeny kontroly výskytu lesních škodlivých činitelů. Soustředily se především na hmyzí škůdce, v souladu s vyhláškou MZe č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů. V rámci těchto kontrol byli sledováni především tzv. kalamitní škůdci, mezi něž náleží hlavně lýkožrout smrkový (*Ips typographus*) a bekyně mniška (*Lymantria monacha*). Při kontrole

lýkožrouta smrkového bylo podle evidence využito cca 70 tis. ks feromonových lapačů a bylo položeno 160 tis. m³ lapáků, kontrola bekyně mnišky se uskutečnila na rozloze kolem 110 tis. ha.

Pomocí preventivně ochranných opatření bylo v naprosté většině případů včas podchyceno hrozící nebezpečí v ochraně lesa a byla přijata potřebná navazující (obránná) opatření (určitou výjimku představoval podkorní hmyz na jehličnanech, kdy zejména na drobných majetcích soukromých vlastníků vznikly ve smrkových a částečně i borových porostech značné škody, stejně jako v minulých letech). Tyto škody se objevily až po dlouhém a teplém podzimu.

3.6.2 Ochrana a obrana proti škodlivým činitelům

Protection and defence against damaging factors

Na zamezení vzniku poškození lesních porostů biotickými škodlivými činiteli se v podmínkách Česka vynakládají každoročně nemalé prostředky. Soustředují se především do následujících oblastí: obrana proti škodám zvěří a hlodavci, obrana proti buření ve školkách, výsadbách a kulturách, obrana před hmyzími škůdci a původci houbových onemocnění. Používá se při tom systému navzájem provázaných opatření biologického i technického rázu, jejichž součástí je i používání repelentních a pesticidních látek.

Přesné údaje o celkovém rozsahu použitých opatření nejsou ani v roce 2005 k dispozici, jako kvalifikovaný odhad lze uvést, že v celorepublikovém měřítku se podobně jako v předchozích letech jednalo o opatření aplikovaná v přepočtu na rozloze kolem 100 tis. ha lesních porostů (tj. ochranná a obranná opatření byla provedena v rozsahu cca 2% celkové rozlohy lesa v ČR, což je neporovnatelně méně než v zemědělství). Rozhodující podíl připadal jako každoročně na ochranu proti škodám zvěří (zimní okus a ohryz, letní okus a loupání) a proti nežádoucí vegetaci (chemické potlačování buření).

3.6.3 Ozdravná opatření v lesích poškozených imisemi - vápnění a hnojení lesních porostů

Curative measures in forests damaged by air pollution – liming and fertilizing of forest stands

Vápnění a hnojení lesních porostů probíhá v návaznosti na usnesení vlády České republiky č. 22/2004. Cílem je náprava výživy v lesních porostech, kde byla doložena narušená výživa dřevin spočívající ve vysoké kyselosti a v nedostatečných zásobách hořčíku a vápníku. V roce

2005 bylo provedeno vápnění v celkovém rozsahu cca 600 ha v oblasti Krušných hor (288,04 ha na Lesních správách LČR Horní Blatná a Klášterec nad Ohří), Jizerských hor (261,81 ha na LS LČR Jablonec nad Nisou) a Šumavy (53,30 ha na LS LČR Vyšší Brod). Vápnění bylo provedeno vápnitým dolomitem o zrnitostní frakci do 2 mm s vysokým obsahem hořčíku (obsah $MgCO_3 > 35\%$) o celkové dávce 3 t.ha⁻¹.

V rámci projektů hnojení lesních porostů byly v Krušných horách provedeny aplikace práškové formy hořečnatého hnojiva Silvamix Mg-F4 s cílem dodat postupně rozpustný hořčík spolu s dalšími živinami především do mladých porostů a na lokality, kde byla v minulosti provedena buldozerová příprava půdy. Celkem byla v roce 2005 ošetřena plocha cca 1 300 ha. Byla použita dávka hnojiva 300 kg.ha⁻¹. Lokality byly navrženy pracovníky LČR a posouzeny Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů a Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským a schváleny orgány ochrany přírody (krajské úřady, pověřené obce).

Tabulka 3.6.3.1 Rozsah vápnění lesních porostů v ha
Liming (ha)

Oblast	Plocha area	Region
Krušné hory	288,04	Ore Mountains
Jizerské hory	261,81	Jizera Mountains
Šumava	53,30	Šumava Mountains
Celkem	603,15	Total

Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

Tabulka 3.6.3.2 Rozsah hnojení lesních porostů v ha
Fertilization (ha)

Vlastník	Plocha Area	Owner
Městské lesy Jáchymov	845,49	Town's of Jáchymov Forests
LČR, LS Klášterec n. Ohří	335,60	State forests, district of Klášterec n. O.
LČR, LS Kraslice	132,63	State forests, district of Kraslice
Celkem	1 313,72	Total

Pramen: VÚLHM

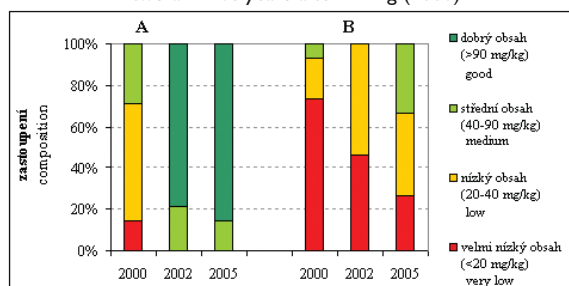
Source: FGMRI

V průběhu let 2000 - 2005 probíhala kontrola dlouhodobé účinnosti zásahů. Vzorky humusu, minerálních půdy a asimilačních orgánů na lokalitách byly odebírány na vytypovaných lokalitách v období před vápněním a v intervalu 2 roky po vápnění. V roce 2005 byly zahájeny první odběry v intervalu pěti let po zásahu na

plochách vápněných v roce 2000. Analýzy provedené pět let po zásahu potvrdily statisticky významné snížení kyselosti lesních půd v humusu i v minerálních horizontech. Oproti roku 2002 byla změna v pH o něco méně výrazná, což lze hodnotit spíše příznivě, neboť cílem aplikací je především dodání deficitních živin, nikoliv rychlá změna půdní kyselosti. V západním Krušnohoří, nejvíce postiženém žloutnutím, vzrostla průměrná hodnota výměnného pH v humusu z 2,54 (velmi silně kyselá půda) na 3,20 (silně kyselá půda). V humusové vrstvě a svrchních minerálních horizontech půdy došlo na vápněných plochách k nárůstu obsahu vápníku. Nárůst obsahu hořčíku, který byl hlavním deficitním prvkem z hlediska výživy lesních porostů, se v roce 2005 projevil již ve všech hodnocených horizontech. Významný je zejména posun přístupné zásoby tohoto prvku v minerálním horizontu B. Dva roky po vápnění docházelo v humusové vrstvě a ve svrchním minerálním horizontu k mírnému nárůstu obsahu dusíku (aniž by byl významně ovlivněn poměr C/N) a také fosforu a draslíku. Tento trend, související se zvýšením uvolňováním živin z humusové vrstvy, již v roce 2005 většinou nepokračoval, obsahy těchto prvků obvykle nebyly statisticky odlišné od situace v roce 2000. V hlubších horizontech ke zvýšení obsahu těchto živin nedošlo, uvolněné prvky byly využity dřevinami, což dokládají i výsledky analýz asimilačních orgánů.

Graf 3.6.3.1 Změny zastoupení porostů v jednotlivých třídách obsahu přístupného hořčíku v západním Krušnohoří v intervalu dvou (2002) a pěti (2005) let po provedení vápnění

Changes in the forest stands share on the available magnesium content at Western Ore Mountains two and five years after liming (2000)

A humusem ovlivněný svrchní minerální horizont (cca 0-5 cm)
upper mineral horizon (depth 0 - 5 cms) influenced by humus
B svrchní minerální horizont (cca 5-30 cm)
upper mineral horizon (depth about 5 - 30 cms)

Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

3.6.4 Lesní ochranná služba

Forest Protection Service

Lesní ochranná služba Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti byla zřízena jako organizační složka útvaru ochrany lesa na základě pověření MZe v roce 1995. Regionálně je rozdělena do tří pracovišť: Strnady (Čechy), Znojmo a Frýdek-Místek (Morava a Slezsko). Její hlavní náplní činnosti je poradenství a další odborné aktivity na poli ochrany lesa.

V rámci poradenské činnosti pro všechny vlastníky a uživatele lesa na území ČR bylo v roce 2005 zpracováno kolem 300 případů z oborů fytopatologie, entomologie, vertebratologie a herbologie (podstatná část formou laboratorních a terénních šetření). Proběhlo každoroční vyhodnocování výskytu a případných obranných zásahů proti biotickým škodlivým činitelům. Během roku pracovníci LOS uspořádali v různých regionech ČR 8 seminářů s tematikou ochrany lesa a řady dalších seminářů, instruktážních akcí apod. se aktivně účastnili. Publikační činnost zahrnovala mimo jiné vydání 2 čísel Zpravodaje ochrany lesa (Supplementum bylo jako každoročně věnováno analýze výskytu lesních škodlivých činitelů v roce 2004), 6 letáků LOS (formou přílohy časopisu Lesnická práce) a zpracování 4 českých technických norem na ochranu proti kalamitním škůdcům.

3.6.5 Požární ochrana v lesním hospodářství

Fire control in forestry

Organizace požární ochrany je v ČR upravena zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

V návaznosti na § 7 odst. 2 tohoto zákona zabezpečuje MZe ze svého rozpočtu na základě ustanovení § 46 odst. 1 lesního zákona leteckou hasičskou službu (dále jen LHS) jako službu pro všechny vlastníky lesů na celkové ploše 2,4 mil. ha lesních pozemků v lesích na území ČR - tj. 91% výměry všech lesů (mimo lesy v působnosti MO a MŽP), s cílem ochrany lesů před lesními požáry. Tato činnost v roce 2005 v důsledku stížnosti na provádění výběrového řízení na LHS dle zákona o veřejných zakázkách nebyla realizována a vlastníci lesů s výměrou přes 50 ha požární ochranu převzaly ze zákona o lesích do své povinnosti.

Vrtulníky Policie ČR ve II. stupni pracovní pohotovosti provedly celkem 5 letů, při kterých nalétaly skoro 15 hodin. Během těchto letů nebyly zjištěny žádné požáry a letecky nebyl hašen žádný požár. Ve srovnání s roky 2003 a 2004 tak došlo k výraznému poklesu počtu letů a letových hodin.

Z hlediska prevence a ochrany lesů je LHS velmi účinným systémem, který minimalizuje škody způsobené lesními požáry, zvláště v nepřehledném a nepřístupném terénu.

Přesto ale došlo v lesním hospodářství k 619 požárům se škodou 9 300 tis. Kč, z toho k 15 požárům došlo v lesních porostech na ploše 26,1 ha se škodou 1 374 tis. Kč. Tyto požáry byly uhašeny pozemní technikou jednotek požární ochrany.

Ze statistických údajů je patrný značný rozdíl počtu lesních požárů v jednotlivých kalendářních letech, který je způsoben především změnami klimatických podmínek během daných let. Relativně malý počet požárů v příslušném kalendářním roce dostatečně nevypovídá o závažnosti lesních požárů. Některé druhy lesních porostů zničené požárem jsou z hlediska životního prostředí často nenahraditelné a škody na nich těžko vyčíslitelné. Dále při souběhu nepříznivých okolností může dojít k výraznému nárůstu přímých a nepřímých škod způsobených požárem lesního porostu.

Tabulka 3.6.5. 1 Lesní požáry

Forest fires

	2001	2002	2003	2004	2005
Škoda způsobená lesními požáry (mil. Kč) Forest fire damage (mill. CZK)	6,8	9,1	33,5	19,1	9,3
Uchráněné hodnoty lesů (mil. Kč) Forest salvage (mill. CZK)	120,6	136,9	507,2	160,4	122,8
Počet požárů Forest fire number	483	604	1754	873	619
Rozloha lesních požárů (ha) Forest fire size in area (ha)	87	179	1235	334	226

Pramen: MV – GŘ HZS ČR

Source: Ministry of Interior, General Directorate of the Fire and Rescue Service of the Czech Republic

3.7 Zdravotní stav lesů

Forest Health Status

Uplynulý rok lze z pohledu ochrany lesa celkově charakterizovat jako období spíše příznivé, zejména ve srovnání s předchozími roky 2002, 2003 a 2004. Průběh povětrnostních podmínek v první polovině vegetační sezóny napomohl k mírnému zlepšení fyziologické kondice lesních dřevin a současně nebyl příliš příznivý pro vývoj hmyzu (zejména pro první generaci podkorního hmyzu, především smrkových kůrovců).

Převážně suché a teplé pozdní léto a dlouhý podzim sice situaci poněkud zhoršily, příznivých podmínek však byla schopna využít jen menšina škůdců, a to hlavně vícegenerační druhy podkorního hmyzu. Během roku došlo k poklesu přemnožení drobných hlodavců, kteří na podzim 2004 a v průběhu zimy 2004/2005 způsobili na mnoha místech výrazná poškození lesních dřevin, zejména buku.

Podíl nahodilých těžeb dále poklesl, a to na cca 1/4 těžeb celkových (v roce 2004 činil tento podíl 1/3).

Tabulka 3.7.1 Nahodilé těžby podle druhů (mil. m³)
Salvage felling by its reason (mill. m³)

Rok Year	Težba Felling				
	živelní abiotic	exhalační air pollution	hmyzová insects	ostatní other	celkem total
2000	2,39	0,08	0,32	0,50	3,29
2001	1,49	0,06	0,23	0,60	2,38
2002	3,38	0,03	0,29	0,51	4,21
2003	6,12	0,06	1,26	0,76	8,20
2004	2,76	0,04	1,27	1,30	5,37
2005	2,30	0,04	0,98	1,22	4,54

Pramen: VÚLHM, ČSÚ

Source: FGMRI, Czech Statistical Office

3.7.1 Monitoring zdravotního stavu lesů

Monitoring of forest health status

Mezinárodní kooperativní program sledování a vyhodnocování vlivu znečištění ovzduší na lesy, zkráceně označovaný jako ICP Forests, představuje jeden z nejdůležitějších evropských systémů kontroly lesních ekosystémů. Program ICP Forests je realizován v ČR již od roku 1986 na tzv. nadnárodní síti monitorovacích ploch 16 x 16 km. Od roku 2004 navazuje na tento program nový projekt evropské spolupráce „Forest Focus“ vyplývající z nařízení č. 2152/2003 Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. 12. 2003 a týkající se monitoringu lesů a environmentálních vlivů v lesích společenství. V současné době se pravidelné šetření stavu lesa v systematické síti tohoto programu (tzv. I. úroveň) v ČR provádí na monitorovacích plochách základní sítě 16 x 16 km a vybraných plochách ze sítě 8 x 8 km v celkovém počtu 306 ploch, které jsou rozmístěny rovnoměrně podle lesnatosti po celém území ČR. Plochy jsou umístěny v lesních porostech tak, aby dobře charakterizovaly dané stanovištní a porostní podmínky. V nadmořských výškách od 150 m do 1300 m se hodnotí každým rokem více než 14 tisíc stromů, reprezentujících 28 druhů lesních dřevin v různých věkových třídách.

Na každé monitorovací ploše se v pravidelných intervalech (1 – 5 let) provádějí tato odborná

šetření: hodnocení stavu koruny (defoliace, barevné změny aj.), zjišťování sociálního postavení, měření dendrometrických parametrů a fytoecologické snímkování. V nepravidelných intervalech se jako doplňující šetření provádějí listové, půdní a letokruhové analýzy. Jedním z nejdůležitějších parametrů sledovaných při monitorování stavu lesa je defoliace, která je definována jako relativní ztráta asimilačního aparátu v koruně stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách. Defoliace je ztráta, která je způsobena především vlivem nepříznivých změn prostředí lesních ekosystémů, jako důsledku dlouhodobého a nadměrného znečištění ovzduší různými škodlivinami (SO₂, NO_x, F, Cl, O₃, těžké kovy, prachové částice aj.).

U hospodářsky nejvýznamnějších jehličnatých druhů je dynamika vývoje defoliace u porostů starších než 60 let výrazně odlišná v průběhu konce osmdesátých let, kdy došlo k prudkému zhoršování zdravotního stavu, a v následujícím období devadesátých let s výrazným poklesem této dynamiky. Ve sledovaném období 1986–2005 dosáhla průměrná hodnota defoliace smrku a borovice výrazného kulminačního bodu v roce 1992. Následovala stagnace, v roce 1996 průměrná defoliace těchto dřevin opět stoupla a dosáhla maximální hodnoty (smrk 33,9 %, borovice 38,3 %). V dalších letech následoval pokles a od roku 1998 průměrná defoliace mírně stoupá (hodnoty nad 30 %). V jednotlivých regionech ČR jsou v dlouhodobém vývoji defoliace jehličnanů patrné určité rozdílnosti. Relativně vyrovnaný lze označit trend defoliace (součet tříd defoliace 2-4, tj. defoliace větší než 25 %) v Ústeckém, Karlovarském, Olomouckém a Moravskoslezském kraji. Převážně stoupající dlouhodobý trend defoliace jehličnanů se vyskytuje v Libereckém, Královéhradeckém a Pardubickém kraji. V Kraji Vysočina došlo k postupnému zvyšování defoliace do roku 1996 a v následujících letech defoliace stagnovala. Stoupající trend defoliace s výrazným poklesem po roce 1996 a opětovným vzestupem se vyskytl ve sledovaném období v Plzeňském, Jihočeském a Středočeském kraji. Největší rozkolísanost ve vývoji defoliace, pravděpodobně ovlivněné především nerovnoměrností v průběhu klimatických podmínek, byla sledována v kraji Jihomoravském a Zlínském. Relativně nejnižší defoliace jehličnanů v roce 2005 se vyskytla v kraji Olomouckém a naopak nejvyšší defoliace ve stejném roce byla v Plzeňském a Středočeském kraji.

U listnáčů stejné věkové kategorie (porosty 60leté a starší) je dlouhodobý vývoj defoliace trochu odlišný. Ve sledovaném období 1991–2005 dosáhla defoliace listnáčů nejvyšší úroveň v roce 1993 (průměrná defoliace dubu 43,0 % a buku 22,5 %), v dalších letech klesala až na nejnižší úroveň v roce 1998 (průměrná defoliace dubu 27,8 % a buku 14,6 %), následoval vzestup a od roku 2000 defoliace stagnuje. Mezi jednotlivými druhy

jsou výrazné rozdíly. Dub má z pohledu dlouhodobého vývoje větší rozkolísanost a vyšší úroveň defoliace než buk. K postupnému snížení defoliace (v letech 1997-1999) a následnému zvýšení došlo v Jihomoravském, Středočeském a Zlínském kraji a v Kraji Vysočina. V ostatních krajích s významným zastoupením listnatých druhů je vývoj defoliace poměrně rozkolísaný. Relativně nejnižší defoliace listnáčů (součet tříd defoliace 2-4, tj. defoliace větší než 25 %) v roce 2005 se vyskytla v Kraji Vysočina a naopak nejvyšší defoliace byla v Královéhradeckém kraji.

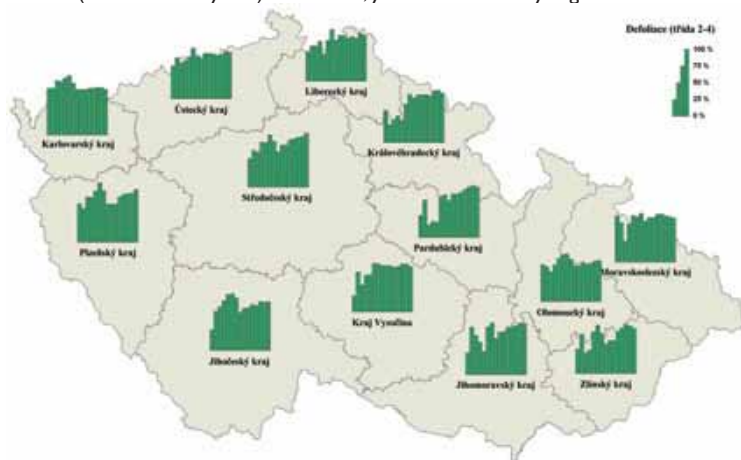
U hlavní dřeviny smrku (*Picea abies*) v kategorii porostů 60letých a starších nedošlo již od roku 2001 k žádným výrazným změnám. U smrkových porostů věkové kategorie do 59 let došlo k mírnému zlepšení zvýšením procentického zastoupení stromů v třídě defoliace I (11-25 %) a současně snížením zastoupení stromů ve vyšších třídách defoliace 2-4 (26-100 %). K nevýrazným změnám došlo u borovice (*Pinus sylvestris*) a modřínu (*Larix decidua*) obou věkových kategorií nepatrným zvýšením zastoupení třídy 2 (26-60 %). K nejvýraznějším změnám došlo u jedle (*Abies alba*) v porostech věkové kategorie do 59 let, kde se v porovnání s minulým rokem zvýšilo zastoupení střední defoliace z 0,0 % na 35,0 % na úkor zastoupení slabé defoliace. U jedle v porostech 60letých a starších došlo stejně jako v předcházejícím roce ke zlepšení, zvýšilo se zastoupení defoliace třídy 0 (0-10 %) a I při současném poklesu defoliace třídy 2, který ale nebyl tak výrazný jako v roce 2004. U hlavních listnatých druhů (*Quercus sp.* a *Fagus sylvatica*) obou věkových kategorií nedošlo v porovnání s minulým rokem k žádným výrazným změnám. Zastoupení stromů s defoliací větší než 25 % (třída 2-4) je u porostů dubu starších než 59 let stále velmi vysoké, dosáhlo v roce 2005 hodnoty 67,4 %. U stejné věkové kategorie bukových porostů toto zastoupení mělo hodnotu 18,0 %.

Během letního období červen – září byly lesní porosty v některých lesních oblastech, především v západních a severních Čechách, sporadicky poničeny mechanicky bořivým větrem, výjimečně dosahujícím charakteru tornáda. Ve středních Čechách byl na exponovaných stanovištích zaznamenán významnější výskyt usychání borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a borovice černé (*Pinus nigra*).

Mapa 3.7.1.1 Vývoj defoliace (součet tříd defoliace 2-4) jehličnatých porostů starších než 59 let v období let 1991-2005 v jednotlivých krajích ČR

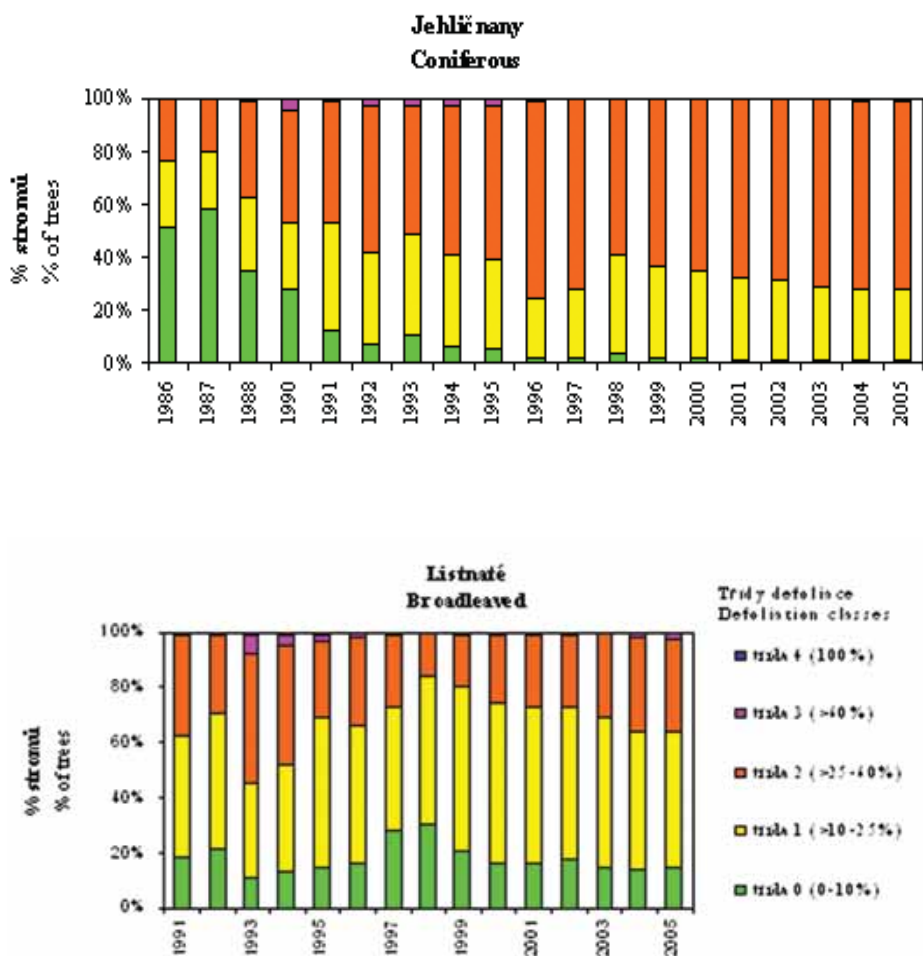
Coniferous stands (older than 59 years) defoliation, years 1991-2005 by regions

Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

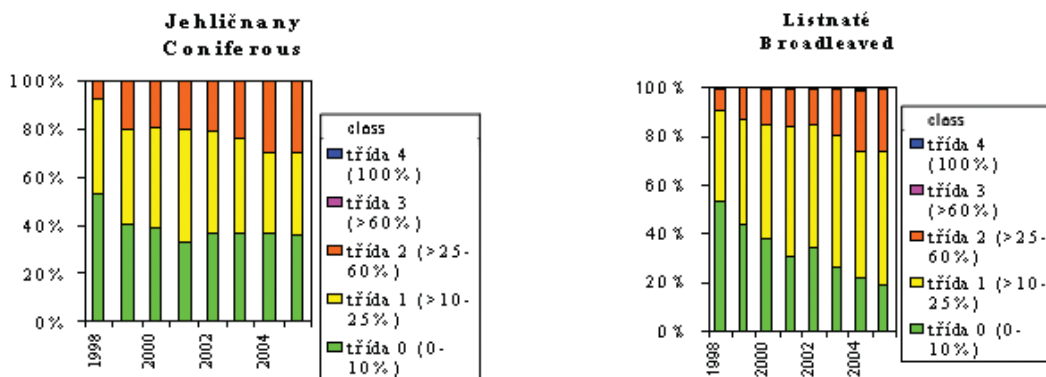
Graf 3.7.1.1 Vývoj defoliace jehličnanů a listnáčů (porosty starší více než 59 let) podle tříd defoliace

Coniferous and broadleaved forest stands (older than 59 years) defoliation

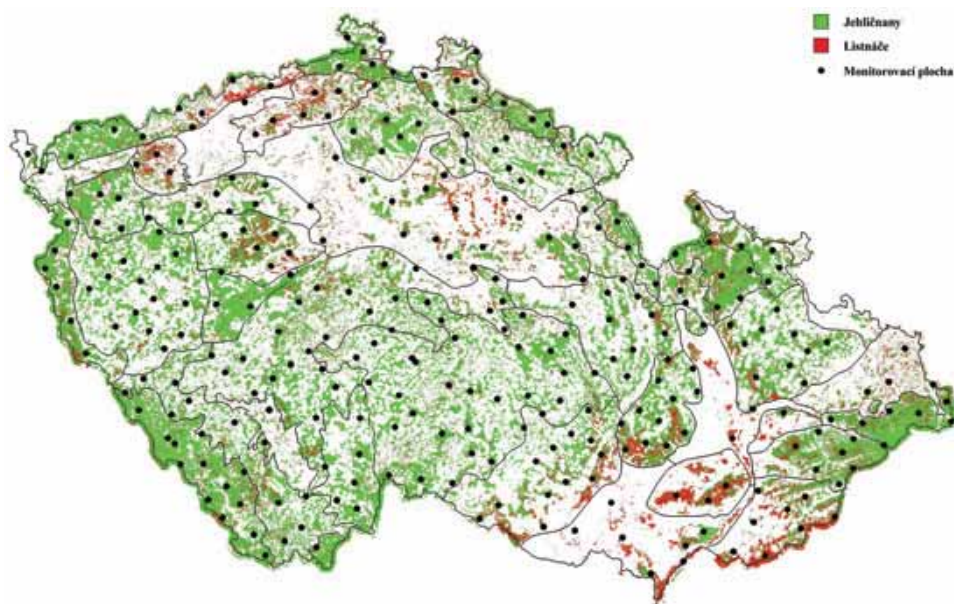
Pramen: VÚLHM
Source: FGMRI

Graf 3.7.1.2 Vývoj defoliace jehličnanů a listnáčů (porosty do 59 let) podle tříd defoliace v letech 1998–2005
 Coniferous and broadleaved forest stands (age under 59 years) defoliation

Pramen: VÚLHM
 Source: FGMRI

Mapa 3.7.1.2 Monitorovací plochy I. úrovně na pozadí satelitního snímku lesnatosti
 1st level monitoring plots distribution, satellite image of the forest coverage in background

Pramen: VÚLHM
 Source: FGMRI

Obrázek 3.7.1.1 Silně defoliovaná koruna smrku
 Heavy defoliation on Norway spruce tree crown

Pramen: VÚLHM
 Source: FGMRI

3.7.2 Škodliví činitelé a jejich následky

Damaging agents and their consequences

Předkládané údaje o výskytu škodlivých činitelů jsou vztaženy na 100% rozlohy lesa v ČR (údaje ze zhruba 1/4 rozlohy lesa, které nejsou evidenčně k dispozici, jsou proporcionálně dopočítány). Jsou zde použita data evidovaná LOS VÚLHM Jíloviště-Strnady a ČSÚ.

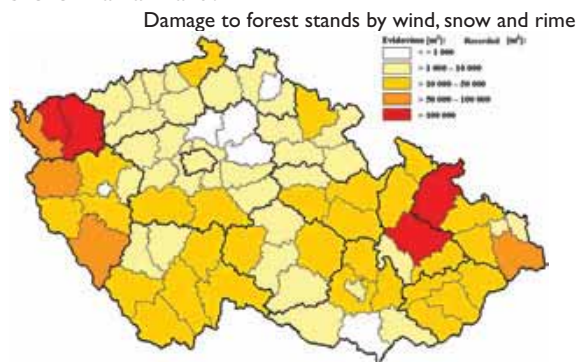
3.7.2.1 Abiotičtí činitelé

Abiotic factors

Celková výše evidovaných nahodilých těžeb způsobených abiotickými vlivy (vítr, sníh, námraza, sucho, exhalace a ostatní příčiny) činila 2,65 mil. m³. Větrné polomy tvoří z tohoto množství jako obvykle většinu, a to 1,88 mil. m³, což je obdobná úroveň jako v roce 2004 (2,11 mil. m³). V rámci jednotlivých krajů byly evidovány následující těžby po poškození větrem: Karlovarský 410 tis. m³, Moravskoslezský 326 tis. m³, Olomoucký 262 tis. m³, Plzeňský 211 tis. m³, Jihočeský 137 tis. m³, Zlínský 105 tis. m³, Jihomoravský 80 tis. m³, Vysočina 78 tis. m³, Středočeský 70 tis. m³, Pardubický 69 tis. m³, Ústecký 60 tis. m³, Královéhradecký 56 tis. m³, Liberecký 15 tis. m³, Praha I tis. m³. K nejpostiženějším okresům patřily Olomouc (188 tis. m³), Karlovy Vary (182 tis. m³), Bruntál (164 tis. m³) a Sokolov (142 tis. m³).

Z ostatních abiotických faktorů se na nahodilých těžbách nejvíce podílely ztráty způsobené suchem, a to v objemu 516 tis. m³ (2004: 653 tis. m³); na poškození sněhem připadlo 128 tis. m³ (2004: 399 tis. m³), námrazou 28 tis. m³ (2004: 49 tis. m³), exhalacemi 23 tis. m³ (2004: 39 tis. m³), a dále byly evidovány ztráty z nejištěných či blíže neurčených příčin v celkovém objemu 45 tis. m³ (2004: 109 tis. m³). Suchem byly nejvíce postiženy kraje Středočeský (93 tis. m³), Moravskoslezský (70 tis. m³), Olomoucký (69 tis. m³) a Jihomoravský (64 tis. m³).

Mapa 3.7.2.1 Evidované poškození porostů větrem, sněhem a námrazou

Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

3.7.2.2 Biotičtí činitelé

Biotic agents

Hmyz

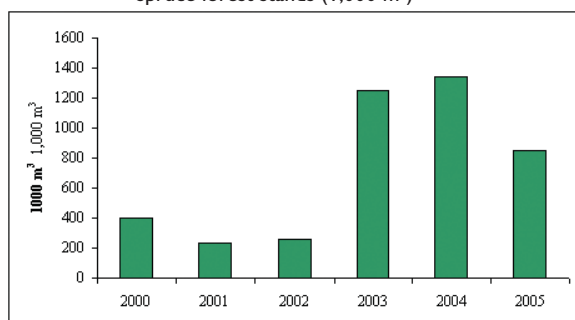
Insects

Celkový objem evidovaného smrkového kůrovcového dříví činil včetně lapáků 846 tis. m³ (objem lapáků činil 219 tis. m³). Došlo tedy ke značnému poklesu ve srovnání s rokem 2004, kdy bylo evidováno 1 343 tis. m³ (lapáky činily 337 tis. m³). Z uvedených 846 tis. m³ bylo odkorněno 97 tis. m³ (2004: 120 tis. m³), chemicky asanováno 192 tis. m³ (2004: 294 tis. m³), zbylá část byla vyvezena a zpracována na dřevoskladech. Objem uplatněných obranných opatření je srovnatelný s rokem 2004 a dokládá pokračující snahu potlačit vzniklé přemnožení podkorního hmyzu (zejména ve smrkových porostech). Tradičně nejvyšší podíl napadené hmoty připadal na lýkožrouta smrkového (*Ips typographus*) a lýkožrouta lesklého (*Pityogenes chalcographus*) (782 tis. m³), lýkožroutem severským (*Ips duplicatus*) bylo podle evidence napadeno 51 tis. m³. V celorepublikovém měřítku se tedy tyto škůdci vyskytovali na většině území ve zvýšeném až kalamitním stavu; v přepočtu reprezentuje kůrovcové dříví hodnotu 0,60 m³/ha smrkových porostů.

Z regionálního hlediska přetrvává nadále nejzávažnější situace v oblasti jižních a západních Čech a na severu Moravy a v přilehlém Slezsku, tedy na území krajů Jihočeského (197 tis. m³), Plzeňského (141 tis. m³) a Moravskoslezského (156 tis. m³). V součtu bylo na území těchto tří krajů evidováno 493 tis. m³ vytěženého smrkového kůrovcového dříví, což představuje téměř 60% celkových kůrovcových těžeb. Z okresního hlediska byly nejvyšší objemy smrkového kůrovcového dříví vykazány z Opavy (76 tis. m³), Klatov (65 tis. m³), Tábora (44 tis. m³) a Prachatic (40 tis. m³).

Lýkožrout severský, který je stále kalamitně přemnožen především na území Moravskoslezského kraje, se zde podle evidence podílel na smrkových kůrovcových těžbách přibližně 30% (celkově zde bylo vytěženo 44 tis. m³). Rovněž celorepublikový monitoring výskytu lýkožrouta severského pomocí feromonových lapáčů prokázal, že tento druh je stále nejvíce rozšířen v oblasti severní Moravy a Slezska (na ostatním území republiky se vyskytuje sporadicky a zatím nepůsobí významnější poškození).

Podkorní hmyz na ostatních dřevinách již podle evidence nezpůsobil ztráty srovnatelné se situací u smrku. V borových porostech bylo evidováno celkově 29 tis. m³, u dalších dřevin pouze cca 1 tis. m³ (uvedená čísla reprezentují pouze menší část skutečně vzniklých ztrát, neboť jejich evidenci není lesním provozem věnována potřebná pozornost).

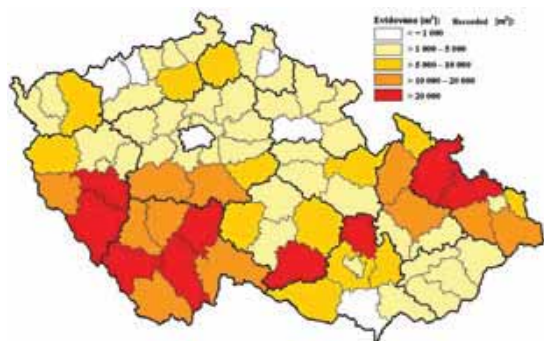
Graf 3.7.2.1 Evidované kůrovcové dříví ve smrkových porostech v tis. m³Timber damaged by bark beetle in the Norway spruce forest stands (1,000 m³)

Pramen: VÚLHM, ČSÚ

Source: FGMRI, Czech Statistical Office

Mapa 3.7.2.2 Evidované kůrovcové dříví ve smrkových porostech

Timber damaged by bark beetle recorded in Norway spruce forest stands

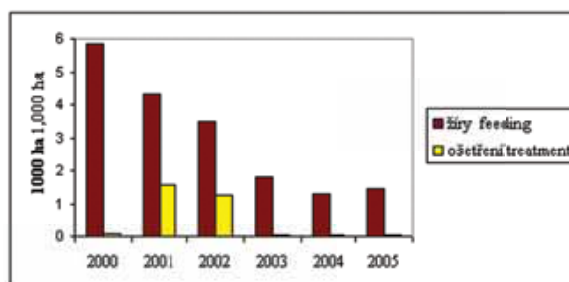
Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

Listožravý hmyz byl ve smrkových porostech evidován na celkové rozloze kolem 3,3 tis. ha, z toho se jednalo u bekyně mnišky (*Lymantria monacha*) o cca 1,3 tis. ha, u plaskohřbetek (*Cephalcia* spp.) o cca 0,5 tis. ha, u pilatek (*Pristiphora* spp., *Pikonema* spp.) o téměř 1,5 tis. ha, u smrkové formy obaleče modřínového (*Zeiraphera griseana*) o necelých 0,1 tis. ha. Za zmínku dále stojí přemnožení pouzdronička modřínového (*Coleophora laricella*), jež se vyskytlo na mnoha místech republiky; evidováno bylo na cca 0,5 tis. ha, což však představuje pouze část napadené plochy. Velkoplošné obranné zásahy nebyly uskutečněny; provedeno bylo pouze několik plošně velmi omezených pozemních aplikací proti pilatkám.

Graf 3.7.2.2 Evidovaný výskyt pilatek na smrku a ošetřené porosty v tis. ha

Recorded occurrence and treatment of gregarious on Norway spruce sawflies (1,000 ha)

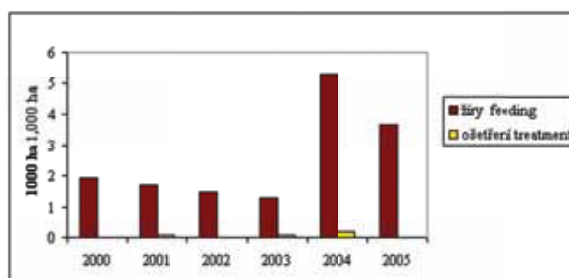
Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

V listnatých porostech byl výskyt listožravého hmyzu evidován na rozloze cca 8 tis. ha, přičemž významnou část (3,5 tis. ha) reprezentovalo dozrívající přemnožení bekyně velkohlavé (*Lymantria dispar*). Obaleči a píďalky na dubech (*Tortrix viridana*, *Operophtera brumata*, *Erannis* spp., *Agriopsis* spp.) byli evidováni na ploše kolem 3,7 tis. ha, zbytek pak připadal na přemnožení klíněnky jírovcové (*Cameraria ohridella*) a maloplošné výskyty několika dalších druhů (*Euproctis chrysorrhoea*, *Agelastica alni* aj.)

Graf 3.7.2.3 Evidovaný výskyt obalečů a píďalek na dubech a ošetřené porosty v tis. ha

Recorded occurrence and treatment of oak roller moths and loopers on oaks (1,000 ha)

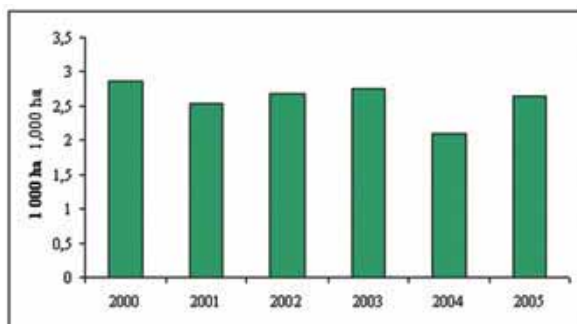
Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

Poškození jehličnatých výsadeb klikorohem borovým (*Hylobius abietis*) bylo evidováno na celkové rozloze 2,7 tis. ha (2004: 2,1 tis. ha). Nejvíce postižené oblasti se jako ve většině minulých let nalézaly především ve vlastních Čechách. Za účelem zamezení žírů bylo ošetřeno kolem 9,3 tis. ha výsadeb (2004: 8,6 tis. ha). V posledním desetiletí došlo k postupnému snížení plochy poškození a celkový rozsah výskytu klikorooha zůstává v posledních letech na relativně nízké úrovni.

Žírý ponrav chroustů (*Melolontha* spp.) nebyly ve větší míře hlášeny. V letošním roce lze v postižených oblastech středních Čech a jižní Moravy s pokračujícím vývojem ponrav očekávat nárůst poškození.

Graf 3.7.2.4 Evidovaný výskyt klikoroha borovéhoho (tis. ha)
Recorded occurrence of pine weevil (1,000 ha)

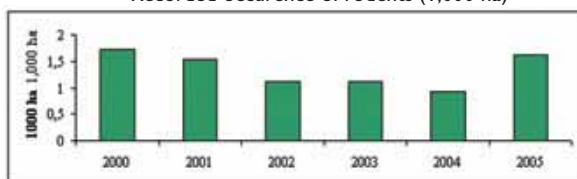
Pramen VÚLHM
Source: FGMRI

Hlodavci

Rodents

Poškození výsadby hlodavci bylo evidováno na celkové rozloze 1,6 tis. ha; výraznější nárůst oproti roku 2004 (0,9 tis. ha) koresponduje s novou gradační periodou některých druhů hrabošů nastoupivší v roce 2004. K nejvíce zasaženým oblastem patřil kraj Jihomoravský, Vysočina a Jihočeský.

Graf 3.7.2.5 Evidovaný výskyt hlodavců (tis. ha)
Recorded occurrence of rodents (1,000 ha)

Pramen VÚLHM
Source: FGMRI

Zvěř

Animals

Škody, ať už okusem, ohryzem či loupáním, které nám zvěř v lesním hospodářství každoročně působí, zůstávají stále velkým problémem ochrany lesa. Jsou největší měrou připisovány především zvěři jelení, dále mufloní a zvěři sika, i když srovnatelné škody jako zvěř jelení může způsobovat v oblasti chovu i zvěř daňčí. Menší měrou se na celkové výši škod podílí zvěř srnčí (zejména při okusu a vytloukání). Rovněž škody působené černou zvěří nejsou zanedbatelné, mohou být však citelnější v oblasti zemědělské. Dá se říci, že výše škod přímo souvisí s početností zvěře, které nijak v posledních letech neubývá, i když je vyvíjen neustálý nátlak na snižování jejich stavů.

Tak jako v roce předešlém, došlo i v roce 2005 u spárkaté zvěře k opakovanému nežádoucímu nárůstu stavů, přestože výše odlovu snižena nebyla. U jelení

zvěře je to 9,5% oproti roku 2004 (v roce 2004 to bylo 8,3 vzhledem k roku předešlému), u zvěře daňčí činí nárůst stavů 8,5% (v roce 2004 7,5%), u zvěře mufloní 7,1% (v roce 2004 „pouze“ 2,05), u zvěře srnčí 2,07% (v roce 2004 9,2%), u zvěře černé skoro 12%. U jelení zvěře bylo v roce 2005 dosaženo nejvyšších vykazovaných stavů od roku 1990 – a to je 27 378 ks, s výjimkou v roce 1991 – 28 426 ks, nejnižší od 90. let v roce 1995 – 17 712 ks. Podobně se tato situace opakuje i ostatních druhů spárkaté zvěře. Daňčí v roce 2005 – 20 510 ks, nejnižší v roce 1993 – 11 656 ks, mufloní 17 026 ks, nejnižší v roce 1996 – 13 263 ks, srnčí 302 988 ks, nejnižší v roce 1995 – 221 450 ks, černá 49 909 ks, nejnižší v roce 1993 – 25 094 ks, sika 6 382 ks, nejnižší zaznamenané v roce 1998 – 3 341 ks. Trvale nepříznivá situace je tudíž i při srovnávání jarních kmenových stavů jednotlivých druhů zvěře se stavy normovanými. Nárůst JKS se projevil i v % zastoupení v NS. Stavy jelení zvěře oproti normovaným stavům jsou 193,2% (rok předchozí 175,4%), stavy daňčí zvěře 141,5% (předchozí 133,9%), stavy mufloní zvěře 158,9% (předchozí 149,7), stavy srnčí zvěře o 109,3% (předchozí 107,8%), stavy černé zvěře představují 459,5% ve srovnání s normovanými stavy (předchozí rok 435,6%) a stavy zvěře sika dosahují hodnoty 656,6% oproti normovaným stavům (předchozí rok 619,8).

Údaj, který nám udává výši škod za rok 2005 je téměř neuvěřitelný, protože celková výše škod je vyčíslena 24 103 000 Kč. Můžeme tedy dále předpokládat, že vliv velmi dlouhé a silné zimy se zobrazí do výše škod za rok 2006. Co se týče výše škod podle jednotlivých vlastníků lesa, došlo u některých, kromě soukromých lesů a ostatních majitelů, k nějakému většímu či menšímu snížení. U státních lesů je to za rok 2005 snížení pouze o 0,09% (škody za 15 854 000 Kč, v roce 2004 – 15 868 000 Kč), u lesních společností je vykazováno celkové snížení o 96,65% (snížení z 9 221 000 na 678 000 Kč), u lesů měst a obcí došlo ke snížení o 47,35% (z 5 124 000 na 2 698 000 Kč). U majitelů soukromých lesů se naopak škody zvýšily a to z 2 618 000 na 4 684 000 Kč, což je o 78,91%, a lesů ostatních majitelů o 2,16% z 185 000 na 189 000 Kč. Ke snížení a podobným výkyvům došlo i v jednotlivých krajích. Loňské pořadí ve vykazované výši škod se promíchalo (2004 – kraj Karlovarský, Jihomoravský, Jihočeský, Středočeský, Zlínský, Plzeňský atd.) a v roce 2005 jsou nejvyšší škody vykazovány v kraji Jihočeském, dále Středočeském, Jihomoravském, Plzeňském, Zlínském, Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském. Celkovou výši škod jsme se přiblížili roku 1999, kdy od března začala platit nová vyhláška podle které se začala výše škod počítat. Výkyvy jednotlivých let byly různé, zaokrouhleně v mil. Kč 26, 36, 34, 65, 27, 33 a 24 v roce 2005. Tendence snižování by byla velmi vítaná, uvidíme zda se minulá zima projeví až na výši škod v roce 2006.

Tabulka 3.7.2.1 Škody způsobené zvěří v roce 2005 podle typu vlastnictví lesa
Damage by deer in different types of forest-ownership in 2005 in CZK

Typ vlastnictví lesa Type of ownership	2003	2004	2005
	Kč CZK		
státní lesy state forests	12 613 000	15 868 000	15 854 000
obecní lesy community forests	719 000	5 124 000	2 698 000
soukromé lesy private forests	355 000	2 618 000	4 684 000
lesní společnosti forest co-operatives	13 387 000	9 221 000	678 000
lesy ostatních majitelů other owners	343 000	185 000	189 000
Celkem ČR Total CR	27 417 000	33 016 000	24 103 000

Pramen: ČSÚ, VÚLHM

Source: Czech Statistical Office, FGMRI

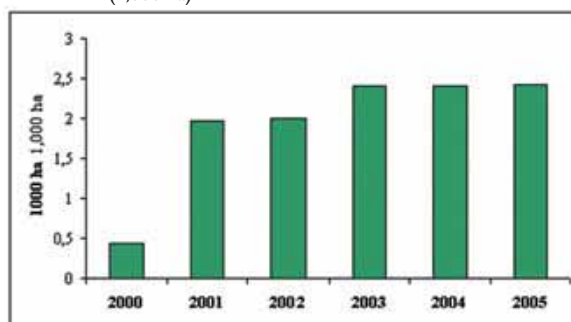
Houbové choroby

Fungal diseases

V lesních školkách a výsadbách byly podobně jako v předchozích letech zjišťovány nejčastěji houby z rodu *Fusarium*, *Cylindrocarpon*, *Alternaria* a další. Během léta byl díky příznivým vlhkostním poměrům zaznamenán jak nárůst poškození semenáčků a sazenic kořenovými hnilobami, tak i sekundárních napadení nadzemních částí rostlin plísní šedou (*Botrytis cinerea*). Nástup padlí dubového (*Microsphaera alphitoides*) se poněkud opozdil, ale byl poměrně masivní. Poškození sypavkou borovou (*Lophodermium spp.*), které patří k nejsystematičtěji hlášeným fytopatologickým případům, bylo evidováno na celkové rozloze 2,4 tis. ha (2004: 2,3 tis. ha); vzhledem k průběhu počasí v létě lze předpokládat, že došlo k masivní infekci borovic, která se projeví až na jaře letošního roku. Karanténní červená sypavka borovic působená houbou *Mycosphaerella pini* se na našem území již plošně rozšířila, i když na borovici lesní zatím vážnější poškození nepůsobí. Chřadnutí až odumírání modřínů bylo registrováno nejvíce v kulturách a mlazinách, ale i u starších stromů; z nalezených druhů hub dominovali zástupci rodu *Nectria* (zejména anamorfa *Fusarium subglutinans*), *Phoma* či *Lachnellula*.

Chřadnutí a odumírání smrkových porostů v důsledku napadení václavkou (především václavkou smrkovou - *Armillaria ostoyae*) pokračovalo v kalamitním měřítku na severní Moravě a ve Slezsku a zvýšený rozsah poškození se objevuje i v dalších oblastech (obr. 6). V r. 2005 bylo evidováno necelých 350 tis. m³ vytěženého dříví napadeného václavkou (2004: 420 tis. m³). Z ranových parazitů působí největší škody pevník krvavějící (*Stereum sanguinolentum*). Starší borové porosty, především borovice černé, byly postiženy prosycháním, na kterém se podílí řada houbových patogenů jako *Sphaeropsis sapinea* aj.; oproti roku 2004 však výskyt jejich plodnic (fruktifikace) poklesl.

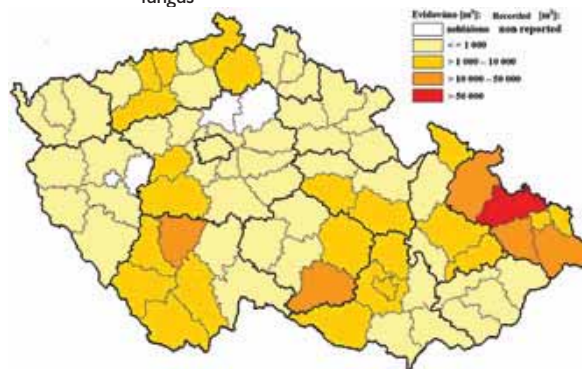
Graf 3.7.2 Evidovaný výskyt sypavky borové (tis. ha)
Recorded occurrence of pine needle-cast fungus (1,000 ha)

Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

Mapa 3.7.2.3 Evidovaný objem smrkového „václavkového“ dříví
Recorded volume of timber damaged by honey fungus

Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

3.7.2.3 Antropogenní činitelé

Anthropogenic factors

Negativní působení činnosti člověka na lesní ekosystémy je závažný škodlivý vliv v celém regionu střední Evropy. Skládá se z mnoha dílčích aspektů, počínaje depozicí znečišťujících látek z atmosféry a konče např. krádežemi (neoprávněnými těžebními zásahy).

Z hlediska ochrany lesa lze říci, že v posledních letech se výrazně nezvyšuje evidované poškození lesních porostů imisemi (v roce 2005 vykázano 23 tis. m³ tzv. exhalančních těžeb, v roce 2004 se jednalo o 39 tis. m³). Naopak výrazně narůstá vliv tzv. novodobých typů poškození, ať již jde o poškození lesních porostů podél komunikací (především působením splachů a rozstříků posypových solí v zimním období) či různých výživových deficiencí, pramenících především z poškození půd předchozí silnou imisní zátěží v kombinaci s nepříznivými meteorologickými situacemi (za nejvíce postiženou oblast jsou považovány Krušné a Orlické hory).

3.8 Mimoprodukční funkce lesa

Non-production Environmental Functions of Forest

Sběr lesních plodin

Objem sběru hlavních lesních plodin ve fyzických a peněžních jednotkách a počet návštěv lesa obyvateli ČR je zjišťován prostřednictvím dotazníkových průzkumů domácností v reprezentativním vzorku obyvatel ČR od r. 1994. Rovněž v roce 2005 bylo provedeno šetření v reprezentativním souboru domácností ČR (na základě kvótního výběru) o množství sbíraných lesních plodin ve spolupráci s Výzkumnou marketingovou agenturou AMASIA, s.r.o. prostřednictvím stále sítě profesionálních tazatelů. Šetření jsou prováděna již od r. 1994 v principu obdobnou metodikou za účelem kompatibility zjištěných dat. Výsledky za rok 2005 byly zpracovány a doplněny do údajů časových řad.

Výsledky dokumentují poměrně velký význam sběru lesních plodin a návštěvnosti lesa pro obyvatele ČR a rekreační funkci lesa. V dosud sledovaném období 11 let (1994-2004) bylo dosaženo nejvyššího celkového objemu sběru hlavních lesních plodin v roce 1995 na úrovni 58,5 mil. kg a nejnižšího v roce 2003 ve výši 26,3 mil. kg, při průměru 39,6 mil. kg. Objem sběru je v jednotlivých letech výrazně ovlivněn produkcí, která závisí do značné míry na klimatických podmínkách. Z toho důvodu produkce i objem sběru poměrně značně kolísá mezi jednotlivými roky. Podle hodnotového vyjádření objemu sběru v běžných cenách, bylo dosaženo nejvyššího objemu sběru v roce 2001, a to 3,636 mld. Kč, nejnižšího pak v roce 1996 ve výši 1,995 mld. Kč, při průměru 2,974 mld. Kč. Hodnotové údaje jsou ovlivněny jak cenovým vývojem u jednotlivých komodit, tak úrovní inflačního prostředí. Kromě uvedených plodin jsou sbírány i další v menších množstvích, zejména léčivé rostliny, jejichž sběr však není do šetření pravidelně zařazován a nebyl zařazen ani v roce 2005.

Tabulka 3.8.1 Sběr hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v kg na domácnost
Collection of forest fruits, kg per one household

Rok Year	Lesní plodiny Forest Fruits						Celkem Total
	Houby Mushrooms	Borůvky Blueberries	Maliny Raspberries	Ostružiny Brambleberries	Brusinky Cranberries	Bezinky Elderberries	
1994	6,15	2,95	1,11	0,70	0,17	1,03	12,11
1995	7,76	3,90	1,52	0,74	0,34	1,00	15,26
1996	4,79	2,47	0,82	0,46	0,19	0,39	9,12
1997	4,66	2,28	1,04	0,43	0,25	0,57	9,23
1998	4,63	2,69	1,28	0,61	0,16	0,68	10,05
1999	5,28	3,39	0,92	0,61	0,31	0,83	11,34
2000	6,21	2,27	1,06	0,70	0,19	0,46	10,89
2001	6,11	2,32	0,96	0,61	0,19	0,37	10,56
2002	5,55	2,84	0,94	0,56	0,24	0,55	10,68
2003	3,52	1,70	0,68	0,52	0,09	0,37	6,88
2004	4,30	1,91	0,67	0,47	0,57	0,43	8,35
2005	6,12	2,39	0,80	0,41	0,25	0,42	10,39
Průměr Average	5,42	2,59	0,98	0,57	0,25	0,59	10,40

Pramen: ČZU – FLE

Source: Czech Agricultural University, Faculty of Forestry and Environment

Tabulka 3.8.2 Celkový sběr hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v mil. kg
Collection of forest fruits, mill. kg

Rok Year	Lesní plodiny Forest Fruits						Celkem Total
	Houby Mushrooms	Borůvky Blueberries	Maliny Raspberries	Ostružiny Brambleberries	Brusinky Cranberries	Bezinky Elderberries	
1994	23,6	11,3	4,2	2,7	0,7	3,9	46,4
1995	29,7	15,0	5,8	2,8	1,3	3,9	58,5
1996	18,4	9,4	3,1	1,8	0,7	1,5	34,9
1997	17,8	8,7	4,0	1,7	0,9	2,2	35,3
1998	17,7	10,3	4,9	2,3	0,6	2,6	38,4

1999	20,2	13,0	3,5	2,3	1,2	3,2	43,4
2000	23,8	8,7	4,1	2,7	0,7	1,8	41,8
2001	23,4	8,9	3,7	2,3	0,7	1,4	40,4
2002	21,2	10,9	3,6	2,1	0,9	2,1	40,8
2003	13,5	6,5	2,6	2,0	0,4	1,4	26,4
2004	13,7	6,1	2,1	1,5	1,8	1,4	26,6
2005	19,5	7,6	2,6	1,3	0,8	1,3	33,1
Průměr Average	20,2	9,7	3,7	2,1	0,9	1,9	38,5

Pramen: ČZU – FLE

Source: Czech Agricultural University, Faculty of Forestry and Environment

Tabulka 3.8.3 Celkový sběr hlavních lesních plodin návštěvníky lesa v mil. Kč v běžných cenách

Forest fruits collection in current prices, mill. CZK

Rok Year	Lesní plodiny Forest Fruits						Celkem Total
	Houby Mushrooms	Borůvky Blueberries	Maliny Raspberries	Ostružiny Brambleberries	Brusinky Cranberries	Bezinky Elderberries	
1995	1 658	1 164	248	169	43	137	3 419
1996	1 082	456	173	129	42	113	1 995
1997	1 510	585	202	96	72	95	2 560
1998	1 578	727	260	138	51	118	2 872
1999	1 880	973	197	144	105	149	3 448
2000	2 087	628	290	218	66	72	3 361
2001	2 298	710	294	176	65	93	3 636
2002	1 922	821	261	162	89	111	3 366
2003	1 399	562	218	170	36	80	2 465
2004	1 420	538	198	138	194	102	2 590
2005	2 048	670	246	125	85	101	3 275
Průměr Average	1 683	726	231	152	73	109	2 974

Pramen: ČZU – FLE

Source: Czech Agricultural University, Faculty of Forestry and Environment

V intenzitě sběru uvedených lesních plodin na jednotku plochy existují značné rozdíly mezi kraji, což je způsobeno intenzitou sběru domácnostmi, ale i počtem obyvatel (domácností) připadajících na jednotku výměry lesní půdy přístupné veřejnosti (tj. zejména bez lesů ve správě Ministerstva obrany). Výrazně nadprůměrné množství lesních plodin na jednotku plochy je sbíráno na území Středočeského kraje – v hodnotě přes 2 tis. Kč/ha lesní půdy přístupné veřejnosti (vliv obyvatel Prahy) oproti průměru ČR 1,3 tis. Kč/ha.

Návštěvnost lesa

Návštěvnost lesa přístupného veřejnosti včetně lesů lázeňských, rekreačních a příměstských se v průměru ČR pohybuje dlouhodobě na úrovni 21 návštěv na obyvatele, což odpovídá 87 návštěvám/ha lesa přístupného veřejnosti, při minimu 16 návštěv v roce 2004 (68 návštěv/ha lesa) a maximu 25 návštěv v roce 1994 (106 návštěv/ha lesa). Nejčastějším hlavním účelem návštěv je relaxace, druhým hlavním účelem návštěv je

sběr lesních plodin. Návštěvnost lesa je výrazně místně diferencována, souvisí nejen s dostupností z velkých sídel, rekreační přitažlivostí a vybaveností, lesnatostí, ale i s výskytem lesních plodin. Návštěvnost lesů ve Středočeském kraji je v průměru výrazně vyšší oproti ostatním krajům, což souvisí s návštěvami lesa obyvateli Prahy.

Tabulka 3.8.4 Návštěvnost lesa přístupného veřejnosti
Visiting frequency of forest

Roky Years	Počet návštěv Number of visits	
	na 1 obyvatele per one inhabitant	na 1 ha* per one ha*
1994	25,3	105,7
1995	22,4	93,4
1996	17,3	72,0
1997	23,4	97,4
1998	19,4	80,7
1999	21,6	89,9
2000	22,6	94,1
2001	23,1	96,3
2002	19,6	81,5
2003	19,3	80,4
2004	16,2	68,0
2005	20,4	85,9
Průměr Average	20,9	87,1

Pramen: ČZU – FLE

Source: Czech Agricultural University, Faculty of Forestry and Environment

Pozn.: *lesní půda přístupná veřejnosti (zejména bez lesů MO a některých dalších území)

Note: *forest with public access (not included are military forests and some other localities)

3.9 Národní lesnický program

National Forestry Programme

Národní lesnický program byl schválen usnesením vlády ČR č. 53 ze dne 13. ledna 2003. K zajištění realizace tohoto programu vytvořilo MZe ve spolupráci s MŽP koordinační radu a meziresortní řídicí výbor.

Po dohodě MZe a MŽP je při přípravě konkrétních lesnickopolitických opatření využíváno odborných expertiz, jejichž vypracování je zadáváno celkem šesti kvalifikovaným pracovním týmům, složeným z předních odborných specialistů a praktiků. Jednotlivé týmy jsou vedeny koordinátory, na jejichž jmenování se obě ministerstva při zadávání expertiz dohodla. Oba resorty se rovněž podílejí na finančním zajištění práce těchto odborných týmů. Vrchní koordinací práce expertních týmů je pověřen VÚLHM.

V souladu se stanoveným časovým rozvrhem byly v průběhu roku 2005 zpracovány následující expertizy:

Obhospodařování lesů podle zásad trvale udržitelného hospodaření

- Vymezení práv a povinností odborných lesních hospodářů jednak v případech, kdy si je vybírá a platí sám vlastník lesa, jednak v případech, kdy náklady na jejich činnost hradí stát. Zvýšení nároků na jejich odbornou kvalifikaci.

- Úprava vyhlášky MZe o lesním hospodářském plánování (č. 86/1996 Sb.) tak, aby umožňovala použití alternativních metod hospodářské úpravy pro strukturálně pestré lesy.

- Vytvoření systému motivační podpory orientace vlastníků lesa, včetně lesů ve státním vlastnictví, na trvalé a dlouhodobé zvelebování lesních majetků s přihlédnutím k veřejnému zájmu na rozvoji prospěšných funkcí lesa.

Rozvoj produkčních a mimoprodukčních funkcí lesa

- Vypracování studie o kvantifikaci potenciálu jednotlivých funkcí v konkrétních podmínkách různých typů lesů, jako základu pro stanovení systému hodnocení funkcí.
- Vyřešení systému kritérií a indikátorů polyfunkčního obhospodařování lesů a oponentní posouzení předložených variant.

Udržení a rozvoj biologické diversity lesních ekosystémů

- Zajištění revize genových základů hlavních dřevin s důrazem na původ lesních dřevin, přehlášení genových základů podle doporučené metodiky EU.
- Navrhnout úpravu prováděcí vyhlášky k § 8 odst. 2 písmeno f zákona č. 289/1995 Sb. tak, aby v nezbytných a odůvodněných případech mohly být lesní porosty, mimo národní parky, národní přírodní rezervace a přírodní rezervace, v klíčových lokalitách z hlediska ochrany biodiverzity vyhlášeny jako lesy zvláštního určení potřebné pro zachování biologické různorodosti.

V úpravě zajistit, aby tyto změny byly zapracovány do lesních hospodářských plánů, byl zajištěn příslušný management a respektováno právo vlastníka na úhradu újmy.

Zabezpečení produkce a využití surového dříví

- Zpracování návrhu na úpravu postupů, sledujících vynětí dalších lesů z kategorie lesů hospodářských do kategorií, kde je produkční funkce omezována.
- Zpracování a vyhodnocení námětů na podporu využití volných kapitálových zdrojů tuzemských větších lesních majetků k budování moderních dřezpracujících kapacit.
- Zhodnocení reálných možností přispět dodávkami méně kvalitního dříví a dřevařského odpadu k řešení energetických problémů ČR.

- Doplnění Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energií o zhodnocení předpokladů a možností zvýšení produkce dříví pěstováním rychle rostoucích dřevin plantážním způsobem na zemědělských plochách a na plochách rekultivovaných po těžbě uhlí.

Ochrana lesních ekosystémů proti škodlivým faktorům

- Zpracování návrhu metodiky výpočtu a uplatňování škod způsobených exhalacemi na lesních porostech. Zvýraznit při tom zodpovědnost průmyslových a energetických podniků za ohrožování lesních porostů, včetně konkretizace jejich povinnosti podílet se na úhradě škod, vznikajících vlastníkům lesa.
- Provedení komplexní analýzy dopadů působení stresorů s cílem vysvětlit příčiny, mechanismy a následky v jednotlivých případech extrémních projevů, působících kalamity.
- Formulace zásad rajonizace lesů podle jejich potenciálu a v závislosti na ohrožení komplexním účinkem přímého vlivu imisí, depozic a klimatu a zpracování návrhu na jejich realizaci.

Péče o lesy ve zvláště chráněných územích

- Zpracování návrhu směrnice MŽP stanovující závazný systém plánování opatření ve všech kategoriích ZCHÚ a v lokalitách soustavy NATURA 2000.
- Zpracování návrhu prováděcí vyhlášky k zákonu č. 114/1992 Sb., zajišťující systém náhrad za újmu na produkci, způsobenou vlastníkem lesa v ZCHÚ nebo v lokalitách soustavy NATURA 2000 a konkretizující zdroje, z nichž budou náhrady poskytovány.
- Posouzení účinnosti právních norem upravujících otázku tzv. „přísných rezervací“ zejména z hlediska vyloučení rizik ohrožujících existenci lesa v porostech, ponechaných samovolnému vývoji.
- Vytvoření trvalé národní referenční sítě porostů, ponechaných samovolnému vývoji včetně sjednocení metodiky sběru a zpracování referenčních dat.
- Zřízení Národní databanky přirozených lesů v ČR a její propojení s evropskou databankou.

4. Hlavní produkční činitelé

Major Indicators of Timber Production

4.1 Lesní pozemky

Forest Land

4.1.1 Výměra lesních pozemků

Plocha lesních pozemků setrvale mírně roste. Meziročně se zvýšila o 0,06 %. Je to zřejmě výsledek zalesňování zemědělských pozemků.

Tabulka 4.1.1 Vývoj celkové výměry lesních pozemků v ha
Changes in forest land area (ha)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Plocha lesních pozemků Forest land area	2 637 290	2 638 917	2 643 058	2 644 168	2 645 737	2 647 416

Pramen: ČSÚ, ÚHÚL

Source: Czech Statistical Office, FMI

Tabulka 4.1.2 Výměry lesní půdy a lesnatost podle krajů

Forest areas and forest coverage by regions

Kraje Regions	Výměra celkem Total land area	z toho of which				Lesnatost Forest coverage	
		půda mimo les non-forest	plocha PUPFL forest land	porostní půda timberland	bezlesí atp. trees-free area	PUPFL forest land	porostní půda timberland
		ha				%	
Hlavní město Praha	49 613	44 681	4 932	4 721	210	9,9	9,5
Středočeský	1 101 466	795 576	305 890	299 371	6 519	27,8	27,2
Jihočeský	1 006 371	628 219	378 152	369 205	8 948	37,6	36,7
Píseňský	756 116	457 218	298 898	293 132	5 767	39,5	38,8
Karlovarský	331 451	187 937	143 514	139 581	3 932	43,3	42,1
Ústecký	533 457	374 276	159 181	156 247	2 934	29,8	29,3
Liberecký	316 303	176 157	140 145	135 094	5 052	44,3	42,7
Královéhradecký	475 835	328 447	147 388	143 629	3 759	31,0	30,2
Pardubický	451 848	318 737	133 112	130 383	2 729	29,5	28,9
Vysočina	679 572	473 316	206 255	202 557	3 698	30,4	29,8
Jihomoravský	719 633	517 845	201 789	197 439	4 349	28,0	27,4
Olomoucký	526 684	343 302	183 382	179 089	4 293	34,8	34,0
Zlínský	396 349	239 065	157 285	154 086	3 199	39,7	38,9
Moravskoslezský	542 709	349 690	193 018	186 369	6 649	35,6	34,3
Česká republika Czech Republic	7 887 406	5 234 465	2 652 941	2 590 904	62 038	33,6	32,8

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

4.1.2 Kvalitativní klasifikace lesních pozemků

Kvalitativní vlastnosti lesních pozemků jsou do značné míry vyjádřeny v rámci jednotného typologického systému tzv. lesními typy (typy lesních stanovišť), které charakterizují růstové podmínky lesů. Základní charakteristikou lesního typu je lesní vegetační stupeň a edafická kategorie, které vymezují jednak vhodné dřeviny a jejich možnou produkci, jednak způsob obhospodařování (výchovu porostů a jejich obnovu).

Příbuzné edafické kategorie tvoří ekologické řady lesních typů.

Rozdíly růstových podmínek lesů jsou podrobně zmapovány systémem lesních typů, jež jsou vlastně typy lesních stanovišť. Typologický systém, používaný v ČR jako podklad pro diferenciaci naprosté většiny rozhodnutí o hospodaření v lese, je výsledkem více než padesátiletého systematického terénního zkoumání přírodních podmínek v lesích a nemá ve světě obdoby.

Tabulka 4.1.2.1 Přehled lesních vegetačních stupňů a jejich zastoupení v lesích v ČR
Forest vegetation zones and its share on the Czech forests

Lesní vegetační stupeň Forest vegetation zone			Nadmořská výška Elevation above sea level	Prům. roč. teplota Average annual temperature	Roční srážky Annual precipitation	Vegetační doba Growing season
číslo code	označení prevailing species	%	m	°C	mm	dnů days
0	bory pine	3,73	azonální non-zonal			
1	dubový oak	8,31	< 350	> 8,0	< 600	> 165
2	bukodubový oak with beech	14,89	350-400	7,5-8,0	600-650	160-165
3	dubobukový beech with oak	18,41	400-550	6,5-7,5	650-700	150-160
4	bukový beech	5,69	550-600	6,0-6,5	700-800	140-150
5	jedlobukový beech with fir	30,04	600-700	5,5-6,0	800-900	130-140
6	smrkobukový beech with spruce	11,95	700-900	4,5-5,5	900-1050	115-130
7	bukosmrkový spruce with beech	5,00	900-1 050	4,0-4,5	1 050-1200	100-115
8	smrkový spruce	1,69	1 050-1 350	2,5-4,0	1 200-1500	60-100
9	klečový dwarf pine	0,29	> 1350	< 2,5	> 1500	< 60

Pramen: ÚHÚL

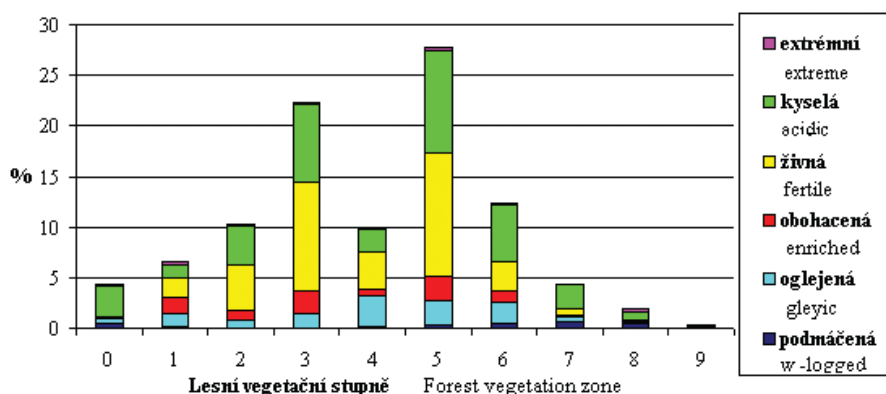
Source: FMI

Tabulka s grafem 4.1.2.2 Stanovištní poměry lesů ČR (bez lesů MO)
Site conditions of the Czech forests (except of military forests)

Ekologická řada Ecological category	Lesní vegetační stupeň Forest vegetation zone										Celkem Total
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	% porostní půdy % of forest stands area										
extrémní extreme	0,3	0,4	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	0,3	0,1	1,8
kyselá acidic	2,9	1,3	3,8	7,8	2,3	10,2	5,6	2,4	0,8	0,1	37,2
živná fertile	0,3	1,8	4,6	10,7	3,7	12,2	2,9	0,6	0,2	0,0	37,0
obohacená enriched	0,0	1,6	0,9	2,2	0,6	2,3	1,2	0,2	0,0	0,0	9,0
oglejená gleyic	0,4	1,3	0,8	1,5	3,0	2,5	2,0	0,4	0,1	0,0	12,0
podmáčená water-logged	0,5	0,2	0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,7	0,5	0,1	3,0
Celkem Total	4,4	6,6	10,2	22,3	9,8	27,7	12,4	4,4	1,9	0,3	100,0

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

4.2 Lesní porosty

Forest Stands

4.2.1 Druhové složení lesů

Species composition of forests

Plocha jehličnatých dřevin se oproti roku 2000 zmenšila o 1,2 procentního bodu. Z toho se zmenšila plocha smrku o 20 626 ha. Je to výsledek trvalého úsilí lesníků o zvětšení diverzity druhové struktury lesů ČR, zčásti i výsledek cílené finanční podpory státu zaměřené na zabezpečení nezbytného podílu melioračních a zpevňujících druhů dřevin při obnově lesa.

Budeme-li považovat porostní skupiny se zastoupením 75% a více jehličnanů za převážně jehličnaté, při zastoupení listnatých dřevin 75% a více za převážně listnaté a ostatní porostní skupiny za smíšené, bude zařazeno 68,7% porostních skupin mezi porosty převážně jehličnaté, 14,3% k porostům převážně listnatým a 17,0% mezi porosty smíšené. Ne všechny porosty složené z jedné skupiny dřevin lze ovšem považovat za monokultury. Při posuzování této charakteristiky je třeba také vzít na vědomí, že porostní skupiny jsou u nás vymežovány s ohledem na homogenitu jejich skladby. Lesní porost složený z několika homogenních porostních skupin je většinou druhově i věkově značně rozrůzněný.

Tabulka 4.2.1.1 Druhové složení lesů v ha a % z celkové plochy porostní půdy

Species composition in ha and in % of the total timberland area

Dřevina Species	Rok Year					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Smrk Spruce	1 397 013 54,1	1 395 328 53,9	1 391 970 53,8	1 385 122 53,5	1 381 407 53,2	1 376 387 53,1
Jedle Fir	23 138 0,9	23 020 0,9	23 092 0,9	23 363 0,9	23 534 0,9	23 918 0,9
Borovice Pine	453 159 17,6	451 911 17,6	450 224 17,4	449 092 17,4	447 013 17,3	445 270 17,2
Modřín Larch	97 170 3,8	98 053 3,8	98 397 3,8	99 285 3,8	99 707 3,9	99 784 3,9
Ostatní jehličnaté Other coniferous	4 587 0,2	4 484 0,2	4 906 0,2	5 095 0,2	5 617 0,2	5 674 0,2
Jehličnaté Coniferous	1 975 065 76,5	1 973 099 76,3	1 968 588 76,1	1 961 957 75,8	1 957 278 75,5	1 951 036 75,3
Dub Oak	163 761 6,4	164 930 6,4	166 603 6,5	168 278 6,5	169 150 6,5	169 768 6,6
Buk Beech	154 791 6,0	157 381 6,1	160 976 6,2	164 797 6,4	168 212 6,5	172 047 6,6
Bříza Birch	74 560 2,9	74 629 2,9	74 505 2,9	74 750 2,9	74 447 2,9	74 074 2,9
Ostatní listnaté Other broadleaved	186 185 7,1	199 347 7,6	188 865 7,2	195 388 7,4	194 064 7,5	197 663 7,6
Listnaté Broadleaved	576 808 22,3	583 125 22,5	590 949 22,8	600 213 23,2	606 983 23,4	613 552 23,7
Celkem bez holiny Total without unstocked areas	2 551 873 98,8	2 556 224 98,8	2 559 538 98,8	2 562 171 99,0	2 564 261 99,0	2 564 588 99,0

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Tabulka 4.2.1.2 Rekonstruovaná přirozená a současná skladba lesů v %
Natural and current composition of tree species, % of forest land area

Skladba lesů Composition	smrk spruce	jedle fir	borovice pine	modřín larch	ostatní jehl. other conif.	Celkem jehl. total conifers	dub oak	buk beech	habr hornbeam
přirozená natural	11,2	19,8	3,4	0,0	0,3	34,7	19,4	40,2	1,6
současná current	53,1	0,9	17,2	3,9	0,2	75,3	6,6	6,6	1,2
doporučená recommended	36,5	4,4	16,8	4,5	2,2	64,4	9,0	18,0	0,9
	jasan ash	javor maple	jilm elm	bříza birch	lípa linden	olše alder	ost.list. other broa..	Sa list. broadlvs.	holina unstocked
přirozená natural	0,6	0,7	0,3	0,8	0,8	0,6	0,3	65,3	0,0
současná current	1,2	1,1	0,0	2,9	1,0	1,5	1,5	23,7	1,0
doporučená recommended	0,7	1,5	0,3	0,8	3,2	0,6	0,6	35,6	0,0

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Skupiny dřevin podle dřevinných zkratk:

smrk	SM, SMP, SMC, SMS, SMO, SME, SMX
jedle	JD, JDO
borovice	BO, BOC, BKS, VJ, LMB, BOP, BOX, KOS, BL
modřín	MD, DX
ostatní jehličn.	DG, JDJ, JDK, JDV, JDX, TS, JAL, JX, OJ
dub	DB, DBS, DBZ, DBP, DBB, DBX, CER, DBC
buk	BK
habr	HB
jasan	JS, JSA, JSU
javor	JV, KL, BB, JVJ, JVX
jilm	JL, JLH, JLV
bříza	BR, BRP
lípa	LP, LPV, LPS, LPM
olše	OL, OLS, OLZ
ostatní listn.	AK, OS, TP, TPC, TPX, TPS, JIV, VR, JR, BRK, MK, OR, ORC, PL, TR, STR, HR, JB, LTX, KS, KJ, PJ, LMX, KR, SOL

Doporučovaná dřevinná skladba je všestranně optimalizovaným kompromisem mezi skladbou přirozenou, tedy skladbou blízkou skladbě klimaxové v době před ovlivněním lesa u nás člověkem, a skladbou výhodnou z ekonomického hlediska v současnosti. Současná dřevinná skladba se v uplynulých desetiletích neustále postupně přibližuje skladbě optimalizované. Rychlá změna dřevinné skladby není možná bez neúměrných ztrát a rizik.

4.2.2 Věkové složení lesů

Age structure of forests

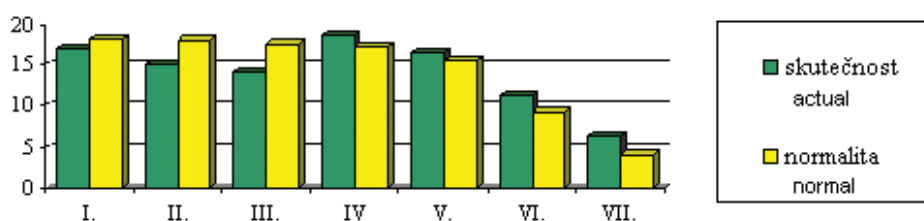
Věková struktura našich lesů je stále nerovnoměrná. Podnormální rozloha porostů mladších než 60 let, z níž přibližně za třicet let vyplyne značné snížení těžebních možností způsobí v budoucnosti problémy ve sladění

ekonomických hledisek (optimální obmýtlí z hlediska produkce) a potřebou dříví na trhu. Nadnormální rozloha porostů starších než 60 let je stále ještě zčásti důsledkem rozsáhlých hmyzích kalamit ve dvacátých a třicátých letech minulého století. Nadnormalita nejstarších věkových stupňů je pak výsledkem způsobu obhospodařování lesů ochranných a v lesích hospodářských vzniká i odsouváním obnovy ekonomicky neatraktivních a méně přístupných porostů.

Podíl zalesnění v roce provedené těžby výrazně převažuje. Mírně se zlepšuje podíl první věkové třídy. Z hlediska trvalé vyrovnanosti těžeb je věková struktura ale stále příliš nevyrovnaná. První tři věkové třídy jsou i nadále pod normalitou, což negativně ovlivní těžební možnosti v budoucnosti. Zvětšující se podíl nejstarších věkových tříd přispívá k nestabilitě stávajících porostů.

Tabulka s grafem 4.2.2.1 Podíl věkových tříd
Percentage of age categories

Rok Year	Holina Unstocked area	bez určení not determined	Věková třída (rozpětí věku v letech) Age category (years)						
			I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
			1 - 20	21 - 40	41 - 60	61 - 80	81 - 100	101 - 120	121 +
% výměry porostní půdy % of timber land									
2000	1,2		16,7	15,5	14,7	18,8	17,3	10,2	5,5
2001	1,2		16,6	15,5	14,6	18,8	17,2	10,4	5,7
2002	1,1		16,8	15,4	14,5	18,7	17,1	10,6	5,8
2003	1,0		17,0	15,2	14,4	18,7	16,9	10,8	6,0
2004	1,0	0,0	17,1	15,1	14,2	18,7	16,7	11,1	6,1
2005	1,0	0,0	17,0	15,0	14,2	18,7	16,5	11,2	6,4
Normalita Normality	-	-	18,2	18,1	17,6	17,2	15,6	9,3	4,0

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Tabulka 4.2.2.2 Střední plošný věk hlavních dřevin v letech
Mean age by main tree species

Dřevina Tree species	Rok Year	Rok Year							
		1950	1970	1980	1990	2000	2003	2004	2005
		střední věk v letech mean age in years							
Smrk	Spruce	51	54	58	60	61	62	62	62
Jedle	Fir	63	65	68	72	76	74	73	72
Borovice	Pine	60	61	64	65	69	70	71	71
Modřín	Larch	49	45	49	52	55	55	56	57
Dub	Oak	52	54	59	62	68	69	69	69
Buk	Beech	66	67	69	71	73	72	72	71
Bříza	Birch	*	32	41	41	44	45	45	45
Jehličnaté	Conifers	54	56	59	61	63	63	64	64
Listnaté	Broadleaved	51	48	53	57	62	62	62	62
Celkem	Total	53	54	58	60	63	63	63	64

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Pozn.: Inventarizace lesů 1950 měla jinou strukturu.

Note: In the 1950 Forest Inventory, tree species were aggregated into different groups.

Růst průměrného věku dřevin se v posledních letech zpomalil až zastavil. Nižší průměrný věk jedle pravděpodobně souvisí se znovuzaváděním jedle do obnovy porostů po poklesu imisního zatížení lesů.

Tabulka 4.2.2.3 Zakmenění podle věkových stupňů v %

Stand density by age classes (decades of age) in %

Rok Year	Věkový stupeň Age class																
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1990	92	95	94	91	91	89	88	87	87	87	87	87	86	84	82	83	77
2000	90	93	94	92	89	89	88	87	86	86	86	85	83	82	80	79	75
2002	93	95	95	93	90	90	89	88	87	87	86	86	86	84	82	82	79
2003	94	95	95	94	90	90	89	88	87	87	87	86	86	85	83	83	81
2004	94	95	95	94	91	90	89	88	87	87	87	87	86	85	84	83	81
2005	95	96	96	94	91	90	89	88	88	88	87	87	87	86	85	84	83

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Průměrné zakmenění ve věkových stupních se od roku 1990 u porostů předmýtního věku a u porostů nejstarších věkových stupňů mírně zvýšilo. Zvýšení ve věkových stupních pod 50 let naznačuje změnu přístupu k výchově těchto porostů.

Vývoj zakmenění porostů podle věkových stupňů ukazuje, že při probírkách nedocházelo k prořezávání předmýtních porostů.

4.2.3 Hospodářské tvary a způsoby

Silvicultural and management systems

Plocha porostní půdy (bez cest, průseků, skládek apod.) lesa nízkého (pařezin) se mírně zvětšuje a v roce 2005 činila 6 tis. ha, tj. 0,23 % celkové plochy lesů v ČR. Plocha lesa středního nepřesáhla 1 tis. ha, tj. 0,04 % lesů.

Naprostou většinu lesů (99,73 %) tvoří les vysoký.

Plocha lesa výběrného vzrostla na 1,75 % celkové výměry lesů v ČR, tedy na 38 044 ha.

4.2.4 Porostní zásoby dřeva a přírůsty

Growing stock and increments

Oproti roku 1930 se údaj o celkové zásobě dříví v lesích v ČR zvětšil na více než dvojnásobek. Zčásti se na tom podílí zvyšující se přírůst, zčásti jde o zpřesnění způsobů zjišťování zavedením nových metod a pomůcek v šedesátých a sedmdesátých letech 20. stol.

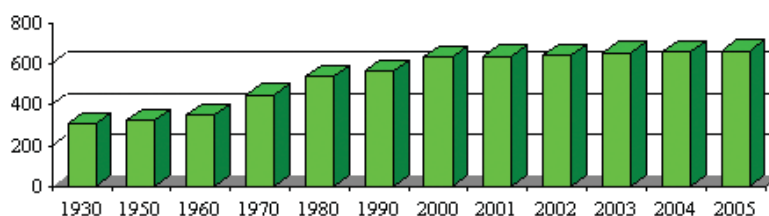
Nárůst celkových zásob dříví v lesích v ČR pokračoval i po roce 2000. Podílí se na tom jednak růst zakmenění porostů a zvětšování podílu porostů vyššího věku, jednak růst běžného přírůstu v Evropě. Všechny zásoby ale nejsou stejně dostupné pro těžbu dříví. Těžitelnost zásob dříví v lese ochranném a lese zvláštního určení je limitována plněním ochranných funkcí nebo cíle hospodaření, v rezervacích a v prvních zónách národních parků je těžba dříví vyloučena.

Průměrná zásoba na 1 ha lesních pozemků je 250,5 m³.

Tabulka s grafem 4.2.4.1 Celkové zásoby dřeva v mil. m³
Growing stock volume (mill. m³)

Rok Year	1930	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Hroubí b. k. Minimum top 7 cm u. b.	307	322	348	445	536	564	630,5	638,2	641,0	650,0	657,6	663,2

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Tabulka 4.2.4.2 Průměrný mýtní přírůst
Final mean annual increment

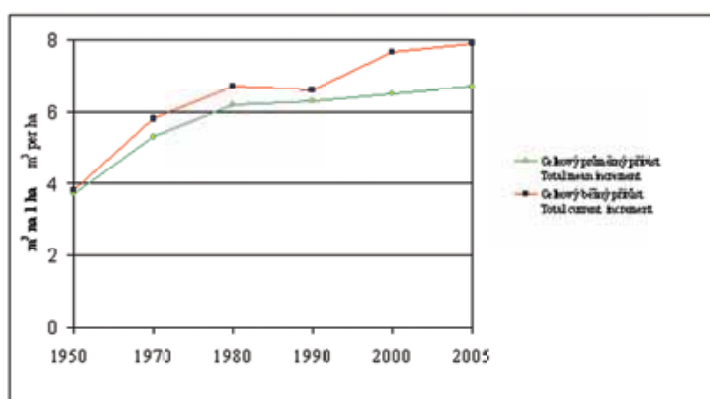
Průměrný mýtní přírůst Mean final annual increment	1990	2000	2002	2003	2004	2005
Celkem Total	mil. m ³ b.k. ročně mill m ³ u.b. annually					
	9,5	11,4	11,5	11,6	11,7	11,9
Na 1 ha porostní půdy Per ha of the timber area	m ³ b.k. ročně m ³ u.b. annually					
	3,6	4,4	4,4	4,5	4,5	4,6

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Tabulka s grafem 4.2.4.3 Celkový průměrný a celkový běžný přírůst
Total mean and total current annual increments

Přírůst Increment	Rok Year					
	1990	2000	2002	2003	2004	2005
	mil. m ³ b.k. ročně mill. m ³ u.b. annually					
Celkový průměrný Total mean	16,3	16,8	16,8	17,0	17,2	17,3
Celkový běžný Total current	17,0	19,8	20,2	20,2	20,3	20,5
	m ³ b.k. na 1 ha porostní půdy ročně m ³ u.b. per ha annually					
Celkový průměrný Total mean	6,3	6,5	6,5	6,6	6,6	6,7
Celkový běžný Total current	6,6	7,7	7,8	7,8	7,9	7,9

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Přírůsty se od osmdesátých let 20. stol. zvyšují na celém evropském kontinentu. Jak naznačují některé studie, rychlost zvyšování přírůstů se začala zmenšovat.

Z hlediska vyrovnanosti a trvalé udržitelnosti těžebních možností je významnější celkový průměrný přírůst,

Pokud jsou porovnávány přírůsty s celkovou těžbou, musí se brát v úvahu, že v údajích o celkové těžbě není zahrnut objem těžebních zbytků ponechávaných v lese.

Tabulka 4.2.4.4 Hospodářské charakteristiky těžebních možností
Final felling strategy characteristics

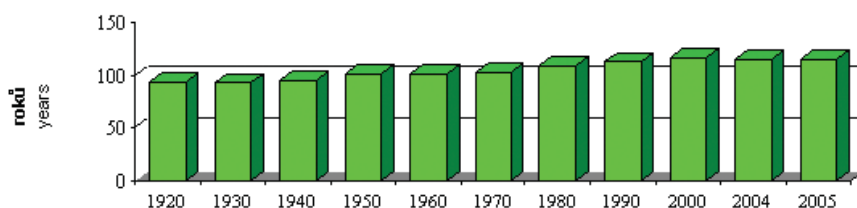
Kategorie lesa Forest category	Průměrný věk porostů Mean age of forest stands	Průměrná obnovní doba Mean regeneration period	Průměrné obmýetí Mean rotation period	Plocha porostní Timberland area ha
	roků years			
Les hospodářský Production forest	62	31	110,9	1 971 327
Les ochranný Protection forest	84	54	147,7	74 937
Les zvláštního určení Special purpose forest	66	35	124,1	544 640
Všechny All	64	32	114,7	2 590 904

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Tabulka s grafem 4.2.4.5 Průměrné obmýetí v letech

Average rotation period in years

1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2002	2003	2004	2005
93,4	92,5	95,4	101,1	101,2	102,6	108,1	112,4	115,8	115,4	115,3	115,0	114,7

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Zatímco se průměrné obmýetí od čtyřicátých let 20. století neustále zvyšovalo, od roku 2000 mírně klesá. Příčiny tohoto poklesu nejsou jednoznačné. Pravděpodobně se na něm podílí zkrácení obmýetí v lesích ochranných a lesích zvláštního určení a změna jejich rozloh.

Oproti roku 2000 se průměrné obmýetí v lesích hospodářských zkrátilo o 0,6 roku, u lesů zvláštního určení o 1,7 roku a v lesích ochranných o 6,5 roku. Zkracování průměrného obmýetí zčásti souvisí s prodloužením obnovní doby a s dřívějším začátkem obnovy.

Průměrná obnovní doba je 32 let, v návaznosti na používání jemnějších obnovních způsobů a vyšší podíl přirozené obnovy se v posledních pěti letech mírně prodlužuje.

Průměrný věk porostů v lesích hospodářských je 62 let a za posledních pět let vzrostl o jeden rok, v lesích ochranných je průměrný věk 84 let a snížil se o pět let a u lesů zvláštního určení je 66 let a nezměnil se, stejně jako se nezměnil v celkovém průměru za všechny lesy (64 let). Změna u lesů ochranných pravděpodobně souvisí se zařazováním soukromých lesů do této kategorie.

Lesy hospodářské mají průměrné skutečné zakmenění 90,8 %, lesy ochranné 83,1 % a lesy zvláštního určení 90,4 % tabulkového zakmenění. Průměrné zakmenění lesů všech kategorií se meziročně zvýšilo o přibližně 0,1 až 0,8 procentního bodu, relativně nejméně v lesích hospodářských, kde tato změna ovšem znamená nejvyšší zvětšení evidovaných zásob dříví. Tato změna údaje může být ovlivněna i změnami v metodice terénního šetření.

Tabulka 4.2.4.6 Rámcové charakteristiky těžebních možností lesů

Production background

Věková skupina Age group	Zásoba Growing stock	
	celková total	na 1 ha dřevinné plochy per 1 ha (tree species area)
	m ³ b.k. m ³ u.b.	
bez určení věku without age determination	49 776	343,4
předmýtní premature stands	372 259 688	203,1
mýtní mature stands	290 862 749	397,6
celkem total	663 172 213	258,6

Normální paseka Normal clearing	Průměrný mýtní přírůst Final mean annual increment	Modelové těžební % Model harvest %	Probírky Thinnings
ha	m ³ b.k. m ³ u.b.		
23 565	7 847 971	11 864 241	14 217 131
			2 507 268

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Krátkodobé těžební možnosti dané nerovnoměrnou věkovou strukturou lesů v ČR značně převyšují těžbu z normální paseky. Těžbu podle modelových těžebních procent není možné realizovat bezzbytku. Důvodem jsou především nahromadění ekonomicky neatraktivních přestárých porostů nedotěžených v minulých deceniích, častá obnovní nepřipravenost porostů vstupujících do mýtního věku a těžební omezení plynoucí z ostatních funkcí lesa.

Průměrná plocha jednotek prostorového rozdělení lesa se neustále zmenšuje. Průměrná plocha orientačních jednotek prostorového rozdělení lesa (oddělení) je 32,12 ha, u jednotek hospodaření (lesní porosty) je 3,56 ha. Průměrná plocha popisových jednotek (více méně homogenní porostní skupina) je 1,16 ha, to znamená, že se za posledních osm let zmenšila na 52 %. Tento trend je způsoben zejména jemnějšími způsoby obnovy, ale pravděpodobně také růstem četnosti drobných lesních majetků. Zmenšování velikosti lesních majetků přispívá k zvětšování ekonomických problémů vlastníků těchto lesů.

Tabulka 4.2.4.7 Průměrné velikosti jednotek prostorového rozdělení lesa v ha
Average size of forest management units (ha)

	Oddělení	Dílec	Porost	Porostní skupina
	Compartment	Subcompartment	Forest stand	Inventory Unit
1997	51,63	-	9,93	2,23
1998	43,81	8,92	7,89	1,56
1999	42,20	8,76	6,90	1,48
2000	40,08	8,47	5,58	1,36
2003	34,17	7,49	4,18	1,22
2004	32,68	7,36	3,75	1,18
2005	32,12	7,34	3,56	1,16

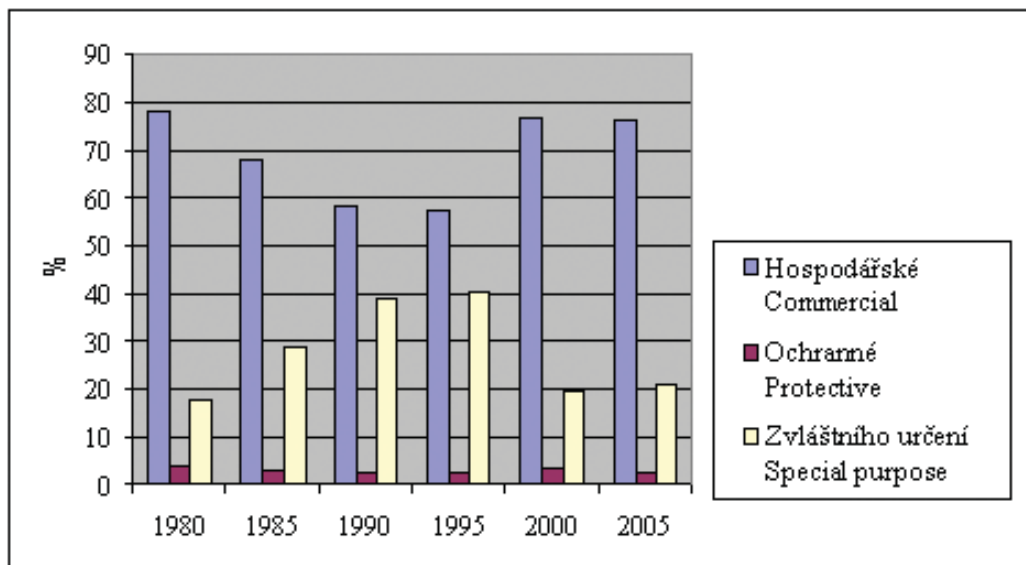
Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

4.3 Kategorie lesů z hlediska jejich funkcí

Forest Categories by Forest Functions

Tabulka 4.3.1 Vývoj kategorizace lesů v %
Forest categories (%)

Rok Year	Kategorie lesa Forest category		
	lesy hospodářské commercial forests	lesy ochranné protective forests	lesy zvláštního určení special purpose forests
2000	76,7	3,5	19,8
2001	76,3	3,4	20,3
2002	76,0	3,5	20,5
2003	75,6	3,5	20,9
2004	75,4	3,1	21,6
2005	76,1	2,9	21,0

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Plocha lesů zvláštního určení se meziročně zmenšila o 0,4 procentního bodu, plocha lesů ochranných se zmenšila o 0,2 procentního bodu. Podíl lesů hospodářských se poprvé od roku 2000 zvýšil. Z tohoto zvýšení nelze zatím odvodit žádné jednoznačné závěry.

4.4 Inventarizace lesů v ČR

National Forest Inventory

Vybrané výsledky Národní inventarizace lesů 2001 – 2004

První cyklus Národní inventarizace lesů v České republice (dále jen NIL) proběhl v letech 2001 – 2004. Bezprostředně poté a v následujících letech proběhlo vyhodnocení nasbíraných dat. Zde prezentované výsledky jsou velmi stručným výtahem z obsáhlého množství výsledků. Nařízení vlády udává výčet 112 položek, které se zjišťují v terénu. Sběr dat v terénu se uskutečnil na kruhových inventarizačních plochách o rozloze 500 m² rozmístěných ve dvojicích (dvojplotách) po celé republice v síti 2 x 2 km. V terénu bylo navštíveno 14 220 ploch klasifikovaných jako LES. Zde uvedené výsledky se vztahují k území České republiky, vyhodnocení lze provést i na nižší územní jednotky, např. kraje.

Výsledky Národní inventarizace jsou odlišné od dosavadních výsledků vzniklých agregací dat lesních hospodářských plánů a osnov z více důvodů. Zde jsou uvedena hlavní specifika NIL:

- **definice lesa v NIL je širší** – zahrnuje veškeré pozemky splňující základní definici lesa pro NIL (zápoj 20%, minimální vzdálenost dřevin apod.), bez ohledu na druh pozemku. Zahrnují tedy i nelesní pozemky porostlé dřevinami, pokud splňují definici kategorií LES pro NIL.

- **venkovní šetření zahrnuje veškerý stromový inventář** nacházející se inventarizační ploše. Šetření obnovy zahrnuje jedince od výšky 10 cm do výčetní tloušťky 6,9 cm. Zaměřovány jsou dále všechny stromy nad 12 cm (resp. nad 7 cm).

- **venkovní šetření proběhlo v relativně krátkém období 4 let.**

- **zpracování nasbíraných dat probíhá pomocí matematicko-statistických metod**, proto jsou výsledky prezentovány včetně intervalu spolehlivosti. Ten ukazuje, že daná střední hodnota se s 95%ní pravděpodobností nachází v uvedeném intervalu.

- **s klesající rozlohou vyhodnocovaného území klesá přesnost** výsledků z důvodu menšího počtu ploch v zájmovém území. V žádném případě nelze od NIL čekat vyhodnocení např. na území obcí s rozšířenou působností, katastry apod.

První cyklus NIL znamenal dosud nejpodrobnější popis a měření, které bylo provedeno v lesních ekosystémech na území celé republiky. Představuje širokou datovou základnu, jejíž těžiště je nejen v samotných výsledcích, ale i v dalších navazujících projektech. Vzhledem k širokému spektru sbíraných položek, není NIL jen inventarizace lesů, ale spíše inventarizace lesních ekosystémů.

Celková plocha pozemků kategorie LES a NELES

Kategorie LES zahrnuje lesní pozemky ve smyslu lesního zákona č.289/1995 Sb., § 3, odst. 1, písm. a) a vyhlášky MZe č. 84/1996 (kde jsou lesní pozemky členěny na porostní půdu a bezlesí). Dále jsou do této kategorie zařazeny pozemky, které mají charakter lesa a nejsou definovány ve výše uvedené legislativě (např. lesní porosty na zemědělských půdách).

Kategorie NELES zahrnuje tzv. „jiné pozemky“ podle lesního zákona č.289/1995 Sb., § 3, odst. 1, písmeno b) a pozemky, které nejsou určeny k plnění funkcí lesa.

Pokud však byly takové pozemky zalesněny (at' uměle či náletem), pak se v NIL považují za LES, splňují-li podmínku pro kategorii „LES“ (podrobněji v metodice NIL).

Tabulka 4.4.1 Celková plocha pozemků kategorie LES a NELES podle ortofotosnímků

Forest and non-forest categories area, orthophoto

		Podíl plochy Share	Plocha Area
		%	ha
Plocha LES	Forest	34,9	2 751 586
Plocha NELES	Non-forest	65,1	5 135 309
Celkem	Total	100,0	7 886 895

Pramen: ÚHÚL

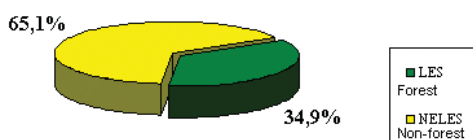
Source: FMI

Celková plocha pozemků kategorií LES a NELES vyjadřuje plochu pozemků v jednotlivých kategoriích splňujících kriteria daná metodikou IL na daném území.

Celková plocha kategorie LES (lesní porosty ve smyslu metodiky NIL + bezlesí) je zjišťována vyhodnocováním ortofotosnímků. Ke snímání okrajů lesa byla použita rastrová data ortofot z leteckých snímků pořízených v letech 1998 - 2001.

Graf 4.4.1 Celková plocha pozemků kategorie LES a NELES dle ortofotosnímků

Forest and non-forest categories area, orthophoto

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Plocha lesních porostů a bezlesí

Tabulka 4.4.2 Plocha kategorie LES rozdělená na lesní porosty a bezlesí

Stocked and temporary unstocked category of forest

	Hodnota Value	(-)	(+)	Procento Share
	ha			
Plocha kategorie LES (lesních porostů dle metodiky NIL + bezlesí) dle ortofoto snímků Total forest	2 751 586			100,0
z toho lesní porosty dle metodiky NIL of which forest stands (stocked)	2 704 904	-10 130	9 795	98,3
z toho bezlesí of which temporary unstocked	46 682	-3 656	3 804	1,7

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Plocha kategorie LES bez bezlesí je pak vypočítána statisticky z celkové plochy LES jako podíl plochy pozemků kategorie „lesní porosty“ ve smyslu metodiky NIL.

Plošné zastoupení dřevin a věkových stupňů

Plošné zastoupení dřevin a věkových stupňů zahrnuje vzrostlé stromy od výčetní tloušťky 7 cm i jedince ve výškových třídách obnovy, tedy jedince od výšky 10 cm, tak jak byly v inventarizaci zaznamenávány. Přepočtení na plochu u stromů s výčetní tloušťkou 7 cm a výše, byl odvozen ze zápoje, to je (podle metodiky NIL) z poměru plochy zakryté korunami stromů (celkové rozlohy jednotlivých svislých průmětů korun) k celkové ploše porostu. U obnovy byl zápoj odvozen na základě vztahu mezi výškovými třídami obnovy a růstovou fází a následným zařazením výškových tříd obnovy do porostních vrstev.

Výsledky v tabulce ukazují jakou plochu zaujmají jednotlivé skupiny dřevin a věkové stupně. Jedná se o přepočtenou **redukovanou plochu odvozenou ze zápoje**. Proto je celkový součet pouze 2 387 685 ha a nikoliv 2 704 904 ha, což je plocha lesních porostů dle metodiky NIL (viz tab. 4.4.3). Z celkové plochy je dále odpočtena plocha holin a plochy, na nichž se nevyskytují žádné dřeviny.

Tabulka 4.4.3 Plošné zastoupení dřevin
Tree species composition by area

Skupina dřevin	Group of tree species	Porostní plocha (ha) Foreststands area (ha)		
		Hodnota Value	(-)	(+)
smrk ztepilý	Norway spruce	1 138 424	-15 655	15 617
smrkové exoty	introduced spruces	8 741	-1 881	1 881
jedle bělokorá	silver fir	23 667	-2 258	2 257
jedle obrovská	grand fir	1 232	-663	663
borovice	pine	332 685	-10 172	10 167
kosodřevina	dwarf pine	2 140	-894	894
modřín	European larch	91 827	-4 407	4 406
douglaska	Douglas fir	5 335	-1 267	1 267
jehličnaté ostatní	other conifers	406	-191	191
dub	oak	176 535	-7 421	7 420
dub červený	red oak	5 586	-1 247	1 247
buk	European beech	172 924	-7 718	7 716
habr	hornbeam	45 346	-3 562	3 562
jasan	ash	40 822	-3 555	3 555
javor	maple	53 297	-3 772	3 772
jilm	elm	2 853	-644	644
akát	locust	13 438	-2 316	2 316
bříza	birch	101 465	-4 888	4 887
lípa	linden	38 253	-3 270	3 269
olše	alder	50 392	-4 240	4 239
osika	aspen	17 899	-2 028	2 028
topol	poplar	6 678	-1 581	1 581
vrby	willows	14 033	-1 748	1 748
listnaté ostatní	other broadleaved	43 704	-3 094	3 094
jehličnaté celkem	conifers total	1 604 458	-15 996	15 923
listnaté celkem	broadleaved total	783 228	-15 452	15 433
Celkem	All	2 387 685	-12 507	12 297

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Jednotlivé druhy dřevin jsou zařazeny do skupin dřevin:

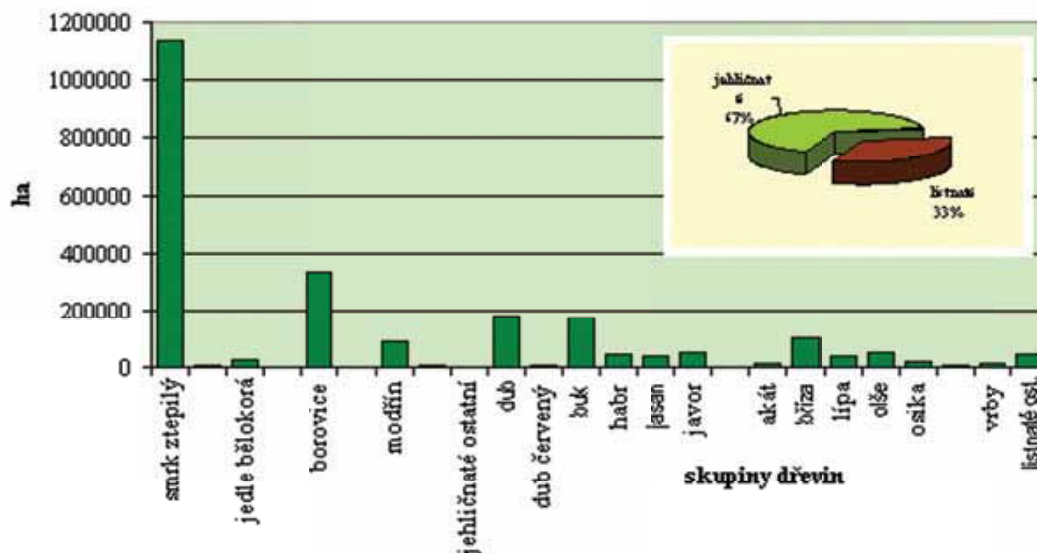
Smrk ztepilý	- smrk ztepilý	Habr	- habr obecný
Jedle	- jedle bělokorá	Javor	- javor mléč, klen, babyka, javor jasanolistý, javory ostatní
Borovice	- borovice: lesní, černá, banksovka, vejmutovka, limba, pokroucená, ostatní	Jasan	- jasan ztepilý, jasan americký, jasan úzkolistý
Modřín	- modřín evropský, modřiny ostatní	Jilm	- jilm habrolistý, jilm horský, vaz
Kosodřevina	- kosodřevina, blatka	Akát	- akát
Douglaska	- douglaska tisolistá	Bříza	- bříza bradavičnatá, bříza pýřitá
Jedle obrovská	- jedle obrovská	Olše	- olše lepkavá, olše šedá, olše zelená
Smrkové exoty	- smrk: pichlavý, černý, sivý, omorika, Engelmannův, ostatní	Lípa	- lípa srdčitá, lípa velkolistá, lípa stříbrná
Ostatní jehličnaté	- ostatní jehličnaté	Osika	- osika
Dub	- dub: letní, slavonský, zimní, pýřitý, bahenní, ostatní, cer	Topol	- topol bílý, topol černý, ostatní topoly nešlechtěné, ostatní topoly šlechtěné
Dub červený	- dub červený	Vrby	- jva, vrba bílá, vrba křehká
Buk	- buk lesní	Ostatní listnaté	- ostatní listnaté

Výsledky výpočtu plošného zastoupení dřevin jasně potvrzují nejvyšší zastoupení smrku ztepilého – 1 138 424 ha (47,7% z celkové plochy). Na druhém místě je skupina dřevin borovice se zastoupením 332 685 ha, což je 13,9 %. Všechny jehličnaté dřeviny zaujímají 67,2% z celkové plochy dřevin.

Z listnatých dřevin mají nejvyšší zastoupení dub (7,4 %) a buk (7,2 %). Všechny listnaté dřeviny se podílejí na celkové ploše zastoupením 32,8 %. Výraznější podíl na zastoupení má z listnatých dřevin dále bříza – 4,2 %.

Graf 4.4.2 Plošné zastoupení dřevin

Tree species composition by area

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Tabulka 4.4.4 Plošné zastoupení věkových stupňů

Age classes composition by area

Věkový stupeň Age class	Porostní plocha (ha) Forest stands area (ha)		
	Hodnota Value	(-)	(+)
1	228 825	-10 231	10 228
2	192 669	-8 967	8 965
3	206 794	-9 199	9 197
4	226 322	-9 468	9 466
5	214 277	-9 353	9 351
6	163 497	-8 241	8 239
7	200 547	-9 312	9 310
8	221 855	-9 717	9 715
9	184 851	-9 032	9 031
10	170 807	-8 605	8 603
11	143 048	-7 938	7 937
12	97 405	-6 510	6 509
13	64 553	-5 268	5 268
14	30 361	-3 564	3 564
15	18 484	-2 659	2 659
16	9 732	-2 029	2 029
≥17	13 658	-2 315	2 315
celkem	2 387 685	-12 507	12 297

Pramen: ÚHÚL

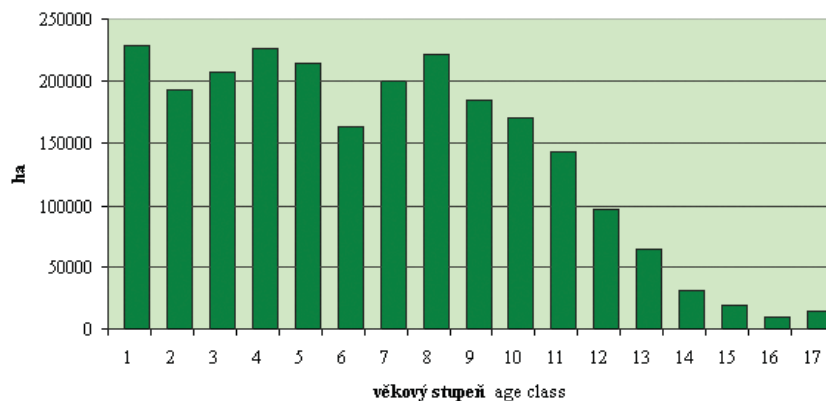
Source: FMI

Zastoupení věkových stupňů do 8. věkového stupně má kolísající charakter. Ve věku do 80 let má nejnižší zastoupení 6. věkový stupeň (6,8 %). Mezi nejvýše zastoupené stupně patří 1., 4. a 8. věkový stupeň (cca 9,5 %).

Devátým věkovým stupněm počínaje má zastoupení již jen klesající tendenci. Mírný nárůst v 17. věkovém stupni je dán sloučením všech porostů nad 160 let do tohoto posledního věkového stupně.

Graf 4.4.3 Plošné zastoupení věkových stupňů

Age class composition by area

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Zásoby

Tabulka 4.4.5 Podíl dřevin jehličnatých a listnatých na celkové zásobě hroubí b. k.

Conifers and broadleaved species share on timber stock (minimum diameter 7 cm, under bark)

Druh dřeviny Species group	Podíl na zásobě Share on timber stock			%	Zásoba za území Timber stock		
	(m ³ /ha)				(m ³)		
	Hodnota Value	(-)	(+)		Hodnota Value	(-)	(+)
jehličnaté conifers	254,5	-3,6	3,6	76,5	688 458 316	-10 101 202	10 079 751
listnaté broadleaves	78,2	-2,1	2,1	23,5	211 577 283	-5 692 652	5 689 060
Celkem Total	332,7			100,0	900 035 599		

Pozn.: položka „Celkem“ je součtem nezaokrouhlených hodnot.

Note: Total is a sum of the not rounded values

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

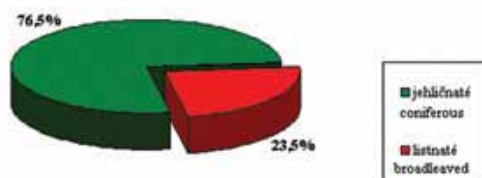

Průměrná hektarová zásoba hrubí b.k. v České republice leží s pravděpodobností 95 % v intervalu 332,7 m³/ha ± 3,5 m³/ha. Zásoba vycházející ze souhrnů LHP 2003 je 251 m³/ha, čili údaj inventarizace je vyšší cca o 33 %. Zdůvodnění lze hledat v rozdílné přesnosti metod pořizování dat inventarizace a údajů popisu porostů při vyhotovení LHP a LHO. Inventarizace lesů na rozdíl od popisu porostů zahrnuje všechny složky zásob dřeva v lesních porostech, při NIL je zaměřen a popsán veškerý stromový inventář. Do výsledků inventarizace je započten i porost podružný. V zásobě z inventarizace lesů jsou započteny i souše (stojící odumřelé stromy), které činí 1,4% celkové zjištěné zásoby.

Zásobu z NIL nelze chápat jako číslo využitelné pro dřevozpracující průmysl. Pro tento účel mají lesní hospodářské plány a osnovy nezastupitelnou roli.

Graf 4.4.4 Zásoby hrubí b.k. dřevin jehličnatých a listnatých

Timber stock of conifers and broadleaved species

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Tabulka 4.4.6 Zásoby hrubí b.k. podle výskytu souší

Staying dead wood (minimum diameter of 7 cm, under bark) stock

Typ souše Dead wood	Podíl na zásobě (m ³ /ha) Share on timber stock (m ³ /ha)			%	Zásoba za území (m ³) Stock total (m ³)		
	Hodnota Value	(-)	(+)		Hodnota Value	(-)	(+)
Strom není souš Growing stock	327,9	-3,4	3,4	98,6	887 012 965	-9 899 974	9 863 613
Čerstvá souš Fresh dead wood	0,7	-0,1	0,1	0,2	1 811 344	-202 405	202 398
Stará souš Old dead wood	4,1	-0,3	0,3	1,2	11 211 290	-769 268	769 194
Celkem Total	332,7			100,0	900 035 599		

Pozn.: Položka „Celkem“ je součtem nezaokrouhlených hodnot.

Note: Total is a sum of the not rounded values

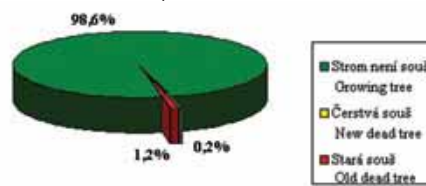
Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

V tabulce je průměrná hektarová zásoba rozdělena dle výskytu souší. 98,6% zásoby připadá na stromy, které nejsou souše. V ostatních případech jde většinou o souše staré. Celkově tedy připadá na souše 1,4% celkové zásoby, přičemž procentický podíl jedinců souší činí 2,5%. To ukazuje na to, že se většinou jedná o souše malých dimenzí, často pravděpodobně v podúrovni.

Graf 4.4.5 Zásoby hrubí b.k. podle výskytu souší

Staying dead wood (minimum diameter of 7 cm, under bark) stock

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Tabulka 4.4.7 Hektarová zásoba b. k. v intervalech nadmořské výšky

Timber stock per 1 ha (min. diameter of 7 cm, under bark) by the elevation above sea level

Nadmořská výška	Elevation	Zásoba b.k. m ³ /ha Timber stock		
		Hodnota Value	(-)	(+)
do 400 m n.m.	up to 400 m a.s.l.	286,3	-6,0	6,0
401 - 800 m n.m.		352,9	-4,4	4,4
801 - 1200 m n.m.		318,2	-12,8	12,8
nad 1200 m n.m.	above 1200 m a.s.l.	232,3	-48,8	48,8
Všechny intervaly	All	332,7	-3,5	3,5

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Hodnota v tabulce udává průměrnou hektarovou zásobu za území České republiky, rozčleněnou do jednotlivých intervalů nadmořské výšky. Zásoba zahrnuje stromy s výčetní tloušťkou 7 cm a větší včetně souší. Je uvedena v m³ na ha bez kůry.

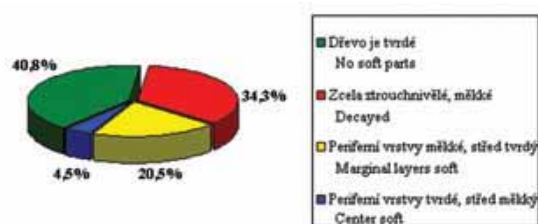
Nejvyšší hektarová zásoba se nachází v nadmořské výšce 401 - 800 m, nejnižší v extrémních polohách nad 1200 m n. m. Průměr za celé území je 332,7 m³ na ha.

Graf 4.4.6 Hektarová zásoba podle nadmořské výšky
Timber stock per 1 ha by the elevation above sea level

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Graf 4.4.7 Objem ležícího odumřelého dříví podle stupně rozkladu
Dead wood volume by the decomposition degree

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

Tabulka 4.4.8 Objem ležícího odumřelého dřeva podle stupně rozkladu
Lying dead wood volume by the decomposition degree

Stupeň rozkladu Decomposition degree	Podíl objemu (m³/ha) Share on total (m³/ha)			%	Objem za území (m³) Volume total (m³)		
	Hodnota Value	(-)	(+)		Hodnota Value	(-)	(+)
Dřevo je tvrdé No soft parts	2,8	-0,2	0,2	40,8	7 474 673	-455 926	455 870
Periferní vrstvy měkké, střed tvrdý Marginal layers soft	1,4	-0,1	0,1	20,5	3 747 584	-270 699	270 676
Periferní vrstvy tvrdé, střed měkký Center soft	0,3	0,0	0,0	4,5	816 814	-86 039	86 036
Zcela ztrouchnivělé, měkké All parts soft, decayed	2,3	-0,1	0,1	34,3	6 284 992	-306 715	306 657
Celkem Total	6,8			100,0	18 324 063		

Pozn.: položka „Celkem“ je součtem nezaokrouhlených hodnot.

Note: Total is a sum of the not-rounded values

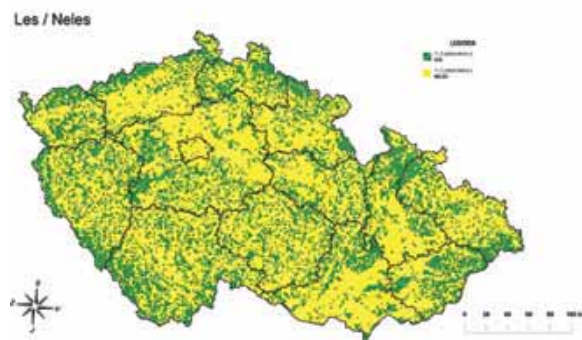
Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

Objem ležícího odumřelého dřeva dosahuje v České republice v průměru 6,8 m³ na 1 ha lesních porostů. Do tohoto objemu jsou započteny všechny kusy ležícího dřeva, které mají na slabším konci minimálně 7 cm. Objem ležícího odumřelého dřeva hroubí v lesích v ČR je srovnatelný s lesy okolních států. Jeho ponechání v lese se jeví jako účelné v zájmu udržení biodiverzity a udržení růstových podmínek na lesních stanovištích. Energetické využití je považováno za nevhodné a nákladově překračující úspory jiných energií. Rozdělení objemu ležícího dřeva podle stupně rozkladu ukazuje, že největší podíl zaujímá dřevo tvrdé (40,8 %). Časté je též dřevo, klasifikované jako zcela ztrouchnivělé, měkké (34,3 %). Zjištěný objem 6,8 m³ hroubí/ha ležícího odumřelého dřeva nelze započítat do využitelného dříví, a to ani v případě dřeva neztrouchnivělého, které činí 2,8 m³/ha.

Mapa 4.4.1 Distribuce lesa na plochách Inventarizace lesů

Forest distribution on the sampling plotnetwork of the National Forest Inventory

Pramen: ÚHÚL
Source: FMI

4.5 Lesní dopravní síť

Forest Transportation Network

Zpřístupnění lesů účelnou lesní dopravní sítí je významnou podmínkou řádného hospodaření. Její racionálnost a stav v lesích s pestřejšími majetkovými poměry do značné míry závisí na možnosti dohod mezi jednotlivými vlastníky lesů. Optimální hustota je závislá na terénních poměrech a vypočítává se především podle objemu zásob gravitujících k jednomu odvoznímu směru.

Hustota lesní dopravní sítě je v jednotlivých oblastech ČR velmi rozdílná.

Největší hustota odvozních cest vlastníků lesa (tzv. „vlastní cesty“) je v Jihočeském kraji, kde přesahuje 19 m/ha, včetně cest nepatřících vlastníků lesa 25 m/ha. Nejnižší hustota vlastních odvozních cest je ve Středočeském kraji, kde se pohybuje pod 7 m/ha a včetně cest ostatních vlastníků o málo přesahuje 14 m/ha.

Základním kriteriem přístupnosti je hustota cest vlastníků lesů, protože tyto cesty byly budovány tak, aby plnily funkci sběrnou i funkci technologickou a spojovací. Cesty ostatních vlastníků (zejména ve veřejném vlastnictví) mají pouze funkci sběrnou. Na vlastní cestě může vlastník stát a nakládat dříví, na veřejnou cestu může pouze vjíždět s už naloženým vozidlem.

Současné hustoty odvozních lesních cest jsou nižší než optimální doporučené hodnoty.

Průměrná celková hustota lesní dopravní sítě v ČR je 18,00 m/ha. Modelové hustoty se pohybují od 15 m/ha v rovinách po 27,5 m/ha v horách. V pahorkatinách je to průměrně 22,5 m/ha.

Tabulka 4.5.1 Délka a hustota lesních cest
Forest roads length and density

Vlastnictví Ownership	Typ lesní odvozní cesty Road type	Charakter Character	Délka Length	Hustota Density
			km	m/ha
Vlastníka lesa Forest owner's	1 L	Umožňující celoroční odvoz návrhovým vozidlem Mostly with asphalt paving	11 919,1	4,58
	2 L	Umožňující sezónní provoz návrhovým vozidlem Simple roadway with seasonal use only	22 900,8	8,81
Jiných vlastníků Other owners (mostly public)	1 L, 2 L	Lesem procházející nebo se lesa dotýkající cesty les zpřístupňující a lesním provozem využívané Roads passing forest and used by the forest owners	11 979,7	4,61
Celkem Total	1 L, 2 L		46 799,6	18,00

Pramen: ÚHÚL

Source: FMI

5. Faktory prostředí ovlivňující lesní hospodářství

Environmental Factors Affecting Forestry

5.1 Klimatické podmínky

Climatic Conditions

Rok 2005 byl teplotně a srážkově slabě nadnormální. Průměrná roční teplota 7,7 °C byla o 0,2 °C vyšší, než je hodnota dlouhodobého normálu. Nejvyšší průměrná měsíční teplota byla naměřena v červenci 2005, kdy se také nejvýrazněji (o 1,1 °C) odchylovala od normálové hodnoty. Jinak byl teplotní průběh roku 2005 velmi blízký normálovému. Teplotní rozdíly mezi Čechami a Moravou i Slezskem nebyly v tomto roce příliš výrazné. Relativně nejtepleji v průběhu roku bylo v Libereckém kraji, kde odchylka od normálu dosáhla + 0,9 °C, nejchladněji pak ve Zlínském kraji, kde byla odchylka od teplotního normálu – 0,5 °C.

Srážkový úhrn roku 2005 činil v ČR 732 mm, což je 109% dlouhodobého normálu. Relativně nejnižší úhrny srážek byly zjištěny v říjnu (27% dlouhodobého normálu), v listopadu (66% dlouhodobého normálu) a také v měsících březnu, dubnu a červnu (68 až 85% dlouhodobého normálu). Relativně nejméně srážek spadlo v Olomouckém kraji (99% dlouhodobého normálu), nejvíce pak v kraji Jihočeském a Karlovarském (118% dlouhodobého normálu).

Průběh měsíčních teplot a zejména srážek během roku byl značně nevyrovnaný. Zdaleka nejvíce srážek spadlo v červenci a nejsušší byl pak říjen. Z teplotních extremit je třeba zmínit pozdní mrazy (přízemní mrazíky), které se vyskytly během jara opakovaně a protáhly se téměř do poloviny června. Nejsilnější nárazy větru byly zaznamenány během ledna a února, v dalším průběhu roku především 29. července a z 16. na 17. prosince. Během zimy 2005/2006 došlo opakovaně k rozsáhlým sněhovým polomům v důsledku přetížení korun stromů mokřým sněhem.

Tabulka 5.1.1 Vývoj teplot a srážek
Temperatures and precipitation

	Průměrná roční teplota (°C) Average annual temperature	Roční úhrn srážek (mm) Total annual precipitation
Normál	7,5	674
2000	9,3	694
2001	7,9	811
2002	8,8	866
2003	8,4	516
2004	7,8	680
2005	7,7	732

Pramen: ČHMÚ

Source: Czech Hydrometeorological Institute

5.2 Znečištění ovzduší

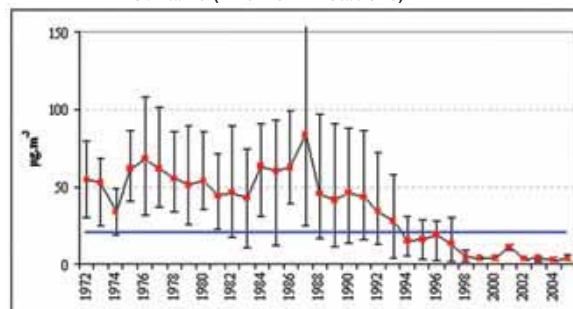
Air Pollution

Oxid siřičitý (SO₂)

Význam oxidu siřičitého, který byl hlavní škodlivinou poškozující lesní ekosystémy v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století, výrazně poklesl. Již v průběhu devadesátých let poklesla jeho produkce o téměř 90%, což se projevilo i na výrazném snížení imisní zátěže. V současné době jsou podle údajů ČHMÚ překračovány limity pro ochranu ekosystémů a vegetace stanovené nařízením vlády č. 350/2002 Sb. u oxidu siřičitého (průměrná hodnota 20 µg.m⁻³ za zimní období) pouze na nepatrné části území. V zimě 2004/2005 to bylo pouze 0,04% plochy ČR a to výhradně v průmyslových aglomeracích. Je pravděpodobné, že tato škodlivina se do budoucna již nebude negativně podílet na poškození lesních ekosystémů. O tom svědčí i dlouhodobý vývoj průměrných koncentrací měřených na stanicích VÚLHM v původně silně zatížené oblasti západního Krušnohoří a Sokolovska.

Graf 5.2.1 Vývoj koncentrací oxidu siřičitého v západním Krušnohoří (stanice VÚLHM).

Sulphur dioxide concentrations in the Western Ore Mountains (The FGMRI stations)

Pozn.: Chybové úsečky znázorňují rozptyl mezi jednotlivými stanicemi, modrá čára hranici 20 µg.m⁻³.

Note: Error segments show diffusion between individual stations, blue line shows the 20 µg.m⁻³ limit.

Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

Oxidy dusíku (NO_x)

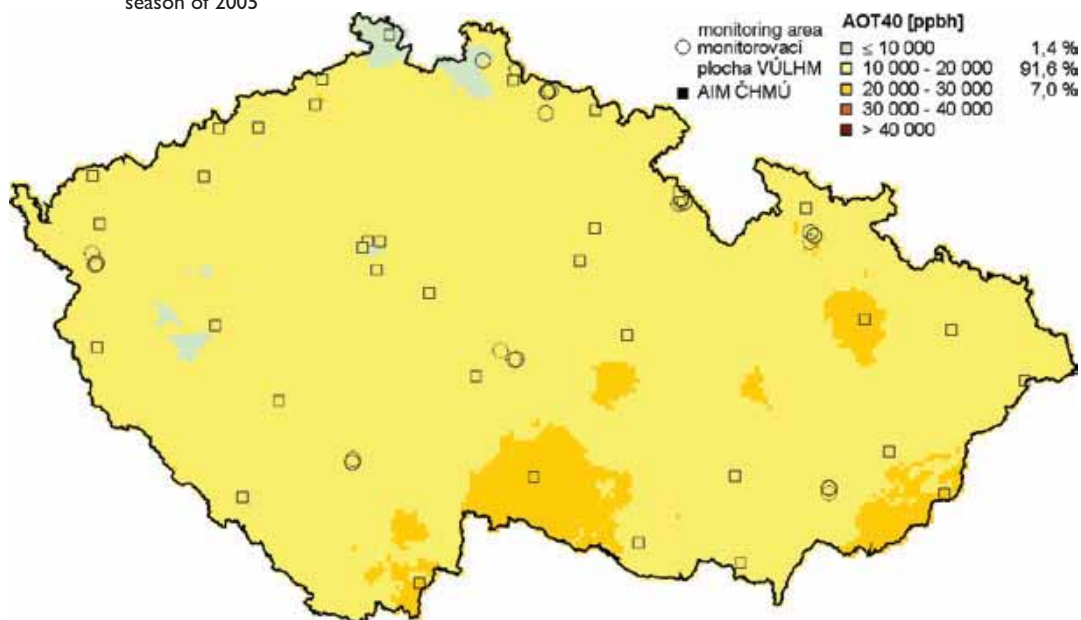
Produkce oxidů dusíku od druhé poloviny devadesátých let dvacátého století stagnuje. Zvýšené koncentrace jsou zejména v oblasti velkých aglomerací a také u liniových zdrojů jako jsou dálnice a silnice první třídy. Ani na těchto lokalitách zatím nepřevyšují koncentrace NO_x výrazněji imisní limit pro poškození vegetace, který je představován ročním průměrem 30 µg.m⁻³. Tato hodnota byla podle údajů ČHMÚ překročena v roce 2004 pouze na 0,75% území ČR.

Ozon (O₃)

Ozon lze v současné době považovat za nejvýznamnější plynou škodlivinu, která negativně ovlivňuje lesní ekosystémy. Imisní limit kumulativního indexu AOT40 10 000 ppbh, při kterém může docházet k určitému poškozování vegetace byl v roce 2005 překročen na více než 98% území ČR. Tato situace byla o něco nepříznivější, než v roce 2004, koncentrace O₃ však nedosáhly tak vysokých hodnot, jako v suchém vegetačním období roku 2003. Vzhledem k příznivému průběhu meteorologických faktorů docházelo ke vzniku viditelného poškození ozonem pouze ojediněle.

Mapa 5.2.1 Relativní podíl plochy území ČR v jednotlivých třídách expozičního indexu AOT40, vegetační sezóna 2005

Areas by the exposition index AOT40 classes, season of 2005

Pramen: ČHMÚ, VÚLHM

Source: Czech Hydrometeorological Institute, FGMRI

5.3 Zatížení lesních ekosystémů imisními látkami

Forest Ecosystem Load by Pollution

Depozice acidifikujících a eutrofizujících látek, bazických kationtů, fluoridů a chloridů na les a lesní půdu jsou monitorovány na plochách intenzivního monitoringu lesních ekosystémů v rámci programu ICP Forests/Forest Focus a na ostatních dlouhodobě sledovaných výzkumných plochách. Chemismus srážek je sledován na volné ploše v blízkosti monitorační plochy (bulk) a pod lesním porostem (throughfall). V bukových porostech je navíc sledován stok po kmeni (stemflow), který významně přispívá k depozici látek do porostu.

Průměrné hodnoty pH srážkové vody se pohybovaly v rozmezí 4,39 až 5,73 pod porostem a 4,35 až 6,67 na volné ploše. Oproti roku 2004 došlo ve většině případů ke snížení průměrných hodnot pH srážkové vody.

Depozice síry se oproti minulým rokům na většině ploch mírně snížila jak na volné ploše tak pod porostem, naopak u depozice dusíku došlo k nárůstu především pod porostem. K nejvíce zatíženým lokalitám patří plochy v horských oblastech - Luisino údolí v Orlických horách, Míšečky v Krkonoších, Lazy ve Slavkovském lese a Přebuz v Krušných horách.

Zvýšené hodnoty depozic jsou zde způsobeny vyšším úhrnem srážek. I když oproti roku 2004 došlo na Luisině údolí k poklesu depozice síry v porostu z 31,05 kg.ha⁻¹.rok⁻¹ na 19,5 kg.ha⁻¹.rok⁻¹, stále patří tato plocha k nejvíce zatíženým. Stejně tak jako i v roce 2004 zde byla naměřena nejvyšší depozice dusíku ze všech sledovaných ploch intenzivního monitoringu.

Obecně smrkové porosty způsobují silnější nárůst depozice síry na lesní půdu než porosty listnaté. Depozice síry pod porostem smrku jsou podstatně vyšší než na volné ploše. Obecně lze konstatovat, že přestože depozice látek se srážkami v posledních patnácti letech poklesly, na velké části území ČR stále ještě negativně ovlivňují vývoj chemismu lesních půd.

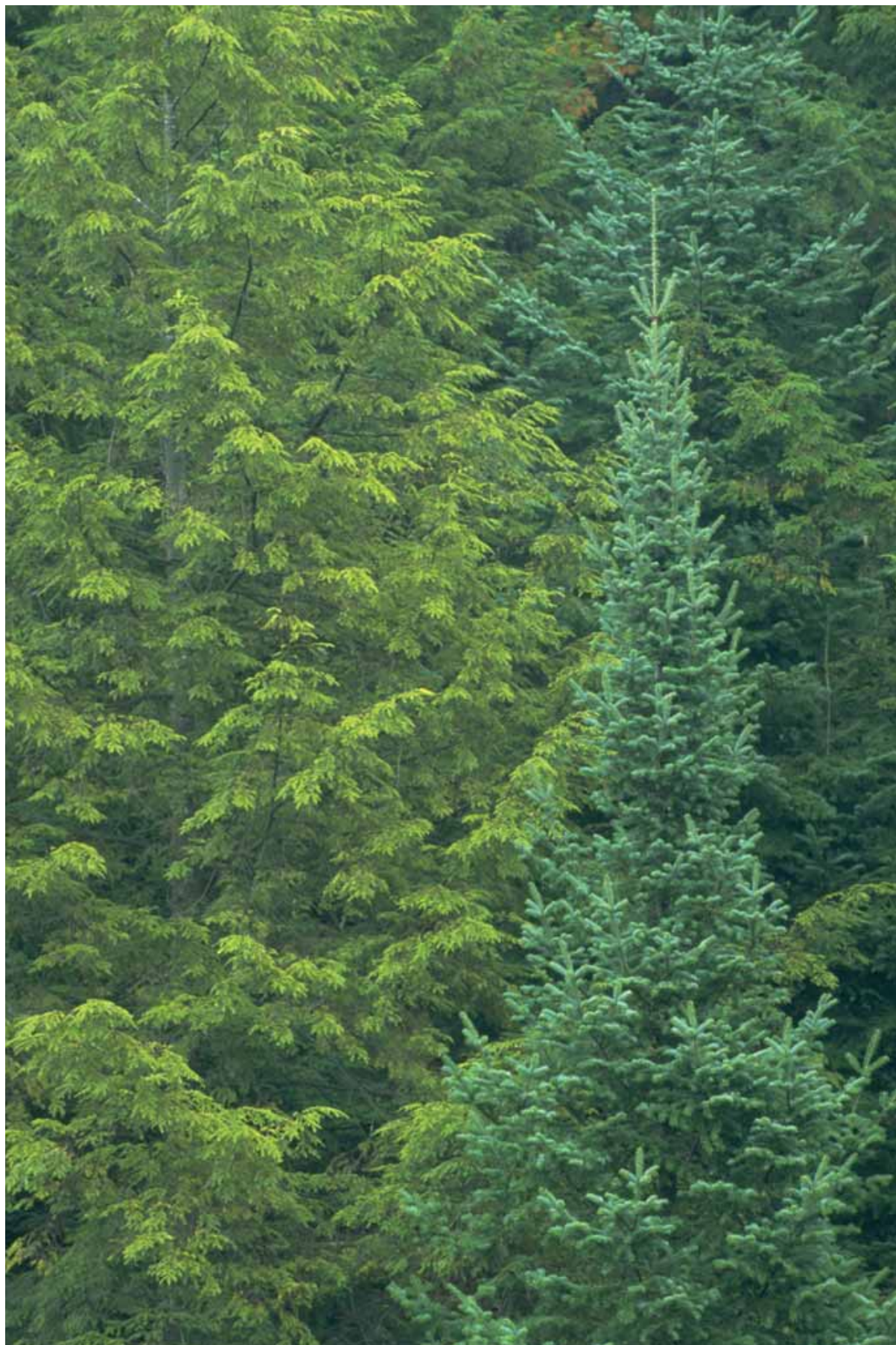
Tabulka 5.3.1 Depozice látek na výzkumných plochách (kg.ha⁻¹.rok⁻¹)Compounds deposition on research plots (kg.ha⁻¹.year⁻¹)

Plochy II. úrovně Level II plots			Porost Throughfall				Volná plocha Bulk deposition			
Oblast Region	Plocha Plot	Dřevina Species	pH	H+	N	S	pH	H+	N	S
Plzeňsko pine	Benešovice	borovice pine	4,60	0,124	9,39	5,31	5,29	0,033	5,65	3,16
Jihovýchod Prahy	Březka	dub, smrk, buk oak, spruce, beech	5,73	0,010	9,57	5,88	6,20	0,003	5,81	3,25
Jindřichohradecko	Lásenice -Vojšňov	smrk spruce	4,89	0,065	15,06	9,94	5,38	0,032	9,30	4,55
Slavkovský les	Lazy	smrk spruce	4,47	0,279	19,89	15,01	5,38	0,032	13,99	4,56
Orlické hory	Luisino údolí	smrk spruce	4,82	0,191	31,72	19,50				
Chřiby	Medlovice - Buchovice	dub, smrk, buk oak, spruce, beech	5,37	0,022	10,84	9,66	6,67	0,001	15,62	10,03
Krkonoše	Mísečky	buk, smrk, jedle beech, spruce, fir	4,97	0,146	16,18	8,18	4,91	0,198	14,48	7,78
Písecké hory	Všeteč - Kamýk	buk beech	5,26	0,032	12,40	7,60	5,41	0,028	8,93	5,32
Českomoravská vrchovina	Želivka	smrk spruce	5,37	0,023	11,67	8,42	5,55	0,024	10,54	4,98
Ostatní výzkumné plochy Other research plots			Porost Throughfall				Volná plocha Bulk deposition			
Oblast Region	Plocha Plot	Dřevina Species	pH	H+	N	S	pH	H+	N	S
Krušné hory	Moldava	jeřáb mountain ash	5,64	0,018	3,70	7,93	5,23	0,055	6,32	5,18
Krušné hory	Přebuz	smrk spruce	4,45	0,305	15,08	13,31	5,35	0,050	9,18	5,15
Okolí Temelína	Strouha	smrk spruce	4,39	0,157	12,52	10,71	4,35	0,311	5,17	6,67
Předhůří Šumavy	Zdíkov	smrk spruce	4,93	0,066	4,30	6,96				
		buk beech	5,43	0,022	3,51	4,89				
Českomoravská vrchovina	Želivka	buk beech	4,52	0,146	7,27	4,63	5,55	0,024	10,54	4,98

Pramen: VÚLHM

Source: FGMRI

6. Ekonomika v lesním hospodářství

Economy in the Forestry Sector

6.1 Ekonomická situace vlastníků lesa

Economic Situation of Forest Owners

Ekonomická situace vlastníků lesa v rámci hospodaření v lesích včetně případných vedlejších aktivit se meziročně zlepšila u všech forem vlastnictví lesa. Potvrzují to výsledky rezortního statistického šetření od 286 vlastníků lesů (případně nájemců lesů) s výměrou lesů přesahující 200 ha, které reprezentují celkem 93 % podíl výměry lesů státních, 44 % podíl lesů ve vlastnictví měst a obcí a 23 % podíl lesů soukromých v ČR. Tímto rezortním statistickým šetřením se nepřetržitě od roku 1998 monitoruje ekonomická situace vlastníků lesa (případně nájemců lesů), kteří obhospodařují lesy na ploše cca 1850 tis. ha - tj. na 70 % výměry lesů v ČR.

Příznivé hospodářské výsledky (zisky před zdaněním) všech sledovaných subjektů, které vykonávají právo hospodaření v lesích a další případné aktivity, byly dosaženy především celkově vyššími výnosy, které z 59 % pramenily z tržeb za prodej surového dříví a z 18 % z výnosů mimo lesnickou činnost. Vyšší tržby za realizaci dodávek surového dříví oproti předchozímu roku byly docíleny zejména zlepšeným celkovým zpeněžením surového dříví (o 141 Kč/ m³), které tak dosáhlo úrovně 796 Kč / m³.

Hospodářské výsledky (zisky před zdaněním) se u sledovaných subjektů meziročně zvýšily o 273 Kč/ha a dosáhly tak výše 752 Kč na 1 ha lesa. Nejvyšší zvýšení zisku zaznamenaly subjekty, které vykonávají právo hospodařit ve státních lesích (o 394 Kč na 1 ha lesa) a dosáhly tak výše zisku 750 Kč na 1 ha lesa. Rozhodující mírou se na tom podílelo hospodaření LČR, které zvedly meziročně jak výnosy, tak i svůj hrubý zisk před zdaněním na cca 1 mld. Kč.

Nejvyšší tvorba zisku se projevila u vlastníků soukromých lesů (847 Kč/ha lesa); meziroční pokles tvorby zisku zaznamenaly pouze lesy měst a obcí a to o 59 Kč a zisk dosáhl výše 615 Kč na 1 ha lesa. Je třeba si uvědomit, že výraznou finanční podporou pro vlastníky (nájemce) lesů jsou z rozpočtu krajů poskytované finanční příspěvky na hospodaření v lesích podle schválených pravidel, ze státního rozpočtu uhrazená úhrada některých mandatorních výdajů dle zákona o lesích a z fondů EU poskytované příspěvky. Bez těchto finančních příspěvků by realizovaný zisk z 1 ha lesa představoval u státních lesů 669 Kč, u soukromých lesů 295 Kč a u lesních majetků měst a obcí by dokonce dosáhl pouze 67 Kč. Významnou nákladovou položkou u lesů měst a obcí je nájemné, neboť z rezortního

statistického šetření vyplynulo, že 54 % výměry těchto lesů je pronajmuto a průměrné roční nájemné činí 1 390 Kč/ha lesa, což výrazně ovlivňuje konečnou výši zisku. Pronájem lesů soukromých je realizován na 29 % výměry těchto lesů a průměrné roční nájemné činí 1 329 Kč/ ha lesa. Pronájem lesů ve vlastnictví státu je zákonem o lesích zakázán.

Porovnáním hodnot výše zisků včetně příspěvků a dotací od krajů, státu a EU a bez těchto příspěvků a dotací zjistíme celkovou finanční podporu, která je vlastníkům (nájemcům) lesa poskytována. Celková finanční podpora tak činila na 1 ha lesa v průměru 81 Kč u státních lesů, 548 Kč u lesů v majetku měst a obcí a 552 Kč u lesů soukromých.

Meziroční úspory nákladů se nejvíce realizovaly v pěstební činnosti (celkem za lesy průměrný pokles o 83 Kč na 1 ha lesa), přičemž došlo nejen k poklesu nákladů na ha ve výkonech péče o lesní kultury, prořezávky a v ochraně lesa, ale i k absolutnímu snížení prováděných výkonů. Nárůst nákladů se projevil pouze u výkonu obnovy lesa. V těžební činnosti se naopak projevil za všechny sledované lesy meziroční nárůst nákladů v rozhodujících výkonech (těžba dřeva, přibližování dřeva, odvoz dřeva a pro opravu a údržbu lesních cest a svážnic. Na průměrném meziročním poklesu nákladů na pěstební činnost na 1 ha obhospodařovaného lesa (o 83 Kč) se podílely jak státní lesy (o 52 Kč), tak i výrazněji lesy měst a obcí (o 160 Kč) a lesy soukromé (o 114 Kč). Na pěstební činnost celkem vztaženou na 1 ha obhospodařovaného lesa tak vynakládají nejvíce finančních prostředků vlastníci obecních a městských lesů (1 655 Kč), dále státní lesy (1 566 Kč) a soukromé lesy (1 359 Kč). Na čerpání nákladů v lesnických činnostech mají významný vliv přírodní a klimatické podmínky v lese, které limitují nasazování jednotlivých technik a technologií při provádění prací v lese. Příznivý vývoj byl zaznamenán ve zvýšených nákladech na opravy a údržbu lesních cest a svážnic. Nejvíce finančních prostředků na opravy a údržbu lesní dopravní sítě vynakládají subjekty hospodařící ve státních lesích (495 Kč na 1 ha lesa), nejméně naopak obecní lesy (209 Kč na 1 ha lesa).

Tabulka 6.1.1 Průměrné vlastní náklady vybraných výkonů v Kč/t.j.

Average prime costs of selected operations in CZK/unit

Výkon - činnost	T.j.	2003	2004	2005	Unit	Operation
Obnova lesa	ha	60 074	58 603	63 531	ha	Forest regeneration
Péče o lesní kultury		7 859	7 946	7 917		Tending of young plantation
Prořezávky		7 597	7 508	6 254		Cleanings
Ochrana lesa		128	108	91		Forest protection
Celkem pěstební činnost	ha lesa	1 639	1 614	1 531	ha of forest	Total silviculture
Těžba dřeva	m ³	142	160	161	m ³	Felling
Přiblížování dřeva		200	196	209		Skidding
Odvoz dřeva		162	156	161		Hauling
Oprava a údržba lesních cest	ha lesa	429	367	395	ha of forest	Roads repairs and maintenance

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

Tabulka 6.1.2 Průměrné vlastní náklady vybraných výkonů podle kategorií vlastníků v Kč/t.j.

Average prime costs of selected operations by ownership category in CZK/unit

Výkon - činnost Operation	T.j. Unit	Státní lesy State forests	Obecní lesy Communal forests	Soukromé lesy Private forests	Průměr Average
Obnova lesa Forest regeneration	ha	62 238	70 252	62 628	63 531
Péče o lesní kultury Tending of young plantation		8 602	7 285	6 519	7 917
Prořezávky Cleanings		5 929	6 485	6 962	6 254
Ochrana lesa Forest protection		76	137	103	91
Celkem pěstební činnost Total silviculture	ha lesa ha of forest	1 566	1 655	1 359	1 531
Těžba dřeva Felling	m ³	160	169	157	161
Přiblížování dřeva Skidding		214	202	199	209
Odvoz dřeva Hauling		154	168	175	161
Opravy a údržba les. cest Roads repairs and maintenance	ha lesa ha of forest	495	209	251	395

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

Tabulka 6.1.3 Hospodářský výsledek vlastníků lesa (bez příspěvků na hospodaření v lesích) v Kč/ha

Profit of forest owners (without contribution for forests management) in CZK/ha

Zisk před zdaněním Profit before taxation	2003	2004	2005
Státní lesy State forests	47	243	669
Obecní lesy Communal forests	81	-40	67
Soukromé lesy Private forests	722	144	295
Průměr Average	213	177	491

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

Tabulka 6.1.4 Hospodářský výsledek vlastníků lesa (včetně příspěvků na hospodaření v lesích) v Kč/ha

Profit of forest owners (include contribution for forests management) in CZK/ha

Zisk před zdaněním Profit before taxation	2003	2004	2005
Státní lesy State forests	205	356	750
Obecní lesy Communal forests	749	674	615
Soukromé lesy Private forests	1254	678	847
Průměr Average	534	479	752

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

6.2 Ekonomická situace podnikatelů v lesním hospodářství

Economic Situation to Forestry Contractors

V podnikatelském prostředí lesního hospodářství nadále probíhá koncentrace podnikatelských subjektů do velkých nadregionálních subjektů, které vlastní výkonnou lesní techniku včetně harvesterů a podnikají nejen v ČR, ale i v zahraničí. Na druhé straně existují početné podniky místního významu, které poskytují služby malým vlastníků lesa klasickými technologiemi.

Statistické šetření zahrnuje hospodaření 45 ekonomických subjektů zapsaných v obchodním rejstříku s převažující lesnickou činností (dále jen podnikatelské subjekty). Plocha lesa, na které poskytovaly tyto podnikatelské subjekty lesnické služby byla cca 429 tis. ha.

Z celkem sledovaných 45 podnikatelských subjektů vykázaly zisk 34 subjekty (v celkové výši 178 mil. Kč), zatímco ztrátu vykázalo 11 subjektů (v celkové výši 97 mil. Kč). Celkem podnikatelské subjekty vykázaly zisk z lesnické činnosti v hodnotě 345 Kč/ha

obhospodařované plochy, tj. ve srovnání s předchozím rokem nárůst o 55 Kč/ha. Celkový hospodářský výsledek – zisk před zdaněním činil 189 Kč/ha, tj. meziročně pokles o 68 Kč/ha a také méně než vytvořený průměrný zisk vlastníků lesa bez finančních příspěvků – dotací (491 Kč /ha).

Do hospodaření podnikatelských subjektů se příznivě promítl zejména vytvořený zisk z prodeje sortimentů surového dříví, zisk z pěstební činnosti a zisk z drobné lesní výroby. Ztrátovými činnostmi v lesnické činnosti byly – školkařství, myslivost a ostatní lesnická činnost. Mimo lesnickou činnost se výrazně promítla ztráta v jiných činnostech – meziročně pokles o 123 Kč/ha obhospodařovaného lesa.

Tabulka 6.2.1 Finanční hospodaření podnikatelských subjektů v lesním hospodářství v Kč/ha lesa
Financial management of contractors in forestry in CZK/ha of forest

Výkon	2003	2004	2005	Operation
Pěstební činnost	145	151	138	Silviculture
Těžební činnost	455	146	326	Harvesting
Školkařství	- 63	6	- 200	Nursery management
Myslivost	- 21	- 20	- 23	Hunting
Drobná les. výroba	18	1	107	Small forest production
Ost. les. činnosti	- 7	6	- 3	Other forestry operations
Lesnická činnost celkem	527	290	345	Total forestry operation
Jiné činnosti	- 149	- 33	- 156	Other activities
Hospodářský výsledek celkem	378	257	189	Total economic outcome

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

6.3 Sociální situace v lesním hospodářství

Social Aspects in the Forestry Sector

6.3.1 Stav na trhu práce

Employment market

Počet zaměstnanců v lesnických činnostech (resp. v lesnictví a v souvisejících činnostech) ve fyzických osobách u subjektů v podnikatelské a nepodnikatelské sféře se dále snížil a pokračuje tak trend jeho nepřetržitého poklesu od roku 1989. Meziročně došlo k poklesu zaměstnanců v lesnických činnostech celkem o 9,0 %, přičemž nejvíce došlo k poklesu v soukromém sektoru (o 12,2 %) a nejméně v obecním sektoru (o 2,0 %). Úsporný program včetně racionalizačních opatření se tedy projevil u všech sektorů při realizaci lesnických činností.

Tabulka 6.3.1.1 Počet zaměstnanců v lesnických činnostech
Number of employees in forestry

		2002	2003	2004	2005
Lesní hospodářství celkem Total forestry sector		25 702	24 893	23 996	21 835
z toho of which	státní state	6 290	6 412	6 053	5 830
	soukromé private	16 984	16 010	15 503	13 614
	obecní communal	2 428	2 471	2 440	2 391

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

6.3.2 Vývoj průměrných mezd

Average income in forestry

Průměrná mzda zaměstnanců ve fyzických osobách v lesnictví a souvisejících činnostech vzrostla oproti předchozímu roku o 8,1 %. Tempo růstu průměrných mezd v lesnictví tak přesáhlo růst mezd v průmyslu (4,8 %) i v národním hospodářství (5,5 %). Průměrná mzda fyzických osob v lesnictví a souvisejících činnostech za podnikatelskou i nepodnikatelskou sféru však zaostává absolutně o 2 575 Kč ve srovnání s průmyslem a o 2 956 Kč ve srovnání s průměrnou mzdou v národním hospodářství. V rámci odvětví lesního hospodářství (lesnictví) je nejvyšší průměrná mzda ve státním sektoru, která přesahuje o 3 362 Kč průměrnou mzdu v soukromém sektoru.

Tabulka 6.3.2.1 Měsíční průměrné mzdy v Kč
Average monthly income in CZK

		2002	2003	2004	2005	2005/2004 %
Lesnictví Forestry		12 059	12 939	13 796	14 908	108,1
z toho of which	lesy státní state forests	13 650	14 650	15 524	17 254	111,1
	lesy soukromé private forests	11 530	12 287	13 073	13 892	106,3
	lesy obecní communal forests	12 763	13 734	14 595	14 682	100,6
Průmysl Industry		14 730	15 588	16 686	17 483	104,8
Národní hospodářství celkem National economy		14 787	15 838	16 931	17 864	105,5

Pramen: ČSÚ, MZe

Source: Czech Statistical Office, Ministry of Agriculture

6.3.3 Ochrana zdraví a bezpečnost při práci

Safety and health protection

Z hlediska ohrožení bezpečnosti a zdraví osob jsou nejrizikovějšími činnostmi v lesním hospodářství těžba, soustřeďování a odvoz dříví, tedy především těžební činnost. Na počtu pracovních úrazů a smrtelných pracovních úrazů (SPÚ), ke kterým v souvislosti s prováděním těchto činností dochází, se ve většině případů v poslední době podílí nízká odborná kvalifikace a s tím spojená nezkušenost, nekázeň a neodpovědnost samotných pracovníků k vlastnímu životu a zdraví. Je proto nutné, aby kontroly v oblasti bezpečnosti práce byly zaměřeny zejména na prevenci, tj. na předcházení pracovním úrazům z těchto důvodů se zaměřením na používání strojů, zařízení a technologií na základě nejnovějších poznatků vědy a techniky.

V roce 2005 došlo v lesním hospodářství celkem k 829 pracovním úrazům (975 úrazů v roce 2004), z toho ke 4 smrtelným pracovním úrazům (SPÚ), stejně jako v roce předcházejícím.

Tabulka 6.3.3.1 Počet pracovních úrazů v lesním hospodářství

Number of occupational injuries in forestry sector

Rok	Pracovní úrazy celkem	Z toho smrtelné pracovní úrazy
Year	Total occupational injuries	Fatal occupational injuries
2001	1 168	1
2002	1 119	2
2003	1 004	2
2004	975	4
2005	829	4

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

6.4 Finanční prostředky státního rozpočtu pro lesní hospodářství

State Budget Funds for the Forestry Sector

Tabulka 6.4.1 Podpory lesního hospodářství v mil. Kč
Subsidies in forestry in mill. CZK

		2002	2003	2004	2005
Závazky státu podle lesního zákona State commitments under the Forest Act		284	221	213	187
z toho: of which	meliorace a hrazení bystřin soil reclamation and torrent control	124	90	57	25
	náklady na činnost odborného lesního hospodáře costs of licensed forest managers	119	91	127	132
	náklady na zpracování lesních hospodářských osnov forest management guidelines	29	29	19	20
Finanční příspěvky pro vlastníky lesa Subsidies for forest owners		388	360	388	354
z toho: of which	zalesnění, zajištění a výchova porostů reforestation, establishment and tending of forest stands	221	225	248	233
	zajištění mimoprodukčních funkcí lesa safeguarding of non-wood producing functions of forest	32	8	-	-
	vyhotovení lesních hospodářských plánů forest management plans	79	65	70	65
	hrazení bystřin torrent control	0	0	-	13
	obnova lesů poškozených imisemi reconstruction of forest damaged by air pollution	22	25	27	12
Služby pro vlastníky lesa Services for forest owners		112	39	87	59
z toho: of which	letecké vápnění a hnojení aerial liming and fertilizing	68	15	60	26
	letecká protipožární a hasičská služba airborne fire control service	15	14	14	2
Finanční podpory na změnu struktury zemědělské výroby zalesněním Aids for afforestation of agricultural lands		89	82	19	12
Poskytnutá dotace úroků z úvěrů lesního hospodářství Aids covering interests of credits in forestry		37	14	13	14
Podpory hospodaření ve vojenských lesích Aids for forest management in military forests		61	65	57	57
Podpory z prostředků Státního fondu životního prostředí Aids from the State Environmental Fund		126	11	7	15
Podpory celkem Total		1 097	792	784	698

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

6.4.1 Finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona

Governmental financial obligations subject to the Forest Act

Schválením zákona č. 1/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, došlo i k novele lesního zákona (§ 47 odst. 4), která upravuje poskytování mandatorních výdajů počínaje rokem 2005. Vzhledem k nejasnostem této novely financování mandatorních výdajů pokračovalo v roce 2005 systémem, že státu zůstala povinnost k úhradě a krajské úřady prováděly vlastní úhradu finančních prostředků státu jako oprávněné subjekty.

K nárokovým závazkům státu podle lesního zákona náleží částečná úhrada zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin, úhrada nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v lesích o výměře menší než 50 ha ve vlastnictví fyzických a právnických osob, vykonávanou právnickou nebo fyzickou osobou, pokud si vlastník lesa nevybere odborného lesního hospodáře sám, na úhradu nákladů na zpracování lesních hospodářských osnov a na úhradu nákladů na meliorace a hrazení bystřin v lesích, pokud jsou prováděny z rozhodnutí orgánu státní správy lesů ve veřejném zájmu.

Celkem na závazky státu vyplývající z lesního zákona bylo poskytnuto 186,7 mil. Kč. Na částečnou úhradu zvýšených nákladů na výsadbu minimálního podílu melioračních a zpevňujících dřevin bylo poskytnuto 10,3 mil. Kč. Takto bylo podpořeno obnovení 2030 ha lesních porostů, u nichž se podíl těchto dřevin pohybuje v rozmezí od 5 % do 30 %. To znamená, že bylo podpořeno 10 tis. ha smíšených lesních porostů.

Stát hradí náklady na činnost odborného lesního hospodáře vlastníkům lesa v lesích o výměře menší než 50 ha. Tato činnost byla vlastníkům poskytována na ploše 412 tis. ha lesa, celkové náklady dosáhly 132,3 mil. Kč.

Vlastníkům lesa o výměře menší než 50 ha, kteří nemají pro svůj majetek vypracován lesní hospodářský plán, stát dále hradí náklady na zpracování lesních hospodářských osnov. Plocha takto zařízeného lesa činila 27 tis. ha, celkové náklady dosáhly 19,5 mil. Kč.

Na opatření související s melioracemi a hrazením bystřin ve veřejném zájmu bylo poskytnuto 24,6 mil. Kč. Zahrnují však jen rozestavěné stavby započaté a přislíbené Ministerstvem zemědělství před rokem 2005. V rámci těchto opatření bylo upraveno 4 km bystřin, byly opraveny nebo vybudovány retenční nádrže s celkovou retenční schopností 103 tis. m³ vody, meliorace lesních pozemků se ze státních prostředků neprováděly.

6.4.2 Služby, kterými stát podporuje hospodaření v lesích

Services provided for forest management by the government

Stát pomáhá vlastníkům lesa zabezpečovat ochranu lesů před škodlivými činiteli prostřednictvím služeb. V rámci poradenské činnosti jsou vlastníkům lesů poskytovány aktuální informace k preventivní ochraně jejich lesů a k možnostem obranných opatření proti škodlivým vlivům.

V roce 2005 pokračovalo v omezené míře vápnění a hnojení v imisemi poškozených lesích Krušných hor (LS Horní Blatná, LS Klášterec nad Ohří a LS Kraslice), Jizerských hor (LS Jablonec n. Nisou) a na Šumavě (LS Vyšší Brod). U leteckého vápnění nedošlo po provedeném výběrovém řízení podle zákona o veřejných zakázkách k finálnímu uzavření smluv v důsledku podaných stížností od firmy Surmet, s.r.o. Proto bylo realizováno pouze letecké vápnění dolomitickým vápencem v dávce 3 tuny na 1 ha na celkové ploše 603 ha (LS Jablonec n. N. - 262 ha, LS H. Blatná – 233 ha, LS Klášterec n. Ohří - 55 ha a LS Vyšší Brod – 53 ha). Celkově tak byly vynaloženy náklady na vápnění všech lokalit pouze ve výši 4,7 mil. Kč.

Tabulka 6.4.1.1 Finanční povinnosti státu vyplývající z lesního zákona v mil. Kč

Governmental financial obligations subject to the Forest Act in mill. CZK

Předmět závazku	2003	2004	2005	Activity
	poskytnuto approved			
Meliorační a zpevňující dřeviny	10,2	10,2	10,3	Soil-improving and stabilizing species
Činnost odborného lesního hospodáře	91,0	127,2	132,3	Licensed forest managers
Náklady na zpracování LHO	29,1	19,1	19,5	Forest management guidelines
Meliorace a hrazení bystřin	90,3	56,9	24,6	Soil reclamation and torrent control
Celkem	220,6	213,4	186,7	Total

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

Ke zlepšení stavu lesů se uskutečnilo letecké hnojení práškovým hnojivem Silvamix bez dusíku v dávce 300 kg na 1 ha lesa. Takto bylo ošetřeno v Krušných horách celkem 1 314 ha lesů v oblastech působnosti lesních správ Horní Blatná, Klášterec nad Ohří a Kraslice. Vynaložené náklady na letecké hnojení celkem činily 16,4 mil.Kč.

V návaznosti na vápnění a hnojení lesních porostů v imisních oblastech Krušných hor a Orlických hor v předchozích letech provedl VÚLHM odběry a analýzy půdních vzorků a asimilačních orgánů na plochách před vápněním a hnojením a po provedených ošetřeních; ÚKZÚZ v Brně provedl analýzy vyhodnocení účinnosti leteckého vápnění. Objem těchto prací dosáhl celkem 4,4 mil. Kč.

Nepostradatelnou službou pro vlastníky lesů bylo v minulosti zabezpečení komplexní letecké protipožární a hasičské služby na celkové ploše 2,4 mil. ha lesních pozemků v lesích na území ČR - tj. 91% výměry všech lesů (mimo lesy v působnosti MO a MŽP), s cílem ochrany lesů před lesními požáry. Tato činnost byla pouze částečně zabezpečena Leteckou službou Policie České republiky dle Dohody o spolupráci při zajišťování letecké hasičské služby mezi MV a MZe, a to pouze na části území kraje Středočeského a Jihomoravského. Pro většinu lesů v důsledku stížnosti od firmy Surmet, s.r.o. na provádění výběrového řízení na LHS dle zákona o veřejných zakázkách tato služba nebyla realizována a vlastníci lesů s výměrou přes 50 ha tak požární ochranu převzaly ze zákona o lesích do své povinnosti. Vrtulníky Policie ve II. stupni pracovní pohotovosti provedly celkem 5 letů, při kterých nalétaly skoro 15 hodin. Během těchto letů nebyly zjištěny žádné požáry. Letecky nebyl v roce 2005 hašen žádný požár. V roce 2005 tak došlo k výraznému poklesu počtu letů, letových hodin i hašených požárů ve srovnání s roky 2003 i 2004.

Přesto ale došlo v lesním hospodářství k 619 požárům se škodou 9 300 tis. Kč, z toho k 15 požárům došlo na ploše 26,1 ha v lesních porostech se škodou 1 374 tis. Kč. Tyto požáry byly uhašeny pozemní technikou hasičských záchranných sborů.

Velkoplošné zásahy v ochraně lesa byly provedeny leteckou aplikací postřiků proti bekyni velkohlavé na ploše 2015 ha v oblasti LS Strážnice, LS Bučovice, LZ Židlochovice a městských lesů Kuřim a proti klíněnce jírovcové na ploše 80 ha v lokalitách Březka a Vlčková (Středočeský kraj).

Celkové náklady na velkoplošné zásahy činily 4,9 mil. Kč.

VÚLHM dále poskytoval poradenskou službu vlastníkům lesa na požádání bezplatně v oblasti lesní ochranné služby, lesního semenářství a školkařství, zalesňování,

obnovy a výchovy lesních porostů, vápnění a hnojení lesů v imisních oblastech, výsadby rychlerostoucích dřevin, zjišťování příčin poškození lesních porostů, vodohospodářské funkce lesů, myslivosti a v oboru biotechnologií. MZe uhradilo VÚLHM za tyto služby celkem 21,4 mil.Kč.

Ke zvýšení úrovně hospodaření v lesích přispěly i odborné semináře konané pro vlastníky lesů a jejich odborné lesní hospodáře, organizované profesními lesnickými organizacemi a sdruženími (Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, Česká lesnická společnost, Sdružení majitelů a podnikatelů v LH a Sdružení lesních školkařů ČR). MZe uhradilo za tyto služby 0,8 mil.Kč.

Bylo pokračováno v odběrech půdních vzorků a asimilačních orgánů pro průzkum stavu lesních půd a výživy lesních porostů ve vybraných přírodních lesních oblastech (provedl ÚHÚL) a navazujících analýzách a vyhodnocení předchozích odběrů (provedl ÚKZÚZ). V kalamitně postižených lokalitách lužních lesů Břeclavska a Strážnicka bylo prováděno monitorování a realizace obranného zásahu proti komárům.

Tabulka 6.4.2.1 Služby, kterými stát podporuje

hospodaření v lesích v mil. Kč

Services provided by the government for forest management in mill. CZK

Charakter služby Type of service	2002	2003	2004	2005
Letecké vápnění a hnojení Aerial liming and fertilizing	68	15	58	26
Letecká protipožární a hasičská služba Airborne fire control service	15	14	14	2
Velkoplošné zásahy v ochraně lesa Large-scale measures for forest protection	2	2	3	5
Poradenství Consultancy	18	6	8	22
Ostatní služby Other services	9	2	4	4
Služby celkem Total	112	39	87	59

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

6.4.3 Finanční příspěvky

Aids

Poskytování finančních příspěvků bylo poznamenáno přijetím novely zákona o rozpočtovém určení daní (č. 1/2005 Sb.), kterým byly účelově vázané finanční prostředky z rozpočtu MZe převedeny do rozpočtů krajů, kde již účelově vázány nejsou. Kraje již nebyly vázány postupem stanoveným v pravidlech, která byla jako každoročně přílohou zákona o státním rozpočtu, ale vztahovala se již pouze na příspěvky poskytované

v lesích v působnosti resortů obrany a životního prostředí. Přestože ani kraje nemohly dělat v pravidlech žádné radikální změny, protože byly limitovány principy pravidel, která byla notifikována u Evropské komise, jejich přístup k poskytování příspěvků nebyl zcela jednotný.

Tato skutečnost se promítla i do nejednotného způsobu zpracování dat a proto bylo obtížné získat i všechny obvyklé údaje pro tuto zprávu, která je v této oblasti zpracována v omezeném rozsahu.

Tabulka 6.4.3.1 Finanční příspěvky na hospodaření v lesích podle účelu a vlastnictví v mil. Kč

Subsidies for forest management by ownership categories in mill. CZK

Předmět příspěvku Object of subsidy	Kategorie vlastnictví	Ownership category	2003	2004	2005 *
Obnova lesů poškozených imisemi Regeneration of forests damaged by air pollution	obecní	communal	16,9	19,8	
	státní	state	-	-	
	ostatní	other	7,6	7,0	
	celkem	total	24,5	26,8	11,6
Zalesnění, zajištění a výchova porostů Reforestation, establishment of stands and their tending	obecní	communal	81,8	92,7	
	státní	state	0,6	0,8	
	ostatní	other	142,4	154,4	
	celkem	total	224,8	247,9	232,6
Sdružování vlastníků lesů malých výměr Grouping of the small-sized forest owners	ostatní	other	3,8	4,0	
	celkem	total	3,8	4,0	2,7
Ekologické a k přírodě šetrné technologie Ecologically and nature friendly technologies	obecní	communal	7,8	8,4	
	státní	state	0,1	0,2	
	ostatní	other	18,3	22,5	
	celkem	total	26,2	31,1	23,0
Zajištění mimoprodukčních funkcí lesa Establishment of non-wood-producing functions of the forest	obecní	communal	1,0	-	
	státní	state	3,1	-	
	ostatní	other	3,5	-	
	celkem	total	7,6	-	0,1
Hrazení bystřin Torrent control	obecní	communal	-	-	
	státní	state	-	-	
	celkem	total	-	-	13,0
Podpora ohrožených druhů zvířat Support of endangered species of wild animals	obecní	communal	0,0	0,0	
	státní	state	1,1	1,4	
	ostatní	other	1,4	2,7	
	celkem	total	2,5	4,1	2,2
Vyhotovení lesních hospodářských plánů Productions of forest management plans	obecní	communal	7,9	12,3	
	státní	state	42,9	48,4	
	ostatní	other	14,2	8,9	
	celkem	total	65,0	69,6	64,6
Ostatní hospodaření v lesích Other forest management	obecní	communal	0,0	0,0	
	státní	state	1,3	1,2	
	ostatní	other	3,5	2,1	
	celkem	total	4,8	3,3	4,0
Chov a výcvik národních plemen loveckých psů a loveckých dravců Breeding and training of national races of hunting dogs and hunting birds of prey	obecní	communal	-	-	
	státní	state	-	-	
	ostatní	other	0,3	0,8	
	celkem	total	0,3	0,8	0,3
Finanční příspěvky celkem Subsidies total	obecní	communal	115,4	133,2	
	státní	state	49,1	52,0	
	ostatní	other	195,0	202,4	
	celkem	total	359,5	387,6	354,1

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

* Údaje za jednotlivé kategorie vlastnictví nebyly sledovány na všech krajích, proto nemohly být v tomto roce sumárně uvedeny.

* Individual ownership categories were not reported in all the regions.

6.5 Podpory z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s.

Aids from the Support and Forestry Guarantee Fund for Farmers and Forestry, JSC

Podnikatelským subjektům v lesním hospodářství a v zemědělství jsou poskytovány podpory Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. (dále jen „Fond“).

Fond je akciovou společností ve 100% vlastnictví státu a předmětem jeho činnosti je mimo jiné poskytování dotací na úroky z úvěrů a bankovních garancí za úvěry subjektům, jejichž příjmy ze zemědělské výroby a lesnické činnosti tvoří více než 50% celkových příjmů.

Od doby zřízení Fondu do roku 2005 bylo v oblasti lesního hospodářství na Fond podáno celkem 617 žádostí, z toho 552 jich bylo schváleno.

Celková výše podporovaných úvěrů činila 2 422 mil. Kč, výše vydaných garancí 597 mil. Kč a výše přiznaných dotací 467 mil. Kč. K 31. 12. 2005 bylo vyplaceno na dotacích 430 mil. Kč.

Celkem bylo na úhradách ze záruky k 31. 12. 2005 zaplaceno 80 mil. Kč a na základě splátkových kalendářů splaceno 9 mil. Kč.

V roce 2005 nebyla provedena žádná úhrada ze záruky. Z již dříve uhrazených garancí byl, na základě splátkových kalendářů, v průběhu roku vrácen 1 mil. Kč.

Tabulka 6.5.1 Podpory lesního hospodářství z Fondu
Aids to forest management from the Fund

	T.j. Unit	2002	2003	2004	2005
Celkem podáno žádostí Number of applications submitted	ks pc	36	50	38	26
z toho schváleno of which approved	ks pc	35	47	32	20
Podpořené úvěry celkem Total amount of subsidized credits	mil. Kč mill. CZK	195	217	183	100
Poskytnutá dotace úroků Subsidies to interest granted	mil. Kč mill. CZK	37	14	13	14
Poskytnutá garance úvěrů Guarantee on loans granted	mil. Kč mill. CZK	7	10	4	5
Dospělé záruky Mature guarantees	mil. Kč mill. CZK	5	9	0	0

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

6.6 Finanční pomoc z Operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“

Aids from the Operative Programme „Rural Development and Multi-functional Agriculture“

Rok 2005 byl druhým rokem, kdy bylo možno získat podporu na projekty podávané v rámci Operačního programu **Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství** na období 2004 – 2006, spolufinancovaného ze zdrojů Evropské unie.

Žádosti jsou podávány v termínech vyhlášených ministerstvem na Regionální odbory Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF), který je pověřen administrací tohoto programu.

Ze čtyř podopatření v rámci kapitoly lesnictví byla žadateli využita pouze tři a z toho jedno pouze nevýznamně. Poptávka byla zaměřena zejména na druhé podopatření *Investice do lesů*, na které bylo vydáno 39 kladných rozhodnutí představujících podporu ve výši 53,6 mil Kč z veřejných zdrojů. Druhým v pořadí bylo podopatření *Obnova lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami a požárem a zavádění příslušných ochranných preventivních opatření*. V rámci tohoto podopatření bylo vydáno 16 kladných rozhodnutí na celkovou výši podpory z veřejných zdrojů 24,9 mil. Kč.

Na Sdružování majitelů lesa nebyla podána žádná žádost a na opatření Zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd bylo přijato 9 vyhovujících projektů s výší podpory 5 mil. Kč.

Rozložení zájmu o podporu v rámci republiky je patrné z příložené tabulky 6.6.1. Nejvíce žádostí bylo podáno a přijato na regionálním odboru Brno pro oblast jihovýchod, nejméně na regionálním odboru Opava pro oblast Moravskoslezsko. Obdobně jako v předcházejícím roce byly všechny v roce 2005 přijaté projekty ke konci roku v procesu dalšího zpracování a kontrol, žádná podpora nebyla vyplacena konečnému příjemci. Do konce roku 2005 nebyla proplacena konečným příjemcům ani většina schválených podpor z roku 2004.

Tabulka 6.6.1 Operační program 1.3 Lesní hospodářství
Operational programme 1.3 Forestry

Podopatření Activity	Počet projektů Number of projects	Regionální odbor SZIF Regional department SZIF							Celkem Total
		100	200	300	400	500	600	700	
1.3.1. Obnova lesního potenciálu poškozeného přírodními kalamitami a požárem a zavádění příslušných ochranných preventivních opatření Recovery of forest damaged by natural disasters and fire and implementation of preventive protective measures	Podaných Applicants	1	4	8	2	2	5	1	23
	Přijatých Approved	0	3	7	0	2	4	0	16
	Odmítnutých Rejected	1	1	1	2	0	1	1	7
1.3.2. Investice do lesů Forest investments	Podaných Applicants	5	9	4	8	14	3	2	45
	Přijatých Approved	5	7	4	7	12	3	1	39
	Odmítnutých Rejected	0	2	0	1	2	0	1	6
1.3.3. Sdružování majitelů lesa Grouping of the small size forest owners	Podaných Applicants	-	-	-	-	-	-	-	0
	Přijatých Approved	-	-	-	-	-	-	-	0
	Odmítnutých Rejected	-	-	-	-	-	-	-	0
1.3.4. Zalesňování zemědělsky nevyužívaných půd Afforestation of agriculture land	Podaných Applicants	1	2	0	3	3	1	0	10
	Přijatých Approved	1	2	0	3	2	1	0	9
	Odmítnutých Rejected	0	0	0	0	1	0	0	1
1.3. Lesní hospodářství celkem Total forestry sector	Podaných Applicants								78
	Přijatých Approved								64
	Odmítnutých Rejected								14

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

7. Trh se surovým dřívím

Roundwood Market

7.1 Trh se surovým dřívím v tuzemsku

Domestic Roundwood Market

Celkové dodávky surového dříví se meziročně snížily o 91 tis. m³ na celkovou výši 15 510 tis. m³, v tom dodávky jehličnatého dříví dosáhly výše 13 883 tis. m³ a dodávky listnatého dříví 1 627 tis. m³.

Meziroční pokles dodávek byl u jehličnatého dříví o 37 tis. m³ a u listnatého dříví o 54 tis. m³. Mírný pokles celkových dodávek surového dříví byl ovlivněn nejen poklesem přednostně prováděných nahodilých těžeb (živelní, exhalační, hmyzová a ostatní nahodilá těžba), když podíl celkové nahodilé těžby dosáhl výše cca 29% z celkové těžby dřeva (zatímco v roce 2004 tento podíl přesáhl 36%), ale i v důsledku očekávaného a nastupujícího zvýšení cen u rozhodujících sortimentů surového dříví – jehličnaté kulatiny a vlákniny.

Obchod se surovým dřívím na tuzemském trhu nadále ovládaly podnikatelské subjekty v důsledku toho, že největší správce státních lesů – státní podnik Lesy České republiky, Hradec Králové nadále podle dřívě i nově uzavřených smluv prodal podnikatelským subjektům, které prováděly lesnické služby s koupí surového dříví „nastojato“ a u „pně“, celkem 5 834 tis. m³ - tj. 75,4% z celkové těžby dřeva u LČR a sám přitom realizoval obchod přes své přímo řízené závody a formou tzv. „zpětného odkupu“ od podnikatelských subjektů v celkové výši 1 837 tis. m³ (23,7% z celkové těžby dřeva u LČR). Zbývajících cca 70 tis. m³ vytěženého dříví u LČR bylo ponecháno na vlastní spotřebu a potřebné navýšení zásob. Celkově tak podnikatelské subjekty (i přes dílčí povinnost pro tzv. „zpětný odkup“ pro LČR) směřovaly nadále značnou část dodávek surového dříví na vývoz, zejména do Rakouska a Německa. Vlastníci lesů (stát, obce a města, soukromé osoby) tedy v důsledku dřívější politiky LČR přestaly být rozhodujícím článkem na tuzemském trhu se surovým dřívím. Novou strategií LČR bylo převést postupně do „vlastních rukou“ asi 40% obchodu s vytěženým dřívím u LČR a tím nejen zvýšit své možnosti pro realizaci dodávek surového dříví podnikům dřevozpracujícího průmyslu, ale i zvýšit výrazně zisk z prodeje dříví. Další prioritou LČR je provádět výběrová řízení na práce v lesích od roku 2006 podle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Z dosavadního vývoje těžeb a dodávek surového dříví za posledních 5 let je zřejmý jejich předstih před nárůstem celkového průměrného i celkového běžného přírůstu a aktuálním úkolem státní správy lesů bude posouzení výše těžeb ve vztahu k těžebním možnostem lesů v ČR.

7.1.1 Ceny dříví

Timber prices

Ceny dříví vyplývají ze zpracovaného měsíčního výkazu ČSÚ Ceny Les 1-12 a vyjadřují průměrné realizační ceny jednotlivých sortimentů surového dříví na lokalitě odvozní místo bez DPH.

Průměrné ceny prakticky všech sortimentů surového dříví se oproti roku 2004 zvýšily v důsledku zvýšené poptávky tuzemských odběratelů. Příznivější vývoj cen byl přitom u kulatinových sortimentů oproti vlákninovému dříví.

Např. u kulatiny smrku III. A, B, C, D třídy jakosti se ve srovnání s rokem 2004 projevil nárůst průměrných cen o 4,6 – 6,6 %, a obdobně u kulatiny db a bk III. A, B, C, D třídy jakosti nárůst o 3,7 – 10,4 %, zatímco nárůst průměrných cen u sm vlákniny byl pouze o 2% a borové vlákniny o 1,1 %.

Nejvyšší nárůst průměrných cen byl zaznamenán v sortimentech – jehličnaté palivo (o 11,9 %), listnaté palivo (o 13,8 %) a v listnaté vláknině (o 11,0 %).

Z dlouhodobějšího pohledu lze konstatovat, že od roku 2000 nastal dlouhodobý pokles průměrných cen u rozhodujících sortimentů (jehličnaté a listnaté kulatiny a vlákniny) do roku 2004 a v roce 2005 nastal příznivý obrat, který se projevil ve zvýšených tržbách za prodej surového dříví a tedy i s příznivým dopadem na tvorbu zisku u vlastníků lesů. Přes tento příznivý vývoj však ani tyto vyšší ceny nedosahují úrovně z roku 2000 (např. u sm vlákniny průměrné ceny jsou stále nižší o 21 %).

Tabulka 7.1.1.1 Dodávky dříví v tis. m³
Timber supply in 1,000 m³

Dodané sortimenty z výroby (bez dovozu) Delivered assortments (excl. imports)				2003	2004	2005
kulatina ^{x)}		roundwood ^{x)}		8 725	8 688	8 262
z toho	jehličnatá	of which	coniferous	8 208	8 061	7 722
	listnatá		broadleaves	517	627	540
vláknina a ost.prům. ^{xx)}		pulpwood ^{xx)}		5 205	5 693	5 974
z toho	jehličnatá	of which	coniferous	4 732	5 131	5 412
	listnatá		broadleaves	473	562	562
lesní štěpka		forest chips		30	30	49
z toho	jehličnatá	of which	coniferous	30	28	29
	listnatá		broadleaves	0	2	20
palivo		other wood		1 180	1 190	1 225
z toho	jehličnaté	of which	coniferous	690	700	720
	listnaté		broadleaves	490	490	505
dodávky dříví celkem		total timber supply		15 140	15 601	15 510
z toho	jehličnaté	of which	coniferous	13 660	13 920	13 883
	listnaté		broadleaves	1 480	1 681	1 627

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

Pozn.: x) včetně tyčoviny a doloviny

xx) včetně dříví na výrobu dřevoviny

Note: x) including pole and mine timber

xx) including groundwood

Tabulka 7.1.1.2 Průměrné ceny dodávek surového dříví pro tuzemsko (Kč/m³)Average prices of roundwood in the Czech Republic (CZK/m³)

Sortimenty	Assortments	2004	2005												průměr average
		průměr average	měsíc month												
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Jehličnaté	Conifers														
Výřezy I. třídy	Logs, 1st class	3 723	3 793	3 842	3 825	3 779	3 673	3 941	3 552	3 569	3 496	3 661	4 101	4 096	3 777
Výřezy II. třídy	Logs, 2nd class	2 720	2 902	2 901	2 906	2 955	2 888	2 792	2 828	2 802	2 825	2 942	2 962	2 984	2 890
Výřezy III. A třídy	Logs, 3rd A class	1 683	1 746	1 828	1 854	1 864	1 821	1 777	1 777	1 755	1 748	1 732	1 804	1 843	1 796
z toho: smrk	of which: spruce	1 746	1 830	1 882	1 912	1 922	1 880	1 843	1 833	1 797	1 819	1 831	1 877	1 912	1 861
borovice	pine	1 412	1 479	1 503	1 509	1 536	1 530	1 432	1 475	1 452	1 396	1 497	1 483	1 515	1 484
Výřezy III. B třídy	Logs, 3rd B class	1 383	1 465	1 447	1 499	1 475	1 467	1 475	1 469	1 453	1 480	1 508	1 539	1 524	1 483
z toho: smrk	of which: spruce	1 462	1 532	1 531	1 574	1 544	1 544	1 545	1 555	1 530	1 528	1 566	1 600	1 593	1 554
borovice	pine	1 135	1 193	1 233	1 241	1 238	1 217	1 217	1 207	1 177	1 189	1 232	1 219	1 182	1 212
Výřezy III. C třídy	Logs, 3rd C class	1 146	1 193	1 397	1 211	1 227	1 186	1 162	1 184	1 197	1 194	1 267	1 246	1 256	1 227
z toho: smrk	of which: spruce	1 209	1 254	1 282	1 261	1 275	1 278	1 248	1 252	1 262	1 258	1 302	1 304	1 338	1 276
borovice	pine	963	1 012	1 062	1 034	1 055	1 042	1 004	1 006	1 020	1 007	989	1 005	991	1 019
Výřezy III. D třídy	Logs, 3rd D class	852	880	866	865	905	876	856	856	851	858	903	889	914	891
z toho: smrk	of which: spruce	874	891	874	885	917	893	881	881	871	875	921	915	938	895
borovice	pine	767	804	822	829	831	833	818	818	797	806	820	833	836	821
Výřezy IV. třídy	Logs, 4th class	891	898	915	923	915	908	876	859	918	896	895	877	894	898
Dříví V. třídy	Pulpwood, 5th cl.	633	632	650	659	671	650	652	638	650	647	659	656	647	651
z toho: smrk	of which: spruce	641	640	649	657	668	654	647	641	655	651	664	666	661	654
borovice	pine	626	635	633	657	623	630	615	619	638	633	638	643	636	633
Dříví VI. třídy	Fuelwood, 6th cl.	310	331	342	334	339	347	328	334	352	352	358	365	378	347
Listnaté	Broadleaves														
Výřezy I. třídy	Logs, 1st class	6 824	7 666	8 673	9 014	9 485	7 182	8 478	7 540	7 589	8 360	7 995	9 056	9 419	8 371
Výřezy II. třídy	Logs, 2nd class	3 239	3 391	3 708	3 494	3 363	3 508	3 464	3 202	3 527	3 356	3 860	3 648	3 672	3 516
Výřezy III. A třídy	Logs, 3rd A class	2 139	2 239	2 156	2 158	2 236	2 228	2 254	2 373	2 373	2 310	2 389	2 338	2 321	2 281
z toho: dub	of which: oak	2 595	2 708	2 649	2 796	2 632	2 770	2 762	2 852	2 789	2 886	2 828	2 982	3 051	2 809
buk	beech	1 796	1 893	1 885	1 965	2 021	1 991	2 041	1 985	1 959	1 911	1 953	2 114	2 072	1 983
Výřezy III. B třídy	Logs, 3rd B class	1 531	1 682	1 659	1 655	1 646	1 665	1 595	1 617	1 633	1 689	1 725	1 739	1 652	1 663
z toho: dub	of which: oak	1 872	2 002	1 998	2 085	1 848	1 998	1 918	1 960	1 894	1 969	2 018	1 969	1 890	1 963
buk	beech	1 415	1 553	1 611	1 614	1 531	1 548	1 533	1 532	1 475	1 503	1 526	1 584	1 595	1 550
Výřezy III. C třídy	Logs, 3rd C class	1 232	1 309	1 259	1 288	1 286	1 263	1 220	1 256	1 300	1 324	1 337	1 331	1 307	1 290
z toho: dub	of which: oak	1 462	1 550	1 560	1 542	1 539	1 559	1 480	1 532	1 463	1 567	1 496	1 513	1 551	1 529
buk	beech	1 111	1 159	1 145	1 194	1 194	1 159	1 117	1 109	1 106	1 101	1 169	1 206	1 168	1 152
Výřezy III. D třídy	Logs, 3rd D class	901	959	933	938	939	900	866	924	865	924	979	949	938	926
z toho: dub	of which: oak	1 008	1 111	1 129	1 128	1 110	1 118	1 001	1 092	973	1 102	1 098	993	1 208	1 089
buk	beech	803	823	831	842	871	849	805	817	798	795	836	898	859	835
Dříví V. třídy	Pulpwood, 5th cl.	527	549	567	585	564	573	578	582	551	541	641	621	665	585
Dříví VI. třídy	Fuelwood, 6th cl.	442	457	503	469	484	483	473	497	504	512	544	543	574	503

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

7.1.2 Vývoz a dovoz surového dříví

Exports and imports of roundwood

Ke dni vstupu ČR do EU byly i pro surové dříví zrušeny tzv. automatické licence, které sloužily k evidenci vyvezeného množství dříví. Obchod se surovým dřívím je tedy plně liberální. Clo (vývozní ani dovozní) není uplatňováno. Národní licenční systém byl zrušen; v EU vývoz surového dříví není licencován, dovoz však může být licencován – potom platí celounijní kvóty, které rozděluje Brusel. Volný pohyb zboží v rámci zemí EU je zjednodušen a zachycen v Intrastatu, obchod s nečleny EU je zachycen v Extrastatu. Údaje nezachycují pouze hodnoty od malých firem, které nejsou plátcí DPH.

Při dovozu a vývozu surového dříví, lesních sazenic, lesních semen apod. je však nutné se řídit vyhláškou č. 662/2004 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů, ve které jsou zapracované příslušné Směrnice ES. Vývoz surového dříví se meziročně snížil o 201 tis. m³ na celkovou výši 3 649 tis. m³, přičemž došlo k dílčímu nárůstu vývozu u jehličnaté kulatiny a vlákny (o 46 tis. m³) a listnaté kulatiny a vlákny (o 38 tis. m³) a k progresivnějšímu poklesu vývozu u palivového dříví, štěpek, třísek, pilin a dřevěného odpadu (celkem o 285 tis. m³).

Dovoz surového dříví se meziročně zvýšil o 494 tis. m³ na celkovou výši 1 360 tis. m³, když nárůst byl zejména u jehličnaté kulatiny a vlákny (o 412 tis. m³).

Aktivní saldo zahraničního obchodu se u surového dříví snížilo na hodnotu 2,3 mld. Kč. Do zemí EU se vyvezlo 99,5% z hodnoty celkového vývozu; nejvíce do Rakouska (75,7 %) a Německa (16,3 %). Rovněž dovoz surového dříví byl realizován zejména ze zemí EU – 84,5% z hodnoty celkového dovozu; nejvíce ze Slovenska (39,3 %) a Německa (29,8 %).

Ve srovnání s rokem 2004 tak došlo k celkovému poklesu vývozu surového dříví (o 0,2 mil. m³ v hodnotě 0,5 mld. Kč) a k nárůstu dovozu surového dříví (o 0,5 mil. m³ v hodnotě 0,5 mld. Kč). Očekává se, že tento trend bude pokračovat i v budoucnu, kdy poptávka po surovém dříví v tuzemsku (hlavně jehličnaté kulatině a vláknině) se zvyšuje v důsledku výstavby nových a modernizovaných zpracovatelských kapacit v domácím dřevozpracujícím průmyslu (pily, celulózky a papírny, podniky na výrobu dřevovláknitých a dřevotřískových desek ...) a převyšuje tak nabídku od vlastníků lesů a obchodníků se surovým dřívím. Pokles vývozu surového dříví je příznivý jev.

Tabulka 7.1.2.1 Vývoz a dovoz surového dříví v ČR

Exports and imports of roundwood in the CR

		Vývoz	Dovoz	Saldo	Vývoz	Dovoz	Saldo	Vývoz	Dovoz
		Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports
		mil. Kč mill. CZK			1 000 m ³ 1000 m ³			Prům. cena Kč/m ³ Avge price CZK/m ³	
Celkem	Total	4 095	1 784	2 311	3 649	1 360	2 291	1 122	1 312
z toho EU	of which EU	4 074	1 507	2 567	3 644	1 337	2 307	1 118	1 127
Německo	Germany	669	531	138	591	377	214	1 132	1 408
Rakousko	Austria	3 099	128	2 971	2 751	160	2 591	1 126	800
Slovensko	Slovakia	104	702	-598	156	740	-584	667	949

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

Tabulka 7.1.2.2 Roční objem vývozu a dovozu surového dříví v mil. Kč

Annual volumes of roundwood exports and imports in mill. CZK

		2003			2004			2005		
Obchodní bilance Trade balance		Vývoz	Dovoz	Saldo	Vývoz	Dovoz	Saldo	Vývoz	Dovoz	Saldo
		Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
Celkem Total		5 640	1 300	4 340	4 643	1 295	3 348	4 095	1 784	2 311
z toho	EU	5 472	544	4 928	4 607	1 077	3 530	4 074	1 507	2 567
of which	CEFTA	82	454	-372

Pozn.: ... údaje nejsou k dispozici

Note: ... Data is missing

Pramen: ČSÚ

Source: Czech Statistical Office

Tabulka 7.1.2.3 Vývoz a dovoz surového dříví v ČR v tis. m³
Exports and imports of roundwood in the Czech Republic (1,000m³)

Sortiment Assortment		Vývoz Exports	Dovoz Imports
Jehličnatá kulatina a vláknina Coniferous logs and pulp		2 540	967
z toho:	smrk spruce	2 270	737
	borovice pine	171	215
	ostatní others	99	15
Listnatá kulatina a vláknina Broadleaved logs and pulp		402	180
z toho:	dub oak	16	6
	buk beech	322	140
	topol poplar	7	15
	bříza birch	19	3
	ostatní others	38	16
Jehlič. a listn. užitkové dříví Industrial roundwood		2 942	1 147
Uhlí dřevěné Charcoal		3	7
Dřevo palivové Fuelwood		175	11
Štěpky, třísky Chips, particles		72	100
Piliny dřevěné Sawdust		208	82
Zbytky, odpad dřevěný Wood residues		249	13
Celkem Total		3 649	1 360

Pramen: MŽE

Source: Ministry of Agriculture

7.2 Trh s dřevařskými produkty v Evropě a v Severní Americe

European and North American Forest Products Market

Trhy s dřevařskými výrobky v roce 2005 v regionu Evropské hospodářské komise OSN, v subregionech Evropa, Společenství nezávislých států (SNS) a Severní Amerika, se vyznačoval rekordními úrovněmi ve srovnání s úrovněmi roku 2004.

Certifikace lesů a dřevařských a papírenských výrobků ovlivnila všechny sektory trhu s těmito výrobky. Přes 240 milionů ha certifikovaných lesů mělo vliv na růst dodávek certifikovaných výrobků na všechny trhy v sektoru od kulatiny až po sekundární výrobky.

Výsledkem intenzivní mezinárodní soutěže, zvláště mimo region EHK OSN, byly nižší ceny od kulatiny až po výrobky s přidanou hodnotou a projevil se negativní vliv na ekonomickou realizovatelnost v celém sektoru.

V roce 2005 vstoupil v platnost Kyotský protokol a obrátil pozornost na potřebu lepší komunikace a významnou pozitivní roli lesů a dřeva v karbonových cyklech.

Expanze čínského dřevozpracujícího průmyslu byla příčinou významných důsledků v dřevařském sektoru EHK OSN, např. poklesu cen v celém dodávkovém řetězci, snižujícím tak ekonomickou realizovatelnost v lesích a dřevařském sektoru regionu.

Katastrofální vichřice v oblastech Baltického moře v lednu 2005 a hurikány v Zálivu v USA způsobily ohromné škody v lesích a negativně ovlivnily výrobu primárních dřevařských výrobků a obchod s nimi.

Výroba (těžba) surového dřeva v regionu EHK OSN v roce 2005 se ve srovnání s rokem 2004 zvýšila celkově o 3,1 % na 1 169 982 tis. m³, z toho v Evropě o 6,2 % na 399 173 tis. m³, v SNS o 5,5 % na 155 148 tis. m³ a v Severní Americe o 0,7 % na 615 661 tis. m³.

7.2.1 Průmyslové dřevo jehličnaté a jehličnaté řezivo

Coniferous industrial wood and coniferous sawnwood

Výroba (těžba) průmyslového dřeva jehličnatého se v roce 2005 v celém regionu EHK OSN ve srovnání s rokem 2004 zvýšila o 3,3 % na 859 653 tis. m³, z toho výroba jehličnaté kulatiny pilařské o 3,8 % na 574 768 tis. m³ a výroba jehličnaté vlákniny o 2,25 % na 252 720 tis. m³.

Výroba průmyslového dřeva jehličnatého v Evropě v roce 2005 představuje proti roku 2004 zvýšení o 7,6 % na 307 701 tis. m³, z toho jehličnaté kulatiny pilařské o 9,2 % na 193 926 tis. m³ a jehličnaté vlákniny o 5,7 % na 103 088 tis. m³.

V SNS se zvýšila výroba průmyslového dřeva jehličnatého o 5,7 % na 104 543 tis. m³, z toho jehličnaté kulatiny pilařské o 6,7 % na 52 482 tis. m³ a jehličnaté vlákniny o 2,9 % na 35 631 tis. m³.

Výroba průmyslového dřeva jehličnatého se v Severní Americe zvýšila jen o 0,1 % na 447 409 tis. m³, při čemž došlo ke zvýšení výroby jehličnaté kulatiny pilařské o 0,4 % na 328 360 tis. m³ a ke snížení výroby jehličnaté vlákniny o 0,9 % na 114 001 tis. m³.

Spotřeba jehličnaté kulatiny pilařské se v roce 2005 proti roku 2004 zvýšila celkově v regionu EHK OSN o 4 % na 566 400 tis. m³, z toho v Evropě o 9,3 % na 204 058 tis. m³, v SNS o 8,6 % na 39 282 tis. m³ a v Severní Americe jen o 0,4 % na 323 060 tis. m³.

V dovozu jehličnaté kulatiny pilařské je Evropa čistým dovozcem a v roce 2005 proti roku 2004 zvýšila hodnotu dovozu o 5,7 % na 21 748 tis. m³, Severní Amerika pak zvýšila dovoz významněji o 10,9 % na 5 706 tis. m³.

Vývoz jehličnaté kulatiny se v roce 2005 proti předchozímu roku zvýšil v Evropě o 1,4 % na 11 615 tis. m³, v SNS došlo ke snížení o 0,7 % na 13 400 tis. m³ a v Severní Americe ke zvýšení o 4,8 % na 11 006 tis. m³.

Spotřeba jehličnaté vlákniny (kulatina a štěpky) se v regionu EHK OSN v roce 2005 proti roku 2004 celkově zvýšila o 3 % na 239 883 tis. m³, z toho byla vyšší v Evropě o 6,7 %, 106 701 tis. m³ a v SNS o 7,6 %, 19 531 tis. m³, ale v Severní Americe došlo ke snížení o 1 % na 113 651 tis. m³.

V obchodu s jehličnatou vlákninou (kulatina a štěpky) jsou nejvyšší hodnoty dovozu v regionu EHK OSN v Evropě, kde došlo ke zvýšení o 8,8 % na 12 382 tis. m³. Vysoká spotřeba jehličnaté vlákniny měla vliv na výši jejího vývozu v Evropě a SNS, kde došlo k poklesu v roce 2005 proti roku 2004, a to v Evropě o 1,3 % na 8 769 tis. m³ a v SNS o 0,4 % na 16 900 tis. m³. V Severní Americe, kde je vývoz řádově menší ve srovnání s Evropou a SNS, se vývoz zvýšil o 2,5 % na 615 tis. m³.

Spotřeba jehličnatého řeziva překonala v celém regionu EHK OSN v roce 2005 vysokou úroveň roku 2004 o 2,3 % na 235 224 tis. m³, z toho o 2,48 % na 98 708 tis. m³ v Evropě, o 6,3 % na 8 950 tis. m³ v SNS a o 2 % na 127 566 tis. m³ v Severní Americe.

Podobně jako spotřeba i výroba jehličnatého řeziva zaznamenala v roce 2005 proti roku 2004 nárůst v celém regionu EHK OSN o 2,3 % na 254 531 tis. m³, z toho v Evropě o 1,8 % na 104 192 tis. m³, v SNS o 4 % na 23 221 tis. m³ a v Severní Americe o 2,4 % na 127 118 tis. m³.

V obchodu s jehličnatým řezivem se v regionu EHK OSN v roce 2005 ve srovnání s předchozím rokem zvýšil dovoz celkem o 1,4 % na 82 571 tis. m³, z toho v Evropě o 2,4 % na 39 539 tis. m³ a v Severní Americe o 0,6 % na 42 386 tis. m³. Celkový vývoz v regionu EHK OSN byl vyšší o 1,6 %, 101 886 tis. m³, z toho v Evropě o 1 % na 45 022 tis. m³, v SNS o 2,5 % na 14 926 tis. m³ a v Severní Americe o 2 % na 41 938 tis. m³.

7.2.2 Průmyslové dřevo listnaté a listnaté řezivo (temperátní)

Broadleaved industrial wood and broadleaved sawnwood

Výroba (těžba) průmyslového dřeva listnatého temperátního se v regionu EHK OSN v roce 2005 proti roku 2004 zvýšila o 2,7 % na 310 328 tis. m³, z toho v Evropě o 1,8 % na 91 472 tis. m³, v SNS o 5,5 % na 50 604 tis. m³ a v Severní Americe o 2,4 % na 168 252 tis. m³.

Trend zvyšování spotřeby a výroby listnaté kulatiny pilařské pokračoval v roce 2005 v celém regionu EHK OSN.

Proti roku 2004 se spotřeba v roce 2005 v celém regionu EHK OSN zvýšila o 4,8 % na 132 719 tis. m³, z toho v Evropě o 0,7 % na 37 637 tis. m³, v SNS o 8,3 % na 16 202 tis. m³ a v Severní Americe o 6,3 % na 78 880 tis. m³.

Ve stejném srovnání se výroba listnaté kulatiny pilařské celkově v regionu EHK OSN zvýšila o 4 % na 133 766 tis. m³, ale v Evropě došlo ke snížení výroby listnaté kulatiny o 1,4 % na 37 363 tis. m³, zatímco v SNS ke zvýšení o 7,5 % na 17 802 tis. m³ a v Severní Americe rovněž ke zvýšení o 6 % na 78 604 tis. m³.

V obchodu s listnatou kulatinou pilařskou došlo celkově v regionu EHK OSN v roce 2005 proti roku 2004 u dovozu ke zvýšení o 15,3 % na 6 248 tis. m³ a u vývozu ke snížení o 2,1 % na 7 299 tis. m³. Evropský dovoz se zvýšil o 21 % na 3 552 tis. m³ a dovoz v Severní Americe o 9,8 % na 2 696 tis. m³. U vývozu došlo v Evropě ke snížení o 5,3 % na 3 279 tis. m³, v SNS beze změn a v Severní Americe se vývoz zvýšil o 1,1 % na 2 420 tis. m³.

Celkově se v regionu EHK OSN zvýšila spotřeba listnaté vlákniny (kulatina a štěpky) v roce 2005 proti roku 2004 o 0,2 % na 151 169 tis. m³, z toho v Evropě o 6,8 % na 55 089 tis. m³, v SNS o 5,5 % na 14 048 tis. m³, ale v Severní Americe došlo ke snížení o 0,7 % na 82 032 tis. m³.

Celkově se zvýšila v regionu EHK OSN v roce 2005 proti roku 2004 i výroba listnaté vlákniny (kulatina a štěpky), a to o 1,9 % na 150 792 tis. m³, z toho v Evropě o 6,4 % na 45 728 tis. m³, v SNS o 2,1 % na 22 848 tis. m³, ale v Severní Americe došlo ke snížení o 0,7 % na 82 216 tis. m³.

V obchodu s listnatou vlákninou (kulatina a štěpky) došlo celkově v regionu EHK OSN v roce 2005 proti roku 2004 ke zvýšení dovozu o 3,6 % na 16 771 tis. m³, z toho v Evropě o 3,4 % na 16 193 tis. m³ a v Severní Americe o 9,4 % na 578 tis. m³ a ke snížení vývozu o 1,2 % na 16 393 tis. m³, z toho v Evropě o 3,1 % na 6 831 tis. m³, v SNS o 0,4 % na 8 800 tis. m³. V Severní Americe byla situace odlišná, vývoz stoupl o 8 % na 762 tis. m³.

Trend růstu spotřeby listnatého řeziva temperátního v regionu EHK OSN pokračoval i v roce 2005 ve srovnání s rokem 2004. Celkově se spotřeba zvýšila o 4,2% na 48 264 tis. m³, z toho v Evropě o 5,3% na 16 526 tis. m³, v SNS o 3,1% na 2 963 tis. m³ a v Severní Americe o 3,8% na 28 757 tis. m³.

Zvýšená spotřeba listnatého řeziva vyvolala zvýšení výroby, celkově došlo v regionu EHK OSN ke zvýšení o 4,8% na 48 891 tis. m³, z toho v Evropě o 1% na 15 371 tis. m³, v SNS o 2,6% na 3 860 tis. m³ a v Severní Americe o 7,3% na 29 660 tis. m³.

V obchodu s listnatým řezivem temperátním se v roce 2005 proti roku 2004 celkově v regionu EHK OSN snížil dovoz o 3,8% na 9 445 tis. m³, z toho v Evropě došlo ke zvýšení dovozu o 8,5% na 5 715 tis. m³ a v Severní Americe ke snížení o 12,3% na 3 676 tis. m³. Celkově se v regionu EHK OSN snížil vývoz o 0,7% na 10 090 tis. m³, z toho o 4,2% v Evropě na 4 560 tis. m³, ale v SNS a Severní Americe došlo ke zvýšení vývozu o 1,2% na 951 tis. m³ a o 2,5% na 4 579 tis. m³.

Tabulka 7.2.1.1 Výroba, dovoz a vývoz průmyslového dřeva jehličnatého a jehličnatého řeziva v mil. m³
 Production, imports and exports of coniferous industrial wood and coniferous sawnwood in mill. m³

Země	Country	Průmyslové dřevě jehličnaté										Jehličnaté řezivo							
		Výroba Production					Dovoz Imports					Vývoz Exports							
		Kulatina Logs		Vláknina-kulat., štěpka Pulpwood (round and split)		Kulatina Logs	Kulatina Logs		Vláknina-kulat., štěpka Pulpwood (round and split)		Kulatina Logs	Vláknina-kulat., štěpka Pulpwood (round and split)		Výroba Production		Dovoz Imports		Vývoz Exports	
2004	2005	2004	2005	2004	2005		2004	2005	2004	2005		2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Rakousko	Austria	9,60	10,00	2,37	2,40	6,78	6,8	0,86	0,86	0,48	0,50	0,15	0,10	10,92	11,00	1,27	1,10	7,30	7,20
Česká republika	Czech Rep.	7,82	7,87	5,03	5,05	0,42	0,60	0,13	0,25	1,93	1,98	0,56	0,56	3,65	3,75	0,27	0,30	1,57	1,69
Finsko	Finland	23,36	21,64	19,86	16,90	3,60	3,65	2,64	3,63	0,16	0,15	0,36	0,36	13,46	12,50	0,34	0,50	8,21	7,80
Francie	France	14,20	14,50	5,86	6,00	0,55	0,62	0,65	0,66	0,85	0,92	1,24	1,07	7,71	7,90	3,22	3,32	0,86	0,98
Německo	Germany	28,66	28,80	9,58	10,50	1,43	1,50	0,18	0,20	2,70	2,70	0,88	0,60	18,31	18,50	3,86	4,00	4,81	4,85
Polsko	Poland	10,23	9,85	9,79	9,40	0,09	0,15	0,21	0,25	0,43	0,35	0,47	0,43	3,10	3,50	0,27	0,29	0,64	0,65
Rumunsko	Romania	4,51	4,65	0,74	0,73	0,10	0,32	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	2,81	2,85	0,00	0,01	2,08	1,90
Španělsko	Spain	5,87	5,87	2,17	2,17	1,00	1,00	0,07	0,07	0,10	0,10	0,00	0,00	2,73	2,73	2,26	2,26	0,04	0,04
Švédsko	Sweden	35,62	52,00	23,60	30,30	1,54	1,00	3,66	3,30	0,82	1,10	0,68	0,80	16,92	17,90	0,20	0,19	11,24	11,90
Ostatní ¹⁾	Others ¹⁾	37,65	38,74	18,48	19,64	5,06	6,11	2,98	3,16	3,87	3,80	4,55	4,85	22,67	23,56	26,89	27,57	7,79	8,01
Celkem Evropa	Total Europe	177,52	193,92	97,48	103,09	20,57	21,75	11,38	12,38	11,45	11,61	8,89	8,77	102,28	104,19	38,58	39,54	44,54	45,02
Rusko	Russia	43,70	47,00	33,17	34,20	0,50	0,20	0,50	0,80	13,50	13,40	16,96	16,90	18,90	19,80	0,00	0,00	12,21	12,57
Ostatní ²⁾	Others ²⁾	5,48	5,48	1,43	1,43	3,42	3,42	0,65	0,65	2,35	2,35
Celkem SNS	Total CIS	49,18	52,48	34,60	35,63	0,50	0,20	0,50	0,80	13,50	13,40	16,96	16,90	22,32	23,22	0,65	0,65	14,56	14,92
Kanada	Canada	149,90	150,00	11,21	10,00	3,11	3,80	0,25	0,25	3,50	4,00	0,05	0,05	58,86	60,00	0,48	0,52	39,72	40,28
USA	USA	177,04	178,36	103,84	104,00	2,03	1,91	0,01	0,01	7,00	7,01	0,55	0,56	65,21	67,12	41,65	41,86	1,40	1,66
Celkem Severní Amerika	Total North America	326,94	328,36	115,05	114,00	51,4	5,71	0,26	0,26	10,50	11,01	0,60	0,61	124,07	127,12	42,13	42,38	41,12	41,94

Pramení: MZE

Source: Ministry of Agriculture

Poznámky: 2005 - odhady ze září 2005; 2005 - Note: estimates made in September 2005

1) Albánie, Belgie, Bosna-Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Dánsko, Estonsko, Řecko, Maďarsko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Holandsko, Portugalsko, Srbsko a Černá Hora, Slovensko, Slovinsko, Švýcarsko, Republika Makedonie, Turecko, Spojené Království;

Albania, Belgium, Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Denmark, Estonia, Greece, Hungary, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Netherlands, Portugal, Serbia and Montenegro, Slovakia, Slovenia, Switzerland, Turkey, United Kingdom

2) Bělorusko, Kazachstan, Ukrajina, Belarús, Kazachstan, Ukraine

... data nejsou dostupná;

... data not available

Tabulka 7.2.2.1 Výroba, dovoz a vývoz průmyslového dřeva listnatého a listnatého řeziva (temperátního) v mil. m³
 Production, imports and exports of broadleaved industrial wood and broadleaved sawnwood (temperate) in mil. m³

Země	Country	Průmyslové dřevě jehličnaté										Jehličnaté řezivo							
		Výroba Production Kulatina					Dovoz Imports					Výroba Production		Dovoz Imports		Vývoz Exports			
		Kulatina Logs		Vláknina-kulat.-štěpka Pulpwood (round and split)			Kulatina Logs		Vláknina-kulat.-štěpka Pulpwood (round and split)			Kulatina Logs		Vláknina-kulat.-štěpka Pulpwood (round and split)		Kulatina Logs		Vláknina-kulat.-štěpka Pulpwood (round and split)	
Rakousko	Austria	0,42	0,40	0,55	0,60	0,25	0,22	0,95	0,96	0,10	0,10	0,16	0,16	0,21	0,23	0,20	0,17	0,15	0,15
Česká republika	Czech Rep.	0,61	0,61	0,56	0,56	0,12	0,13	0,02	0,02	0,02	0,34	0,34	0,29	0,29	0,13	0,13	0,05	0,05	0,05
Finsko	Finland	0,89	1,00	5,16	4,93	0,58	0,61	6,14	6,49	0,00	0,00	0,00	0,08	0,08	0,05	0,05	0,01	0,01	0,02
Francie	France	5,67	5,70	5,11	5,30	0,26	0,35	0,20	0,19	0,74	0,76	0,98	0,90	1,74	1,75	0,19	0,17	0,48	0,46
Německo	Germany	3,55	3,55	3,69	3,70	0,04	0,04	0,17	0,20	0,73	0,73	0,40	0,40	1,12	1,08	0,46	0,45	0,57	0,58
Polsko	Poland	2,84	2,60	4,17	4,40	0,20	0,29	0,36	0,38	0,06	0,05	0,01	0,00	0,64	0,66	0,22	0,24	0,22	0,23
Rumunsko	Romania	3,68	3,67	1,76	1,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,08	0,00	0,00	1,78	1,88	0,01	0,01	0,75	0,70
Španělsko	Spain	1,92	1,92	3,35	3,35	0,28	0,28	1,70	1,70	0,05	0,05	0,00	0,00	1,00	1,00	0,72	0,72	0,03	0,03
Švédsko	Sweden	0,50	0,60	3,00	5,60	0,07	0,08	3,60	3,50	0,00	0,00	0,02	0,02	0,16	0,16	0,12	0,12	0,01	0,01
Ostatní ¹⁾	Others ¹⁾	17,80	17,31	15,60	15,49	1,13	1,55	2,75	2,75	1,68	1,49	5,14	5,01	8,19	8,24	3,16	3,65	2,49	2,33
CELKEM EVROPA	Total Europe	37,88	37,36	42,95	45,73	2,93	3,55	15,65	16,19	3,46	3,28	7,05	6,83	15,21	15,37	5,26	5,71	4,76	4,56
Rusko	Russia	15,06	16,30	21,00	21,70	0,00	0,00	0,00	0,00	1,60	1,60	8,83	8,80	2,60	2,70	0,00	0,00	0,41	0,42
Ostatní ²⁾	Others ²⁾	1,50	1,50	1,15	1,15	1,16	1,16	0,05	0,05	0,53	0,53
CELKEM SNS	Total CIS	16,56	17,80	22,15	22,85	0,00	0,00	0,00	0,00	1,60	1,60	8,83	8,80	3,76	3,86	0,05	0,05	0,94	0,95
Kanada	Canada	16,52	17,00	15,61	15,00	2,25	2,50	0,45	0,50	0,22	0,25	0,15	0,20	1,79	1,80	2,50	1,55	1,48	1,43
USA	USA	57,63	61,60	67,18	67,21	0,20	0,20	0,08	0,08	2,17	2,17	0,55	0,56	25,85	27,86	2,00	2,12	2,98	3,14
CELKEM SEVERNÍ AMERIKA	Total North America	74,15	78,60	82,79	82,21	2,45	2,70	0,53	0,58	2,39	2,42	0,70	0,76	27,64	29,66	4,50	3,67	4,46	4,57

Pramení: MZE

Source: Ministry of Agriculture

Poznámky: 2005 - odhady ze září 2005; 2005 - Note: estimates made in September 2005

1) Albánie, Belgie, Bosna-Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Dánsko, Estonsko, Řecko, Maďarsko, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Holandsko, Portugalsko, Srbsko a Černá Hora, Slovensko, Slovinsko, Švýcarsko, Republika Makedonie, Turecko, Spojené Království;

Albania, Belgium, Bosnia-Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Denmark, Estonia, Greece, Hungary, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Netherlands, Portugal, Serbia and Montenegro, Slovakia, Slovenia, Switzerland, Turkey, United Kingdom

2) Bělorusko, Kazachstan, Ukrajina, Belarús, Kazachstan, Ukraine

... data nejsou dostupná;

... data not available

8. Informatika, výzkum, poradenství, propagace a práce s veřejností

Information, Research, Consulting, Publicity and Public Relations

8.1 Informační střediska pro odvětví lesního hospodářství

Information Centres for the Forestry Sector

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště-Strnady (VÚLHM) byl v roce 2005 pověřen výkonem činností v oblasti odvětvového informačního střediska pro lesní hospodářství a myslivost. Ústav v rámci tohoto pověření poskytuje zájemcům odborné informace, které slouží jako základ pro vědeckou, výzkumnou a výchovnou činnost. Spravuje oborovou knihovnu, zpracovává domácí a zahraniční lesnickou a mysliveckou literaturu a vydává vědecké a informační publikace.

Ústav současně poskytuje průběžný poradenský servis pro subjekty hospodařící v lesích, který zahrnuje zejména vyhledávání odborných publikovaných informací a vyhotovování rešerší a odborných literárních přehledů v oboru lesního hospodářství a myslivosti.

Odvětvové informační středisko pro lesní hospodářství a myslivost (ODIS LHM) shromažďuje dostupnou lesnickou a mysliveckou literaturu z ČR i ze zahraničí. Literatura je ve středisku ukládána i zpřístupňována standardními knihovnickými, dokumentačními a archivačními metodami a rovněž i moderními informačními metodami.

Knihovna VÚLHM obhospodařuje a průběžně aktualizuje knižní fond přesahující 55 tis. domácích i zahraničních publikací a plní standardní knihovnické činnosti (akvizice, katalogizace, půjčování knih a časopisů, meziknihovní výpůjční služba, mezinárodní výměna publikací, dokumentace a archivace publikací a zpráv atd.). Literatura je opatřována především výměnou, nákupem nebo darem. V průběhu roku 2005 bylo získáno celkem 212 knih (nákupem 170 ks, darem 14 ks, výměnou 28 ks), 114 brožur (nákupem 22 ks, darem 15 ks, výměnou 77 ks), 16 slovníků (nákup), 7 učebnic (nákup 4 ks, výměna 3 ks), 11 multimédií (nákup 3 ks, dar 6 ks, výměna 2 ks) a 1 autoreferát. Do archivu bylo uloženo 63 ks závěrečných zpráv a 55 ks cestovních zpráv pracovníků VÚLHM. Do databázi knihovny a lesnické dokumentace přibylo 850 vlastních záznamů.

Současně je středisko pověřeno vydáváním publikací, včetně jejich redakčního zpracování. Mezi základní publikace vydávané ODIS LHM patří:

Vědecké a odborné publikace:

Zprávy lesnického výzkumu (Vědecký recenzovaný časopis)

Communicationes Instituti Forestalis Bohemicae

Lesnický průvodce

Bulletin TEI

Informační materiály:

Přírůstkové seznamy knihovny VÚLHM

Rešerše z lesnické a myslivecké literatury – byly zpracovány 3 rozsáhlé rešerše pro externí zájemce

Výroční zpráva za rok 2004

Aktuality z lesnického výzkumu a literatury na internetu včetně elektronických verzí dokumentů

Kromě výše zmíněných publikací byly pro ostatní útvary VÚLHM a z pověření MZe redakčně zpracovány následující tituly:

Zpravodaj ochrany lesa, XI

Zpravodaj ochrany lesa, Supplementum

Škodliví činitelé v lesích Česka 2004/2005

Monitoring zdravotního stavu lesa, ročenka programu Forest Focus

Proceedings of the ISTA Forest Tree and Shrub Seed Committee Workshop

Lesy a jejich příspěvek k rozvoji regionů – jak využít existující potenciál?

Základy ochrany lesa

Výroční zpráva za rok 2004, Monitoring zdravotního stavu lesa, ročenka programu Forest Focus a Proceedings of the ISTA Forest Tree and Shrub Seed Committee Workshop byly zpracovány i na CD nosiče.

V roce 2005 byl o publikace VÚLHM tradičně velký zájem (celkem bylo zájemcům zasláno 2 156 výtisků, z toho 1 739 výtisků v rámci ČR a 417 výtisků do zahraničí).

Služeb ODIS LHM v průběhu roku nejvíce využívali vědečtí a výzkumní pracovníci (VÚLHM a VS Opočno i Uherské Hradiště), dále vědečtí pracovníci, pedagogové a studenti (FLE ČZU Praha, LDF MZLU Brno, SLŠ a VOŠL Trutnov, Písek, SLŠ Hranice, Žlutice i řada SOUL). Rovněž služeb ODIS využívá i odborná lesnická veřejnost. Velmi důležitá je i široká spolupráce se zahraničními partnerskými institucemi, firmami a jednotlivými odborníky.

8.2 Lesnický výzkum

Forestry Research

Mezi hlavní organizace zabývající se lesnickým výzkumem patří Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště-Strnady (VÚLHM), který provádí výzkumnou, expertní a poradenskou činnost pro státní správu a vlastníky lesa hrazenou z prostředků MZe. Výzkumnou činností v oblasti lesního hospodářství se v ČR zabývá řada dalších institucí, např. „lesnické“ fakulty v Praze a v Brně, pracoviště AV ČR a soukromé výzkumné organizace.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti (VÚLHM)

V roce 2005 Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti vykonal celkem 102 aktivit pro různé zadavatele. V oblasti výzkumu druhým rokem pokračuje řešení 2 výzkumných záměrů (Stabilizace funkcí lesa v biotopech narušených antropogenní činností v měnících se podmínkách prostředí a Šlechtění lesních dřevin a záchrana genových zdrojů cenných a ohrožených populací včetně biotechnologických postupů, metod molekulární biologie a poznatků lesního semenářství), řešilo se 9 projektů v rámci Národní agentury pro zemědělský výzkum a Národního programu výzkumu I, z toho byl v rámci NPV zahájen jeden výzkumný projekt. Od dalších zadavatelů (GAČR, MŽP, MŠMT) bylo v roce 2005 řešeno 7 výzkumných projektů.

Pro zřizovatele bylo realizováno 54 činností, z nichž 16 mělo charakter trvalých pověření, které poskytovaly údaje pro rozhodovací proces jednotlivým odborům MZe. Dále byla v roce 2005 prováděna expertní a poradenská činnost pro vlastníky a správce lesů, která byla nasměrovaná do následujících oblastí – lesní ochranná služba, uznávání genových zdrojů, lesní semenářství, pěstování rychlerostoucích dřevin, kontrola reprodukčních zdrojů, záchrana genofondu lesních dřevin s pomocí biotechnologií, školkařství, obnova a pěstování lesa, škody na lese způsobené imisemi, ochrana genofondu zvěře, ochrana lesa před škodami zvěří a zpřístupnění odborných a publikovaných informací.

Ostatní expertní činnost probíhala v rámci 28 projektů (včetně 2 projektů řešených pro Grantovou agenturu LČR).

V roce 2005 bylo podáno 10 návrhů výzkumných projektů v rámci Národního programu výzkumu I, z nichž jeden byl přijat. Ústavem byla zabezpečena činnost kontrolního systému reprodukčních zdrojů. V roce 2005 byla ve VÚLHM znovu obnovena činnost útvaru myslivosti.

Nadále byla věnována značná pozornost mezinárodní spolupráci, která probíhala v rámci výzkumného programu COST, programů Forest Focus, ICP Forests, Euforgen a v rámci bilaterálních dohod (Pomoc Bosně ap.).

Finanční zdroje na výzkum a odbornou činnost byly tvořeny z 90% prostředky MZe (pověření, granty NAZV, expertní a poradenská činnost a služby apod.). Grantové prostředky z jiných resortů představovaly 5% z celkových zdrojů a zbylých 5% tvořily ostatní výnosy.

Výrazná byla ediční činnost VÚLHM, významným momentem je zkvalitnění časopisu Zprávy lesnického výzkumu, který se stal recenzovaným vědeckým časopisem. V roce 2005 bylo publikováno v tuzemských a zahraničních časopisech 224 článků, z toho 50 vědeckých, 135 odborných a 39 populárních. Zaměstnanci ústavu se zúčastnili celé řady národních a mezinárodních konferencí, zastupovali ČR na jednáních vyplývajících z rezolucí ministerských konferencí o lesích jako např. ICP Forests, Forest Focus, Euforgen apod. Nadále pokračovala velmi těsná spolupráce s lesnickými výzkumnými institucemi a s dalšími univerzitami v pedagogické oblasti.

Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně (LDF)

Řešená problematika vědecko-výzkumné činnosti Lesnické a dřevařské fakulty MZLU v Brně představuje dlouhodobé prioritní oblasti odborného zaměření fakulty definované výzkumným záměrem. V souladu s novou politikou státu v oblasti výzkumu a vývoje jsou priority výzkumu průběžně modifikovány s ohledem na zásadní koncepční dokumenty státu v oblasti vědecko-výzkumné činnosti (zejména Národní program výzkumu II). Zvýšený důraz je kladen na vyšší efektivitu uplatňování výsledků výzkumu a vývoje v realizační a rozhodovací sféře.

Výzkumný záměr Lesnické a dřevařské fakulty MZLU v Brně „MSM 02 – Les a dřevo – podpora funkčně integrovaného lesního hospodářství a využívání dřeva jako obnovitelné suroviny“ je zaměřen na řešení současných stěžejních aktuálních okruhů problémů funkčně integrovaného lesního hospodářství v ČR a následného využívání dřeva jako obnovitelné suroviny. Vzhledem k rozsahu problematiky je výzkumný záměr pod koordinační nadstavbou tvořen pěti dílčími záměry.

V roce 2005 bylo na Lesnické a dřevařské fakultě MZLU v Brně v rámci vědecko-výzkumné činnosti 104 grantových projektů, což svědčí o vysoké vědecko-výzkumné aktivitě. Na výzkum byly získány finanční prostředky ve výši 57,5 mil. Kč.

Dokladem o permanentní aktivitě v rámci výzkumné činnosti je 551 publikací a 125 odborných recenzí, expertíz a posudků.

Nezanedbatelná je samozřejmě spolupráce s vědeckou komunitou v zahraničí. V ní zaujímá stěžejní postavení spolupráce v oblasti grantové činnosti, zejména při řešení projektů EU.

V roce 2005 bylo dosaženo významných výsledků při řešení problematiky srážkoodtokových poměrů horských lesů. LDF se také výrazně podílela na hodnocení škod Tatranského národního parku v důsledku větrné kalamity (2004).

Fakulta lesnická a environmentální České zemědělské univerzity v Praze (FLE)

Lesnická a environmentální fakulta České zemědělské univerzity se stále ještě řadí na poli vědy a výzkumu k relativně mladým subjektům. Přesto si však od svého znovuoobnovení v roce 1990 i v této oblasti dokázala vydobýt významné postavení v národním i mezinárodním měřítku.

Na FLE se jsou dva hlavní směry vědecko-výzkumné činnosti:

- lesnicko – dřevařský, který se zabývá všemi oblastmi lesnického výzkumu počínaje dendrologií, lesnickou botanikou, typologií a ekologií lesa, přes zakládání a pěstování lesů, ochranu lesů, hospodářskou úpravu lesa a dendrometrii až po těžbu a zpracování dřeva, lesnickou ekonomiku a problematiku řízení lesního hospodářství a dále problematikou dřevozpracujícího průmyslu a technologiemi zpracování dřeva.
- krajinářsko – ekologický, který řeší aktuální problémy antropogenně využívané krajiny v podmínkách střední Evropy, zejména pak ochranu a zvyšování ekologické stability krajiny, problematiku biologické diverzity, ekologii populací a společenstev, ochranu přírody, optimalizaci vodního režimu, protipovodňových opatření, revitalizaci říčních systémů, rekultivaci, ochranu půdy, organizaci krajinného prostoru, problematiku odpadů, starých ekologických zátěží, transporty znečištění až po hodnocení vlivů na životní prostředí (EIA a SEA) a ekonomiku a politiku životního prostředí.

V roce 2005 bylo na FLE řešeno celkem 75 vnějších grantových projektů, jejichž celkový finanční přínos přesahoval 20 mil. Kč. Ze zahraničí byly získány 2 granty.

Z rozpočtu Vnitřní grantové agentury (VGA) FLE bylo v roce 2005 podpořeno celkem 59 projektů v celkové výši 860 tis. Kč. Z prostředků VGA jsou podporovány projekty mladých vědeckých pracovníků a studentů v doktorských a magisterských studijních programech.

Výsledky vědeckovýzkumné práce jsou pravidelně publikovány ve vědeckých i odborných časopisech a na vědeckých konferencích. V roce 2005 publikovali akademičtí pracovníci FLE celkem 21 článků ve vědeckých časopisech s IF a 86 ve vědeckých časopisech bez IF, 32 knižních publikací, 72 článků v odborných časopisech a 380 sdělení na vědeckých konferencích (z toho 122 mezinárodních).

Akademičtí pracovníci FLE stále více navazují mezinárodní kontakty a zapojují se do mezinárodních týmů a pracovních skupin. V roce 2005 došlo k dalšímu prohloubení spolupráce s významnými evropskými i mimoevropskými univerzitami lesnického a environmentálního zaměření, mezinárodními organizacemi a dalšími subjekty. Významná spolupráce již tradičně pokračovala i s pracovišti v ČR – univerzitami a výzkumnými ústavů obdobného zaměření, podnikovou sférou i orgány státní správy.

8.3 Poradenství v lesním hospodářství

Consulting in Forestry

Odborná skupina pracovníků ÚHÚL, kteří jsou vedeni v registru akreditovaných poradců MZe, v roce 2005 v rámci projektu „Odborná podpora poradenství k přípravě na dodržování zákonných požadavků v lesním hospodářství a na využívání finanční pomoci v lesním hospodářství“ realizovala společně s pracovníky Ústavu zemědělských a potravinářských informací (ÚZPI) seminář pro lesnickou veřejnost „Lesnická opatření Operačního programu zemědělství a Horizontálního plánu rozvoje venkova“, zpracovala a distribuovala brožurku zaměřenou na dodržení environmentálních standardů a zákonných požadavků na hospodaření v lesích a na finanční podpory v lesním hospodářství určené pro poradce a pro zemědělskou praxi „Rádce vlastníka lesa do výměry 50 ha I.“, vytvořila volně přístupné internetové stránky zaměřené na lesnické poradenství a její průběžná aktualizace včetně jejího využití pro potřeby ÚZPI a Krajských informačních středisek (KIS) (http://www.uhul.cz/poradci_mze/index.php), dále provedla šetření poptávky po poradenských službách a zpracovávala podklady odborných informací pro MZe pro tvorbu zemědělské a lesnické politiky a legislativy, včetně odezvy praxe na přijatá opatření.

V roce 2005 se začala rozvíjet vlastní poradenská činnost státních poradců na pobočkách. Nejčastěji poradci poskytovali informace k problematice zalesňování zemědělských pozemků v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství (HRDP) a Operačního programu rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (OP Zemědělství). Celkem zodpověděli 330 dotazů. Poradci na všech pobočkách realizovali prezentace k problematice získávání podpor ze strukturálních fondů EU při setkání s pracovníky

státní správy lesů a na setkáních s odbornými lesními hospodáři. Další semináře vznikly ve spolupráci se zemědělskými agenturami a regionálními pracovišti Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF).

V roce 2005 se stává ÚHÚL Krajským informačním střediskem pro oblast lesního hospodářství a myslivosti a to na základě dokumentů „Koncepte zemědělského poradenství na roky 2004-2010“, č.j. 2160/2004-3020, ze dne 5.2.2004, „Krajské informační středisko pro rozvoj zemědělství a venkova – zadání výběrových podmínek“ a „Předmětu činnosti“ uvedeného ve zřizovací listině ÚHÚL. Naplnit účel zřízení KIS plyne z dokumentů MZe-13020, tj. informovanosti cílových skupin napomoci rozvoji venkovského prostoru, aplikaci zákonných požadavků a zásad správné praxe.

8.4 Historické průzkumy – průzkum starých lesních map

Historical Survey – Old Forestry Maps

Jedním z výsledků dlouhodobého historického průzkumu lesů na území ČR je vydání unikátního prezentačního tisku resortu lesního hospodářství ČR, souboru kopií historických lesnických map pod názvem Svědectví map – mapy lesa.

Zatím byly vydány dva díly:

Svědectví map I. – Tento soubor map byl zpracován v ÚHÚL v roce 2000, obsahuje 13 map ze 17. až 19. století. V tomto souboru byly představeny především různé typy historických map – mapy zonální, sporné mapy, mapy zádušních lesů, hraniční mapy a účelové mapy jako přílohy spisů. I. díl byl vydán ve spolupráci s Vojenským zeměpisným ústavem Praha, Státním ústředním archivem Praha a Lesnickou fakultou ČZU za spoluvydavatelství MZe.

Vytvořen byl ve spolupráci ÚHÚL Brandýs, Státního ústředního archivu Praha, Vojenského zeměpisného ústavu Praha a Lesnické fakulty ČZU. Autorská práva k mapám byla vyřešena souhlasem Státního ústředního archivu. Vydán byl roku 2004 v počtu 4000 výtisků.

Svědectví map II. – mapy lesa. Tento soubor byl zpracován a vtištěn v roce 2005. Obsahuje 30 map s tematikou blízkou hospodaření v lese. Časově je omezen na 17. a 18. století. Jsou v něm zařazeny mapy z prvního systematického zařízení lesů a dále mapy související s hospodařením v lesích rovnoměrně rozložené po území ČR. Archiválie nepodléhají autorským právům, jsou vyžadovány jen souhlasy k užití reprodukcí archiválií. Souhlas s využitím archiválií ve své správě vydaly: Státní oblastní archiv v Litoměřicích, Zemský archiv v Opavě, Státní oblastní archiv v Třeboni, Národní archiv Praha, Státní oblastní archiv v Zámruku, Moravský zemský archiv v Brně a Státní oblastní archiv

v Plzni. Díl byl vydán se spoluvydavatelstvím MZe, LČR a ČZU. Vydání celkem mělo rovněž 4000 výtisků.

Uvažuje se o vytvoření dalších dvou dílů. a to

Svědectví map III. – lesní mapy. Tento soubor map by obsahově dokládal hospodaření v lesích a první hospodářské plány ve správě velkostatků, církví, šlechtických majetků a městských lesů. Pokrýval by opět území ČR v počtu cca 30 – 35 map. Časové rozmezí tohoto souboru je 19. století a období 20. století do vzniku ČSR.

Svědectví map IV. – lesnické mapy. Tento soubor bude dokumentovat hospodaření v lesích a lesní hospodářské plánování v období od vzniku ČSR do současnosti. Předpokládaný rozsah 30 – 35 listů. Součástí tohoto závěrečného dílu by měla být i schematická časová řada lesních map na identickém území.“

8.5 Propagace a ediční činnost, audiovizuální pořady

Publicity, Publishing, Audio-Video Programmes

Propagační a ediční činnost úseku lesního hospodářství byla orientována na poradenství a osvětu v lesním hospodářství a na propagaci lesního hospodářství.

K poradenství, osvětě i propagaci lesního hospodářství využíval úsek lesního hospodářství lesnický tisk, propagační materiály, cílené publikace, výstavy, výrobu videoprogramů a filmů.

Přehled aktivit na úseku ediční činnosti, videotvorby, výstavnictví a komunikace s veřejností:

Ediční činnost

V průběhu roku 2005 bylo vzhledem k omezeným finančním prostředkům vydáno celkem 8 titulů:

- Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství ČR k 31. 12. 2004
- Seznam povolených přípravků na ochranu lesa 2005 – 2006
- Information on Czech Forestry
- Svědectví map – Mapy lesa
- Lesmistr Josef John a Boubínský lesní komplex s pralesní rezervací
- Snižování škod zvěří na lesních porostech
- Černá zvěř v kulturní krajině
- Myslivost v České republice

Ve spoluvydavatelství byly realizovány následující tituly:

- FORMICA – Zpravodaj pro aplikovaný výzkum a ochranu lesních mravenců (ČSOP Liberec)
- Šedesát let lesnického školství v Trutnově 1945 - 2005
- Pochůzka po píseckých lesích – sborník ze semináře ČLS
- Využití výsledků Národní inventarizace lesů v ČR – sborník ze semináře ČLS
- Naše lesnictví a legislativa – sborník z celostátního semináře ČLS
- Štěpkování, biologický odpad a energetické využití biomasy – sborník ze semináře ČLS

Samostatné přílohy v časopise Lesnická práce

Seznam povolených přípravků na ochranu lesa 2005 – 2006

Přímá účast úseku lesního hospodářství na tuzemských výstavách

- NATURA VIVA 2005 Lysá nad Labem
- ZEMĚ ŽIVITELKA 2005 České Budějovice

V časopise pro lesnickou vědu a praxi **Lesnická práce** byly v průběhu roku otištěny odborné články pracovníků úseku lesního hospodářství:

- Monitorování stavu lesa v ČR
- Dovoz reprodukčního materiálu lesních dřevin
- Typologické zařazování pozemků
- Příprava novely lesního zákona
- Financování melioračních a zpevňujících dřevin
- Národní lesnické programy v Evropě
- Lesní hospodářství u protinožců

Na úseku komunikace odvětví lesního hospodářství s veřejností se v tomto roce uskutečnilo několik konkrétních projektů se zaměřením na osvětu a propagaci lesního hospodářství.

Na dalším vývoji projektu „Strategie pro vzdělávání a komunikaci v lesnictví“ probíhala spolupráce VÚLHM s ÚHÚL, která bude pokračovat i v následujícím roce. Cílem bylo zpracovat harmonogram dalšího postupu, dořešit problematiku náplně kurzů, zjistit možnosti organizace kurzů a jejich propagaci.

Pokračovala spolupráce s VÚLHM při výrobě filmů určených pro děti. Byl dokončen druhý díl filmu

Toulky s lesníkem, na třetím díle formou konzultací spolupracoval VÚLHM s LČR a byly zpracovány podklady pro díl čtvrtý (scénář, odborné konzultace ke scénáři, kontrola při natáčení a schválení). Celá série filmů je určena pro děti ve školním věku a měla by jim jednoduchou formou vysvětlit činnosti v lesním hospodářství. Uvedené filmy by rovněž v průběhu příštího roku měla odvysílat Česká televize.

V průběhu roku byly z různých zdrojů shromážděny informace o uskutečněných a připravovaných akcích s lesnickou problematikou. Z těchto podkladů byl zpracován „Registr uskutečněných a připravovaných akcí“, který byl průběžně aktualizován a pro veřejnost je přístupný na webových stránkách VÚLHM: www.vulhm.cz.

8.6 Dřevorubecké soutěže

Lumber Jacks' Competitions

Mistrovství České republiky v práci s motorovou pilou

Soutěže dřevorubců mají již dlouholetou tradici. Zejména v šedesátých a sedmdesátých letech minulého století zahrnovaly soutěže poměrně širokou škálu disciplín (např. včetně přibližování a odvozu dřeva). V dalších letech se ve vazbě na mezinárodní pravidla prosadilo jejich zúžení na technické disciplíny (montáž pily, kombinovaný a přesný řez), kácení a odvětvování.

Po roce 1990 došlo v souvislosti s transformací lesního hospodářství k určitým změnám v organizování klasifikace i vlastních mistrovství republiky. Rámcového řízení akcí souvisejících s touto soutěží se ujal organizační výbor složený ze zástupců Ministerstva zemědělství, Odborového svazu pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství, s.p. Lesy České republiky a s.p. Vojenské lesy a statky ČR. Do konce roku 1992 probíhala mistrovství jako federální soutěž o mistra České a Slovenské federativní republiky.

Po rozpadu federace se v obou samostatných státech našli zanícení lesáci, kteří se rozhodli tradici společných mistrovství zachovat. Na české straně to byl Ing. Karel Kopečný, CSc. a na slovenské straně Ing. Valerián Vranovský.

A tak počínaje rokem 1993 se otevřela nová tradice a členové stálých organizačních výborů obou zemí každé dva roky je pořádají střídavě u nás a na Slovensku. Tuto tradici otevřelo společné mistrovství v Kyslej-Drakšiaru, kde zvítězil český závodník Karel Kříž. Následovalo pak společné mistrovství v Hradci Králové u příležitosti lesnického veletrhu SILVA REGINA v roce 1995, kde opět zvítězil Karel Kříž. Zde padlo rozhodnutí o dvouleté periodicitě společných mistrovství. V roce 1997 změřili dřevorubci své síly

ve Zvolenu na 3. společném mistrovství, kde zvítězil český závodník Miroslav Gerža.

Následně v roce 1999 se na úpatí Krkonoš v areálu Středního odborného učiliště lesnického ve Svobodě nad Úpou uskutečnilo již 4. společné mistrovství. Zde poprvé mohli společně se seniory startovat i nejlepší čtyři žáci z lesnických učilišť z každé republiky. Velkým překvapením se stal Tomáš Kvasničák, žák SOU lesnického ve Tvrdošíně ze Slovenské republiky. Dále v roce 2001 pak uspořádala slovenská strana 5. společné mistrovství v Námestovu na horní Oravě. Technické disciplíny se uskutečnily v areálu letního amfiteátru na břehu Oravské přehrady za nebyvalého zájmu veřejnosti. Absolutním vítězem se stal Štefan Hrubjak ze Slovenské republiky. Pro rok 2003 připadlo pořadatelství 6. společného mistrovství České republiky a soutěžící se setkali opět v Krkonoších v areálu SOUL ve Svobodě nad Úpou. Soutěže se zúčastnilo celkem 32 závodníků a příležitost opětovně dostali žáci z lesnických učilišť. Část, v zahraničí velmi populární soutěže, se uskutečnila na Krakonošově náměstí v Trutnově. Před zraky široké veřejnosti zde úporně soutěžili závodníci v technických disciplínách. Absolutním vítězem tohoto společného mistrovství se stal Jiří Anděl z České republiky.

Určité problémy se v nově vzniklé situaci projevují zejména v kvalifikačním výběru soutěžících, neboť se omezil počet kvalifikačních soutěží a klesl i počet nových mladých závodníků. Po zkušenostech s některými dalšími subjekty se v současné době jeví jako optimální pořádání mistrovství republiky v práci s motorovou pilou v rámci lesnických učilišť, neboť jednotlivá střední odborná učiliště lesnická mají potřebné profesionální i technické zázemí. Rozhodující je rovněž součinnost s LČR na pořádání mistrovství, stejně jako i firem (např. Husqvarna, Stihl, Solo apod.), jejichž význam v tomto směru neustále stoupá.

Ve dnech 4. až 6. srpna 2005 se konalo na Slovensku již 7. společné mistrovství České a Slovenské republiky v práci s motorovou pilou – DREVORUBAČ 2005 tradičně v nádherné přírodní lokalitě Oravy, na samém břehu Oravského jezera v těsné blízkosti města Námestova.

Hlavním pořadatelem tohoto mistrovství byly Lesy Slovenské republiky, s.p. – Odštěpný závod Námestovo a hlavním sponzorem byla firma HUSQVARNA.

Disciplína kácení, patřící k nejdůležitější úvodní disciplíně a výrazně ovlivňující další vývoj závodů, probíhala v lesním porostu u Oravské Lesné od časného rána. Porost pro soutěž byl dobře vybrán, protože byl v údolí a chráněn tak před větrem. Technické disciplíny jako výměna řetězu, kombinovaný řez, řez na podložce a odvětvování probíhaly v amfiteátru města Námestova na břehu Oravské přehrady.

Organizátoři soutěží vytvořili soutěžícím i jejich doprovodu ideální podmínky. K dokonalosti občas něco chybí, tentokrát to bylo počasí.

Výsledky soutěže

Česká republika

Pořadí	Jméno soutěžícího	Počet bodů	Značka motorové pily
1.	Jiří Herzog	1538	DOLMAR 7900
2.	Hubert Barták	1525	Husqvarna 371 XP
3.	Jiří Anděl	1517	DOLMAR 7900
4.	Miroslav Gerža	1499	Husqvarna 371 XP
5.	Martin Moravec	1438	Jonseered 2163
6.	Ing. Jiří Vorlíček	1407	Husqvarna 371 XP

Slovenská republika

Pořadí	Jméno soutěžícího	Počet bodů	Značka motorové pily
1.	Jaroslav Perveka	1489	DOLMAR 7900
2.	Jaroslav Kukuc	1475	Stihl 044
3.	Mikuláš Kolaj	1451	Husqvarna 372 XP
4.	Peter Grofčík	1448	Stihl 036
5.	Mário Mudrák	1444	Husqvarna 365
6.	Peter Brinda	1438	Husqvarna 372 XP

Česká a Slovenská republika

Pořadí	Jméno soutěžícího	Počet bodů	Značka motorové pily
1.	Jiří Herzog	1538	DOLMAR 7900
2.	Hubert Barták	1525	Husqvarna 371 XP
3.	Jiří Anděl	1517	DOLMAR 7900
4.	Miroslav Gerža	1499	Husqvarna 371 XP
5.	Jaroslav Perveka	1489	DOLMAR 7900
6.	Jaroslav Kukuc	1475	Stihl 044
7.	Mikuláš Kolaj	1451	Husqvarna 372 XP
8.	Peter Grofčík	1448	Stihl 036
9.	Mário Mudrák	1444	Husqvarna 365
10.	Peter Brinda	1438	Husqvarna 372 XP

Organizátoři připravili i pěkný doprovodný program. Pro děti vystoupil ze slovenské televize velmi populární komik „Majster N“, který dokázal děti pobavit, roztančit a rozveselit. Jeho přítomnost přivedla do soutěžního areálu děti a byla to tak nenásilná lekce pro vztah dětí k lesu, přírodě a lesákům.

Dalším zajímavým programem bylo slavnostní otevření nové Lesnické naučné stezky Oravská Lesná, která je dlouhá 3,7 km a má celkem 9 zastávek. Na trase jsou umístěny mnohé zajímavosti, jako například expozice představující bývalou lesní železničku, přibližování dříví koňmi, na saních, historii mlýna Strogončík, výrobu třísla, lesní školku s náradím a myslivecká zařízení. K odpočinku jsou zde instalované lavičky a dva vyhlídkové altány.

Soutěže žáků a pracovníků učňovských zařízení

Soutěže v práci s motorovou pilou jsou součástí soutěží zručnosti žáků středních odborných učilišť lesnických (SOUL) a tvoří tak základ pro rozšiřování základny soutěžících na mistrovství republiky.

Tyto soutěže jako **Mistrovství ČR v odborných dovednostech žáků lesnických učilišť** každý rok uspořádalo vybrané lesnické učiliště. Poslední soutěž se konala v roce 2001 v Abertamech. V době přechodu lesnických škol ze správy Ministerstva zemědělství pod správu jednotlivých krajů došlo k přerušení této tradice.

Teprve v roce 2004 se podařilo realizovat snahu lesnických učilišť o obnovení této tradice. Náročný úkol přípravy a organizace na sebe převzalo Střední odborné učiliště lesnické a Učiliště v Hejnicích a výsledkem jejich úsilí bylo konání celorepublikové soutěže Mistrovství ČR žáků lesnických škol v práci s motorovou pilou – DŘEVORUBEC JUNIOR 2004 ve dnech 25. až 27. dubna 2004. Soutěže se zúčastnilo 32 žáků z jedenácti lesnických škol celé ČR - Abertamy, Bílá, Bzenec, Fláje, Hejnice, Křivoklát–Písky, Lesonice, Nové Město na Moravě, Rokycany, Sedlčany a Šternberk.

Úspěch slavili žáci ze SOUL a U Hejnice, kteří obsadili v jednotlivcích první tři místa – Jiří Černý, Jan Kušnier a Tomáš Grežďo.

Pro rok 2005 převzalo štafetu uspořádání této soutěže Střední odborné učiliště lesnické Křivoklát, Písky, kde se ve dnech 26. až 27. dubna 2005 konalo Mistrovství ČR žáků lesnických škol v práci s motorovou pilou – DŘEVORUBEC JUNIOR 2005.

O titul bojovalo celkem 24 žáků z oboru Mechanizátor lesní výroby a souvisejících nástavbových oborů z devíti lesnických škol – Abertamy, Bzenec, Hejnice, Křivoklát–Písky, Moravské Budějovice, Nové Město na Moravě, Rokycany, Sedlčany a Vimperk.

Soutěž se konala pod záštitou hejtmána Středočeského kraje Ing. Petra Bendla.

Slavnostního zahájení byla přítomna i náměstkyně hejtmána Středočeského kraje pro oblast školství a volného času paní Dagmar Nohýnková.

Pro zpestření a zábavu návštěvníků se rovněž v areálu SOUL pořádaly různé doprovodné soutěže (hod sekerou, dřevorubecský dvojboj, střelba na asfaltové holuby) a pro zájemce o historii dřevorubectví byla instalována výstava dvou desítek historických motorových pil s ukázkou práce s nimi.

Vítězným družstvem se stali žáci ze SOULZ Rokycany a mistrem republiky pro rok 2005 se stal Petr Axamit z Rokycan.

Přehled výsledného umístění žáků učebních oborů

Pořadí	Jméno a příjmení	Družstvo	Počet bodů
1.	Petr Aksamit	Rokycany	1223
2.	Miroslav Palo	Hejnice	1175
3.	Tomáš Hovorka	Moravské Budějovice	1154
4.	Stanislav Hák	Rokycany	1136
5.	Petr Böhms	Bzenec	1126
6.	Matěj Filounek	Hejnice	1111
7.	Lukáš Rásocha	Moravské Budějovice	1108
8.	Milan Kubík	Sedlčany	1099
9.	Tomáš Borl	Písky 2	1094
10.	Michal Teplý	Nové Město na Moravě	1064
11.	Jaroslav Škoda	Sedlčany	1046
12.	Jan Gajdošík	Bzenec	1005
13.	Filip Jakob	Abertamy	1002
14.	Miloš Řádek	Nové Město na Moravě	928
15.	Jakub Sedláček	Písky 2	911
16.	Ondra Juhaňák	Vimperk	885
17.	Lukáš Červinka	Písky I	877
18.	Jan Brtník	Abertamy	861
19.	Martin Otradovský	Vimperk	721
20.	Martin Leitner	Písky I	600

Přehled výsledného umístění žáků nástavbových oborů

Pořadí	Jméno a příjmení	Družstvo	Počet bodů
1.	Tomáš Grežďo	Hejnice	1378
2.	Jiří Černý	Hejnice	1313
3.	Ivo Doležel	Bzenec	1083
4.	Rostislav Havlíček	Bzenec	776

K uspořádání této soutěže v roce 2006 se přihlásilo Střední odborné učiliště lesnické a rybářské v Bzenci. Mistrovství ČR žáků lesnických škol v práci s motorovou pilou – DŘEVORUBEC JUNIOR 2006 se uskuteční ve dnech 27. až 29. března 2006 v areálu školy.

8.7 Spolupráce s nevládními lesnickými organizacemi

Collaboration with Non-Governmental Forestry Organizations

Česká akademie zemědělských věd – Odbor lesního hospodářství (ČAZV OLH)

ČAZV plní funkci poradního vědeckého orgánu ministra a vedení ministerstva. Celkem v 11 odborech sdružuje 630 členů, z toho 111 čestných členů. Zaměření ČAZV zahrnuje kompletně agrární sektor v oblasti biologických, technických i ekonomických věd, a to včetně potravinářství, vodního a lesního hospodářství.

Na úseku lesního hospodářství působí Odbor lesního hospodářství, který v současné době sdružuje 38 členů, z toho 9 členů čestných. V návaznosti na jednání Předsednictva ČAZV se zabýval především následující problematikou:

Příprava nového Výzkumného programu MZe a NPV II.

Terminologický slovník – za OLH

Vydavatelská činnost – úsilí o získání impact faktoru pro Journal of Forest Science.

Publikace k 80. letům ČAZV – digitální verze na CD.

Připomínkování zákonů a vyhlášek, směřujících do agrárního sektoru.

Hlavní činnost OLH se odehrávala v komisích.

Komise biologická

V roce 2005 se sešli členové Biologické komise OLH ČAZV celkem dvakrát na celostátních seminářích, resp. konferencích a setkáních.

Ve dnech 29. a 30.4. 2005 se uskutečnil ve Křtinách dvoudenní seminář s exkurzí členů Biologické komise společně s pobočkou Pro silva Bohemica na téma „Pro Silva Bohemica deset let na cestě přestavby pasečného hospodářství“. Jednání se zúčastnilo 17 členů Biologické komise OLH + 45 členů pobočky Pro silva Bohemica.

Druhé setkání členů Biologické komise se uskutečnilo ve dnech 5.9.-7.9.2005 v rámci 7. česko-slovenského vědeckého sympózia „Súčasná otázky pestovania lesa“ ve Zvolenu. Členové komise v rámci exkurze navštívili Tatranský národní park poškozený rozsáhlou větrnou kalamitou na podzim 2004. Seznámili se s projekty obnovy a revitalizace kalamitní plochy o rozloze cca 10.000 ha. Jednání se zúčastnilo 15 členů Biologické komise + 35 dalších účastníků z LDF Brno, FLE Praha, VÚLHM VS Opočno, LVÚ Zvolen a LF Zvolen. Ze semináře byl vydán sborník referátů.

Komise pro genetiku, šlechtění a reprodukci lesních dřevin

Komise zasedala dne 20. – 21.10.2005 v Českém Krumlově. První den proběhlo jednání k národní a evropské legislativě dotýkající se nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin, mezinárodního provenienčního a jiného genetického výzkumu a konkrétních potíží na tomto úseku v ČR.

Zástupci komise (Prof. Kobliha, Ing. Frýdl, Ing. Hrdlička a p. Červenský) se zúčastnili mezinárodní konference k lesním genovým zdrojům a šlechtění lesních dřevin v Malinowce, v Polsku v červnu 2005. Prof. Kobliha zde oficiálně vystoupil jménem českých účastníků a přednesl odborný referát ke šlechtění jedle v ČR.

Komise ochrany lesa

Členové komise se angažovali zejména v aktivitách, souvisejících s řešením aktuálních problémů v NP Šumava. Jde zejména o problematiku zvětšování bezzásahových zón a tím ohrožení nejen cílů ochrany přírody v NPŠ, ale i hospodaření v lesích okolních majitelů.

Komise ekonomická

Ekonomická komise zasedala v roce 2005 dvakrát. Na prvním zasedání, konaném ve dnech 5.5. – 6.5.2005, byly hlavním tématem ekonomické aspekty ochrany lesa. Toto květnové zasedání EK bylo společné s Ekonomickou komisí Odboru lesnictva Slovenskej akademie pôdohospodárskych vied (EK OL SAPV). Konkrétně se jednalo o problematice identifikace ochrany lesa (škody zvěří), stressorech a jejich kumulaci, smrkových porostech jako nejproduktivnějších a současně nejlabilnějších, otázky vícenákladů při ochraně lesa + ztráta na výnosech, pojištění lesních majetků, zvýšené náklady na obnovu kalamitních holin, apod. Slovenští účastníci informovali o ekonomických problémech větrné kalamity v Tatrách („tatranská bóra“ 9.11.2004, 12 200 ha, 2,44 mil. m³) ve spojitosti s historickým vývojem odlesňování a nástupu lesa (6 rozsáhlých kalamit v letech 1915 – 2004), nahodilé těžby v letech 1991 – 2003.

Diskutovalo se rovněž k problematice monitoringu lesnické legislativy, analýzy informačních systémů, sledování národních lesnických účtů, ověřování dosavadních modelů oceňování lesa, analýze ekonomických dopadů návrhu nového systému kategorizace lesů a možnosti řešení případných kompenzací, přípravě pravidel pro poskytování podpor z nově připravovaného fondu EU, který je označován zkratkou EAFRD (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova), aj. Zástupci EK a ÚHÚL souhlasili s tím, aby se komise stala platformou pro projednávání rozvoje lesnické ekonomiky na ÚHÚL.

Podzimní jednání EK proběhlo ve dnech 10. a 11. 10. 2005 ve Zvíkovském Podhradí. Tématicky bylo zaměřeno hlavně na újmy a náhrady za omezení hospodaření v lesích a jejich možný vliv na kategorizaci lesů. Jednání se rovněž účastnili členové Ekonomické komise Odboru lesnictva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (EK OL SAPV). Ze zasedání byl vydán sborník referátů. Součástí jednání bylo rovněž posouzení současné ekonomické situace lesního hospodářství ČR a jeho další perspektivy po vstupu ČR do EU. Zasedání EK podpořilo názor na rozšíření institucionálního lesnického ekonomického výzkumu na VÚLHM s ohledem na zvyšující se potřebu ekonomických analýz v sektoru LH v ČR a v EU.

Účastníci se seznámili s problematikou ekonomiky a řízení lesního majetku Karel Schwarzenberg Lesní správa Orlický nad Vltavou, a to jednak na vlastním zasedání, problematice byly věnovány dva referáty, jednak v rámci exkurze druhý den jednání.

Komise pro mimoprodukční funkce lesa

Komise MPFL ve spolupráci s komisí ekonomickou organizovaly a garantovaly 8. 2. 2005 celostátní seminář „Uplatnění NLP v praxi s ohledem na mimoprodukční funkce lesa“. Bylo předneseno 7 odborných referátů. V roce 2005 se sešel třikrát výbor komise, obsahem jednání byla složitá situace v oboru hrazení bystřin s tím, že v roce 2006 bude zvoleno nové vedení subkomise, které se bude více opírat o LČR.

Komise lesní techniky

Komise se scházela pouze na neformálních jednáních, na kterých byly diskutovány aktuální problémy lesního hospodářství.

Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ČAPLH)

Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ČAPLH) byla založena počátkem roku 1995 jako dobrovolné zájmové sdružení právnických osob, podnikajících v odvětví lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu.

Logika reprodukce kulturního hospodářského lesa je ve středoevropských podmínkách úzce spjata s dlouhodobými perspektivami vlastníků lesa, firem obhospodařujících les a navazujících zpracovatelských odvětví. Tyto vazby diktují nezbytnost spolupráce široké škály podnikatelských subjektů a proto je členství v ČAPLH otevřeno všem, kteří si tyto skutečnosti uvědomují a jsou ochotni aktivně podporovat společné zájmy. Zejména v roce 2005 se ČAPLH aktivně podílela na řešení komplikované situace ve vztazích mezi s.p. Lesy České republiky a jejich smluvními partnery.

Členy ČAPLH se postupně stala naprostá většina významnějších firem podnikajících v lesnictví. V letech

2002 – 2003 a počátkem roku 2006 došlo sice k poklesu počtu členů, ale protože důvodem zejména bylo postupné slučování a vytváření větších firem, představuje podíl členských firem na celkovém objemu české lesnické výroby více než 40 %.

I po vstupu České republiky do Evropské unie je nutná pomoc členům ČAPLH při adaptaci na tyto nové podmínky. Z tohoto důvodu se ČAPLH již v roce 2000 stala zakládajícím členem Evropské asociace podnikatelů v lesním hospodářství (ENFE) se sídlem v Německu a v roce 2001 byla ČAPLH přijata jako jediný český zástupce za řádného člena Evropské organizace pilařského průmyslu (EOS) se sídlem v Bruselu. Ve vedení obou organizací má asociace svého zástupce.

ČAPLH je zakládajícím členem PEFC Česká republika.

ČAPLH se dlouhodobě podílí na úsilí zvyšovat užitné hodnoty dřeva a výrobků z něj, neboť jen tento postup zabezpečí dostatek zdrojů nutných pro další rozvoj českých lesů a i dřevozpracujícího průmyslu. Z tohoto důvodu ČAPLH také uzavřela počátkem roku 2005 dlouhodobou dohodu o spolupráci při zvyšování spotřeby dříví s rakouskou organizací **ProHolz**. Prvním výsledkem této spolupráce byly tři mezinárodní semináře, které se v roce 2005 uskutečnily v Praze, v Brně a v Ostravě.

Česká komora odborných lesních hospodářů (ČKOLH)

Rok 2005 byl třetím rokem činnosti organizace.

Stejně jako v předchozích dvou letech bylo naplánováno uspořádání několika akcí.

Hned na počátku roku se organizace prostřednictvím svého zástupce (předsedy ing. Pohana), aktivně účastnila přípravy novely lesního zákona účastí v pracovní skupině MZe pro téma odborného lesního hospodáře. V rámci této činnosti byl pro členy zorganizován seminář s tematikou novely lesního zákona, kde měli členové komory možnost seznámit se s nejaktuálnějším vývojem a přímo členům pracovní skupiny přednést své návrhy a připomínky. Práce na novele byly nakonec v březnu ukončeny a další aktivita organizace na toto téma byla obnovena až ke konci roku.

V prvním pololetí se objevil zásadní problém ve financování mandatorních výdajů v lesním hospodářství. Toto se přímo dotklo většiny OLH.

Vedení komory věnovalo velké množství času komunikaci s úřady, vládou, premiérem a dalšími orgány ve snaze pomoci řešit složitou finanční situaci OLH. Snažení vyústilo až v podání žaloby na stát. Situaci se podařilo státu nařízením vlády vyřešit a finanční závazky státu byly vyrovnány až v říjnu 2005.

Veškeré tyto aktivity sebraly vedení tolik času a energie, že se již nepodařilo zorganizovat další plánované akce.

V plánu pro rok 2005 ještě bylo:

Několikadenní odborná exkurze pro členy s výjezdem do zahraničí.

Seminář s tématem zalesňování zemědělských půd, který měl mít dvě opakování.

Výbor komory rozhodl o přesunutí těchto akcí, valná hromada organizace pak toto zahrnuje do plánu práce na rok 2006.

Česká lesnická společnost (ČLS)

Česká lesnická společnost je dobrovolná nestátní, nezisková, profesní společenská organizace sdružující zájemce, jejichž profesní činnost souvisí s lesem či jsou jen přáteli lesa a zdravého hospodaření v něm podle hesla „*Cti přírodu, hospodař s lesem, vzdělávej se!*“.

V současné době sdružuje členy v 46 pobočkách, které pokrývají celé území republiky, pracuje v 9 odborných skupinách rozdělených podle zaměření problematiky lesnictví. Nově byla vytvořena odborná skupina dřevařská.

Počet poboček poklesl o jednu pobočku, ale v září roku 2005 došlo k připojení NLK k ČLS, čímž došlo k posílení odborníků v některých odborných skupinách. Také došlo k určitému pohybu členů při změnách v nové organizaci LČR. V současné době má naše společnost kolem 2 000 členů.

Počet odborných seminářů organizovaných RV ČLS byl v roce 2005 stejný (23), z toho tři semináře dvoudenní. Zvýšila se odborná činnost mnoha jednotlivých poboček. Účast na celostátních seminářích dosáhla počtu 2 384 účastníků. Průměrná účast na jednom semináři je 108 osob. Byl vydán 21 sborník s číslem ISBN (v roce 2004 bylo 14 sborníků), takže jako povinné výtisky ve státních knihovnách a dalších zájmových zůstávají v základním knihovnickém fondu naší republiky. O sborníky je další zájem u veřejnosti, která se seminářů nezúčastnila a často si vyžádají sborníky i studenti ke svým seminárním či doktorandským pracím.

To vše vyjádřeno náklady a výnosy – oproti roku 2001 se v roce 2005 se aktivita zvýšila čtyřnásobně.

Odborné semináře byly pořádány téměř rovnoměrně na celém území státu.

Velké pozornosti z pořádaných seminářů v tomto roce se těšily pro vysokou odbornou úroveň následující akce:

- Moderní metody v ochraně lesa,
- Lesnická legislativa (199 účastníků),

- Šumava – zelená střecha Evropy? (135 účastníků),
- Turistika, sporty v lesních majetcích a hospodaření v nich,
- Přezimovací obůrky a oblasti chovu (137 účastníků),
- Legislativa ochrany přírody a krajinyotvorné programy (175 účastníků),
- Pěstování smrku v středních a nižších polohách,
- Využití výsledků NIL,
- Lesnická genetika,
- Přestavba smrkových monokultur (150 účastníků),
- Obnova lesa se zaměřením na podrostní způsob (125 účastníků),
- Štěpkování, biologický odpad – energetické využití

Při pořádání odborných seminářů se odborní garanti obracejí na přední lesnické odborníky z vysokých škol, výzkumných pracovišť a na přední odborníky z oblasti praxe. ČLS úzce spolupracuje se SVOL, Sdružením lesních školkařů, Zemědělskou akademií věd ČR, MZLU, ČZU, VÚLHM, ÚHÚL a dalšími.

Pro lepší informovanost široké veřejnosti o lesním hospodaření se zapojily právě naše pobočky, které uspořádaly v různých místech Dny v lese, kde se návštěvníci mohly zábavnou formou seznámit s lesnickými a přírodními znalostmi. Jednou z největších byl **Den v lese** pořádaný pobočkou VLS Mimoň ve spolupráci s dalšími složkami, kde se zúčastnilo kolem tří tisíc lidí. Další zdařilé Dny v lese proběhly v organizaci poboček ve spolupráci s dalšími organizacemi a zejména pracovníky LČR v Křivoklátě, Liberci, Trutnově, Nasavrkách. Pro mládež byla jednou z nejvýznamnější akcí např. soutěž Zlatý list na Křivoklátě a některé další např. v Klášterci n.O. Kromě těchto akcí uspořádaly pobočky řadu vlastních akcí, jejichž hlavním cílem bylo další lesnické vzdělávání. K tomu bylo v loňském roce připraveno mnoho zájezdů do oblasti Jeseníků, Krušných hor a do Vysokých Tater. Nezapomínaly ani na společenský život a tak bylo několik místních lesnických plesů a kulturních zájezdů členů poboček a mnoho dalších různých akcí, zejména výchovných pro děti.

Je tradicí pořádat pro zájemce z Prahy jednou měsíčně Lesnické podvečery pro veřejnost s nejrůznějšími tématy vztahujícími se k životu v lese. Účast je kolem 30 posluchačů a program je rozšířen o polo odborné autobusové exkurze zaměřené na poznávání lesa a přírody, vždy plně obsazené. V roce 2005 navštívili účastníci Muzeum rybářství, lesnictví a myslivosti Ohrada v Hluboké n. Vltavou za fundovaného doprovodu a výkladu ředitele muzea a Starou oboru v obhospodařování LČR LS Hluboká n. Vltavou. Dále

pak navštívili lesy Vysočiny, kde se zúčastnili populární akce vyhlášení významného stromu LČR.

Členové ČLS přispívají svými články do odborného lesnického tisku (Lesnická práce, Lesu zdar, Silva Bohemica) a v rámci poradenství předávají informace a podklady nejružnějšího charakteru studentům z oboru lesnictví pro diplomové práce.

ČLS je členem PEFC.

Zájemci o činnost České lesnické společnosti mohou získat informace na internetové adrese: www.cesles.cz.

Pracovní skupina pro certifikaci lesů FSC v ČR

Standard pro hospodaření v českých lesích

Po více než čtyřech letech práce byl dokončen a schválen Český standard FSC (dále jen „standard“) – normativní dokument stanovující ekologické, sociální a ekonomické parametry lesního hospodaření pro lesní majetky ucházející se o certifikát FSC. Český standard FSC obsahuje zjednodušené požadavky pro vlastníky malých lesů do 500 ha. Standard byl připravován členy standardizační komise sdružení.

Na jaře proběhla poslední terénní testování standardu na dvou vybraných lesních majetcích. Poté byl standard konzultován s odborníky z různých vědních oborů a s lesními hospodáři z České republiky i ze zahraničí. Důležitá byla důkladná konzultace s pracovníky LČR. Konečná verze standardu byla přijata dne 29. září 2005 na 5. valné hromadě sdružení FSC ČR v České Třebové.

Schválený standard byl lesnické veřejnosti představen na semináři „Lesní hospodaření podle Českého standardu FSC“ ve Křtinách dne 20. října 2005, za účasti předsedy sdružení FSC Německo pana Hermanna von Hatzfelda.

Česká republika se tak stala první zemí regionu střední a východní Evropy se schválenými národními pravidly certifikačního systému FSC. Standard s podpůrnou dokumentací byl v listopadu 2005 odeslán k akreditaci Akreditační jednotce FSC v Bonnu.

FSC v terénu

Prestížní certifikát FSC získali v roce 2005 dva lesní podniky: Kinský dal Borgo a Městské lesy Volary. Celková plocha lesů oceněných certifikátem FSC se tak v roce 2005 v České republice téměř zdvojnásobila na 25 056 hektarů.

Z dřevozpracujících podniků získaly certifikát spotřebitelského řetězce a oprávnění k používání loga FSC v roce 2005 firmy: Bohemia Sport, spol. s r.o.; Carman, a.s.; Dipro, výrobní družstvo invalidů; Hamerník, s.r.o.; Jan Hošek – dřevovýroba; Janošík – Weekamp, s.r.o.; Kinský dal Borgo, a.s.; KOMPAN Czech

Republic, s.r.o.; Schwan Cosmetics CR, s.r.o.; Morava Wood Products, s.r.o.; Zdeněk Štůsek - dřevovýroba.

Propagace FSC

Propagace certifikace lesů a dřevěných výrobků FSC byla zaměřena zejména na dřevozpracující podniky a environmentálně uvědomělou část veřejnosti.

Uspořádán byl seminář „Certifikace FSC – brána k vyspělým trhům“ pro 20 českých a slovenských dřevozpracujících podniků a obchodníků.

FSC ČR vydalo a rozeslalo informační brožury „Certifikace zpracovatelského řetězce FSC - technická příručka pro výrobce a dodavatele“ o požadavcích certifikace FSC pro podniky ve zpracovatelském řetězci dřeva.

Ve spolupráci s firmou Dřevotvar Jablonné nad Orlicí, a.s. jsme vytvořili propagační předmět – vařečku s visačkou s textem vysvětlujícím původ dřeva, z něhož byla vařečka vyrobena, a s informací o významu loga FSC. Několik tisíc kusů vařeček bylo distribuováno prostřednictvím ekologických organizací a center ekologické výchovy v České republice ke zvýšení povědomí veřejnosti o významu loga FSC.

Novou podobu získaly internetové stránky sdružení www.czechfsc.cz. Pokračovalo vydávání a rozesílání čtvrtletního elektronického magazínu „Dobré dřevo“ o certifikaci FSC v České republice i v zahraničí. Magazín je rozeslán na 2 000 elektronických adres subjektů lesnického a dřevozpracujícího odvětví v České republice a na Slovensku.

Publikovány byly články v lesnických periodikách a v časopisech zaměřených na ochranu životního prostředí. V šesti časopisech a týdenících byla zveřejněna reklama na výrobky s logem FSC.

Rovněž se vedla jednání o spolupráci na podpoře cílů organizace FSC s důležitými institucemi a podniky, jako jsou ministerstva, odborné lesnické organizace, obchodní řetězce, lesní podniky či zpracovatelé dřeva.

Poradenství

Kancelář FSC ČR poskytovala konzultace českým i zahraničním zpracovatelským firmám a obchodníkům, které mají zájem o FSC výrobky či dřevo z České republiky.

Podobně o certifikaci původu dřeva z ekologicky a sociálně šetrně obhospodařovaných lesů byli proškoleni dodavatelé obchodního řetězce Hornbach.

Na svém stánku na veletrhu WOOD-TEC 2005 v Brně propagovalo FSC ČR certifikační systém i výrobky s certifikátem FSC a poskytovalo poradenství ve věci certifikace podniků ve zpracovatelském řetězci dřeva.

Mezinárodní aktivity

Zástupce FSC ČR se zúčastnil setkání evropských národních poboček FSC v Římě a valné hromady FSC v brazilském Manausu. V září 2005 jsme v Praze hostili mimořádné setkání 18 evropských poboček FSC, které se týkalo strategie organizace FSC při prosazování odpovědného lesního hospodaření v Evropě.

FSC ČR spolupracovala s polskou pobočkou FSC na tvorbě standardu FSC pro lesní hospodaření v Polsku. Ve spolupráci se Světovým fondem na ochranu přírody (WWF Rakousko) jsme školili zainteresovanou veřejnost z regionu střední a východní Evropy o efektivním využívání lesní certifikace v oblasti ochrany lesních ekosystémů.

Sdružení lesních školkařů ČR (SLŠ ČR)

Sdružení lesních školkařů České republiky (zájmové sdružení fyzických a právnických osob zabývajících se produkcí sadebního materiálu lesních dřevin a jeho obchodováním) vzpomenu na začátku roku 2005 již deseti let své existence a působení v oblasti zastřešování a prosazování zájmů svých členských subjektů. Mimo své základní poslání se sdružení neopomenutelnou mírou též podílí na organizování vzdělávacích a instruktážních akcí pro své členy a na tvorbě, ověřování a praktickém zavádění nových legislativních předpisů a norem v provozní školkařské praxi. Během doby své existence se SLŠ ČR postupně stalo uznávaným a respektovaným představitelem lesního školkařství v ČR s jednacím mandátem zastupování producentů sadebního materiálu lesních dřevin obhospodařujících dominantní podíl produkčních ploch lesních školek v republice.

Velmi významným počinem SLŠ ČR v roce 2005 byla aktivní spolupráce při iniciaci poslaneckého návrhu novely zákona č. 149/2003 Sb. a sledování průběhu jeho projednávání v obou komorách parlamentu. Novelizaci zákona poslanecká sněmovna posléze odsouhlasila 12.9.2005 a po podepsání prezidentem byl nový zákon zveřejněn ve Sbírce zákonů pod číslem 387 v částce č. 133 vydané 1.10.2005. Obsah pozměňovacího zákona č. 387/2005 Sb. však neobsahuje jen ty úpravy ustanovení, které byly pro lesní školkaře provozně nerealizovatelné, ale v průběhu projednávání v parlamentu byly do něj zapracovány i aktuální úpravy související s vývojem akceptace Směrnice rady 1999/105/ES ze dne 22. prosince 1999 o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin a současně i závěry pracovního orgánu Evropské komise – Stálého výboru pro osivo a sadbu v zemědělství, zahradnictví a lesnictví - skupina pro lesnictví, případně jiné úpravy vzešlé z jiných podnětů. Některé z těchto nově zapracovaných úprav však, bohužel, situaci v lesním školkařství opět administrativně zkomplikovaly.

V průběhu roku 2005 se členská základna sdružení opět zvýšila a to na 83 členských subjektů, které společně sumárně obhospodařují 1238 ha produkčních ploch lesních školek, což je cca 85,8 % z celkem evidovaných 1442 ha produkčních ploch lesních školek v České republice k 1.1.2005.

Tabulka 8.7.1. Struktura členských subjektů SLŠ ČR dle výměry obhospodařované produkční plochy lesních školek

Association of Forest Nurseries member structure by the size of cultivated area

Produkční plocha lesních školek o výměře Productive area, forest nursery size	Počet členů SLŠ ČR Forest Nurseries Federation number of members	Sumární produkční plocha lesních školek ve skupině Production area of the member section
ha		ha
2,00	22	27,08
2,01-4,00	10	28,77
4,01 - 6,00	6	29,60
6,01 - 8,00	10	72,65
8,01-10,00	13	121,08
10,01-15,00	11	134,67
15,01-20,00	3	52,12
20,01-25,00	0	0,00
25,01 - 50,00	5	183,28
50,01 - 100,0	1	65,00
100,01 - 200,00	1	160,00
200,01 ≤	1	364,63
Celkem Total	83	1 238,88

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

V roce 2005 byly sdružením lesních školkařů zorganizovány pro své členy odborné semináře a exkurze, z nich pak zejména :

15. 2. 2005, Kostelec n.Č.lesy - Instruktážní seminář k problematice ochrany rostlin v minoritních indikacích a záležitostem souvisejících s vyhodnocením informací o školkařských provozech v r. 2004 (první zkušenosti s povinnostmi vyplývajícími ze zákona č. 149/2003 Sb.).

19. 5. 2005, Kostelec n. Č. lesy (ve spolupráci s ČLS a finančním příspěvím MZe) - odborný seminář : „Použití chemických prostředků v boji proti škůdcům, chorobám a plevelu v lesních školkách“.

31. 8. - 3. 9. 2005 - čtyřdenní odborná tématická exkurze lesních školkařů do Polska, resp. do lesních školek a školkařských objektů v Polsku (Nadlesnictwo Katowice a Nadlesnictwo Łódź) zakončená návštěvou XIII. mezinárodní výstavy Zelen to Zicie ve Varšavě.

7. - 8. 12. 2005, Bzenec (s finančním příspěvím MZe): dvoudenní odborný seminář na téma „Aktuální problémy lesního školkařství České republiky v r. 2005.“

Pro současnou i budoucí činnost SLŠ ČR je velmi významná zdůrazněná nutnost akceptace obsahu zákona o ochraně hospodářské soutěže č. 143/2001 Sb. Z dikce tohoto zákona jednoznačně vyplývá, že SLŠ ČR, pokud nechce zákon vědomě porušovat, nemůže být ve své činnosti např. zastřešujícím orgánem projednávání tzv. „smlouvy s pověřenými pěstiteli“ s LČR či jednání o nastavení základního rámce cenové hladiny sadebního materiálu lesních dřevin uváděného na trh. Procesní problematika smluvních vazeb o odběru sadebního materiálu největším odběratelem sadebního materiálu s.p. Lesy České republiky byla v průběhu roku dvakrát projednávána na společných jednáních představenstva SLŠ ČR a statutárních představitelů SLŠ ČR. I když se zdaleka nepodařilo vyjasnit či posunout dosavadní vzájemný systém obchodně dodavatelských vztahů v komoditě reprodukčního materiálu lesních dřevin, podnětné byly alespoň vzájemné přenesení informací o existujících úskalích a problémech a snaha o nalezení vzájemně se respektující cesty řešení do budoucna.

V průběhu roku 2005 byla pro členy SLŠ ČR vydána publikace Členská příručka členů SLŠ ČR obsahující především adresáře a důležité základní platné legislativní normy vztahující se k lesnímu školkařství a ve spolupráci s VÚLHM VS Uherské Hradiště a ÚHÚL Brandýs n.Labem byla obsahově vytvořena a následně vytištěna mapa Možnosti přenosu reprodukčního materiálu lesních dřevin v ČR. S finanční pomocí MZe a sponzorů byla též v závěru roku edičně připravena k vydání a dána do tisku publikace kolektivu autorů pod vedením Prof. Ing. O. Mauera, DrSc. „**Produkce krytokořenného sadebního materiálu lesních dřevin**“.

Problematika lesního školkařství a její praktické naplňování se díky specifickým legislativním předpisům, provozování školkařské činnosti převážně v privátní podnikatelské sféře, nutnou kauzální vazbou na vlastníky lesů i dodavatelské subjekty smluvně provádějících zalesňovací práce a v neposlední řadě i k zcela zřetelnému působení tržních vztahů postupně stále více prezentuje jako svébytná a důležitá oborová specifika aktivit v rámci odvětví lesního hospodářství, kterým je třeba věnovat náležitou pozornost.

Sdružení majitelů lesa a podnikatelů v lesním hospodářství (SMPLH)

Toto občanské sdružení, hájící oprávněné zájmy soukromých vlastníků lesa, svou odbornou činnost v roce 2005 zaměřilo na řešení aktuálních problémů lesního hospodářství a myslivosti.

Výkonný výbor se v rámci poradenské činnosti pro členy sdružení a jejich informovanost soustředil na optimální formu předávání aktuálních informací prostřednictvím odborného diskusního semináře. Tento způsob předávání informací se stal již tradicí.

V rámci odborného semináře a ve spolupráci s MZe byl prováděn optimální výběr okruhu nejzajímavější problematiky i příslušných přednášejících odborníků se zaměřením na legislativní změny, dotace do lesního hospodářství a jejich změny, možnosti čerpání finančních prostředků z EU, ekonomické postavení lesního hospodářství a současné podpory rozvoje venkova i trendů v zemědělském komplexu. Z přednesených odborných referátů byl zpracován a vydán Sborník přednášek a zaslán všem členům sdružení.

Koncem roku začal výkonný výbor připravovat další odborný seminář se zaměřením na ekonomiku lesního hospodářství a jeho legislativu v návaznosti na legislativu EU.

Z časových důvodů se neuskutečnila plánovaná odborně zaměřená exkurze do vybraného lesního hospodářství. Tato akce bude realizována však v příštím roce.

Většina členů se v průběhu roku aktivně zapojila do práce v odborných komisích, kde byla projednávána a řešena problematika certifikace surového dříví, finančních příspěvků, myslivosti, lesnické politiky a též i komunikace lesníků s laickou veřejností.

Sdružení taxačních kanceláří (STK)

Sdružení taxačních kanceláří je zájmové sdružení právnických a fyzických osob, držitelů licence ke zhotovení LHP a LHO.

Sídlem sdružení a jeho informačního centra (IC) je Chválkovická 503/88A, 779 00 Olomouc. V roce 2005 sdružovalo STK 11 právnických osob, které zhotovily 180,8 tis. ha LHP a 23,3 tis. ha LHO s platností k 1. 1. 2006.

Hlavním předmětem činnosti STK je hájení podnikatelských, profesních a odborných zájmů členů, prosazování jejich požadavků a zajišťování výměny informací.

V průběhu roku 2005 Sdružení taxačních kanceláří:

- zajišťovalo členům sdružení informační servis a vzájemnou komunikaci v záležitostech týkajících se lesního hospodářství a hospodářské úpravy, provoz IC a údržbu webových stránek sdružení (www.taxace.cz)
- zajišťovalo členům koordinaci a podporu v procesu zdárného dovršení certifikace dle normy ČSN EN ISO 9001:2002

- zastupovalo členy v PEFC ČR, ve standardizační komisi IS LH a zapojilo se do přípravy Akčního plánu EU pro lesy, potažmo nového NLP
- neuspělo ve snaze podílet se na práci komisí MZe při přípravě legislativních změn v LH (novelizace, později příprava nového zákona o lesích)
- zastupovalo členy v jednáních s LČR o formálním konceptu a prokazování skutečností při obchodní veřejné soutěži na zhotovení LHP
- jednalo s LČR o dalších směrech, formách a perspektivách spolupráce STK a sdružených taxačních firem v oblasti HÚL

Nejrozsáhlejší aktivity vyvinulo sdružení v řešení problémů s hrazením LHO na úrovni MZe, poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a krajských úřadů, včetně mediální podpory.

Nejasná situace v úhradách LHO zhotovovaných na základě zákona a platných obchodních smluv v roce 2005, vedoucí k hromadění pohledávek taxačních firem po lhůtě splatnosti a ohrožující jejich existenci, významným způsobem ovlivnila činnost sdružení a poznamenala veškeré další aktivity.

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (SVOL)

Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR je dobrovolnou nevýdělečnou organizací, která sdružuje vlastníky a správce nestátních lesních majetků. V současné době je ve SVOL organizováno více než 1040 vlastníků nestátních lesních majetků, a to buď přímo jako jeho členové, nebo prostřednictvím družstev obcí, sdružení obcí a komory soukromých lesů. Celkem hospodaří členové SVOL na více než 300 000 ha lesní půdy, což představuje 13% výměry všech lesů v republice.

Cílem činnosti SVOL je:

- obhajovat společné zájmy vlastníků nestátních lesů,
- prosazovat oprávněné požadavky členů sdružení,
- podílet se na tvorbě lesnické politiky a legislativy,
- metodicky pomáhat svým členům při obhospodařování lesních majetků,
- zajišťovat tok odborných informací mezi ústředními státními orgány a členy SVOL,
- zajišťovat poradenskou činnost a školení pro vlastníky a správce lesních majetků,
- spolupracovat s obdobnými institucemi v tuzemsku i v zahraničí.

Činnost SVOL v roce 2005 se odvíjela od náplně dané stanovami sdružení a do značné míry byla samozřejmě ovlivněna návrhy nových či novelizovaných legislativních předpisů s dopady na vlastníka lesa a lesnictví:

- zapojení do připomínkového řízení tzv. malé novely lesního zákona – nucená správa lesů,
- iniciace petice lesnických stavovských institucí předsedovi vlády za přípravu věcného záměru nového zákona o lesích.

Navzdory předchozím ujištěním o spolupráci na přípravě nového lesního zákona, nebyli zástupci vlastníků přizváni do pracovních skupin řízených MZe, které se začaly odděleně zabývat novelizací vybraných částí zákona. Po intervenci u náměstka ministra zemědělství a ředitele strukturální sekce MZe byli oficiálně pozváni do skupiny zabývající se lesnickým plánováním. K zásadám věcného záměru zákona o lesích byla na podzim 2005 dvakrát svolána schůzka pracovní skupiny SVOL vzhledem k tomu, že začaly práce na úpravě Národního lesnického programu bez legitimního zástupce vlastníků. Zástupce SVOL se aktivně podílel na činnosti pracovní komise složené ze zástupců MZe, MŽP, LČR a SVOL k návrhu prováděcího právního předpisu k zákonu č. 218/2004 Sb., který by měl určit způsob výpočtu finanční náhrady za ztížení hospodaření nebo majetkovou újmu ve všech územích zvláštní ochrany. Průběžně se zpracovávaly připomínky nestátních vlastníků lesů k aktuálním pracovním verzím vyhlášky. Připomínkován byl návrh nového trestního zákona, který předpokládal podstatným způsobem změnit stávající právní úpravu ve směru ochrany lesů, a to zavedením nových paragrafů, které vymezují skutkovou podstatu trestného činu poškozování lesa. Dále SVOL připomínkoval: novelu zákona o obchodování s reprodukčním materiálem lesních dřevin, věcný záměr zákona o životním prostředí, novelu zákona zaměstnanosti, novelu zákona o rozpočtovém určení daní, využívání zásad označování, měření a klasifikace dříví, uvedených ve vyhl. MZe č. 391/2003 Sb. a ve Směrnici Rady 68/89 EHS.

V roce 2005 SVOL pokračoval v soustředování podkladů pro předložení návrhu novely zákona č. 172/91 SB., směřující k dokončení vydávání nemovitého majetku v obcích v držení Ministerstva obrany ČR a dalších nevydaných majetků tzv. výčtovou metodou.

Na základě čtených jednání SVOL s MŽP a společného mezinárodního semináře na téma Natura 2000 byla v roce 2005 ustanovena pracovní skupina složená ze zástupců MŽP, AOPK, LČR, VLS a SVOL k vytvoření zásad hospodaření na území zařazených do soustavy Natura 2000. V loňském roce jednala celkem 8x.

V rámci poradenské činnosti v roce 2005 bylo uspořádáno několik odborných akcí, některé z nich za finančního přispění MZe, úseku LH:

- 24.února, Horka nad Moravou - „Problematika podávání žádostí o finanční pomoc z Operačního programu Zemědělství“
- 7.dubna, Pelhřimov - „Povinnosti lesníka, Natura 2000, aktuální změny legislativy, zkušenosti ze získávání prostředků evropských fondů, finanční příspěvky na hospodaření v lesích“
- 5.května, Farma Hory – „Rekonstrukce a opravy lesních cest frézováním, aktuální problematika bezpečnosti práce v lesnictví, využití bývalých vojenských objektů“
- 23.června, Stříbro – „Bezpečnost práce v lesnictví“
- 9.září – 10.ročník střeleckého pětiboje SVOL pořádaný ve spolupráci s Lesy města Písku
- 13.-15.září – odborná lesnická exkurze do Šumavského národního parku a Bavorského národního parku na téma „Hospodaření v obecních lesích na území NP a CHKO“
- 4.-10.října – odborná lesnická exkurze do Maďarska – ve spolupráci s maďarským sdružením vlastníků MEGOSZ.

V roce 2005 se stal SVOL členem Evropské organizace vlastníků půdy ELO a společně s touto organizací, Ministerstvem životního prostředí a Evropskou komisí uspořádal dva odborné mezinárodní semináře na téma *Natury 2000*:

- 26. a 27.května, Praha, Dobříš – seminář SVOL, MŽP, ELO a EK „*Natura 2000* v praxi: Problémy a příležitosti“
- 21.listopadu, Praha – seminář SVOL, MŽP, ELO a EK „*Současný stav implementace Natury 2000* v ČR“.

S podrobnými informacemi o aktivitách a připravovaných akcích se můžete seznámit na webových stránkách www.svol.cz

Sdružení vlastníků a správců lesních majetků ČR, z.s.p.o. (SVSLM ČR)

SVSLM je zájmovým sdružením právnických osob, které vlastní lesní pozemky, nebo sdružují vlastníky lesů a právnických osob, na něž se vztahují práva a povinnosti vlastníka lesa.

SVSLM plní roli žadatele o regionální certifikaci lesů v systému jakosti PEFC a zastupuje v tomto procesu více než 50% výměry všech lesních majetků v rámci regionu ČR.

Sdružení bylo založeno 10. května 2002 a zastupuje v regionální certifikaci lesů:

- vlastníky nestátních lesů prostřednictvím jejich sdružení vlastníků,
- vlastníky lesů, kteří nejsou členy sdružení vlastníků,
- organizace spravující lesy ve vlastnictví státu.

Úkolem SVSLM je:

- provádění výběru certifikačního orgánu, komunikace s ním v rámci auditu hospodaření v lesích,
- sběr informací o regionu ČR,
- vypracování zprávy o stavu lesního hospodářství v regionu ČR,
- rozhodování o zahájení regionální certifikace lesů podáním žádosti o certifikaci,
- zajištění posuzování shody individuálních vlastníků a vydávání osvědčení o účasti v regionální certifikaci lesů,
- vedení evidence o certifikovaných lesních majetcích.

Některé z uvedených činností zajišťuje SVSLM na základě písemné dohody prostřednictvím ÚHÚL Brandýs nad Labem.

Cílem PEFC Česká republika je podpora trvalé udržitelného hospodaření v lesích ČR prostřednictvím uplatňovaného systému jakosti hospodaření.

SVSLM vydalo k 31. 12. 2005 již 753 osvědčení o účasti v procesu certifikace lesů v systému PEFC ČR, což představuje výměru 1 957 051 ha lesa.

9. Navazující činnosti a odvětví

Related Activities and Sectors

9.1 Ochrana životního prostředí

Protection of the Environment

Lesní ekosystémy jsou mimořádně cennou součástí zvláště chráněných území (ZCHÚ), tedy území přírodovědecky či esteticky velmi významných nebo jedinečných. Jejich celková výměra v současné době činí 752 tis. ha, což představuje 28,4% výměry všech lesů ČR. Dle zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, se zvláště chráněná území člení do 6 kategorií. Mezi velkoplošná zvláště chráněná území náleží národní parky (NP) a chráněné krajinné oblasti (CHKO), maloplošná zvláště chráněná území pak zahrnují národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP).

a zohledňuje cíle ochrany těchto území. Konkrétní opatření jsou stanovena na základě vyhodnocení stavu přírodních ekosystémů, které jsou předmětem ochrany.

Dle zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vykonává funkci ústředního orgánu státní správy ve věcech lesního hospodářství národních parků Ministerstvo životního prostředí. Výkon práva hospodaření v lesích na území národních parků náleží příslušným Správám národních parků. Jedná se o čtyři národní parky, jejichž území jsou charakteristická svými zcela odlišnými přírodními podmínkami.

Nejstarším národním parkem je **Krkonošský národní park** (vyhlášen v roce 1963) o rozloze cca 36,3 tis. ha, který leží v severní části ČR. Jeho přitažlivost spočívá v neobvyčejné rozmanitosti krajiny i množství rostlinných a živočišných druhů, které se zde vyskytují.

Tabulka 9.1.1 Přehled zvláště chráněných území
Overview of specially protected regions

Kategorie Category	Velkoplošná ZCHÚ Large area specially protected regions		Maloplošná ZCHÚ Small size specially protected localities			
	NP National parks	CHKO Protected Landscape Regions	NPR National Nature Reserves	PR Nature Reserves	NPP National Nature Monuments	PP Nature Monuments
Počet Number	4	25	111	775	104	1191
Výměra (tis. ha) Area (1.000 ha)	119,5	1089,8	28,1	36,3	2,8	27,2
% rozlohy ČR % of total CR	1,52	13,82	0,36	0,46	0,04	0,35
Výměra lesní půdy (tis. ha) Forest area (1.000 ha)	104,0	588,5	23,0	16,0	1,6	19,0
Lesnatost (%) Forest coverage	87	54	82	44	57	70

Pramen: MŽP

Source: Ministry of Environment

System péče o zvláště chráněná území ČR vychází ze zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, kde jsou podrobně stanoveny podmínky ochrany zvláště chráněných území v ČR dle jejich kategorií. Cíle a zásady péče o ekosystémy v příslušných kategoriích zvláště chráněných území jsou pak podrobně rozpracovány v plánech péče o tato území. Plány péče jsou rovněž závazným podkladem pro jiné územní plánovací dokumenty.

Management lesů je v jednotlivých kategoriích zvláště chráněných území usměrňován plány péče o tato území

Najdeme zde listnaté a smíšené lesy na úpatí hor, přirozené i druhotné horské smrčiny, klečové porosty a květnaté horské louky, ledovcové kary s pověstnými botanickými zahrádkami i rozsáhlou lišejníkovou tundrou na nejvyšších hřebenech.

Rozlohou největší je **Národní park Šumava** s cca 68,5 tis. ha, rozkládající se v jihozápadní části ČR podél bavorsko rakouské hranice. Lesnaté pohoří je od pradávna pověstné svoji rozlohou, tajuplností a krásou. V centrální části je až 85% plochy pokryto lesem, v němž ve vyšších polohách nalezneme i pralesovité zbytky.

Celý hřeben je protkán četnými mokřady a rašeliništi, známá je i tichá krása ledovcových jezer. Území je domovem řady chráněných druhů zvířat i rostlin, řada z nich jsou relikty z doby ledové. Výjimečnost tohoto území dotváří i prolínající stopy historického osídlení a řada technických památek.

Nejmenším národním parkem je **Národní park Podyjí** o rozloze cca 6,3 tis. ha, ležícím podél řeky Dyje v jižní části Moravy. Jeho území se vyznačuje mimořádnými scenériemi, tvořenými pestrou mozaikou skalních útvarů a srázných stěn, meandry řeky Dyje, rozsáhlými suťovými poli, ale i nivními loukami podél řeky Dyje a proslulými lesostepmi s pestrými koberci teplomilných rostlin. Pro území je charakteristická mimořádná rozmanitost vyskytujících se živočišných a rostlinných druhů na relativně malé ploše.

Nejmladším národním parkem je **Národní park České Švýcarsko** (vyhlášen v roce 2000) o rozloze cca 7,9 tis. ha, nacházející se v severozápadní části ČR. Hlavním předmětem ochrany je unikátní geomorfologie pískovcového skalního města a na ní vázaná biodiverzita. Lesní společenstva zastupují na čedičových tělesech druhově bohaté květnaté bučiny, svým složením ostře kontrastující s kyselými bučinami, borovými a smrkovými lesy na pískovcích. V území a při jeho okraji jsou cenné objekty lidové architektury.

Poslání lesů v národních parcích, strategické cíle jejich ochrany a management je odlišný od ostatních lesů, nacházejících se na území ČR. Cílem péče o lesní ekosystémy v národních parcích je postupný návrat k různověkým porostům s přirozenou druhovou skladbou, zachování druhové diverzity a uchování a zlepšení samořídících funkcí lesa v přírodním systému.

Za účelem zdůraznění účelového poslání lesů v národních parcích je pod odbornou garancí MŽP od roku 2000 vyvíjena nová metodika vypracování lesních hospodářských plánů, která ustupuje od současného systému hospodářské úpravy lesa založeného na principu lesa věkových tříd, který přestává vzhledem k naplňování přijatých plánů péče plně vyhovovat.

Nová metodika je založena na bázi statistické provozní inventarizace a pracuje s „typem vývoje lesa“ jako novou vyšetřovací a plánovací jednotkou. První takto koncipovaný lesní hospodářský plán byl vypracován pro NP Podyjí s platností od 1.1.2003. Metodika se ověřovala rovněž i na území NP Šumava a KRNAP. Na území NP Šumava je ve smyslu nové metody zpracováván nový LHP pro LS České Žleby s platností let 2006 – 2015.

V roce 2004 vydalo MŽP metodický pokyn k vymezení, schvalování a dokumentování zón ochrany přírody v národních parcích ČR. V současné době je připraven metodický pokyn MŽP, kterým se stanoví obsah plánů péče o národní parky a jejich ochranná pásma a postup jejich zpracování, projednávání a schvalování. Tyto dokumenty významně přispívají ke sjednocení výkonu státní správy a managementu v těchto zvláště chráněných územích.

9.2 Meliorace a hrazení bystřin v lesním hospodářství

Reclamation and Torrent Control in Forestry

Státní podnik Lesy České republiky byl založen dne 1. 1. 1992 MZe. Jednou z mnoha jeho důležitých činností je správa cca 19,6 tis. km určených drobných vodních toků (zejména bystřinného charakteru) a péče o více než 360 malých vodních nádrží v majetku LČR.

Tabulka 9.1.2 Přehled vybraných ukazatelů z národních parků

Basic data on National parks

Národní park National park	Lesní půda*) Forest*)	Těžba Fellings		Obnova Regeneration		Probírky Thinnings	Prořezávky Clearings
		celkem total	z toho nahodilá of which salvage	umělá artificial	přirozená natural		
	ha	m ³		ha			
NP Šumava	49 538	139 376	57 054	211,8	11,2	761,6	252,8
KRNAP	35 564	98 142	31 356	67,0	13,6	688,3	744,2
NP Č.Švýcarsko	7 662	15 000	4 000	10,6	2,0	20,9	17,1
NP Podyjí	4 979	8 159	2 801	24,2	6,6	39,1	69,1
Celkem	97 743	260 677	95 211	313,6	33,4	1 509,9	1 083,2

Pozn.: *) Uvedené výměry zahrnují pouze lesy ve vlastnictví státu

Note: *) Areas of the state forests only

Pramen: MŽP

Source: Ministry of Environment

LČR spravují nejen vodní toky a bystřiny procházející lesem, ale v rámci péče o ucelená povodí i drobné vodní toky, které procházejí zemědělskou krajinou a intravilány obcí. Výkon správy vodních toků obsahuje činnosti stanovené vodním zákonem a prováděcími vyhláškami. V případě výkonu služby hrazení bystřin se jedná o veřejnou nekomerční službu s cílem stabilizace odtokových poměrů v povodí. Služba hrazení bystřin je v českých zemích nepřetržitě od roku 1884 v přímé vazbě na lesní hospodářství.

Péče o vodní toky v rámci LČR zahrnuje správu dlouhodobého majetku souvisejícího s vodními toky v pořizovací hodnotě přes 2,3 mld. Kč (zejména úpravy vodních toků, protipovodňová opatření, vodní nádrže).

Tato činnost je metodicky řízena odborem vodního hospodářství a zajišťuje ji celkově 72 pracovníků na 7 správách toků po celé republice. Od 1.1.2005 byla územní působnost správ toků přizpůsobena oblastem povodí - oblast povodí Labe, Vltavy, Berounky, Ohře, Odry, Moravy a Dyje. Toto územní uspořádání vychází z legislativních předpisů platných pro vodní hospodářství.

Opatření na vodních tocích ve správě LČR jsou financována z větší části z vlastních zdrojů podniku - ročně je vydáváno přes 200 mil. Kč, ale i z dotačních prostředků. Z dotací se jedná o opatření prováděná ve veřejném zájmu podle § 35 lesního zákona, finance z úvěru Evropské investiční banky – programy Protipovodňové prevence a Odstraňování škod způsobených povodní v r. 2002 a dále dotace z fondů EU – Operační program zemědělství.

Činnosti prováděné v souvislosti se správou toků jsou nekomerčního charakteru a ve vztahu k celkovým vynakládaným finančním prostředkům nepřinášejí LČR prakticky žádný zisk.

Na úseku vodního hospodářství probíhají činnosti zaměřené zejména na:

- vykonávání správy určených drobných vodních toků tak, jak ji ukládá zákon č. 254/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a související předpisy,
- zajištění projektové a inženýrské přípravy investičních akcí i oprav a údržeb připravovaných k realizaci v následných letech,
- realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených jednak na odstranění povodňových škod, dále akcí zaměřených na protipovodňovou ochranu včetně budování retenčních nádrží a rovněž akcí veřejného zájmu dle § 35 lesního zákona,
- provádění I. etapy inventury vodních toků v rámci programové aplikace centrální evidence vodních toků (CEVT).

V souvislosti se správou toků a na vodní hospodářství podnik v roce 2005 vynaložil celkem 381,3 mil. Kč, z čehož výdaje investičního charakteru činily 186,1 mil. Kč. Z tohoto objemu představují vlastní prostředky částku 104,9 mil. Kč. Investice LČR byly zaměřeny na preventivní protipovodňová opatření, zejména na výstavbu a rekonstrukci objektů hrazení bystřin v oblastech zasažených povodněmi. Opatření jsou realizována převážně za účelem vytvoření retenčních prostorů pro zachycení splavenin, stabilizace podélného sklonu toků příčnými objekty a zajištění protipovodňové ochrany zkapacitněním koryt vodních toků. Na opravu a údržbu základních prostředků bylo použito 195,2 mil. Kč, z toho z vlastních zdrojů podniku 182,9 mil. Kč.

Z větších stavebních akcí na úseku vodního hospodářství byly u LČR v roce 2005 realizovány např.: Klaus Čurabka a rekonstrukce Bedřichova klauzu v k.ú. Bílá u Frýdku-Místku, Vodičná v k.ú. Chlebovice u Frýdku-Místku, protipovodňová opatření: Skorošický potok v obci Skorošice, Oborenský potok v Oborné u Bruntálu, opravy: Bystrý potok v obci Trojanovice u Frenštátu pod Radhoštěm, Vápenka v k.ú. Jimramov, Besének v k.ú. Brumov, Petrůvka u Kunštátu, Litavský potok ve Skryjích u Tišnova, Přítok č. 2 Chrudimky v Hlinsku, Vižňovský potok ve Vižňově, Přítok Bělé v Deštném v O. h., Od Jeleních luk v obci Bílý Kostel n. N., Lovětínský potok v Ronově n. D., Přítok Metuje – Poříčí, Desinka III. a IV. u Poříčí u Litomyšle, odstraňování povodňových škod: Kokotínská rokle u Č. Krumlova, Zlatý potok v Kašperských Horách, Čížický potok v Čížicích u Plzně, přítok Kornatického potoka v Kornaticích u Rokycan, rekonstrukce retenční nádrže Nad mlýnem v okrese Tachov, opravy povodňových škod: Liščí potok, Skalní potok a Nerudův potok v Dubí u Teplíc, odstraňování povodňových škod: Bouřlivec - Javorová strž v Mikulově v Krušných horách, Popovický potok v Popovicích u Uh. Hradiště, rekonstrukce Semetínky v Semetíně, opravy: Rokytanky v Šanově, Dolnopasecký v Rožnově pod Radh., odstraňování povodňových škod na hrazení bystřiny Nedašovka II. v Nedašově Lhotě, retenční objekt Hlavníčková studánka u Luhačovic, protipovodňové opatření Pozlovický potok v Pozlovicích, hrazení bystřiny Salaška v Salaši.

Významnou náplní činnosti LČR na úseku vodního hospodářství v roce 2005 byla sanace povodňových škod z minulých let. Jedná se především o zkapacitnění koryt, odstraňování náplavů a opravy opěrných zdí, dlažeb, příčných objektů a přehrázek. Na odstranění povodňových škod bylo celkově vynaloženo 62,2 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 29,0 mil. Kč.

V roce 2005 nedošlo na tocích v působnosti LČR k žádným výrazným škodám vlivem zvýšených průtoků vody.

Tabulka 9.2.1 Úplné náklady na vodní hospodářství u LČR v mil. Kč
Water management costs in the state enterprise LČR (mill. CZK)

	Vlastní zdroje Own sources	Dotace Subsidies	Z toho povodňové škody Of which flood damages	
			vlastní zdroje own sources	dotace subsidies
Investice Investments	104,9	81,2	6,8	29,7
Neinvestice Non-investments	182,9	12,3	22,2	3,5
Celkem Total	287,8	93,5	29,0	33,2

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

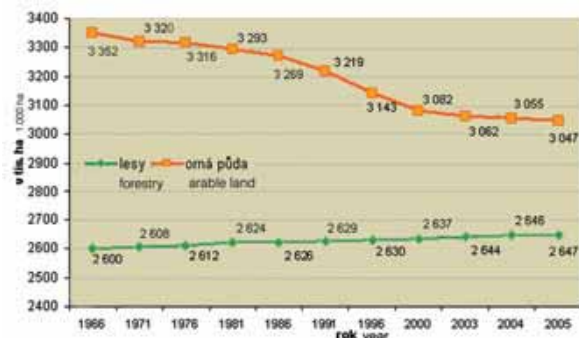
9.3 Zalesňování zemědělských půd

Agriculture Land Afforestation

Jednou ze součástí lesnické politiky jsou i nezbytné změny ve využití půdního fondu. V současné době je z celkové výměry zemědělského půdního fondu 4 265 tis. ha evidenčně využíváno 71,4% (3 047 tis. ha) jako půda orná, 22,8% (974 tis. ha) je využíváno jako trvalé travní porosty. Lesní půda zaujímá celkem 2 647 tis. ha, což představuje 33,5% zalesněného území republiky. Ačkoli dochází k pozvolnému snižování zemědělsky obhospodařovaných ploch a nárůstu lesů, není tento stav z hlediska zemědělské nadprodukce, z hlediska ochrany přírody i z hlediska EU příznivý (průměrná výše zornění EU dosahuje 53,3 %, v Německu je zornění zemědělské půdy na úrovni 67,9 %, v Rakousku 40,2 %).

Graf 9.3.1 Vývoj orné půdy a lesních pozemků od roku 1966 (v tis. ha)

Arable and forest land areas changes ((1,000 ha)

Pramen: MZe

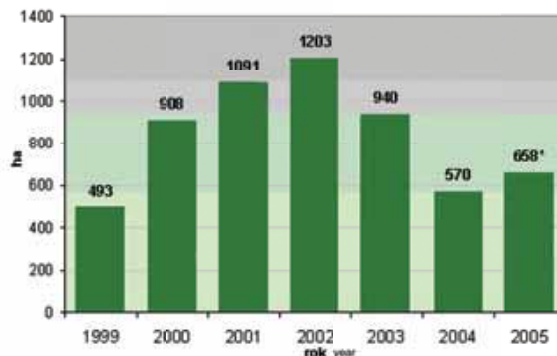
Source: Ministry of Agriculture

Stručný vývoj zalesňování v ČR

Zalesňování nelesních půd má v České republice dlouhodobou tradici. V minulosti byly zalesňovány plochy nevhodné pro zemědělskou produkci, zejména pak pozemky silně ohrožené erozí. Rozsáhlá zalesňování dosahující téměř 100 tis. ha se uskutečnila po druhé světové válce, a to zejména v horských a podhorských příhraničních oblastech. V 50. a 60. letech se ročně zalesňovalo až 6,5 tis. ha. Později se zalesňování těchto ploch omezilo jen na nejnútnejší případy. Počátkem 90. let v důsledku transformace zemědělství opět dochází k výraznému nárůstu zalesňování zemědělských, tj. nelesních půd.

Graf 9.3.2 Vývoj zalesnění zemědělské půdy v letech 1999–2005 (v ha)

Agriculture lands annual afforestation (ha)

Pozn.: *) orientační údaj (pouze žádosti o podporu z opatření I.3.4 na zalesnění zemědělských půd)

Note: *) assessment

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

Hlavní cíle zalesňování zemědělských půd

Zalesňování zemědělských půd vytváří prostor pro diverzifikaci výroby, která by měla přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova. Snižuje podíl zornění půdy, a to bez rizika zvýšení podílu neobhospodařované zemědělské půdy.

Cílem zalesňování je zejména:

- trvalé snížení výměry zemědělsky obdělávaných půd méně vhodných resp. nevhodných pro zemědělské využití,
- rozšíření zalesněných ploch a posílení biodiverzity krajiny,
- zlepšení sociálních a ekonomických podmínek venkovského prostoru,
- změna struktury zemědělských farem s cílem zajištění jiných příjmů formou diverzifikace jejich aktivit,
- zlepšení ekologické rovnováhy venkovského prostoru.

Podpora zalesňování zemědělských půd

Současné změny v zemědělské politice ČR přinesly vznik několika dotačních programů na podporu zalesňování zemědělských půd. V současnosti je základní platnou legislativou nařízení vlády č. 308/2004 Sb., o stanovení podmínek k poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití. Dotace je poskytována ve 3 formách:

- na založení lesního porostu (dotace na zalesnění),
- na péči o lesní porost po dobu 5 let počínaje rokem zalesnění (dotace na péči o porost),
- náhrada za ukončení zemědělské výroby na zalesněném zemědělském pozemku, a to po dobu 20 let počínaje rokem zalesnění (náhrada).

Tabulka 9.3.1 Sazba dotace na zalesnění zemědělské půdy dle nařízení vlády č. 308/2004 Sb.

Subsidies for afforestation according to the Decree No. 308/2004 Coll.

Položka Item	Výše dotace (Kč/ha) Subsidy amount (CZK per ha)
Založení lesního porostu Forest stand establishment	
a) listnatými dřevinami broadleaved tree species	92 000,-
b) jehličnatými dřevinami coniferous tree species	74 000,-
Péče o lesní porost *) ročně Care of stand *) annually	12 000,-
Náhrada za ukončení zemědělské činnosti °) ročně Compensation of the agricultural activities breaking-up °) annually	od 4 210,- do 8 600,- from to

Pozn.: *) po dobu 5 let od založení porostu, počínaje rokem zalesnění
°) po dobu 20 let od založení porostu, počínaje rokem zalesnění; výše závisí na tom, zda pozemek byl či nebyl před zalesněním evidován jako travní porost a zda žadatel byl či nebyl podnikatelem v zemědělství
Note: *) the first 5 years starting by the afforestation year
°) the first 20 years starting by the afforestation year
Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

Výběr půd pro zalesnění

Při výběru půd a stanovišť, vhodných ke změně využití půdy, je nutno vyjít nejen z hledisek produkčně-zemědělských, ale také z ostatních mimoprodukčních funkcí, které půda plní v rámci ochrany přírody (retenční, pufrční, transportní, asanační apod.).

Tabulka 9.3.2 Plochy doporučené k zalesnění v ha
Lands acceptable to afforestation (ha)

	I. varianta – užší ¹⁾ I. version - narrower	II. varianta – rozšířená ²⁾ II. version - wider
Celkem ha Total ha	38 658	158 757

Pozn:

¹⁾ Užší varianta zahrnuje všechny bonitačně půdní ekologické jednotky (BPEJ), které je výhledově, vzhledem k jejich vlastnostem, nutné až nezbytné zalesnit.

²⁾ Rozšířená varianta s vybranými BPEJ, u kterých je vhodné zalesnění provést.

Note:

¹⁾ Narrower version includes all the Soil Ecological Qualitative Units inevitable to be afforested in short time

²⁾ Wider version includes lands where afforestation is an appropriate management solution

Pramen: VÚMOP

Source: Amelioration and Soil Protection Research Institute

Podle záměru vlastníka může jít při zalesňování zemědělských půd nejen o tvorbu lesních porostů, ale i remízků, krajinářsky či ekologicky opodstatněných skupin vysoké či nízké zeleně, zakládání lignikultur, zasakovacích pásů, větrolamů apod. Při výběru ploch k zalesnění je třeba brát v úvahu především místní generel či projekt ÚSES – rozmístění biocenter a vedení biokoridorů. Je chybou se domnívat, že vhodnými pozemky k zalesnění jsou nelesní enklávy v lesních komplexech a v jejich okrajích. Právě naopak, tyto pozemky by se zalesňovat pokud možno neměly. Jedná se zpravidla o nejčistší ekotonová prostředí z hlediska biodiverzity a velmi cenné plochy pro zvěř.

9.4 Myslivost

Game Management

V České republice bylo uznáno celkem 5 729 honiteb na celkové výměře honební plochy 6 839 654 ha, z toho je 178 obor s celkovou výměrou 43 646 ha a 267 bažantnic s celkovou výměrou 91 819 ha. Průměrná výměra honitby je 1 194 ha, obory 245 ha a bažantnice 344 ha.

Tabulka 9.4.1 Jarní kmenové stavy hlavních druhů zvěře v kusech
Spring stocks of main game species (pcs)

Zvěř	2001	2002	2003	2004	2005
jelení red deer	23 809	23 096	25 012	27 378	28 550
daňčí fallow deer	17 591	17 727	19 055	20 667	21 676
mufloní mouflon	15 721	15 572	15 891	17 026	18 274
srnčí roe deer	261 208	272 864	295 092	302 988	302 694
černá wild boar	43 433	44 705	44 666	49 909	46 699

Pramen: MZe a ČSÚ

Source: Ministry of Agriculture, Czech Statistical Office

Tabulka 9.4.2 Lov (odstřel + odchyt) hlavních druhů zvěře v kusech
Hunting of main game species (pcs)

Zvěř	2001	2002	2003	2004	2005
jelení red deer	19 366	18 572	18 491	19 531	20 668
jelení fallow deer	9 642	8 390	8 647	9 335	10 308
mufloní mouflon	7 724	6 642	6 265	6 652	7 241
srnčí roe deer	115 832	112 808	118 795	121 000	124 287
černá wild boar	74 883	82 632	77 955	121 979	100 608
kachna duck	342 913	295 974	282 393	329 370	347 596
bažant pheasant	561 140	561 370	484 943	609 833	588 513
zajíc hare	85 192	82 351	47 468	66 780	93 377

Pramen: MZe a ČSÚ

Source: Ministry of Agriculture, Czech Statistical Office

V roce 2005 pokračovala významná regulace početních stavů prasete divokého odlovem 100 608 kusů. Na výši lovu a úhynu černé zvěře v zimním a předjarním období se zásadně projevila trvalá vysoká sněhová pokrývka a výrazně zimní klimatické podmínky.

Ústřední hodnotitelská komise trofejí v rámci příprav konání Mezinárodní výstavy NATURA VIVA 2005 v Lysé nad Labem v průběhu dubna ohodnotila 1874 trofejí zvěře. Během kalendářního roku 2005 ohodnotili členové ÚHKT celkem 28 význačných trofejí. Z tohoto počtu jsou 4 jeleni evropské s nejvyšší dosaženou bodovou hodnotou 233,55 b CIC, čtyři srnci obecní přičemž nejsilnější dosáhl 147,73 b CIC, dvě význačné trofeje muflonů s maximem 236,30 b CIC, 7 trofejí daňka skvrnitého, kdy nejsilnější dosáhl 221,98 b CIC a 10 trofejí siky japonského přičemž

maximum dosažených bodů u tohoto druhu zvěře činilo 316,80 b.

Myslivecká rada, jako poradní sbor ministra zemědělství, se při svých jednáních věnovala zejména otázkám zjišťování početních stavů zvěře, zkušebními řádům loveckých psů, připomínkám k návrhu novely vyhlášky č. 395/92 Sb., kterou se provádí zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně krajiny a přírody, ve znění pozdějších předpisů, a dalším otázkám v oblasti myslivosti.

MZe ve spolupráci s ÚHÚL inovovalo internetový „informační systém myslivosti“, ve kterém byl zpracován zakres hranic honiteb na území celého státu a je přístupný na internetové adrese www.uhul.cz pod odkazem mapy. Informační systém bude sloužit nejen pro informování veřejnosti ale i orgánům státní správy myslivosti, policii ČR a státní veterinární správě.

Desátým rokem pokračovala reintrodukce tetřeva hlušce v oblasti centrálních Brd. Ve vojenském výcvikovém prostoru Brdy bylo za spolupráce VLS ČR vypuštěno celkem 42 ks tetřevů.

Na lesnické a environmentální fakultě České zemědělské univerzity byla myslivost akreditována jako samostatný studijní obor „provoz a řízení myslivosti“.

Ministerstvo zemědělství pokračovalo v rámci dotační politiky v podpoře některých mysliveckých činností přičemž přijetím zákona o rozpočtovém určení daní došlo k přerozdělení prostředků pro tyto podpory na krajské úřady a jejich neúplnému vyčerpání ze strany žadatelů.

9.5 Rybářství

Fishery

Rybářství svým charakterem je nedílnou součástí zemědělství. Z hlediska produkce rybího masa stále patří mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby. Druhá oblast rybářství, hospodaření na tekoucích vodách, nejenže zajišťuje existenci rybích druhů, ale hlavně rovnováhu rybích společenstev na jednotlivých tocích a vodních útvarech. Tato biologická funkce je zajišťována cca 400 000 sportovními rybáři, kteří jsou organizováni převážně v Českém rybářském svazu a Moravském rybářském svazu. Ze 42 000 hektarů rybářských revírů, které obhospodařují uvedené rybářské svazy, se ročně na udici uloví 4 500 tun ryb. Na sportovní rybářství je následně provázána řada dalších odvětví. Na odbytu svých výrobků ze strany sportovních rybářů je závislá celá řada výrobních firem, obchodů, podnikatelů v cestovním ruchu apod.

Historicky nejvýznamnější oblastí rybářství s nezastupitelnou krajinotvornou funkcí je rybníkářství. V našich podmínkách se chov ryb provádí cca na 24 tisících rybníků o celkové ploše cca. 52 tisíc ha. Ty produkují průměrně kol 20 000 tun ryb ročně (20 455 t

v roce 2005). Z této produkce se zhruba polovina dodá na zahraniční trh (9 295 t v roce 2005). Rozhodující chovanou rybou je kapr (asi 87,1 %) v několika uznaných formách, býložravé ryby, jmenovitě tolstolobici a amur bílý (5%) a dále se chovají ryby lososovité, zvláště pstruh duhový a siven americký (3,5 %), lín obecný (1,2 %) candát obecný, štika obecná, sumec velký a další rybí druhy (3,2 %).

V současné době 15 zpracoven ryb nabízí kvalitní rybí výrobky, které jsou rovněž vyváženy do EU. Produkované polotovary a hlavně hotové výrobky určené k přímé spotřebě však představují jen okolo 10% celkové produkce sladkovodních ryb.

V roce 2005 poklesl meziročně vývoz sladkovodních ryb z ČR o 28,5% na 9,9 tis. tun. Z toho vývoz živého kapra se snížil o 28,6% na 8,3 tis. tun za cenu 46,27 Kč/kg ž.hm.

Kapr byl exportován do Spolkové republiky Německo, Polska a na Slovensko, kam směřovalo 7,6% vývozu.

Tabulka 9.5.1 Produkce ryb z rybníků a dalších rybochovných zařízení, určené k přímé spotřebě v tis. t
Fish production from ponds and other facilities (1.000 mt)

Rok Year	2001	2002	2003	2004	2005	Meziroční index 2005/2004
Produkce Production	20,1	19,2	19,7	19,4	20,5	105,7
z toho export of which exports	9,9	9,2	9,6	9,9	9,3	93,9
Úlovky na revírech Fish draught in units	4,8	5,1	5,3	4,7	5,2	106,4
Spotřeba na osobu v kg ročně Consumption per capita, kg/year	1,47	1,43	1,49	1,46	1,48**	101,4

Poznámka: ** Upraveno i dle dovozu sladkovodních ryb

Note: ** Including imports of fresh water fish

Pramen: Rybářské sdružení České republiky

Source: Fishermen Society of the CR

Údaje o spotřebě jsou kalkulovány z tržních ryb prodaných v rámci státu, ryb určených ke zpracování a úlovků na všech rybářských revírech.

V rámci republiky je dnes zaměstnáno 1700 profesionálních rybářů. Nejvýznamnějším subjektem, sdružujícím rybářské subjekty, je Rybářské sdružení České republiky se sídlem v Českých Budějovicích. Jde o sdružení právnických a fyzických osob podnikajících v rybářství. V roce 2005 bylo registrováno 63 členů. Toto sdružení koordinuje zájmy producentů a uživatelů

revírů při jednáních se státní správou, v rámci legislativní činnosti a obchodní politiky, včetně vývozu ryb do zahraničí.

Určitým problémem je i skutečnost, že náš trh preferuje mořské ryby. Jejich spotřeba ve srovnání se sladkovodními rybami je cca 4x vyšší.

Další velmi významnou součástí rybářství je rybářství na tekoucích vodách, známé spíš jako sportovní rybářství. To se provozuje výkonem rybářského práva na více jak 3 000 rybářských revírech. Revíry jsou obhospodařovány jako mimopstruhové, kterých je plošně i počtem více než pstruhových. V rybářských revírech se uloví cca 5 000 tun ryb ročně. Tímto množstvím se podílí na celkové spotřebě sladkovodních ryb, která v roce 2005 i s jejich úlovky a dovezenými sladkovodními rybami činila 1,48 kg na osobu.

9.6 Včelařství

Beekkeeping

V roce 2005 bylo možno poprvé čerpat podpory z tříletého včelařského programu, který byl schválen rozhodnutím Komise 3167/2004 program pro zlepšení produkce včelařských produktů a jejich uvádění na trh. Tento program umožňuje čerpat na celkem pět opatření, pro rok 2005 bylo možné vyplatit stanovenou částku až 30,48 mil. Kč a to ze zdrojů EU 50% a 50% financovaných ČR.

Za prací včelařů je nutné vidět nejen získávání medu a ostatních včelařských produktů, ale hlavně zajištění opylování entomofilních rostlin a to nejen kulturních, ale i planě rostoucích. Na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, je poskytována dotace ve výši do 150 Kč na jedno včelstvo. Stát hradí i škody vzniklé včelařům v důsledku nucené likvidace chovů v případech výskytu včelího moru.

K 31. říjnu bylo vykazováno cca 551 tis. včelstev a vykoupeno 1991 tis. kg medu. Vzhledem ke stále klesajícímu počtu včelařů a včelstev bylo jedno opatření směřováno přímo na kočování včelstev. Vyplacená částka na tuto podporu byla 1 309 tis. Kč.

Z ČR bylo v roce 2005 vyvezeno celkem 2 838 884 kg medu za celkovou částku 140 084 045 Kč, to znamená 49,3 Kč za kg medu. Jedná se o menší pokles proti roku 2004, kdy bylo vyvezeno 3 023 730 kg medu za 68,01 Kč za kg medu.

Nadále MZe spolupracuje s Českým svazem včelařů ve vztahu k zintenzivnění kontrol v oblasti dovozových medů. Česká zemědělská a potravinářská inspekce a Státní veterinární správa nezaznamenaly nevyhovující med u domácích výrobců.

Klimatické podmínky pro chov včel byly velmi příznivé. Produkce medu dosáhla 8 371 tun a byla nejvyšší za posledních pět let.

Oproti roku 2004 se produkce medu zvýšila o 8,2 %.

9.7 Dřezpracující průmysl

Timber Processing Industry

Odvětví zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků kromě nábytku (OKEČ 20) zahrnuje 5 oborů, které se podílely podle předběžných výsledků na celkových tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb následovně (počítáno z běžných cen):

- Výroba pilařská a impregnace dřeva (obor 20.1) – 26,3 % (pokles o 4,5 % proti roku 2004).
- Výroba dých, překlízk a aglomerovaných dřevařských výrobků (obor 20.2) – 15,3 % (nárůst o 0,6 %).
- Výroba stavebně truhlářská a tesařská (výroba oken, dveří, zárubní, dřevěných staveb, jejich prvků, lepených a ohýbaných konstrukcí – obor 20.3) – 45,7 % (nárůst o 3,6 %).
- Výroba dřevěných obalů (obor 20.4) – 5,0 % (pokles o 0,5 %).
- Výroba jiných dřevařských, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku (obor 20.5) – 7,7 % (nárůst o 0,8 %).

Dřevařský průmysl zpracovává téměř výhradně tuzemskou obnovitelnou surovinu – surové dříví, nejvíce jehličnatou a listnatou kulatinu. Ve srovnání s předcházejícím rokem došlo celkově k nárůstu tržeb o 7,5 %. Je potěšitelné, že se tak stalo v oborech 20.2 a 20.3, kde se jedná o výrobky s vyšší přidanou hodnotou. Uspokojivým tempem se zvýšila i produktivita práce z přidané hodnoty na 1 pracovníka, a to o 11 %.

Dosažené výsledky potvrzují, že potřebným směrem pokračovala restrukturalizace odvětví, což znamená posílení oborů s více sofistikovanou výrobou (obory 20.2 a 20.3). Do výsledku oboru 20.2 se již promítlo i zahájení výroby desek s orientovanou třískou OSB ve 2. pololetí.

Celkem bylo zpracováno v tuzemsku 6,9 mil. m³ jehličnaté a listnaté kulatiny (nárůst o 1,5 % proti roku 2004) a vyrobeno 4,003 mil. m³ jehličnatého a listnatého řeziva (nárůst o 1,6 %). Ve vývozu došlo ke zvýšení exportu jehličnatého řeziva, listnaté řezivo stagnovalo na úrovni roku 2004. Proti roku 2004 se rovněž mírně zvýšila spotřeba jehličnatého řeziva (nárůst o 2,1 %).

Tabulka 9.7.1 Pořez kulatiny a výroba řeziva v tis. m³
Roundwood and sawnwood production (1,000 m³)

		2003	2004	2005
Pořez kulatiny	Sawing of logs	6 500	6 800	6 900
Výroba řeziva	Sawnwood production	3 805	3 940	4 003

Pramen: MZe

Source: Ministry of Agriculture

Tabulka 9.7.2 Trh s dřevařskými produkty v tis. m³
Forest products market (1,000 m³)

Výrobek Product	Rok Year	Výroba Production	Dovoz Import	Vývoz Export	Spotřeba Consumption
Jehličnatá kulatina ^{x)} Coniferous logs	2003	8 208	307	2 155	6 360
	2004	8 061	425	1 933	6 553
	2005	7 722	767	1 960	6 579
Listnatá kulatina ^{x)} Non - coniferous logs	2003	517	120	27	610
	2004	627	125	26	726
	2005	540	160	50	650
Jehličnaté řezivo Coniferous sawnwood	2003	3 502	256	1 413	2 345
	2004	3 648	270	1 568	2 350
	2005	3 730	380	1 710	2 400
Listnaté řezivo Non - coniferous sawnwood	2003	303	113	41	375
	2004	292	136	48	380
	2005	273	155	48	380
Dřevotřískové desky Particle boards	2003	1 113	214	520	807
	2004	1 128	242	557	813
	2005	1 218	295	608	905
Překližky Plywood	2003	127	52	82	97
	2004	153	55	92	116
	2005	165	59	96	128
Dřevovláknité desky Fibreboards	2003	88	224	81	231
	2004	90	223	95	218
	2005	90	205	50	245
Jehličnatá vláknina ^{xx)} Coniferous pulpwood	2003	4 742	162	533	4 371
	2004	5 131	130	561	4 700
	2005	5 412	200	580	5 032
Listnatá vláknina Non - coniferous pulpwood	2003	473	7	240	240
	2004	562	21	338	245
	2005	562	20	352	230

Pramen: MŽE
Source: Ministry of Agriculture

Pozn.:x) včetně tyčoviny a doloviny
xx) včetně dříví na výrobu dřevoviny

Note: x) including poles and mining timber
xx) including groundwood

Tabulka 9.7.3 Ukazatelé ekonomiky dřevařského průmyslu (OKEČ 20)

Economic indicators in timber industry

Ukazatel Indicator	Měrná jedn. Unit	2003	2004	2005 ¹⁾
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb (běžné ceny) Sale of products and services (current prices)	mil. Kč mill. CZK	67 564	68 438	73 571
Výkony (běžné ceny) Operations (current prices)		69 752	70 894	76 069
Podíl přidané hodnoty z výroby na výkonech (běžné ceny) Share of added value of operations (current prices)		0,277	0,301	0,295
Vývoz výrobků (běžné ceny) dle SKP Exports of products (current prices)		22 264	26 351	26 239
Dovoz výrobků dle SKP Imports of products (current prices)		11 229	12 907	12 899
Počet zaměstnaných osob Number of employees		Osoby Persons	78 406	75 626
Produktivita práce z přidané hodnoty z výroby (běžné ceny) Labour productivity of added value (current prices)	tis. Kč/os. 1,000 CZK/ person	246,6	281,7	309,5
Produktivita práce z výkonů (běžné ceny) Labour productivity of operations (current prices)		889,6	937,4	1 049,2
Investice celkem Total investments	mil. Kč (b.c.) mill. CZK	1 278	2 368	3 371

Pramen: ČSÚ, vlastní dopočet MPO

Source: Czech Statistical Office, adjusted according to MPO

Pozn.: ¹⁾ Předběžný údaj

Note: ¹⁾ Preliminary data

9.8 Celulózpapírenský průmysl**Pulp and Paper Industry**

V roce 2005 vyrobil celulózpapírenský průmysl 758 tis. t vlákniny celkem, z toho 754 tis. t buničiny dřevné. Ve srovnání s rokem 2004 se zvýšila výroba vlákniny celkem o 2,7 %.

Rovněž výroba papíru a lepenky podle klasifikace CEPI, užívané v celulózpapírenském průmyslu, se oproti roku 2004 zvýšila a to o 6 % na celkovou výši 990 tis.t.

Spotřeba dřeva na výrobu buničiny dřevné činila 3 747 tis. m³ surového dřeva jehličnatého, v tom bylo 2 311 tis.m³ jehličnaté vlákniny a 1 436 tis.m³ dřevěných štěpek a třísek jehličnatých.

Obchod s buničinou dřevnou zaznamenal zvýšení dovozu na 193 tis. t (tj. více o 18 %) a vývozu na 357 tis. t (tj. více o 5 %) ve srovnání s předchozím rokem. Rovněž došlo proti roku 2004 ke zvýšení dovozu a vývozu papírů a lepenek.

Nadále tedy trvá, že struktura výroby českého celulózpapírenského průmyslu neodpovídá tuzemské poptávce, když vyvážíme 47% produkce buničin a dovážíme naopak krátkovláknitou buničinu (cca 170 tis. t), která se u nás nevyrobí. V papírech a lepenkách vyvážíme především druhy s nižší přidanou hodnotou (celkem vývoz ve výši cca 725 tis. t) a dovážíme především drahé grafické a tiskové papíry (celkem dovoz ve výši cca 1 100 tis.t.). Z toho pramení i výrazná ztráta v bilanci zahraničního obchodu.

Celková spotřeba papíru v tuzemsku činila 1365 tis. t. Vývoj ve spotřebě papíru na obyvatele, což je považováno za ukazatel kulturní a životní úrovně daného státu, zaznamenal v ČR prudký nárůst. Zatímco v roce 1993 byla spotřeba papíru pouze 61 kg, v roce 2005 již 133 kg na obyvatele.

Tabulka 9.8.1 Spotřeba dřeva na výrobu buničiny v tis. m³
Consumption of wood for pulp production
(1,000 m³)

Sortiment dřevní hmoty	Spotřeba Consumption		
	2003	2004	2005
Timber assortment			
Dřevěné štěpky a třísky			
Chips and particles	1 077	1 265	1 436
Vláknina			
Pulpwood	2 581	2 431	2 311
Celkem			
Total	3 658	3 696	3 747

Pramen: Sdružení průmyslu papíru a celulózy
Source: Association of Pulp and Paper Industry

Tabulka 9.8.2 Výroba buničiny, papíru a lepenky v tis. tunách

Pulp, paper and paperboard production (1,000 mt)

Výrobek Product	2003	2004	2005
Mechanická vláknina			
Mechanical pulp	84	82	84
Chemická buničina			
Chemical pulp	634	650	670
Ostatní vláknina			
Pulp of other fibres	3	4	4
Celkem			
Total	721	736	758
Papír a lepenka			
Paper and paperboard	920	934	990

Pramen: Sdružení průmyslu papíru a celulózy, ČSÚ

Source: Association of Pulp and Paper Industry, Czech Statistical Office

9.9 Výroba a dovoz lesnické techniky**Production and Import of Forestry Technologies****Uplatnění těžebních technologií v ČR**

V ČR se zvýšila cena pracovní síly, proto se v posledních letech přistupuje stále častěji k využívání **harvestorové technologie**. Pořizovací náklady jsou sice vysoké, ale jsou vyrovnávány zvýšenou bezpečností práce v těžební činnosti, ochranou půdy a podrostu a šetrností k vychovávanému porostu.

Harvestor je samopojízdný víceoperační stroj, jeho práce spočívá v kácení, odvětvování, rozřezávání a ukládání sortimentů dříví kolmo k vyvážecí lince. V počítači harvestoru je uložen software, který řídí funkce stroje a současně optimální zpeněžení kácených stromů.

Je zjištěno, že v současné době je v provozu 137 harvestorů, téměř čtvrtina z nich (24 strojů) je však již za hranicí životnosti. Harvestory vyrobené od roku 2000 jsou zastoupeny 82 stroji. Malé harvestory (výkon do 70 kW a celková hmotnost do 8t) jsou určeny především do výchovných zásahů v mladých porostech. Střední harvestory (výkon od 70 kW do 140 kW a celková hmotnost od 8t do 13t) jsou určeny do starších probírkových porostů a mýtních těžeb se stromy do průměru 50 cm. Velké harvestory (nad 140 kW výkonu a s celkovou hmotností nad 13t) jsou určeny převážně do mýtních a kalamitních těžeb. V současné době převažují v celkovém počtu 64 strojů. Jejich nárůst je ovlivněn požadavkem na zpracování kalamit nejen u nás, ale i na Slovensku. Právě z důvodu úspěšného zvládnutí této kalamity bylo potřebné nasadit harvestory s pásovými podvozky (celkem 6 ks). Tyto stroje se postupně přesouvají zpět do ČR. Současně při kalamitě byl vhodně použit stavební stroj Menzimumck, vyráběný ve Švýcarsku, upravený do terénu s větším svahem, který je zastoupen čtyřmi kusy.

Procesory Hypro jsou zastoupeny 4 stroji. Zpracovávají stromy, pokácené motomanuálním způsobem.

Vyšší počet harvestorů v provozu vyžaduje i zvýšený počet **vyvážecích traktorů**, nyní celkem 282, z toho malých 105 a velkých 177 kusů. Malé vyvážecí traktory TERRI a VIMEK ze Švédska, a LOG LANDER z tuzemska jsou určeny do předmýtních úmyslných těžeb, ale jsou využívány i pro vyvážení kulatinových sortimentů dřeva, kdy jsou většinou přetěžovány. Jsou finančně dostupnější, ale snahou po univerzálním využití bude zkracována jejich životnost a bezpečnost provozu. Nárůstu bylo dosaženo u skupiny vyvážecích traktorových souprav (UKT + přívěsný vozík s hydraulickým jeřábem) na počet 45 strojů. Tato technika je určena do rovinatých terénů a splňuje požadavky pro soukromě hospodařící zemědělce, kteří vlastní současně i lesní porosty.

Pro minimalizaci škod na lesních porostech je nejvhodnější podvozek 8 kolový s možností montáže kolopásů do podmáčených a svažitých stanovišť a na sněh.

Pro obnovní a kalamitní těžby je obdobná osmikolá konstrukce podvozku s hmotností stroje nad 10t, v přední části je doplněna radlicí pro stabilizaci na svahu a pro následnou úpravu terénu.

Svahová dostupnost vyvážecích traktorů na suchém podloží je do 46 až 50 %, v závislosti na využití kolopásů a řetězů.

Vyvážecí traktory jsou dle přání vybaveny kamerou pro umožnění vyjíždění a couvání z neprůjezdných linek. Na svažitém terénu pro stabilizaci je vhodná montáž navijáku na zadní části podvozku.

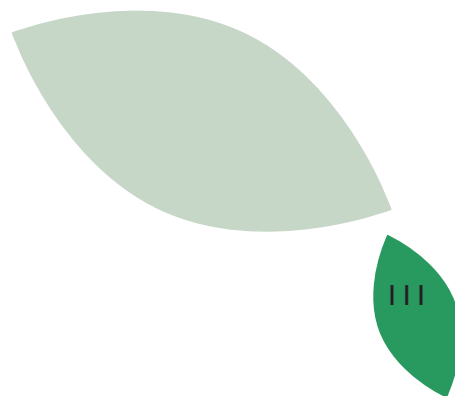
Pro zajištění ekologické čistoty pracovišť, jejich přehlednost a správnou logistiku je možné doplnit harvestor, vyvážecí traktor i odvozní prostředek zapojením na GPS do ovládacích počítačů stroje. Mapové podklady lesních porostů jsou zajištěny pro všechny subjekty, tím bude urychleno přenášení dat, evidence o zpracovaném dříví a hospodářská evidence lesních porostů.

Tabulka 9.9.1 Harvestory podle velikosti a roku výroby
Harvestors by size and year of manufacturing

Výrobce Manufacturer	Počet celkem Quantity	z toho dle velikosti of which by size			z toho dle roku výroby of which by the year of manufacturing		
		malé small	střední medium	velké big	až 1995	1996-99	2000 +
Rottne	22	9	8	5		2	20
John Deere (TJ)	71	15	16	40	20	19	32
Valmet	12	2	6	4		3	9
Nokka	1	1			1		
Gremo	2		2			2	
SP-Maskiner	2	2			2		
Ponsee	10		1	9	1	4	5
Logset	4			4			4
UTC 10-67	1		1				1
Caterpillar	2	1	1				2
Menzi Muck	4	4					4
Neuson	2	2					2
mht	2	1	1			1	1
Königs Tiger	2			2			2
Celkem Total	137	37	36	64	24	31	82
Procesor Hypro	4	1	1	2			4

Pramen: MZLU

Source: Mendel University of Agriculture and Forestry

**Tabulka 9.9.2 Počet vyvážecích traktorů
a vyvážecích traktorových souprav**
Number of forwarders and crane-equipped
forwarders

Výrobce Manufacturer	Počet celkem Quantity	z toho dle velikosti if which by size		z toho dle roku výroby of which by the year of manufacturing			Balička klestu Slash wrapper
		malé small	velké big	až 1995	1996-99	2000 +	
Rottne	22	14	8		1	21	
John Deere (Timberjack)	87	50	37	21	30	36	1
Valmet	24	8	16	3	8	13	
Ponsee	12		12		6	6	
Nokka	2	2		1	1		
Dasser	2	2		2			
Gremo	8	8		1	6	1	
Eco Log	1		1			1	
Logset	5	1	4			5	
Caterpillar	3	3				3	
Norcar	6	6		6			
Farmi Trac	3	3		3			
Logber	2	2			2		
Celkem velké vyvážecí traktory	177	99	78	37	54	86	1
Terri	37	37		13	17	7	
Vimek	33	33				33	
Log Lander	35	35				35	
Celkem malé vyvážecí traktory	105	105		13	17	75	
Vyvážecích traktorů	282	204	78	50	71	161	1
Valtra + Kronos*)	45	45				45	
Celkem strojů Total	327	249	78	50	71	206	1

Pozn.: *) Vyvážecí traktorová souprava tvořená UKT + přívěs s klanicemi
= 45 ks.

Note: *) Skidding tractor set (45 units)

Pramen: MZLU

Source: Mendel University of Agriculture and Forestry

Zastoupení technologií těžby dřeva

Z celkového množství těžby v České republice 15 509,6 mil. m³ bylo provedeno v předmýtních a obnovních těžbách 1 712 000 m³ sortimentovou technologií a 13 798 400 m³ kmenovou technologií. Na celkové těžbě se sortimentová technologie podílela 11 %. V roce 2002 byl tento podíl 6,8 %. V roce 2004 dosahoval podíl sortimentní technologie 15,4 %. Pokles byl způsoben účastí těžebních společností na výpomoci při zpracování větrné kalamity na Slovensku. Bylo tam zpracováno 483 000 m³ a na kalamitě ve Švédsku pak 58 300 m³. Největšího podílu sortimentní technologie bylo dosaženo v národních parcích, LS Lány a VLS ČR. Bylo by vhodnější, aby zastoupení sortimentních technologií převažovalo v předmýtních porostech oproti obnovním těžbám. Ve všech subjektech se zpracovávaly těžební zbytky štěpkováním 207 600 m³ nebo drcením.

V ČR nachází uplatnění balička klestu, která umožňuje ekonomičtější dopravu těžebních zbytků pro energetické účely, které jsou trendem a úkolem pro budoucnost. Podíl lanovkového soustředování byl 97 800 m³.

Tabulka 9.9.3 Zastoupení těžebních technologií v tis. m³Logging system structure (1,000 m³)

Subjekty Entity	Harvestorové technologie Harvestors	Kmenové technologie Whole stem logging	Těžba Felling	% sortimentní Short length logging	Štěpkování Chipping	Soustředování lanovkou Skyline logging
Stát. lesy State forests	1 227,9	7 023,1	8 251,0	14,8	59,9	41,9
VLS Military forests	221,4	560,3	781,7	28,3	50,0	20,5
LS Lány Office of the President	9,5	12,2	21,7	43,5	3,5	
Národní parky National parks	129,2	116,8	246	52,5	7,0	18,3
Soukromé Private	57,1	3 792,9	3 850,0	1,5	41,8	13,4
Lesy měst a obcí Community forests	66,9	2 293,1	2 360,0	2,8	45,4	3,7
Celkem Total	1 712,0	13 798,4	15 510,4	11,0	207,6	97,8

Pramen: MZLU

Source: Mendel University of Agriculture and Forestry

Výroba a kompletace lesnické techniky

Školkařská technika a technologie má sezónní využívání a poměrně dlouhou životnost strojů, proto obnova těchto strojů má charakter kusové výroby v zastoupení ve svých třídách do 10 ks.

Technika pro obnovu lesa je na vzestupu. Největší četnost mají adaptéry na přípravu půdy v počtu 28 ks, štěpkovače vykazují nárůst na 74 ks. Požadavek na další stroje, zajišťující likvidaci těžebního odpadu, začne narůstat s požadavkem na výrobu energetické štěpky.

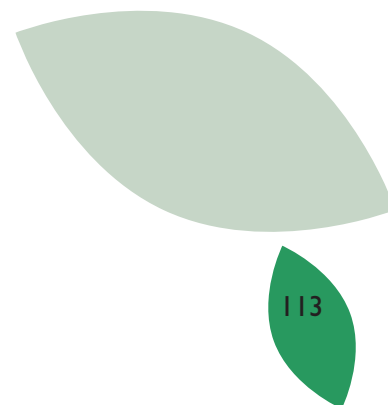
Těžební, soustředovací a dopravní technika má celoroční využití se zvýšenou náročností na bezpečnost. Nástavby na univerzální traktory jsou provozem stále žádané, jejich potřeba se snížila z 80 ks na 58 ks. Kromě tuzemských Zetorů se adaptéry upravují na traktory dovážené. Lesnické kolové traktory (LKT), vyráběné na Slovensku (závod Trstená má obchodní potíže, připravuje se inovace). Na lokalitách, kde to terén a podloží vyžadují, by bylo účelné je nahradit speciálními obdobnými traktory na vyšší technické úrovni, které jsou uzpůsobeny ekologickým požadavkům bezeškodného vyklizování z lesních porostů, zatím v provozu 2 ks, které našly uplatnění také při kalamitě na Slovensku.

Lanovky zůstávají na stejné výrobní kapacitě. Zde se výrazně projevuje modernizace, která snižuje počet pracovníků při obsluze, její zvýšená bezpečnost. Šetrnost lanovek k porostům i půdě usnadňuje dálkové ovládání vozíků.

Automobilové hydraulické jeřáby domácí výroby projevují pravidelný nárůst a stávají se konkurenčními k zahraničním výrobkům, celkem se dostalo do provozu 100 automobilových hydraulických jeřábů. Při kompletaci odvozních souprav dochází k nárůstu výroby typů na krátké výřezy dříví, což navazuje na zvýšení využívání harvesterových technologií, které jsou šetrné jak k vychovávaným porostům, tak i k půdě, po které se vyvázejí hotové sortimenty na OM.

Vývoj poskytl lesnímu hospodářství novou hydraulicky ovládanou návěsovou soupravu, která se na OM upravuje podle rozměru uloženého dříví nastavitelnou délkou návěsu a posuvem klanic. Návěs je vyráběn s dvou i třínápravovou alternativou.

Manipulační technika – největšího nárůstu vykázaly mobilní pásové pily v počtu 82 ks. Výroba manipulačních linek z původních 5 dodavatelů se omezila na Dřevostroj Čkyně a BALJER – ZEMBROD, jen 2 ks. Vzrůstají požadavky na štípací stroje, které budou zajišťovat obnovitelné zdroje energie. Na trh bylo dodáno 171 ks, což je následek vzrůstu cen ostatních tepelných zdrojů energií.

Tabulka 9.9.4 Výroba, dovoz a kompletace lesnické techniky v kusech
Production, imports and assembling of forestry machinery (pcs)

	2001	2002	2003	2004	2005	
Školkařská technika						Machinery for forest nurseries
plecí stroje a kultivátory	5	2	1		7	weeders and cultivators
secí stroje	1	1			4	seed drillers
školkovací stroje	2	2			6	transplanters
podřezávače kořenů	12	11	2	3	8	undercutting machines
stroje pro sklizeň sazenic	5	4	3	7		seedling harvestors
technika pro chemickou ochranu	5	3	4	1	8	machinery for chemical control
technika pro hnojení	6	8			8	machinery for fertilization
Technika pro obnovu lesa						Reforestation technology
shrnovače klestu			3	5	5	slash rakers
stroje pro přípravu půdy	17	12	19	10	28	soil preparation machinery
štěpkovače				6	74	chippers
půdní frézy					13	rotary tillers
zalesňovací stroje	7	6	3	7	8	planters
Těžební, přibližovací a dopravní prostředky						Harvesting, skidding and hauling technologies
traktorové navijáky					73	tractor winches
nástavby na UKT pro soustředování dříví	90	97	65	80	58	UKT adaptors for skidding
lanovky a lanové systémy	9	11	7	4	11	cableways and cable systems
lanovkové vozíky			1	2	2	skyline carriages
traktorové hydraulické jeřáby				5	3	tractor hydraulic cranes
vyvážecí vozíky s hydraulickým jeřábem za traktor		3	6	31	11	hauling trucks with hydraulic cranes
odvětvovací protahovací stroje (OVP)				1	2	branch-trimmers
automobilové hydraulické jeřáby	45	65	83	68	100	truck hydraulic cranes
návěsy určené k dostavbě			19	22	26	semitrailers for individual finishing
kompletace odvozních souprav na krátké dříví	31	24	36	25	142	timber-transport units assembly for short roundwood
kompletace odvozních souprav na dlouhé dříví	54	46	19	14		timber-transport units assembly for long logs
jednonápravové oplénové přívěsy	4	2				single-axle pole trailers
dvounápravové oplénové přívěsy	72	41	4	1	8	four wheel pole trailers
Manipulační technika						Cross-cutting machinery
mobilní pásové pily					82	mobile band headrigs
manipulační linky na tenké dříví	5	4	2	1		cross-cutting lines for thin timber
manipulační linky na tlusté dříví			3	4	2	cross-cutting lines for thick timber
čelní a zlamovací nakladače				13	8	front and articulated loaders
odkorňovací stroje			4	4	6	debarkers
štípací stroje			16	44	171	splitting machines
Stroje pro údržbu lesní dopravní sítě						Forest road maintenance machinery
nesené - tažené gradery za UKT				1	2	mounted and pulled graders for UKT
předrcovače kameniva				2		crushing rollers

Pramen: MZLU

Source: Mendel University of Agriculture and Forestry

9.10 Zpracování a využití těžebních zbytků

Processing and Use of Logging Residues

Zbytková biomasa (těžební odpad) zahrnuje v lesním hospodářství odpad z těžební činnosti v mýtních či předmýtních zásazích, tj. v převažující míře klest (větve a vrcholové části stromů), pařezy, kořeny a nestandardní odřezky dřeva nevyužitelné pro další průmyslové zpracování. Do zbytkové biomasy lze zahrnout i stromy z prořezávek a ostatní pěstební činnosti specifikované jako nehroubí, které nebyly vyráběny pro komerční účely (vánoční stromky, zahradnictví). Celkový odhad využitelných těžebních zbytků – nehroubí - můžeme odhadnout na 2,1 mil. m³ ročně a s asimilačními orgány až na 3,5 mil. m³. Největším podílem výroby z těžebních odpadů jsou energetické štěpky, které nevyhovují pro velký podíl kůry a asimilačních orgánů průmyslovému využití. Energetické štěpky jsou využívány v elektrárnách nebo teplárnách měst, které s nimi kalkulují ve svých energetických koncepcích.

Spalování klestu je v posledních letech redukováno pro svou rizikovost a nemožnost dalšího využití těžebního odpadu. S rozvojem lesních strojů se zvyšuje podíl mechanizovaného zpracování, které je podporováno i státními příspěvky.

Mechanizované zpracování odpadu je prováděno podle cíle využití biomasy, na základě kterého jsou stanoveny technologie zpracování:

- Zpracování odpadu na ploše pro obohacení půdy. K drcení odpadu jsou používány mulčovací frézy a víceúčelové půdní frézy nesené na traktorech. Rozdrcený odpad je ponechán na ploše nebo zapracován do půdy až cca 25 cm.
- Zpracování těžebního odpadu pro jeho další energetické využití nejčastěji v elektrárnách nebo městských či obecních kotelnách. Biomasa je mechanicky zpracovávána mobilními nebo stacionárními drtiči popř. štěpkovači klestu na ploše, odvozních místech nebo místě jeho zužitkování. Svoz na OM je zajišťován vyvážecími soupravami, vyvážecími traktory. Odvoz ke zpracovateli je kontejnerový. Nová technologie umožňuje i svážení klestu k odběrateli ve cca třímetrových balících na odvozních soupravách. V tomto případě je sběr klestu a jeho svazkování prováděno balíkovačem klestu, který v lesním hospodářství ČR pracuje v současné době jeden (Timberjack 1490D). Balíky jsou svázeny na odvozní místo vyvážecím traktorem.
- V neposlední řadě je využívána biomasa s převažujícím podílem asimilačních orgánů a drobné kůry pro zahradnické účely (kompostování). Drobný odpad pro tyto účely je separován od vyrobené drti nebo štěpek v separačních válkách.

9.11 Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích

Certification of Sustainable Forest Management

V posledních desetiletích se celosvětově stupňuje zájem společnosti o ochranu lesa jako nenahraditelné složky životního prostředí. Podnětem tohoto zájmu se stalo ničení a devastace především tropických pralesů, významných a nezastupitelných ekosystémů naší planety.

Také ČR vnímá současný stav a budoucnost lesů jako velmi významný a citlivý problém a spolupracuje se světovým společenstvím při prosazování principů trvale udržitelného hospodaření. Řešení ochrany lesa proti jeho devastaci není možné spatřovat v nahrazování dřeva jinými materiály. Cestu je naopak nutné hledat v podpoře spotřeby a užívání dřeva a výrobků ze dřeva pocházejících ze zdrojů, které jsou obhospodařovány řádným způsobem. Myšlenky trvale udržitelného hospodaření v lesích jsou na území ČR uplatňovány již po více než 200 let a jsou také základním mottem státní lesnické politiky, současného lesního zákona i ostatních legislativních norem zaměřených na ochranu přírody. Dřevo se v takovémto případě stává surovinou vysoce ekologickou a trvale obnovitelnou.

Certifikace poskytuje zpracovatelům dřeva i konečným spotřebitelům garanci, že produkty označené certifikační známkou pocházejí ze zdrojů, které splňují kritéria trvale udržitelného hospodaření. Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích tedy nabízí spotřebiteli možnost vybrat si na trhu výrobky v souladu s jeho požadavky na ochranu životního prostředí.

Zabezpečování poradenství, informačního servisu a služeb při provádění certifikace lesů v ČR.

Národní certifikační centrum je organizační složkou Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů, poskytuje poradenství, informační servis a služby při provádění certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích. NCC bylo založeno v září 1998 jako nezávislá součást ÚHÚL.

NCC poskytuje informační servis a podporu v oblasti zavádění certifikace lesů v ČR.

Tabulka 9.1.1.1 Výsledky certifikace lesů v roce 2005

Forest certification in 2005

Druh vlastnictví	PEFC	FSC	Ownership classe
	Výměra certifikovaných lesů v ha		
	Certified forest area (ha)		
Státní lesy	1 567 394	13 230	State forest
Fyzické osoby	99 382	3	Natural persons
Právnícké osoby	48 574	7 165	Legal entities
Obecní lesy	241 701	4 574	Communities
Celkem	1 957 051	24 972	Total

Pramen: PEFC a FCS ČR

Source: PEFC and FCS CR

NCC, jako servisní organizace, zajišťuje systémovou podporu certifikaci jako např. administrativu spojenou s přijímáním a vyřizováním žádostí o účast v regionální certifikaci lesů, dostatek interních auditorů pro provádění venkovních šetření u vlastníků lesů. V roce 2005 proběhlo celkem 69 venkovních šetření, která byla zajištěna celkem 14 auditory, které má NCC k dispozici.

10. Mezinárodní aktivity lesního hospodářství

International Activities of the Forestry Sector

10.1 Lesní hospodářství a EU

Forestry and EU

Lesní hospodářství a nové předpisy EU

Lesnictví se týká zejména budoucí politiky rozvoje venkova zaměřená na tři klíčové oblasti: zemědělskopotravinářské hospodářství, životní prostředí a obyvatelstvo a hospodářství venkova v širším smyslu. **Nařízení Rady o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD)** zakotvilo povinnost přijetí strategických pokynů Společenství pro rozvoj venkova pro programové období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013 s cílem uvést politiku rozvoje venkova do souladu s prioritami Společenství. Strategické pokyny byly přijaty na podzim a do konce roku 2005 byl vypracován společný rámec pro jejich sledování a hodnocení. Také lesnictví se týká konkurenceschopnosti a tzv. osa konkurenceschopnosti se v rámci uvedeného nařízení zaměřuje na lidský a fyzický kapitál v odvětví s cílem podpořit přenos vědomostí a inovace. Osa životního prostředí a obhospodařování půdy nabízí opatření na ochranu a rozšiřování přírodních zdrojů, jakož i zachování zemědělských a lesnických ekosystémů s vysokou přírodní hodnotou jako součástí kulturní krajiny venkovských oblastí Evropy. Za účelem ochrany a rozšiřování přírodních zdrojů by prostředky vyčleněné na úrovni EU na osu 2 měly přispět ke třem prioritním oblastem: biologické rozmanitosti a zachování lesních ekosystémů s vysokou přírodní hodnotou včetně realizace sítě Natura 2000 v lesích, k ochraně vody a k opatřením reagujícím na možné změny klimatu. Třetí osa pomáhá ve venkovských oblastech rozvinout místní infrastrukturu a lidský kapitál s cílem zlepšit podmínky mj. diverzifikaci hospodářských činností.

Význam bude mít i nový nástroj EU pro financování v oblasti životního prostředí LIFE+, do kterého bude mj. začleněna také oblast sledování zdravotního stavu lesů v rámci nařízení Forest Focus. LIFE+ je orientovaný zejména na podporu implementace tzv. 6. akčního programu pro životní prostředí (6EAP) s prioritami jako je změna klimatu, příroda a biologická rozmanitost (včetně NATURA 2000), rámcová směrnice o vodě, znečištění ovzduší přesahující hranice států, půdní strategie a trvale udržitelné využívání a obhospodařování přírodních zdrojů.

Pro usnadnění sledování evropských lesů se uvažuje o zřízení koordinační sítě, tzv. „observatoře lesů EU (EUFO)“. Ta by měla za cíl vytvořit koherentní lesnický informační systém z existujících různých systémů

sběru dat na národní úrovni a středisko pro koordinaci a lesnické informace (EUFOC) na úrovni Unie s cílem poskytovat na mezinárodní úrovni současné informace o lesních zdrojích a usnadňovat hlášení o záležitostech týkajících se lesa. Účast členských států by byla dobrovolná. Činnost EUFO by byla založena na kritériích a ukazatelích schválených Ministerskou konferencí o ochraně lesů v Evropě (MCPFE) a zabývala by se hlavně informacemi ve vztahu ke změně klimatu, biodiverzitě, lesním požárům, vodě a půdě. Dále půjde o některé environmentální otázky ve vztahu k trhu a obchodu, právě tak jako by mělo být zohledněno ekonomické hodnocení environmentálních služeb včetně jejich internalizace. Přínosem pro EU a členské státy by měl být koordinovaný, harmonizovaný a orientovaný sběr politicky relevantních údajů a současně i redukce administrativní náročnosti spojené s poskytováním dat a zpráv rozličným mezinárodním organizacím, jejichž aktivity se týkají lesů a lesnictví. Pověřenou osobou za ČR pro přípravu činnosti EUFO je K. Vančura z ÚHÚL Brandýs n. L.

Zástupci úseku lesního hospodářství MZe se účastní zasedání následujících pracovních orgánů EU: Pracovní skupiny pro lesnictví Rady EU, Stálého lesnického výboru Evropské komise a Stálého výboru pro osivo a rozmnožovací materiál.

Pracovní skupina pro lesnictví Rady EU

Pracovní skupina pro lesnictví, která se zabývá zejména mezinárodními otázkami lesů a lesnictví, se v roce 2005 soustředila zejména na přípravu účasti EU na globálních fórech o lesích, tedy na zasedání Lesnického výboru FAO a na 5. zasedání Fóra Spojených národů o lesích (UNFF 5). Vzhledem k předpokládanému zásadnímu významu UNFF 5 pro budoucí směřování globálního uspořádání pro lesy byly v dubnu 2005 přijaty Závěry Rady EU pro UNFF 5. EU v nich definuje své dlouhodobé i krátkodobé cíle v globálním dialogu o lesích, tedy zejména vyjednání právně závazného nástroje pro všechny typy lesů (úmluvy) a stanovení globálních časově vázaných a měřitelných cílů, které by při plnění úmluvy měly být dosaženy.

Další oblastí činnosti této pracovní skupiny se stala realizace Akčního plánu EU pro vymahatelnost práva, správu a obchod v lesnictví (FLEGT) (KOM (2003) 251), která se promítla zejména do přípravy nařízení Rady o zavedení dobrovolného režimu licencí FLEGT na dovoz dřeva do Evropského společenství a souvisejícího dokumentu „Doporučení Evropské

komise Radě týkající se pověření Evropské komise zahájením vyjednávání o partnerských dohodách k provedení akčního plánu FLEGT“. Tyto dokumenty vytvářejí předpoklady pro zavedení režimu licencí, který zajistí, aby se z partnerských zemí do EU dováželo dřevo a výrobky ze dřeva pocházející výhradně z legálních zdrojů. Oba dokumenty byly v závěru roku schváleny Radou pro zemědělství a rybolov. Nařízení Rady (ES) o zavedení dobrovolného režimu licencí FLEGT na dovoz dřeva do Evropského společenství bylo zveřejněno v Úředním věstníku EU dne 30. 12. 2005 pod číslem 2173/2005.

Pracovní skupina pro lesnictví se v návaznosti na činnost Stálého lesnického výboru Evropské komise zabývala hodnocením implementace Lesnické strategie EU z roku 1998. Na základě Sdělení Evropské komise Radě a Evropskému parlamentu „Zpráva o realizaci Lesnické strategie EU“ bylo rozhodnuto o přípravě Akčního plánu EU pro lesy. Rada pověřila Evropskou komisi jeho přípravou a uložila jí předložit akční plán do poloviny roku 2006.

Stálý lesnický výbor Evropské komise

Stálý lesnický výbor Evropské komise má řídicí funkci vůči programu monitoringu stavu lesů a environmentálních vztahů v EU (Forest Focus). V rámci této pravomoci Stálý lesnický výbor schválil národní programy na období 2003-2004 a finanční příspěvky EU členským státům na realizaci tohoto programu.

Stálý lesnický výbor má konzultační funkci v dalších oblastech týkajících se lesů a lesnictví. V roce 2005 se zapojil zejména do hodnocení realizace Lesnické strategie EU, které vyvrcholilo přípravou „Zprávy o realizaci Lesnické strategie EU“, jež byla předložena Radě EU a Evropskému parlamentu. Na základě závěrů Rady poté Evropská komise zahájila přípravu Akčního plánu EU pro lesy. V Lucemburku se v červnu uskutečnilo dvoudenní zasedání Stálého lesnického výboru, kde byl diskutován zejména postup přípravy akčního plánu. Mimo jiné se rozhodlo o ustanovení tří expertních skupin: pro ekonomické a sociální aspekty lesnictví, pro ekologické aspekty lesnictví a pro koordinaci. MZe vyslalo zástupce ČR (Ing. Jiřího Matějčeka, CSc.) do expertní skupiny pro ekonomické a sociální aspekty.

10.2 Ministerská konference o ochraně lesů v Evropě (MCPFE)

Ministerial Conference on Protection of Forests in Europe (MCPFE)

Koordinační jednotka MCPFE ve Varšavě podle plánu práce organizovala v průběhu roku několik pracovních jednání, kterých se zúčastnili i zástupci ČR.

Pracovní semináře se týkaly kritérií a indikátorů trvale udržitelného hospodaření v lesích, vícesektorové zodpovědnosti za lesy.

Při více jednáních byla široce diskutována problematika lesa a vody. Je pravděpodobné, že se toto pro lesy významné a obecně prioritní téma stane náplní některé z budoucích rezolucí tohoto procesu. K tomuto tématu uspořádal sekretariát Konvence o vodě mezinárodní seminář (Ženeva, říjen 2005), který měl mj. ukázat potřebu dostatečné podpory pro financování environmentálních služeb poskytovaných i lesními ekosystémy.

4. ministerská konference na ochranu lesů v Evropě mj. dala další mandát Evropskému programu pro lesní genové zdroje. Program EUFORGEN zahájil svoji činnost v nové podobě schválené na posledním zasedání řídicího výboru v Židlochovicích (2004). Novým národním koordinátorem se za ČR stal Ing. Josef Frýdl z VÚLHM.

10.3 Celosvětové konference o lesích

World-wide Conferences on Forests

17. zasedání Lesnického výboru FAO

Ve dnech 15. – 19. 3. 2005 se v ústředí FAO v Římě uskutečnilo 17. zasedání nejvyššího (celosvětového) lesnického statutárního orgánu této organizace, Lesnického výboru FAO (COFO). COFO se schází jednou za dva roky a jeho úkolem je identifikovat vznikající lesnicko-politické problémy a doporučovat FAO další postup při jejich řešení. Zasedání COFO reviduje a dozoruje plnění pracovního programu FAO v oblasti lesnictví. Samotnému zasedání COFO předcházelo setkání ministrů zodpovědných za lesy. Ve svém prohlášení se ministři znovu přihlásili k závazkům přijatým v rámci Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (1992), Mezivládního panelu o lesích, Mezivládního fóra o lesích a Fóra o lesích OSN. Ministři se navíc mimo jiné zavázali, že budou usilovat o výraznější příspěvek trvale udržitelného obhospodařování lesů k trvale udržitelnému rozvoji jako celku, zejména k naplňování tzv. Rozvojových cílů tisíciletí, o zlepšování vymahatelnosti lesního práva, a že budou podporovat mezinárodní obchod s legálně vytěženým dřevem a s výrobky z něho a rozvíjet mezinárodní spolupráci v oblasti prevence lesních požárů.

UNFF 5

V roce 2005 měl skončit mandát Fóra Spojených národů o lesích (UNFF), které v současné době představuje globální platformu pro řešení otázek lesů a lesnictví. Páté zasedání (UNFF 5), které proběhlo ve dnech

16. - 27. 5. 2005, mělo zhodnotit účinnost současného globálního uspořádání pro lesy a rozhodnout o jeho dalším směřování. EU, včetně ČR, dlouhodobě prosazuje sjednání právně závazného nástroje, tedy úmluvy pro všechny typy lesů, která by zabránila dalšímu odlesňování a degradaci lesních ekosystémů a vyřešila související otázky přenosu moderních a k přírodě šetrných technologií a financování dohodnutých opatření.

Vzhledem k důležitosti zasedání byla součástí programu UNFF5 i schůzka na vysoké úrovni, na kterou byli pozváni ministři zúčastněných zemí, představitelé globálních lesnických organizací a hlavních zájmových skupin. V rámci schůzky byly zorganizovány dva kulaté stoly na téma (a) obnova světových lesů a (b) lesní právo a jeho vymahatelnost, a proběhl dialog s představiteli hlavních zájmových skupin v lesnictví. Následovala diskuse o budoucím globálním uspořádání pro lesy. Výstupem schůzky mělo být prohlášení ministrů, které určí charakter budoucího globálního uspořádání pro lesy. Vzhledem k tomu, že nebylo dosaženo konsensu mezi hlavními skupinami zemí (EU, USA, africké, amazonské, středoamerické země, Kanada, Austrálie, Indie, Čína), byl přijat pouze obecný závěr předsedy z diskuse. Mnoho ministrů odjíždělo s pocitem ztraceného času. Stejně tak selhalo vyjednávání o rezoluci OSN, která by stanovila parametry budoucího globálního uspořádání pro lesy. Lesnictví tak pokračovalo ve svém ústupu na okraj světové politické agendy. Vyjednávání o všech podstatných globálních otázkách lesů a lesnictví (globální cíle, regionální aktivity, přenos technologií, financování, monitoring pokroku k trvale udržitelnému obhospodařování lesů atd.) bylo odloženo na rok 2006.

Dřevařský výbor EHK OSN

Jako každoročně proběhlo zasedání Dřevařského výboru EHK OSN, tentokrát již po šedesáté třetí. Hlavním bodem programu bylo politické fórum na téma „Certifikace lesů a role vlád v ní“. Dřevařský výbor tradičně diskutoval vývoj na trzích se dřevem a dřevařskými výrobky v regionu EHK OSN (Severní Amerika, Evropa, Společenství nezávislých států), tentokrát však zejména s důrazem na hodnocení vlivu certifikace lesů a spotřebitelských řetězců. Výbor byl informován o postupu reformy EHK OSN a o jejích dopadech na práci Dřevařské sekce. Dřevařský výbor schválil program práce na další rok a zabýval se hodnocením příspěvku činnosti EHK OSN a FAO k právě probíhajícímu globálnímu dialogu o lesích (UNFF).

Kongres IUFRO

Celosvětově nejvýznamnější lesnickou akcí byl XXII. světový kongres IUFRO, který se konal v Brisbane, hlavním městě australského státu Queensland. Na 2 200 účastníků diskutovalo novou strategii IUFRO, zvolilo nový výkonný výbor v jehož čele jako prezident stojí Don Koo Lee z republiky Korea (viceprezidenty jsou Niels E. Koch z Dánska a John Innes reprezentující Kanadu) a formálně schválilo kandidaturu Soulu na pořádání kongresu v roce 2010. Kongres pojmenoval řadu oblastí, ve kterých by výzkum mohl významně pomoci lepšímu pochopení problémů týkajících se lesů, včetně dosažení vyvážených přístupů směřujících k zachování lesů a k jejich trvale udržitelnému obhospodařování; přizpůsobení lesů klimatické změně; využití genových zdrojů a biotechnologií k pokračujícímu udržitelnému hospodaření; zapojení skupin původního obyvatelstva do lesnické vědy a lesního hospodářství; zvýšení hodnoty lesa a lesních produktů prostřednictvím inovačních technologií, včetně role vzdělávání, komunikace a budování kapacit zajišťujících trvalou budoucnost lesů.

Účastníci přijali rezoluce týkající se podpory globální spolupráce v oblasti výzkumu týkajícího se lesů a využití vědy v rozhodovacím procesu. Bylo konstatováno, že je nutné, aby zdroje vkladů do vědy a technologií byly v budoucnosti nazírány primárně jako investice do socioekonomického rozvoje majícího vztah k lesu a do zachování lesů jako přirozených systémů, všeobecně podporujících život současných i budoucích generací.

10.4 Mezinárodní akce v ČR a zahraniční projekty lesního hospodářství

International Events in the Czech Republic and Forestry Foreign Projects

Mezinárodní workshop „Budování kapacit pro sdílení informací o lesích a o trzích s lesními výrobky“

MZe a LČR uspořádaly ve spolupráci se Subregionálním úřadem FAO pro střední a východní Evropu a Dřevařskou sekcí Evropské hospodářské komise OSN (EHK OSN) ve dnech 24. – 28. 10. 2005 ve Křtinách workshop na téma „Budování kapacit pro sdílení informací o lesích a o trzích s lesními výrobky“. Workshop byl určen pro země Střední Asie a Kavkazu a byl zorganizován na základě dohody o spolupráci mezi ČR a FAO v rámci programu „Školení ve vybraných oblastech“.

Cílem workshopu bylo (1) přispět v cílových zemích k vytvoření kapacit pro sběr a distribuci statistických dat a informací o využívání lesní půdy, (2) začlenit národní experty do mezinárodních informačních sítí v oblasti hodnocení lesních zdrojů, trhů s lesními produkty a lesnické politiky a (3) představit marketing jako nástroj k posílení ekonomické životaschopnosti lesního hospodářství.

Na závěr workshopu byla přijata Křtinská deklarace, která definuje základní překážky, které brání zemím Střední Asie a Kavkazu obhospodařovat své lesy trvale udržitelným způsobem, a doporučuje mezinárodním organizacím a vládám zúčastněných zemí přijetí konkrétních opatření k jejich odstranění. Workshopu se zúčastnili zástupci sedmi zemí středoasijského a kavkazského regionu, dalších osmi zemí Evropy a Severní Ameriky, FAO a EHK OSN.

10.5 Stručný přehled mezinárodních organizací a programů majících význam pro lesy

Brief Survey of International Organizations and Programmes Important for Forests

Mezinárodní organizace

Název

FAO

Organizace OSN pro zemědělství a výživu
European Forestry Commission
Evropská lesnická komise FAO

European Forestry Commission
UN ECE Forestry Section, Timber Committee,
Dřevařský výbor lesnické sekce
Evropské hospodářské komise OSN

FAO/UN ECE/ILO Joint Committee,
Společný výbor FAO, UN ECE
a Mezinárodní organizace práce

IUFRO, Mezinárodní unie lesnických
výzkumných organizací

EFI

Evropský lesnický institut

Sídlo ústředí, koordinační pracoviště, kontakt

Viale delle Terme di Caracalla
00100 Rome, Italy
Tel.: (+39) 06 57051
Fax: (+39) 06 570 53152
E-mail: FAO-HQ@fao.org

Timber Section
Palais des Nations
CH - 1211 Geneva 10, Switzerland
Tel.: +41-22-917 1286
Fax: +41-22-917 0041 CH - 1211
E-mail: info.timber@unece.org

IUFRO Headquarters, Secretariat
Mariabrunn (BFW)
Hauptstrasse 7
A-1140 Vienna, Austria
Tel.: +43-1-877 01 51-0
Fax: +43-1-877 01 51 -50
E-mail: office(at)iufro.org

European Forestry Institute
Torikatu 34
80100 Joensuu, Finland
Tel.: +358 13 252 020
Fax: +358 13 124 393
E-mail: efisec@efi.fi

Mezinárodní programy a úmluvy

Název

CBD

Konvence o biologické rozmanitosti

Sídlo ústředí, koordinační pracoviště, kontakt

Secretariat of the Convention on Biological Diversity
413, Saint Jacques Street, suite 800
Montreal, Québec, Canada, H2Y 1N9
Tel: +1 (514) 288-2220
Fax: +1 (514) 288-6588
E-mail: secretariat@biodiv.org

UNFF

Fórum Spojených národů pro lesy

The United Nations Forum on Forests Secretariat
DCI-1245, One UN Plaza, New York, NY 10017, USA
Tel: +1-212-963-3160/3401
Fax: +1-917-367-3186
E-mail: unff@un.org

MCPFE

Ministerská konference o ochraně lesů v Evropě

MCPFE Liaison Unit
Warsaw ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. Nr 3
00-973 Warsaw, POLAND
Tel: +48 22 331 70 31, +48 22 331 70 39
Fax: +48 22 331 70 32
E-mail: liaison.unit@lu-warsaw.pl

EUFORGEN, *Evropský program
pro genové zdroje lesních dřevin*

EUFORGEN
IPGRI Regional Office for Europe
Via dei Tre Denari, 472/a
00057 Maccarese (Fiumicino), Rome, Italy
Tel: + 39-06 6118223
Fax: +39-06 61979661
E-mail: j.koskela @ cgjar.org

EOMF

Evropská observatoř pro horské lesy

European Observatory of Mountain Forests
350, quai Charles Ravet
F 73000 Chambéry (France)
Tel: +33 (0)4 79 33 49 52
Fax: +33 (0)4 79 33 38 95
E-mail: eomf@eomf.org

11. Aktualizovaný přehled lesnických škol a učilišť Updated Listing of Forestry Schools and Training Centers

Královéhradecký kraj	Název právního subjektu	Původní název (sloučeno s ...)	Ulice/Místo	PSČ	Dodací pošta	Ředitel/ka	Telefon	Fax	E-mail	Poznámka	IC
Trutnov	Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola, Trutnov, Lesnická 9	Střední lesnická škola a Vyšší odborná škola lesnická, Trutnov, Lesnická 9	Lesnická 9	541 11	Trutnov	RNDr. Josef Štych	499811413	499811414	sls@ststrunov.cz		
Trutnov	Střední škola lesnická a zemědělská, Svoboda nad Úpou, Horská 134	Střední odborné učiliště lesnické a zemědělské a Odborné učiliště Svoboda nad Úpou, Horská 134	Horská 134	542 24	Svoboda nad Úpou	Mgr. Jan Korbelař	499871013	499871103	soules@mbox.vol.cz		
Jihomoravský kraj											
Písek	Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola B. Schwarzenberga, Písek, Lesnická 55	(od 1. 1. 2006 včetně ISSL Vimperk)	Lesnická 55	397 01	Písek	Ing. Václav Kohout, CSc.	382561100		lespi@lespi.cz		60869861
Jihomoravský kraj											
Brno	Mendlova zemědělská a lesnická univerzita - LDF		Lesnická 37	613 00	Brno	Děkan Doc. Ing. Ladislav Slonek, CSc.	545134000-1				
Hodonín	Střední odborné učiliště lesnické a rybníkářské, Bzenec, Přívoz 735	SOU lesnické Bzenec	Přívoz 735	696 81	Bzenec	Ing. Měsíček Miloslav,	518309433		soules.bzenec@ho.orgman.cz		00230936
Karlovarský kraj											
Karlovy Vary	Střední odborné učiliště lesnické, Odborné učiliště a Učiliště, Aberamy, Hornická 286		Hornická 286	362 35	Aberamy	Mgr. Štěpánková Jarmila	353892292	353892291	sou-aberamy@iol.cz	bude sloučeno se SLS Žlutice k 1.7.2006	
Karlovy Vary	Střední lesnická škola Žlutice		Žitkov 345	364 52	Žlutice	Ing. Svoboda Josef	353393167	353393237	kontakt@sls@icids.cz		
Ústecký kraj											
Most	Integrovaná střední škola technická - Most - Velebudice, Dělnická 21, příspěvková organizace	SOU lesnické Fláje	Dělnická 21	434 80	Most - Velebudice	Mgr. Jiří Škrábal	476137501				
Děčín	Střední lesnická škola, Šluknov, T.G. Masaryka 580, příspěvková organizace		T.G. Masaryka 580	407 77	Šluknov	PhDr. Milan Janoušek	412386337				
Liberecký kraj											
Semily	Střední odborná škola, Střední odborné učiliště, Odborné učiliště, Učiliště a Praktická škola, Lomnice nad Popelkou, Antala Staška 213, příspěvková organizace	SOŠ, SOU, OU, U a PrŠ a SOU lesnické Lomnice nad Popelkou	Antala Staška 213	512 51	Lomnice n/P	PaedDr. Lubomír Charousek	481671262		isslom@jicmet.cz		
Liberec	Střední odborné učiliště lesnické a Učiliště, Hejnice, Lázenská 349, příspěvková organizace	SOU Les a U Hejnice	Lázenská 349	463 62	Hejnice	Ing. Alena Dvořáková	482222204		info@sou-hejnice.cz		
Moravskoslezský kraj											
Frýdek - Místek	Střední škola lesnická, Bílá, příspěvková organizace		Bílá 144	739 15	Staré Hamry	Ing. Jan Olšák	558690237	558 629 375	soubila.ekonom@tscali.cz		

Vysočina										
Ždár n.S.	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště lesnické, dopravní a služeb	SOU Les. Nové Město n.-Mor.	Na Bělisku 295	592 31	Nové Město na Moravě	Ing. Miroslav Sláma	566 61 6641	reditel@sos-nmorcz		
Olomoucký kraj										
Olomouc	Střední odborné učiliště strojírenské a lesnické	SOU Les. Šternberk	Opavská 4	785 14	Šternberk Moravě	Mgr. Vladimír Čulka	585 01 2115			
Přerov	Střední lesnická škola, Hranice, Jurinkova 588		Jurinkova 588	753 01	Hranice	Ing. Miroslav Kufý	581 601 231	sls@shhranice.cz		
Píseňský kraj										
Rokycany	Střední odborné učiliště lesnické a zemědělské, Rokycany, Mládežníků 228		Mládežníků 228	337 01	Rokycany	Ing. Miroslav Randl	371 722 032	soulzro@soulz.cz		00077755
Středočeský kraj										
Rakovník	Střední odborné učiliště lesnické, Křivoklát, Pisky 181		Pisky 181	270 23	Křivoklát	Ing. Vratislav Dlohoš	315558128	sou_pisky@cz		
Příbram	Střední odborné učiliště, Sedčany, Petra Bezruče 364	SOU Les. Třebnice	Petra Bezruče 364	264 80	Sedčany	Ing. Jiří Janů	318822707	sou.sedlcany@sedcany.cz		
Praha										
Praha 6	Česká zemědělská univerzita - FLE		Kamýcká 957	165 01	Praha 6	Děkan Prof. Ing. Vělem Podrázský, CSc.	224 383 713			

12. Srovnání lesního hospodářství ČR s vybranými evropskými zeměmi

Czech and Selected European Countries Forestry Sector Comparison

Tabulka 12.1.1 Charakteristiky lesnického sektoru ve vybraných evropských zemích
Selected European countries forestry sector

Country	Počet obyvatel (2004)	Rozloha Land area	Z toho of which							Zásoba Growing stock	Zásoba na 1 ha Stock per 1 ha	Biomasa Biomass			Obsah uhlíku v Carbon stock in biomase					Těžba dřeva * Removals*	Zaměstnanost (2000) Employment in forestry	Stát	
			les forest	soukromé lesy private forest	hospodářské lesy * production	ochranné lesy protection	chráněné conservation	přírodní primary	produkční plantáže prod. plantations			mil. m ³ mill. m ³	mil. t mill. t	mil. t mill. t	nadzemní above-ground	podzemní below-ground	mrvé dřevo dead wood	opadanka litter	půda soil				mil. t mill. t
Austria	8 115	8 273	3 862	80,4	-	-	-	-	-	-	1 159	300	773	-	-	379	-	-	-	474	1,7	8	Rakousko
Belgium	10 405	3 028	667	56,5	-	-	-	-	0	275	172	258	104	26	3	52	13	1	47	2,5	4	Belgie	
Bulgaria	7 780	11 063	3 625	8,4	-	-	-	-	-	-	568	157	395	132	-	197	66	-	-	0,7	69	Bulharsko	
Croatia	4 508	5 592	2 135	21,3	94,7	2,3	0,3	7,0	0	61	352	165	304	80	54	152	40	27	-	1,4	10	Chorvatsko	
Czech Republic	10 183	7 728	2 648	23,3	75,2	6,3	7,0	16,2	0	281	736	278	612	113	36	276	51	16	39	2,3	31	CR	
Denmark	5 397	4 243	500	71,6	38,6	6,8	22,0	6,2	142	1	76	153	40	12	-	20	6	-	-	2,4	4	Dánsko	
Estonia	1 345	4 239	2 284	22,4	71,8	22,0	6,2	6,2	142	1	447	196	259	75	16	130	38	8	-	2,1	9	Estonsko	
Finland	5 215	30 459	22 500	67,8	91,2	0	7,2	7,2	1 419	0	2 158	63	1 351	281	35	675	140	15	-	3,0	24	Finsko	
France	59 991	55 010	15 554	74,0	96,9	1,5	1,2	1,2	30	1 968	2 465	158	1 850	602	-	879	286	-	125	2,1	35	Francie	
Germany	82 631	34 895	11 076	47,2	-	21,9	19,3	0	0	0	-	-	2020	585	54	1 010	293	27	-	858	-	70	Německo
Greece	11 075	12 890	3 752	22,5	92,1	-	4,2	0	0	0	177	47	98	19	-	49	10	-	-	1,0	-	Řecko	
Hungary	10 072	9 210	1 976	39,5	64,5	13,3	20,6	0	454	0	337	171	257	83	n.s.	131	42	n.s.	56	1,6	12	Maďarsko	
Ireland	4 019	6 889	669	36,0	90,1	0	0,9	0	579	0	65	98	33	7	n.s.	16	3	n.s.	-	4,3	4	Irsko	
Italy	57 573	29 411	9 979	65,0	-	-	29,9	-	146	146	1 447	145	1 043	230	159	521	115	80	67	0,7	36	Itálie	
Latvia	2 303	6 205	2 941	45,1	n.s.	5,9	13,6	14	1	599	204	190	357	105	9	178	52	5	64	1,9	19	Lotyško	
Lithuania	3 439	6 268	2 099	22,7	70,3	9,8	8,9	26	100	400	190	210	105	48	32	105	24	10	50	1,9	14	Litva	
Netherlands	16 250	3 388	365	50,3	1,1	0	24,7	0	4	65	178	43	21	9	2	21	4	1	9	1,8	2	Nizozemsko	

Norway	4 582	30 625	9 387	86,0	62,9	27,6	1,5	250	262	863	92	587	103	37	293	51	19	-	-	1,1	5	Norsko
Poland	38 160	30 629	9 192	16,8	63,5	20,7	4,8	53	32	1 864	203	1 379	412	13	690	206	7	-	-	1,8	60	Polsko
Portugal	10 436	9 150	3 783	92,7	78,0	5,7	16,3	55	1 067	350	93	146	82	-	73	41	-	-	-	3,2	11	Portugalsko
Romania	21 858	22 987	6 370	5,7	51,3	38,9	4,4	233	92	1 347	212	904	229	181	452	115	91	59	723	1,3	47	Rumunsko
Russia	142 814	1 688 850	808 790	0	76,9	8,7	2,0	255 470	11 888	80 479	100	51 574	12 846	24 396	25 787	6 423	12 198	4 500	137 000	0,2	196	Rusko
Slovakia	5 390	4 808	1 929	43,2	9,5	17,8	5,0	24	17	494	256	334	73	32	167	36	16	21	270	1,4	27	Slovensko
Slovenia	1 995	2 012	1 264	72,3	54,3	12,7	6,7	119	0	357	283	229	65	48	115	32	24	-	89	0,9	3	Slovensko
Spain	41 286	49 944	17 915	67,9	9,4	13,1	37,3	812	1 471	888	50	661	210	-	297	95	-	-	-	2,0	29	Španělsko
Sweden	8 985	41 162	27 528	80,3	73,1	0,1	12,2	4 726	667	3 155	115	1 810	530	670	905	265	335	-	-	2,4	17	Švédsko
Switzerland	7 382	3 955	1 221	32,0	62,7	35,0	2,4	14	4	449	368	248	60	8	124	30	4	16	93	1,5	7	Švýcarsko
United Kingdom	59 405	24 088	2 845	63,8	33,7	0,2	5,1	0	1 902	340	120	190	34	3	95	17	2	25	719	2,5	12	Spojené království
Total Europe***	723 495	2 260 180	1 001 394	10,0	73,1	9,1	3,8	263 948**	983 907	106 276 ¹⁾	107	xx	x	x	x	x	x	x	x	x	x	Celá Evropa

Pramen: FAO (Global Forest Resources Assessment 2005, FAO Forestry Paper 147, Roma 2006)

Source: UN FAO (Global Forest Resources Assessment 2005, FAO Forestry Paper 147, Roma 2006)

Pozn.: Notes:

*Některé země daly přednost vykazování podle legálně deklarovaných funkcí, jiné podle funkcí přirozených (takže velkou část svých lesů zahrnuly mezi lesy víceúčelové).

Some countries preferred legally declared functions, the other natural multiple purpose function.

**To je více než dvojnásobek rozlohy primárního lesa v Africe a Asii dohromady.

More than twice the primary forest in Asia and Africa together.

*** U některých údajů jde o součet těch zemí, které data uvedly.

Sum of reporting countries only.

¹⁾ Národní údaje mají odlišné definice. U ČR je uvedena zásoba s kůrou od minimálního průměru 0 cm (hmota stromová včetně pařezů)

National data has different definitions. In general it is volume over bark. In the CR, volume from minimum diameter of 0 cm is reported.

Tabulka 12.1.2. Srovnání vybraných ukazatelů lesního hospodářství České republiky a některých evropských států
Selected characteristics of the forestry sector in European context

Ukazatel (rok) Indicator (year)	Měrná jednotka Unit	ČR	Rakousko	Německo	Polsko	Slovensko	Svýcarsko	Francie	Litva	Lotyšsko	Estonsko	Švédsko	Finsko	Finland
Rozloha porostní půdy a ostatních lesních pozemků celkem (2000) Forest coverage (2000)	%	34,03	47,55	31,03	29,38	42,22	31,51	31,38	32,71	48,14	51,64	74,09	74,76	
Průměrná porostní zásoba (různá referenční období) Average growing stock (different periods)	m ³ s k./ha m ³ o. b./ha	261	310	278	213	261	333	196	187	170	159	121	90	
Celkový roční přírůstek (různá referenční období) Total annual increment	tis. m ³ s k. 1,000 m ³ o. b.	20 355	27 337	88 998	39 436	12 337	8 155	92 299	8 504	11 050	7 137	85 431	72 470	
Vlastnictví soukromých hospodářsky využitelných lesů celkem Ownership of the forest available for wood production	tis. ha 1,000 ha	418	2 802	4 736	1 493	737	360	10 683	295	1 080	175	19 332	15 511	
Podíl zemědělství, lesnictví a myslivosti na celkové hrubé přidané hodnotě v základních cenách (2000) Share of the agriculture, forestry and game management on the gross added value (2000)	%	4,27	2,20	1,15	3,55	4,71	7,89	4,47	5,85	1,90	3,60	
Podíl zpracování dřeva a dřevěných výrobků na celkové hrubé přidané hodnotě v základních cenách (2000) Share of the wood processing on gross added value (2000)	%	0,95	1,00	0,43	1,43	0,90	1,20	

Podíl zpracování celulózy a papíru na celkové hrubé přidané hodnotě v základních cenách (2000) Share of the pulp and paper production on the gross added value (2000)	1,67	2,00	1,75	1,43	3,50	6,00
Zaměstnanost v lesnictví a souvisejících službách (2002) Employment in forestry and related services (2002)	43	6	42	...	24	7	40	7	34	8	19	21
Zaměstnanost v dřevozpracujícím průmyslu (2002) Employment in wood processing industry (2002)	75	28	217	...	35	39	116	28	39	20	40	32
Zaměstnanost v celulózopapírenském průmyslu (2002) Employment in pulp and paper industry (2002)	26	17	150	...	12	11	92	41	44
Dodávky pilářské kulatiny (2002) Logs supply (2002)	8 073	9 183	24 446	10 716	2 365	3 000	21 730	3 220	9 861	3 360	34 900	23 835
Dodávky vlákninového dříví (2002) Pulpwood supply (2002)	5 081	2 626	10 398	12 600	2 955	500	11 300	1 620	1 861	4 030	26 200	24 694

Pramen: Eurostat/New Cronos (Forestry statistics - Data 1990-2002 - Pocketbooks, 2003 Edition)

Source: Eurostat/New Cronos (Forestry statistics - Data 1990-2002 - Pocketbooks, 2003 Edition)

Poznámka: ... Údaje nejsou k dispozici

Note: ... Data not available.

13. Vysvětlivky zkratk v textu

Abbreviations in the text

AK ČR	Agrární komora ČR <i>Agrarian Chamber of the Czech Republic</i>	ČZU	Česká zemědělská universita <i>Czech Agricultural University</i>
AMS	Automatické monitorovací stanice <i>Automatical monitoring stations</i>	DPZ	dálkový průzkum Země <i>remote sensing</i>
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny <i>Nature and Landscape Conservation Agency</i>	EFI	Evropský lesnický institut <i>European Forest Institute</i>
CBP	Celkový běžný přírůst <i>Total current increment</i>	EHK	Evropská hospodářská komise <i>Economic Commission for Europe</i>
CEFTA	Středoevropská dohoda o volném obchodu <i>Central European Free Trade Agreement</i>	ENFE	Evropská síť podnikatelů v lesním hospodářství <i>European Network of Forest Entrepreneurs</i>
CIC	Mezinárodní rada pro myslivost a ochranu zvěře <i>Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier</i>	EU	Evropská unie <i>European Union</i>
COST	Evropská organizace pro spolupráci v oblasti vědeckého a technického výzkumu <i>European Cooperation in Science and Technology</i>	Euro	evropská měnová jednotka <i>European currency unit</i>
CPP	celkový průměrný přírůst <i>total mean increment</i>	EUROFORGEN	Evropský program lesních dřevin <i>European Forest Genetic Resources Programme</i>
CZK	Kč <i>Czech crown (currency)</i>	FACE	Absorbce emisí oxidu uhličitého lesy <i>Forest Absorbing Carbon dioxide Emission</i>
ČAPLH	Česká asociace podnikatelů v lesním hospodářství <i>Czech Association of Entrepreneurs in Forestry</i>	FAO	Organizace pro zemědělství a výživu při OSN <i>Food and Agriculture Organization of the UN</i>
ČAZV	Česká akademie zemědělských věd <i>Czech Academy of Agricultural Sciences</i>	FCO	franko cena odběratele <i>free customer's warehouse</i>
CEPF	Evropská konference vlastníků lesů <i>Confédération Européenne des Communes Forestieres</i>	FECOF	Evropská federace obecních lesů <i>Fédération Européenne des Communes Forestieres</i>
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav <i>Czech Hydrometeorological Institute</i>	FEMS	Federace mysliveckých organizací Evropské unie <i>Fédération des Associations de Chasseurs de la CEE</i>
ČIA	Český institut pro akreditaci, o.p.s. <i>Czech Accreditation Institute, public service company</i>	FLD	Fakulta lesnická a dřevařská <i>Faculty of Forestry and Timber Processing</i>
ČKOLH	Česká komora odborných lesních hospodářů <i>The Czech Chamber of Forest Managers</i>	FLE	Fakulta lesnická a environmentální <i>Faculty of Forestry and Environment</i>
ČLS	Česká lesnická společnost <i>Czech Association of Foresters</i>	FGMRI	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti <i>Forestry and Game Management Research Institute</i>
ČM vrchovina	Českomoravská vrchovina <i>Czech Moravian Highland</i>	FMI	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů <i>Forestry Management Institute</i>
ČR	Česká republika <i>Czech Republic</i>	FRVŠ	Fond rozvoje vysokých škol <i>Universities Development Fund</i>
ČSOP	Český svaz ochránců přírody <i>Czech Association of Conservationists</i>	FSC	Rada pro hospodaření v lesích <i>Forest Stewardship Council</i>
ČSÚ	Český statistický úřad <i>Czech Statistical Office</i>	GAAV	Grantová agentura Akademie věd <i>Grants Agency of the Academy of Sciences</i>
ČÚZaK	Český úřad zeměměřický a katastrální <i>Czech Office for Surveying, Mapping and Cadastre</i>	GA ČR	Grantová agentura ČR <i>Grants Agency of the Czech Republic</i>
		GATT	Všeobecná dohoda o clech a obchodu <i>General Agreement on Tariffs and Trade</i>

GDP	hrubý domácí produkt <i>Gross Domestic Product</i>	KÚ	krajský úřad <i>regional authority</i>
GEF	Program pomáhající řešit problémy životního prostředí <i>Global Environmental Facilities</i>	Landsat TM	<i>Thematic Mapper</i>
GIS	geografické informační systémy <i>Geographical Information Systems</i>	LČR	Lesy České republiky, státní podnik <i>Forests of the Czech Republic, state enterprise</i>
GŘ	generální ředitelství <i>Directorate General</i>	LČR OI	oblastní inspektorát LČR <i>regional inspectorate of the LČR</i>
HDP	hrubý domácí produkt <i>GDP gross domestic product</i>	LDF MZLU	Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity <i>Faculty of Forestry and Timber Management, Mendel's University of Agriculture and Forestry</i>
HÚL	hospodářská úprava lesů <i>forest management planning</i>	LF	Lesnická fakulta <i>Faculty of Forestry</i>
HZS	hasičská záchranná služba <i>Fire and Rescue Service</i>	LH	lesní hospodářství <i>forestry</i>
CHKO	Chráněná krajinná oblast <i>Protected landscape area</i>	LHE	lesní hospodářská evidence <i>forest management records</i>
ICP FOREST	Mezinárodní program pro hodnocení a monitoring vlivu znečištění ovzduší na lesy <i>International Cooperative Programme on Assessment and Monitoring of Air Pollution Effects on Forests</i>	LHO	lesní hospodářské osnovy <i>forest management guidelines</i>
ICT	informační a komunikační technologie <i>Information and communication technologies</i>	LHP	lesní hospodářský plán <i>forest management plan</i>
IDC	Informační a datové centrum <i>Information and Data Centre</i>	LHS	Letecká hasičská služba <i>Aerial Fire Fighting Service</i>
IF	impakt faktor <i>impact factor</i>	LOS	Lesní ochranná služba <i>Forest Protection Service</i>
IFER	Ústav pro výzkum lesních ekosystémů <i>Institute for Forest Ecosystems Research</i>	LS	lesní správa <i>forest district</i>
IFFA	Mezinárodní aliance soukromých vlastníků lesa <i>International Family Forestry Alliance</i>	MCPFE	Ministerská konference o ochraně lesů v Evropě <i>Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe</i>
IL	inventarizace lesů <i>Forest Inventory</i>	MERA	Mapování lesních ekosystémů pomocí dat DPZ <i>Mapping of Forest Ecosystems by Remote Sensing Applications</i>
IS	informační systémy <i>information systems</i>	MF	Ministerstvo financí <i>Ministry of Finance</i>
ISL	Informace o stavu lesů <i>Information on Forest Status</i>	MO	Ministerstvo obrany <i>Ministry of Defence</i>
ISSS	Mezinárodní pedologická společnost <i>International Society of Soil Sciences</i>	MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu <i>Ministry of Industry and Trade</i>
ISTA	Mezinárodní asociace pro kontrolu osiva <i>International Seed Testing Association</i>	MPFL	mimoprodukční funkce lesa <i>nonwood producing functions</i>
IT	Informační technologie <i>information technologies</i>	MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí <i>Ministry of Labour and Social Welfare</i>
IUBS	Mezinárodní svaz biologických věd <i>International Union of Biological Sciences</i>	MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy <i>Ministry of Education, Youth and Sports</i>
IUFRO	Mezinárodní unie výzkumných lesnických organizací <i>International Union of Forestry Research Organizations</i>	MV	Ministerstvo vnitra <i>Ministry of Interior</i>
JKS	jarní kmenové stavy <i>spring stock of game</i>	MZe	Ministerstvo zemědělství <i>Ministry of Agriculture</i>
KRNAP	Krkonošský národní park <i>Krkonoše National Park</i>	MZLU	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita <i>Mendel University of Agriculture and Forestry</i>
		MŽP	Ministerstvo životního prostředí <i>Ministry of the Environment</i>

NIL	Národní inventarizace lesů <i>National Forest Inventory</i>	ŠLP	Školní lesní podnik <i>Training Forest Enterprise</i>
NLK	Národní lesnický komitét <i>National Forestry Committee</i>	TBFRA 2000	Odhad lesních zdrojů mírného a boreálního pásma 2000 <i>Temperate and Boreal Forest Resources Assessment 2000</i>
NPP	Národní park Podyjí <i>Podyjí National Park</i>	TCP	Program technické spolupráce <i>Technical Cooperation Programme</i>
NPČŠ	Národní park České Švýcarsko <i>Czech Switzerland National Park</i>	ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů <i>Forest Management Institute</i>
NPŠ	Národní park Šumava <i>Šumava National Park</i>	UKT	univerzální kolový traktor <i>multipurpose wheeled tractor</i>
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>	ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský <i>Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture</i>
OI	Oblastní inspektorát <i>Regional Inspectorate</i>	UNEP	Program OSN pro životní prostředí <i>United Nations Environmental Programme</i>
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností <i>Sectorial Classification of Economic Activities</i>	UNFF	Fórum Organizace spojených národů o lese <i>United Nations Forum on Forest</i>
OLH	odborný lesní hospodář <i>licensed forest manager</i>	USA	Spojené státy americké <i>United States of America</i>
OSN	Organizace spojených národů <i>United Nations Organization</i>	USD	americký dolar <i>US dollar</i>
OZE	obnovitelné zdroje energie <i>renewable sources of energy</i>	ÚSES	územní systém ekologické stability <i>landscape system of ecological stability</i>
PEFC	Evropská certifikace lesů <i>PanEuropean Forest Certification</i>	VaV	výzkum a vývoj <i>research and development</i>
PLO	přírodní lesní oblast <i>forest natural area</i>	VLS	Vojenské lesy a statky ČR, státní podnik <i>Military Forests and Farms, state enterprise</i>
PMP	průměrný mýtní přírůst <i>mean final increment</i>	VS	výzkumná stanice <i>research station</i>
PUPFL	pozemky určené k plnění funkcí lesa <i>forest functions supporting land</i>	VŠ	vysoké školy <i>universities</i>
RMLD	reprodukční materiál lesních dřevin <i>reproduction material of forest trees</i>	VÚLHM	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti <i>Forestry and Game Management Research Institute (FGMRI)</i>
SLHP	Souhrnný lesní hospodářský plán <i>Global forest management plan</i>	WTO	Světová obchodní organizace <i>World Trade Organization</i>
SLŠ	střední lesnická škola <i>forestry technical school</i>		
SOU	střední odborné učiliště <i>forestry vocational school</i>		
SR	státní rozpočet <i>State budget</i>		
SRN	Spolková republika Německo <i>Federal Republic of Germany</i>		
SSL	státní správa lesů <i>state forest administration</i>		
SVOL	Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů <i>Association of the Communal and Private Forest Owners</i>		
SZ	Semenářský závod <i>Seed Production Plant</i>		
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond <i>State Intervention Fund in Agriculture</i>		

14. Seznam autorů

List of Authors

- Balek Josef, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Činka Milan, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Dobiáš Jiří, Ing. et Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Fabiánek Petr, Ing.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Hána Jan, Ing.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- Henžlík Vladimír, Ing.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- Hlaváčková Jana, Ing.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Hlavová Zdenka, Ing.
Semenářský závod Týniště n. O.
- Chlud Miroslav, Ing.
Ministerstvo životního prostředí
- Jurásek Antonín, Doc. Ing., CSc.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Kahuda Josef, Ing.
Český statistický úřad
- Kapitola Petr, Ing., CSc.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Krejzar Tomáš, Ing., Ph.D.
Ministerstvo zemědělství
- Kupka Ivo, Doc. Ing., CSc.
Vysoká škola zemědělská, fakulta lesnická
a environmentální
- Liška Jan, Ing.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Lomský Bohumír, RNDr., CSc.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Losmanová Jindřiška, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Matějček Jiří, Ing., CSc.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Pásek František, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Pavlovská Jaroslava, JUDr.
Ministerstvo zemědělství
- Polívka Martin, DiS
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- Procházková Zdeňka, prom. biol.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti, VS Uherské Hradiště
- Radouš Miroslav, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Sotorník Miroslav, Ing.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- Stránský Václav, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Suchopárek Karel, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Šišák Luděk, Prof. Ing. CSc.
Česká zemědělská univerzita, Fakulta
lesnická a environmentální
- Šrámek Vít, Ing., Ph.D.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Štěrba Pavel, Ing.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- Ulrich Radomír, Prof. Ing., CSc.
Mendeleova zemědělská a lesnická
univerzita, Lesnická a dřevařská fakulta.
- Vančura Karel, Ing., CSc.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- Vašíček Jaromír, Ing., CSc.
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- Ventrubová Kateřina, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Veselý Martin, Ing.
Ministerstvo zemědělství
- Zahradník Petr, Doc. Ing., CSc.
Výzkumný ústav lesního hospodářství
a myslivosti
- Žižka Martin, Ing.
Ministerstvo zemědělství

Fotografie:
Archiv Logicprim
Autor fotografií:
Michal Vlačíha